

**002
ΚΛΣ
ΣΤ2Β
574**

ΑΡΧΑΙΑ ΣΤ/Γ = 29

ΣΤ'

89

ΣΧΒ

Π. Ν. ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΥ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΟΥ

Σοφοκλής

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ
ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΤ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ Π. Τ.

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
1946

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ

B

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ
ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ

ΕΤ'

89

ΣΧΒ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ

13²⁴

ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΣΤ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ Π. Τ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΙΑΣ

ΕΔΩΡΗΣΑΤΟ

ὄργαν. Ἐπιθ. Σχολικῶν Βιβλίων

αὐτ. ἀριθ. εἰσαγ. 5410 1946

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

1946

002
WPE
ET2B
ST4

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

α) Τὸ δράμα.

Τὸ δράμα εἶναι καθόλου δημιούργημα τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος. Ἐγεννήθη δὲ καὶ ἀνεπτύχθη ἐν Ἀττικῇ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐκ τῶν πρὸς τιμὴν τοῦ Θεοῦ Διονύσου τελουμένων ἑορτῶν, αἱ ὁποῖαι παρείχον πλεῖστα δραματικά στοιχεία (τὰ δρώμενα).

Προήλθε δὲ τὸ δράμα ἐκ τοῦ ἀρχαίου ἄσματος, τοῦ ἄδομένου κατὰ τὴν λατρείαν τοῦ Θεοῦ Διονύσου, ἐν συνοδείᾳ αὐλοῦ καὶ ὄρχηστικῶν ἢ μιμητικῶν κινήσεων, τοῦ ἀποκληθέντος **διθυράμβου**. Οὗτος, ἄρρυθμος ὢν ἐν ἀρχῇ, κατέστη τεχνικὸς ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ Ἄριονος τοῦ Μηθυμναίου καί, τελειοποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ Λάσου τοῦ Ἐρμιονέως, εἰσήχθη ὑπὸ τοῦ φιλομούσου ἄρχοντος τῶν Ἀθηνῶν Πεισιστράτου εἰς τὰς ὑπ' αὐτοῦ ὀρισθείσας μεγαλοπρεπεῖς ἑορτὰς, τὰ **μεγάλα Διονύσια**.

Καὶ ἐκ μὲν τοῦ **σοβαροῦ διθυράμβου**, ὅστις ἐψάλλετο κατὰ τὰ **Λήναια**, κατ' ἃ οἱ ἑορτασταὶ ὑπὸ πένθους κατεχόμενοι, διὰ τὸν μαρτυρικὸν τῆς φύσεως καὶ τὰ παθήματα τοῦ Θεοῦ, ἐθρήνον δι' αὐτά, ἐγεννήθη ἡ **τραγωδία** (τραγῶν ὄδη, ἐπειδὴ οἱ χορευταὶ ἦσαν περιβεβλημένοι δέματα τραγῶν, δι' ὃ καὶ τραγοὶ ἐκαλοῦντο, καὶ παρίστανον τοὺς Σατύρους, τοὺς ὄπαδοὺς τοῦ Διονύσου) ἐκ δὲ τοῦ **φαιδροῦ διθυράμβου**, ὅστις ἐψάλλετο κατὰ τὸν χρόνον τοῦ τραγῆτου καὶ τῆς συγκομιδῆς τοῦ οἴνου, ἐγεννήθη, λόγῳ τῆς ἐπικρατούσης ὑπερηφάνου εὐθυμίας καὶ χαρᾶς, διὰ τὴν ἀναγέννησιν τῆς φύσεως καὶ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Θεοῦ, ἡ **κωμωδία**.

Πρῶτος, ὅστις προήγαγε τὴν τραγωδίαν εἰς **δράμα**, ἦτο ὁ ἐν τῷ ἀρχαίῳ δήμῳ τῆς Ἰκαρίας τῆς Ἀττικῆς γεννηθεὶς ποιητὴς **Θέσπις**, ὅστις εἰσήγαγε τὸν πρῶτον ὑποκριτὴν, ὑποκρινόμενον ἀλληλοδιαδόχως

πολλὰ πρόσωπα διὰ τῆς ἀλλαγῆς προσωπειῶν καὶ ὀθόνης. Τοιοῦτοτρόπως ὁ μὲν ὑποκριτής, ἴδιον τόρα πλέον πρόσωπον ἀπὸ τὸν χορὸν, ὠμίλει πρὸς αὐτὸν (στοιχεῖον ἐπικόν), ὁ δὲ χορὸς ἀπεκρίνετο ἄδων καὶ χορευόν (στοιχεῖον λυρικόν), ἐκ τῆς ἐνώσεως δὲ τούτων προῆλθε τὸ δράμα.

Ἐνῷ δὲ ὁ Πεισιστράτος, ὡς εἶπομεν ἀνωτέρω, διὰ τὰ εὐχαριστήση τὸν λαόν του εἶχεν ἀναδείξει τὰ μεγάλα Διονύσια, λαμπροτάτην καὶ δημοκρατικοτάτην ἑορτήν, καὶ εἶχεν εἰσαγάγει τὸν διθύραμβον, οἱ **υἱοὶ τοῦ Πεισιστράτου** ἐκάλεσαν τὸν διαμορφωτὴν τοῦ δράματος Θέσπιν, ἵνα δώσῃ διαφόρους παραστάσεις μετὰ τοῦ θιάσου του εἰς τὰ διάφορα χωρία τῆς Ἀττικῆς καὶ τὰ περὶχωρα καὶ εἰς τὸ Ἄστυ.

Τὸ δράμα δέ, ὅπερ ἐν ἀρχῇ ἦτο περιορισμένον εἰς ὑποθέσεις λαμβανομένας ἐκ τῶν μύθων καὶ εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Διονύσου, ἐλάμβανεν ἔπειτα χάριν ποικιλίας ὑποθέσεις προκαλοῦσας ἔξωφρότατα συναισθήματα καὶ συγκινήσεις ἀπὸ ὅλων τὸν μυθικὸν κόσμον τῆς Ἑλλάδος, ἀπὸ τὰ ἀθάνατα Ὀμηρικὰ ἔπη καὶ πρὸ πάντων ἀπὸ τοὺς κύκλους τῶν τριῶν φημισμένων μύθων, τοῦ Ἀργοναυτικοῦ, τοῦ Θηβαϊκοῦ καὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου. Τοιοῦτοτρόπος ἠγοίχθη εἰς τὴν δραματικὴν ποίησιν πλατύτατον καὶ ἀπεριόριστον στάδιον καὶ ἀπέκτησεν αὕτη ποικιλίαν καὶ πολυμέρειαν.

Ἐμφανισθέντων δὲ μετὰ τὸν ποιητὴν Θέσπιν, τῶν δραματικῶν ποιητῶν **Χοιρίλου τοῦ Ἀθηναίου**, μαθητοῦ τοῦ Θέσπιδος, ὅστις εἰσήγαγε τὰς προσωπίδας καὶ τὰς λαμπρὰς θεατρικὰς ἐνδυμασίας, καὶ τοῦ **Φρυνίχου τοῦ Ἀθηναίου**, ὅστις πρῶτος εἰσήγαγε καὶ τὰ γυναικεῖα πρόσωπα, τὸ δράμα ἐτελειοποιήθη μεγάλως, ἵνα μετὰ τοὺς προδρόμους τούτους, ἐμφανισθῇ ἡ ἀκτινοβόλος τριάς τῶν μεγάλων τραγικῶν ποιητῶν **Αἰσχύλου**, εἰσαγαγόντος τὸν β' ὑποκριτὴν, **Σοφοκλέους** τὸν γ' καὶ τοῦ τραγικωτέρου πάντων **Εὐριπίδου**, ὅφ' ὦν τὸ δράμα ἀνήχθη εἰς τὴν ὑψίστην αὐτοῦ ἀκμὴν.

Εἰς τὴν ἀνάπτυξιν δὲ καὶ τελειοποίησιν τοῦ δράματος κατὰ τὸν Ε' αἰῶνα, συνετέλεσαν μεγάλως καὶ αἱ τότε ἐπικρατοῦσαι **θηρησκευτικαὶ ἀντιλήψεις καὶ δοξασαί, αἱ ἠθικαὶ καὶ κοινωνικαὶ ἀρχαί**, ἰδίᾳ μετὰ τὴν πολιτικὴν ἐλευθερίαν, τὴν ἐπικρατήσασαν μετὰ τοὺς Περσικοὺς πολέμους, καθ' οὓς ἐσώθη ἡ Ἑλλάς καὶ ὁ Ἑλληνικὸς πολιτισμὸς.

Ἐν τῷ μέσῳ λοιπὸν τοιοῦτου κοινωνικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ περι-

βάλλοντος, ἐν τῷ μέσῳ τολαΐτης πνευματικῆς καὶ καλλιτεχνικῆς ἀτμοσφαιρας, εἰς τὴν πανελλήνιον αὐτὴν ἀνωτέραν πνευματικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν σχολήν, ἐφανισθέντες οἱ τρεῖς μουσολήπτοι τραγικοὶ ποιηταὶ διὰ τὰ συμπληρώσωσιν ὅ,τι ἐκαλλιτέχνησαν ἐν λίθῳ, χαλκῷ καὶ χρυσῷ καὶ διὰ τῆς σμίλης καὶ τοῦ χρυσοτῆρος οἱ μεγάλοι καλλιτέχνηται τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἐφιλοτέχνησαν τὰς τραγωδίας αὐτῶν, αἵτινες ἀντανακλῶσι τὰς σκέψεις καὶ τὰς ιδέας, τὰ συναισθήματα καὶ τὰ πάθη καὶ τὴν ιδεολογίαν γενικῶς τῆς προηγμένης τότε Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας καὶ ἀπεταμίευσαν τοὺς λογοτεχνικοὺς καὶ ἠθικοὺς καρποὺς ὅλης τῆς πνευματικῆς παραγωγῆς, οἷτινες τότε ἀπετέλουν τὸν πνευματικὸν καὶ ἠθικὸν θησαυρὸν ὀλοκλήρου τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὡστε τὸ δοῦμα δὲν ἦτο ἀυθόρητον δημιούργημα ὀλίγων ἀτόμων ἢ μόνον τῆς λαϊκῆς μορφῆς τῶν Θρησκευτικῶν ἐορτῶν τοῦ Διονύσου, ἀλλὰ προῖον τοῦ φυσικοῦ καὶ κοινωνικοῦ περιβάλλοντος τῆς ἐξόχου ἐκείνης ἐποχῆς ὁμοῦ μετὰ τῆς τεχνικῆς ποιήσεως καὶ ἐπινοίας τῶν ἐμπνευσμένων ἐκείνων ποιητῶν, ἦτο δηλ. ἐν κατακλείδι τὸ προῖον ἐνὸς προηγμένου πολιτισμοῦ.

Διὰ τοῦτο δὲ καὶ οἱ πρόγονοι ἡμῶν εἶχον ἀνοικοδομήσει εἰς τὰς κρυωτέρας πόλεις τῆς Ἑλλάδος παρὰ τοὺς ναοὺς τῶν καὶ μεγαλοπρεπῆ λίθινα θέατρα καὶ μετ' ἰδιαζούσης τιμῆς περιέβαλλον τὰς θεατρικὰς παραστάσεις καὶ ἀθροοὶ προσήρχοντο εἰς αὐτάς, ὡς εἰς ἀρίστην καὶ φωτοπάροχον πνευματικὴν ἀγωγὴν, δι' ἣ καὶ αἱ δραματικαὶ παραστάσεις διδασκαλίαι ἐλέγοντο, ὡς ἀποτελοῦσαι ἐθνικὸν ἄμα καὶ θρησκευτικὸν θεσμὸν, ἐξυψοῦντα καὶ σφουρηλατοῦντα τὰ πατριωτικὰ καὶ θρησκευτικὰ συναισθήματα αὐτῶν.

Τὸ γεγονός δὲ μόνον, ὅτι ὑπῆρξεν ἐπίσημος ἄρχων, καὶ δὴ ὁ μέγας Περικλῆς, ὅστις παρεῖχεν ἐκ τοῦ δημοσίου ταμείου δωρεὰν τὸ εἰσιτήριον εἰς τοὺς ἀπόρους καὶ τοὺς ἐργάτας, εἶναι ἱκανὸν νὰ μᾶς πείσῃ, ὅτι τὸ θέατρον κατετάσσετο εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν μετὰ τῶν μεγάλων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης πνευματικῶν ἐστίων.

β) Ὁ βίος τοῦ Σοφοκλέους.

Ὁ Σοφοκλῆς, υἱὸς τοῦ **Σοφίλλου**, ἐγεννήθη τῷ 496 π. Χ. ἐν τῷ **Ἰππῷ Κολωνῷ**, ὅστις ἦτο θελκτικώτατον ἐπὶ λόφου προάστειον τῶν Ἀθηνῶν.

Ὦν ὁ Σοφοκλῆς υἱὸς πατρὸς εὐπόρου, ἔχοντος ἐργοστάσιον μαχαροποιίας, ἔτυχεν ἐπιμελημένης ἀγωγῆς καὶ παιδείας καὶ ἐδιδάχθη ἐπιμελῶς μουσικὴν καὶ γυμναστικὴν καὶ ἀνέπτυξεν ἁρμονικῶς τὰς σωματικὰς καὶ ψυχικὰς αὐτοῦ δυνάμεις. Τὸ σωματικόν του δὲ κάλλος, ἡ πρόθυμος χάρις καὶ ἡ ψυχικὴ εὐγένεια, ὡς καὶ αἱ μουσικαὶ του ἱκανότητες, τὰς ὁποίας ἀνέπτυξεν ὁ περίφημος διδάσκαλός του τῆς μουσικῆς Λάμπρος, κατέστησαν αὐτὸν ἀξιοπαρατήρητον. Διὰ τοῦτο, ὅτε μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν ἐωρτάσθησαν τὰ ἐπινίκια, ὁ Σοφοκλῆς ἐκλεχθεὶς ἐκ τῶν χιλιάδων ἄλλων ἐφήβων Ἀθηναίων ἐχόρευσε ἐπὶ κεφαλῆς χοροῦ παίδων περὶ τὸ τρόπαιον. Ἡ φυσιογνωμία δὲ τοῦ Σοφοκλέους, τὸ μεγαλοπρεπὲς παράστημά του καὶ ἡ ἥρεμος ἔκφρασις τοῦ προσώπου του θαυμασιῶς ἀποτυπώνονται εἰς τὸν ἐπιβλητικώτατον ἀνδριάντα του, τὸν εὐρισκόμενον σήμερον εἰς τὸ Λατερανὸν Μουσεῖον τῆς Ρώμης.

Μελετῶν ἐκ νεότητός του τὸν ἀθάνατον Ὅμηρον καὶ θαυμάζων τὸν πρῶτον καὶ μεγαλοφάνταστον τραγικὸν ποιητὴν καὶ διδάσκαλόν του εἰς τὴν δραματικὴν τέχνην Αἰσχύλον, ἐτρόπη ἔνωρις εἰς τὴν ποίησιν, καὶ δὴ τὴν τραγικὴν τοιαύτην, καὶ ἀφοσιώθη εἰς τὴν δραματικὴν τέχνην καθ' ὅλον τὸν βίον του.

Ἐν ἡλικίᾳ μόλις 28 ἐτῶν ὁ Σοφοκλῆς ἔχων πεποίθησιν εἰς τὴν ποιητικὴν του ἀξίαν, κατῆλθε τὸ πρῶτον τῷ 468 εἰς τὸν δραματικὸν ἀγῶνα καὶ ἀντιμετρηθεὶς πρὸς τὸν παλαιῆμαχον τραγικὸν ποιητὴν Αἰσχύλον ἐνίκησεν αὐτόν. Κατὰ τὸν ἀγῶνα μάλιστα ἐκεῖνον, ἐνῶ οἱ μὲν τῶν θεατῶν ἐπευφήμουν τὸν Αἰσχύλον, οἱ δὲ τὸν Σοφοκλέα, εἰσῆλθεν εἰς τὸ θέατρον ὁ Κίμων, ἐπιστρέψας ἐκ τῆς ἐκστρατείας του. Παρακληθεὶς δὲ οὗτος νὰ χρησιμεύσῃ ὡς κριτῆς μετὰ τῶν συστρατηγῶν του ἀπένεμε τὸν στέφανον τῆς νίκης εἰς τὸν Σοφοκλέα, λόγῳ τοῦ θάμβους καὶ τῆς ἐκπλήξεως, ἣν ἐνεποίησε εἰς τοὺς συγχρόνους του ἡ ὑπεροχὴ καὶ ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ ποιητοῦ τούτου εὐθύς ἅμα τῇ πρώτῃ ἐμφανίσει αὐτοῦ. Ἐκτοτε ὑπερεῖχε σχεδὸν πάντοτε εἰς τοὺς δραματικούς ἀγῶνας, τῷ δὲ 442 διδάξας τὴν Ἀντιγόνην τοσοῦτον ἠδδοκίμησεν εἰς αὐτήν, ὥστε ἐξελέγη τῷ 440 συστράτηγος τοῦ Περικλέους εἰς τὸν Σαμιαδὸν πόλεμον. Καὶ γενικῶς ὁ Σοφοκλῆς ἀνεδείχθη ἀληθὴς καλλιτέχνης τῆς δραματικῆς τέχνης, γράφων ἐπὶ ἐξήκοντα ὀλόκληρα ἔτη ἀριστοτεχνικὰ δράματα μέχρι βαθέος γήρατός του καὶ τιμώμενος καὶ εὐνοούμενος συνεχῶς ἀπὸ τὸ Ἀθηναϊκὸν κοινόν, ἡ καλαισθησία τοῦ

ὁποῖον εὔρισκε πάντοτε εἰς τὰ ἔργα τοῦ Σοφοκλέους τὴν πληρεστέραν ἱκανοποίησιν αὐτοῦ.

Ὡς ἄνθρωπος ὁ Σοφοκλῆς ἦτο **φαιδρός, εὐπροσήγορος καὶ πολὺ προσηνής**, δὲν παρέλιπε δὲ νὰ διατηρῇ φιλικὰς σχέσεις μετ' ἐξεχόντων προσώπων τῆς ἐποχῆς του, τοῦ Περικλέους, Ἡροδότου κ. ἄ. Ἦτο ἐπίσης **φιλόθετος**, τηρητὴς τῶν παραδόσεων καὶ θεοσεβής, ἄνευ ὑπερβολῶν καὶ στενότητος πνεύματος, ἀσκήσας μάλιστα καὶ ἱεραιζόν τι ἀξίωμα. Ἄξιον σημειώσεως ἐπίσης εἶναι, ὡς θὰ ἀντιληφθῶμεν καὶ ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς τραγωδίας, ὅτι ὅλα τὰ ἀνθρώπινα συναισθήματα εἶχον τὴν ἀπήχησίν των εἰς τὴν βαθεῖαν ἐκείνην ψυχὴν, ἀντιλαμβανομένην μὲ θαυμαστὴν πείραν τῆς ζωῆς ὅλους τοὺς βαθμοὺς καὶ τὰς μορφὰς τοῦ πάθους, τὰ τραφερὰ αἰσθήματα καὶ τὰς λεπτὰς καὶ ὑψηλὰς ἀφοσιώσεις.

Τέλος ὁ Σοφοκλῆς διεκρίνετο διὰ τὴν **ἐξαιρέτην ἀγάπην του πρὸς τὰς Ἀθήνας**, τὰς ὁποίας οὐδέποτε καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς του ἐγκατέλειπε διὰ νὰ ἀποδημήσῃ, ὡς ἔπραξαν οἱ ἄλλοι δύο τραγικοὶ καὶ ἄλλοι διανοούμενοι τῆς ἐποχῆς του, εἰς ἄλλας χώρας, καίτοι εἶχε προσκληθῆ ὑπὸ διαφόρων φιλομούσων ἡγεμόνων διὰ νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς αὐτὰς αὐτῶν.

Τοιοῦτος ὢν ὁ μέγας τραγικὸς ἀπέθανε γαλήνιος φυσικὸν θάνατον τῷ 406 π. Χ. εἰς ἡλικίαν 90 ἐτῶν.

γ) Τὸ δραματικὸν ἔργον τοῦ Σοφοκλέους.

Ὁ Σοφοκλῆς ζῆσας εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν αἱ Ἀθῆναι ἦσαν τὸ πνευματικὸν κέντρον ὅλης τῆς Ἑλλάδος (κοινὴ παιδείσις τῆς Ἑλλάδος, Ἑλλὰς Ἑλλάδος, ὅπως ἐλέγοντο), καὶ ἔχον ὡς ἀνταγωνιστὰς του δύο μεγάλους ἐπίσης ὁμοτέχνους του, τὸν Αἰσχύλον καὶ τὸν Εὐριπίδην, κατόρθωσε νὰ καινοτομήσῃ εἰς τὴν δραματικὴν τέχνην καὶ νὰ ἐμφανίσῃ τοιαύτας ιδιότητες, αἵτινες κατέστησαν αὐτὸν ἀστέρα πρώτου μεγέθους καὶ ἀνυπέροβλητον τραγικὸν ποιητὴν.

Ἐν πρώτοις ἡ σπουδαιότερα μεταβολὴ ἦτο, ὅτι ὁ Σοφοκλῆς ἐδίδασκε τρεῖς χωριστὰς τραγωδίας, μὲ διάφορον δι' ἐκάστην ὑπόθεσιν, ἀντὶ μιᾶς συνεχομένης τριλογίας μὲ κοινήν ὑπόθεσιν, ὡς ἔπραττεν ὁ Αἰσχύλος. Ἠῤῥησεν ὁμοίως τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑποκριτῶν ἀπὸ δύο (τὸν α' εἶχεν εἰσαγάγει ὁ Θέσπις, τὸ β' ὁ Αἰσχύλος) εἰς τρεῖς. Ὅμοίως

ἤξησε τὸν ἀριθμὸν τῶν χορευτῶν δι' ἕκαστον δράμα ἀπὸ 12 εἰς 15. Ὡσαύτως περιόρισε τὰ ἄσματα τοῦ χοροῦ, δώσας μεγαλυτέραν ἔκτασιν εἰς τὸν διάλογον.

Ἐξ ἄλλου ὁ Σοφοκλῆς εἶναι ἀπαράμιλλος καλλιτέχνης εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ δράματος. Ἔχει **ἀρίστην ἠθοποιῖαν** ζωγραφίζων τέλειως τοὺς χαρακτῆρας τῶν προσώπων του. Ἐπίσης ἐπιτηδεύεται ἀριστα τὴν πλοκὴν τοῦ μύθου, παρεμβάλλων εἰς τὰ δράματά του περιπετειάς καὶ ἀναγνώσεις, καὶ χρησιμοποιεῖ ἐν πᾶσι τὴν **φυσικότητα** καὶ τὴν **ἁρμονίαν**, ποὺ πρέπει. Ἡ **γλῶσσά** του ἐπίσης εἶναι **πλήρης λεπτότητος** καὶ **ἀνάλογος** πρὸς τὴν ἁρμονικὴν καὶ σύμμετρον δραματικὴν του τέχνην, τὸν ἀπεκάλουν δὲ οἱ Ἀρχαῖοι **μέλιτταν**, ὁ δὲ Ἀριστοφάνης ἔλεγεν, ὅτι τὸ στόμα του μέλιτι κεχρισμένον ἦν. Ἀλλὰ καὶ τὰ χορικά του ἄσματα εἶναι περιίτεχνα καὶ ὄμοια, μεστὰ μεγαλοπρεπείας καὶ χάριτος.

Ἀφαιρέσας δὲ τὸν ὄγκον καὶ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ Αἰσχύλου, ὅστις παρίστανε τὰ πράγματα ἀνώτερα καὶ ὑπερφυσικώτερα τοῦ πραγματικοῦ, καὶ ἀντιθέτως πρὸς τὸν Εὐριπίδην, ὅστις παρίστανεν αὐτὰ, ὅποια εἶναι ἐν τῇ πραγματικότητι, ὁ Σοφοκλῆς παρίστανεν αὐτὰ, **ὅποια πρέπει νὰ εἶναι**, ἀκολουθῶν τὸ μέτρον, ὅπερ εἶναι ἡ εὐγενεστάτη καὶ χαριεστάτη ἀρετὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος.

Ὅμοιός ἐνῶ εἰς τὸν Αἰσχύλον τὸ τραγικὸν πραγματοποιεῖται εἰς τὴν **στάσιν τῆς Μοῖρας ἢ τοῦ θεοῦ** ἔναντι τῶν ἀνθρώπων καὶ τὴν πάλιν αὐτῶν πρὸς ἐκεῖνα, εἰς τὸν Σοφοκλέα ἡ Μοῖρα ἢ ὁ Θεὸς διευθύνουν μὲν μέχρις ἐνὸς σημείου τὰς τύχας τῶν ἀνθρώπων, **ἀλλ' ἡ ἐσωτερικὴ δύναμις καὶ ἡ ἐλευθερία** τοῦ ἀτόμου εἶναι ἐκείνη, ἡ ὅποια παρορμᾷ αὐτὸ εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ, ὃν θέτει πρὸ αὐτοῦ.

Διὰ τὰς ἀρετὰς του δὲ αὐτὰς καὶ τὰς ἄλλας, ἃς ἡμεῖς θὰ ἐκτιμήσωμεν ἐν τῇ ἀναγνώσει τῶν ἔργων του, δικαίως ὁ μὲν Ξενοφῶν ἐθεώρει αὐτὸν ὡς **τὸν τελειότατον τῶν τραγικῶν**, ὁ δὲ Ἀριστοτέλης **τοὺς κανόνας τῆς τραγικῆς τέχνης** ἐκ τῶν τραγωδιῶν κυρίως τοῦ μεγάλου τούτου τραγικοῦ ἔλαβεν.

Ὁ Σοφοκλῆς, συγγραφεὺς δι' ὅλου τοῦ βίου ἐποίησε περὶ τὰ 123 δράματα διαφόρων ὑποθέσεων καὶ ἔλαβε τὰς περισσοτέρας ἐξ ὅλων τῶν τραγικῶν νίκας, ἐκ τῶν δραμάτων του δὲ τούτων ἐσώθησαν μέχρι σήμερον ἑπτὰ:

Ἄντιγόνη, Ἡλέκτρα, Τραχίνιαί, Οἰδίπους Τύραννος, Αἴας, Φιλοκτήτης καὶ Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῶ.

Αἱ τραγωδίαὶ δὲ αὐταὶ ἐπαίζοντο εἰς ὅλας τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις, εἰκόνας καὶ προτομαὶ αὐτοῦ πολλαὶ ἐσώθησαν, καὶ σήμερον τιμῶνται ὑφ' ὀλοκλήρου τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου τὰ ἔργα του, ἀπλήστως ἀναγινωσκόμενα καὶ ἐμφανιζόμενα εἰς τὴν σκηνὴν ὑπ' αὐτοῦ.

δ) Οἰδίπους Τύραννος.

Εἶναι γνωστὸς ὁ περὶ τοῦ Λαΐου, τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν, μῦθος, καθ' ὃν οὗτος ἔλαβε χρησὶμὸν παρὰ τοῦ μαντείου τῶν Δελφῶν ὅτι τὸ τέκνον, πού θὰ ἀποκτήσῃ, θὰ φονεύσῃ τὸν πατέρα καὶ θὰ συζευχθῇ τὴν μητέρα του. Διὰ τοῦτο, γεννηθέντος ἄρρενος τέκνου, φοβηθέντες οἱ γονεῖς του (Λαῖος καὶ Ἰοκάστη) τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ χρησμοῦ, ἀφοῦ ἐτρούπησαν τὰ σφυρὰ τῶν ποδῶν του διὰ περόνης καὶ ἐξήρτησαν ἐκ σχοινίου, παρέδωσαν τοῦτο εἰς βασιλικὸν ποιμένα, ἵνα ἐκθῆσῃ εἰς τὸν Κιθαιρῶνα διὰ νὰ χαθῇ. Ἄλλ' ὁ ποιμὴν εὐσπλαγισθεὶς παρέδωσε τὸν παῖδα εἰς Κορίνθιον ποιμένα, ὁ ὁποῖος ἔσπευσε νὰ φέρῃ αὐτὸν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Κορίνθου Πόλυβον. Ὁ Πόλυβος μετὰ χαρᾶς ἐδέχθη καὶ υἱοθέτησεν αὐτόν, διότι ἐστερεῖτο τέκνων, καὶ ὠνόμασεν Οἰδίποδα, λόγῳ τοῦ παθήματος (τοῦ οἰδήματος) τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Ἐπειδὴ ὅμως, ἀνδρωθεὶς ὁ Οἰδίπους, ὑβρίσθη ὑπὸ συνδαυτερόνος του ἐν συμποσίῳ, ὅτι εἶναι νόθος, μετέβη εἰς τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν, διὰ νὰ ζητήσῃ πληροφορίας περὶ τῆς γνησίας καταγωγῆς του, τὸ δὲ Μαντεῖον τῷ ἔδωκε τὴν ἐντολὴν νὰ μὴ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του, διότι θὰ φονεύσῃ τὸν πατέρα του καὶ θὰ λάβῃ σύζυγον τὴν μητέρα του. Θεωρῶν ὁ Οἰδίπους τὴν Κορίνθον πατρίδα ἀπεφάσισε νὰ μὴ ἐπανέλθῃ πλέον εἰς αὐτήν, ἀλλ' ἀκολουθήσας ὁδὸν πρὸς τὴν Φωκίδα συναντᾷ τὸν πραγματικὸν του πατέρα Λαῖον καὶ φονεύει αὐτόν.

Ἀκολουθήσας μετὰ τοῦτο τὸν δρόμον του ὁ Οἰδίπους φθάνει εἰς τὰς Θήβας, καθ' ὃν χρόνον ἡ πόλις κατετρούχετο ὑπὸ τοῦ φοβεροῦ τέρατος, τῆς Σφριγγός, ἣτις ἔφθειρε πολλοὺς πολίτας, μὴ δυναμένους νὰ λύσουν τὸ προβαλλόμενον αἶνιγμα ὑπ' αὐτῆς. Διὰ τοῦτο ὁ βασιλεύων τῆς πόλεως, ἀδελφὸς τῆς βασιλίσσης Κρέων, προεκήρυξεν, ὅτι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἤθελε λύσει τὸ αἶνιγμα, θὰ ἐγίνετο βασιλεὺς καὶ θὰ ἐλάμβανε τὴν χήραν βασιλίссαν σύζυγον.

Ὁ Οἰδίπους παρεπιδημῶν ἐν Θήβαις, κατορθώνει διὰ τῆς εὐφροσύνης του νὰ λύσῃ τὸ αἴνγμα καὶ νὰ λάβῃ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν βασιλισσαν σύζυγον. Ἀποκτήσας δὲ μετ' αὐτῆς τέσσαρα τέκνα, τὸν Ἐτεοκλέα, τὸν Πολυνείκη, τὴν Ἀντιγόνην καὶ τὴν Ἰσμήνην, ἔζη ἐν ἀρχῇ εὐτυχῶς, ὅτε αἴφνης δεινὸς λοιμὸς μαστίζει τὴν χώραν του.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς δὲ αὐτῆς, καθ' ἣν ὁ μὲν λαὸς ἀγωνιᾷ διὰ τὴν τύχην τῆς πόλεως, ὁ δὲ Οἰδίπους σκέπτεται, ποῖα μέτρα δεόν νὰ λάβῃ διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ λαοῦ, ἄρχεται τὸ δράμα, τοῦ ὁποῖου τὰς λεπτομερείας θὰ ἴδωμεν ἐν τῇ ἀναγνώσει αὐτοῦ.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΚΕΙΜΕΝΟΝ

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

ὦ τέκνα, Κάδμου τοῦ πάλαι νέα τροφή,
 τίνας ποθ' ἔδρας τάσδε μοι θοάζετε,
 ἰκτηροῖσι κλάδοισιν ἐξεστεμμένοι ;
 πόλις δ' ὁμοῦ μὲν θυμιαμάτων γέμει,
 ὁμοῦ δὲ παιάνων τε καὶ στεναγμάτων, 5
 ἀγὼ δικαίων μὴ παρ' ἀγγέλων, τέκνα,
 ἄλλων ἀκούειν, αὐτὸς ᾧδ' ἐλήλυθα,
 ὁ πᾶσι κλεινὸς Οἰδίπους καλούμενος.
 ἀλλ' ᾧ γεραιέ, φράζ', ἐπεὶ πρόπων ἔφυς
 πρὸ τῶνδε φωνεῖν, τίνι τρόπῳ καθέστατε, 10
 δείσαντες ἢ στέρξαντες ; ὡς θέλοντος ἄν
 ἐμοῦ προσαρκεῖν πᾶν' δυσάλγητος γὰρ ἄν
 εἶην, τοιάνδε μὴ οὐ κατοικτεῖρων ἔδραν,

ΙΕΡΕΥΣ

ἀλλ', ᾧ κρατύνων Οἰδίπους χώρας ἐμῆς,
 ὄρᾳς μὲν ἡμᾶς ἡλίκοι προσήμεθα 15
 βωμοῖσι τοῖς σοῖς· οἱ μὲν οὐδέπω μακρὰν
 πτέσθαι σθένοντες, οἱ δὲ σὺν γήρᾳ βαρεῖς,
 ἱερῆς, ἐγὼ μὴν Ζηνός, οἶδε δ' ἠθέων
 λεκτοί· τὸ δ' ἄλλο φῦλον ἐξεστεμμένον
 ἀγοραῖσι θακεῖ πρὸς τε Παλλάδος διπλοῖς 20
 ναοῖς ἐπ' Ἴσμηνοῦ τε μαντεία σποδῶ.
 πόλις γάρ, ὡσπερ καὐτὸς εἰσορᾷς, ἄγαν

ἤδη σαλεύει κάνακουφίσαι κάρα
 βυθῶν ἔτ' οὐχ οἷα τε φοινίου σάλου,
 φθίνουσα μὲν κάλυξιν ἐγκάρποις χθινοῖς, 25
 φθίνουσα δ' ἀγέλαις βουνόμοις, τόκοισί τε
 ἀγόνοις γυναικῶν· ἐν δ' ὁ πυρφόρος θεὸς
 σκήψας ἐλαύνει, λοιμὸς ἔχθιστος, πόλιν,
 ὑφ' οὗ κενοῦται δῶμα Καδμεῖον, μέλας δ'
 Αἴδης στεναγμοῖς καὶ γόοις πλουτίζεται. 30
 θεοῖσι μὲν νυν οὐκ ἰσούμενόν σ' ἐγὼ
 οὐδ' οἶδε παῖδες ἐζόμεσθ' ἐφέστιοι,
 ἀνδρῶν δὲ πρῶτον ἔν τε συμφοραῖς βίου
 κρίνοντες ἔν τε δαιμόνων συναλλαγαῖς·
 ὅς γ' ἐξέλυσας ἄστυ Καδμεῖον μολῶν, 35
 σκληρᾶς αἰδοῦ δασμόν, ὃν παρείχομεν,
 καὶ ταυθ' ὑφ' ἡμῶν οὐδὲν ἐξειδῶς πλέον
 οὐδ' ἐκδιδαχθεῖς· ἀλλὰ προσθήκη θεοῦ
 λέγει νομίζει θ' ἡμῖν ὀρθῶσαι βίον.
 νῦν τ', ὃ κράτιστον πᾶσιν Οἰδίου κάρα, 40
 ἱκετεύομέν σε πάντες οἶδε πρόστροποι,
 ἀλκὴν τιν' εὐρεῖν ἡμῖν, εἴτε του θεῶν
 φήμην ἀκούσας εἴτ' ἀπ' ἀνδρὸς οἴσθ' αὖ του·
 ὡς τοῖσιν ἐμπείροισι καὶ τὰς ξυμφορὰς
 ζώσας ὀρῶ μάλιστα τῶν βουλευμάτων. 45
 ἴθ', ὃ βροτῶν ἄριστ', ἀνόρθωσον πόλιν,
 ἴθ', εὐλαβήθηθ', ὥς σε νῦν μὲν ἦδε γῆ
 σωτῆρα κλήζει τῆς πάρος προθυμίας,
 ἀρχῆς δὲ τῆς σῆς μηδαμῶς μεμνώμεθα
 στάντες τ' ἐς ὀρθὸν καὶ πεσόντες ὕστερον· 50
 ἀλλ' ἀσφαλεία τήνδ' ἀνόρθωσον πόλιν.
 ὄρνιθι γὰρ καὶ τὴν τότε αἰσίφ' τύχην
 παρέσχες ἡμῖν, καὶ τὰ νῦν ἴσος γενοῦ.

ὡς εἶπερ ἄρξεις τῆσδε γῆς, ὥσπερ κρατεῖς,
 ξὺν ἀνδράσιν κάλλιον ἢ κενῆς κρατεῖν· 55
 ὡς οὐδὲν ἐστὶν οὔτε πύργος οὔτε ναῦς
 ἔρημος ἀνδρῶν μὴ ξυνοικούντων ἔσω.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

ὦ παῖδες οἰκτροί, γνωτὰ κοῦκ ἄγνωτὰ μοι
 προσῆλθεθ' ἰμείροντες. εὖ γὰρ οἶδ', ὅτι 60
 νοσεῖτε πάντες, καὶ νοσοῦντες, ὡς ἐγὼ
 οὐκ ἔστιν ὑμῶν, ὅστις ἐξ ἴσου νοσεῖ.
 τὸ μὲν γὰρ ὑμῶν ἄλγος εἰς ἓν ἔρχεται
 μόνον καθ' αὐτὸν κοῦδέν' ἄλλον· ἢ δ' ἐμὴ 65
 ψυχὴ πόλιν τε κάμει καὶ σ' ὁμοῦ στένει.
 ὥστ' οὐχ ὕπνω γ' εὐδοντά μ' ἐξεγείρετε·
 ἀλλ' ἴστε πολλὰ μὲν με δακρῦσαντα δῆ,
 πολλὰς δ' ὁδοὺς ἐλθόντα φροντίδος πλάνοις.
 ἦν δ' εὖ σκοπῶν εὕρισκον ἴασιν μόνην,
 ταύτην ἔπραξα· παῖδα γὰρ Μενοικέως 70
 Κρέοντ', ἐμαυτοῦ γαμβρόν, ἐς τὰ Πυθικά
 ἔπεμψα Φοίβου δώμαθ', ὡς πύθειθ', ὅ τι
 δοῶν ἢ τί φωνῶν τήνδε ρυσαίμην πόλιν.
 καὶ μ' ἤμαρ ἤδη ξυμμετρούμενον χρόνω
 λυπεῖ, τί πράσσει· τοῦ γὰρ εἰκότος πέρα 75
 ἄπεστι, πλείω τοῦ καθήκοντος χρόνου.
 ὅταν δ' ἴκηται, τηνικαῦτ' ἐγὼ κακὸς
 μὴ δοῶν ἂν εἶην πάνθ', ὅσ' ἂν δηλοῖ Θεός.

ΙΕΡΕΥΣ

ἀλλ' εἰς καλὸν σὺ τ' εἶπας οἶδε τ' ἀρτίως
 Κρέοντα προστείχοντα σημαίνουσί μοι.
 ΟΙ. ὦναξ Ἄπολλον, εἰ γὰρ ἐν τύχη γέ τω 80

- σωτήρι βαίη, λαμπρός ὥσπερ ὄμματι.
 ΙΕ. ἀλλ' εἰκάσαι μὲν, ἠδύς· οὐ γὰρ ἂν κάρα
 πολυστεφῆς ᾧδ' εἶρε παγκάρπου δάφνης.
 ΟΙ. τάχ' εἰσόμεσθα· ξύμμετρος γὰρ ὡς κλύειν.
 ἄναξ, ἱεὸν κήδευμα, παῖ Μενοικέως,
 τίν' ἡμῖν ἦκεις τοῦ Θεοῦ φήμην φέρον;

85

ΚΡΕΩΝ

- ἔσθλῆν' λέγω γὰρ καὶ τὰ δύσφορ', εἰ τύχοι
 κατ' ὀρθὸν ἐξεληθόντα, πάντ' ἂν εὐτυχεῖν.
 ΟΙ. ἔστιν δὲ ποῖον τοῦπος; οὔτε γὰρ θρασὺς
 οὔτ' οὖν προδείσας εἰμὶ τῷ γε νῦν λόγῳ
 ΚΡ. εἰ τῶνδε χρεῖζεις πλησιαζόντων κλύειν,
 ἔτοιμος εἰπεῖν, εἴτε καὶ στείχειν ἔσω.
 ΟΙ. ἐς πάντας αὔδα· τῶνδε γὰρ πλεον φέρω
 τὸ πένθος ἢ καὶ τῆς ἐμῆς ψυχῆς πέρι.
 ΚΡ. λέγοιμ' ἂν, οἷ' ἤκουσα τοῦ θεοῦ πάρα·
 ἄνωγεν ἡμᾶς Φοῖβος ἐμφανῶς ἄναξ
 μίασμα χώρας, ὡς τεθραμμένον χθονὶ
 ἐν τῆδ', ἐλαύνειν μηδ' ἀνήκεστον τρέφειν.
 ΟΙ. ποίῳ καθαροῦ; τίς ὁ τρόπος τῆς ξυμφορᾶς;
 ΚΡ. ἀνδρηλατοῦντας ἢ φόνῳ φόνον πάλιν
 λύνοντας, ὡς τόδ' αἶμα χειμάζον πόλιν.
 ΟΙ. ποῖου γὰρ ἀνδρὸς τήνδε μηνύει τύχην;
 ΚΡ. ἦν ἡμῖν, ὄναξ, Λαῖῖός ποθ' ἠγεμὼν
 γῆς τῆσδε, πρὶν σὲ τήνδ' ἀπευθύνειν πόλιν.
 ΟΙ. ἔξοιδ' ἀκούων· οὐ γὰρ εἰσεῖδόν γέ πω.
 ΚΡ. τούτου θανόντος νῦν ἐπιστέλλει σαφῶς
 τοὺς αὐτοέντας χειρὶ τιμωρεῖν τινας.
 ΟΙ. οἱ δ' εἰσὶ ποῦ γῆς; ποῦ τόδ' εὐρεθήσεται
 ἴχνος παλαιᾶς δυστέκμαρτον αἰτίας;

90

95

100

105

- KP. ἐν τῆδ' ἔφασκε γῆ· τὸ δὲ ζητούμενον 110
 ἀλωτόν, ἐκφεύγει δὲ τάμελούμενον.
- OI. πότερα δ' ἐν οἴκοις ἦν ἀγροῖς ὁ Λαΐος
 ἢ γῆς ἐπ' ἄλλης τῶδε συμπίπτει φόνω ;
- KP. θεωρός, ὡς ἔφασκεν, ἐκδημῶν, πάλιν
 πρὸς οἶκον οὐκέθ' ἴκεθ', ὡς ἀπεστάλη. 115
- OI. οὐδ' ἄγγελός τις οὐδὲ συμπράκτωρ ὁδοῦ
 κατεῖδ', ὅτου τις ἐκμαθῶν ἐχρήσατ' ἄν ;
- KP. θνήσκουσι γάρ, πλὴν εἰς τις, ὅς φόβω φυγῶν,
 ὧν εἶδε, πλὴν ἓν, οὐδὲν εἶχ' εἰδῶς φράσαι.
- OI. τὸ ποῖον ; ἔν γάρ πόλλ' ἄν ἐξεύροι μαθεῖν, 120
 ἀρχὴν βραχεῖαν εἰ λάβοιμεν ἐλπίδος.
- KP. ληστὰς ἔφασκε συντυχόντας οὐ μιᾶ
 ρώμῃ κτανεῖν νιν, ἀλλὰ σὺν πλήθει χερῶν.
- OI. πῶς οὖν ὁ ληστής, εἴ τι μὴ ξὺν ἀργύρῳ
 ἐπράσσειτ' ἐνθénd', ἐς τόδ' ἄν τόλμης ἔβη ;
- KP. δοκοῦντα ταῦτ' ἦν· Λαΐου δ' ὀλωλότος
 οὐδεὶς ἀρωγὸς ἐν κακοῖς ἐγίγνετο.
- OI. κακὸν δὲ ποῖον ἐμποδῶν, τυραννίδος
 οὔτω δὲ πεσοῦσης, εἶργε τοῦτ' ἐξειδέναί ;
- KP. ἢ ποικιλωδὸς Σφιγξ τὸ πρὸς ποσὶν σκοπεῖν
 μεθέντας ἡμᾶς τάφανῃ προσήγετο. 130
- OI. ἀλλ' ἐξ ὑπαρχῆς αὐθις αὐτ' ἐγὼ φανῶ·
 ἐπαξίως γὰρ Φοῖβος, ἀξίως δὲ σὺ
 πρὸς τοῦ θανόντος τήνδ' ἔθεσθ' ἐπιστροφὴν,
 ὥστ' ἐνδίκως ὄψεσθε κάμῃ σύμμαχον, 135
 γῆ τῆδε τιμωροῦντα τῷ θεῷ θ' ἅμα.
 ὑπὲρ γὰρ οὐχὶ τῶν ἀπωτέρω φίλων,
 ἀλλ' αὐτὸς αὐτοῦ τοῦτ' ἀποσκεδῶ μύσος,
 ὅστις γὰρ ἦν ἐκείνον ὁ κτανῶν, τάχ' ἄν
 κάμ' ἄν τοιαύτη χειρὶ τιμωρεῖν θέλοι· 140

- κείνω προσαρκῶν οὖν ἑμαυτὸν ὄφελῶ.
 ἀλλ' ὡς τάχιστα, παῖδες, ὑμεῖς μὲν βάρθρων
 ἴστασθε, τούσδ' ἄραντες ἰκτῆρας κλάδους·
 ἄλλος δὲ Κάδμου λαὸν ὧδ' ἀθροίζετω,
 ὡς πᾶν ἔμοῦ δράσοντος· ἢ γὰρ εὐτυχεῖς 145
 σὺν τῷ θεῷ φανούμεθ' ἢ πεπτωκότες.
- ΙΕ. ὦ παῖδες, ἰστώμεσθα· τῶνδε γὰρ χάριν
 καὶ δεῦρ' ἔβημεν, ὧν ὄδ' ἐξαγγέλλεται.
 Φοῖβος δ' ὁ πέμψας τάσδε μαντείας ἅμα
 σωτήρ θ' ἴκοιτο καὶ νόσου παυστήριος. 150

ΧΟΡΟΣ

- στροφὴ α'. ὦ Διὸς ἀδυσπεὲς φάτι, τίς ποτε τᾶς πολυχρόσου
 Πυθῶνος ἀγλαὰς ἔβας
 Θήβας· ἐκτέταμαι φοβερὰν φρένα, δείματι πάλλων,
 ἴημε Δάλιε Παιάν,
 ἀμφὶ σοὶ ἀζόμενος, τί μοι ἢ νέον 155
 ἢ περιτελλομέναις ὥραις πάλιν
 ἐξανύσεις χροῆς.
 εἰπέμοι, ὦ χρυσέας τέκνον ἐλπίδος, ἄμβροτε Φάμα.
- ἀντιστρ. α'. πρῶτά σε κεκλόμενος, θύγατερ Διός, ἄμβροτ'
 [Ἄθανα,
 γαιάοχόν τ' ἀδελφεὰν 160
 Ἄρτεμιν, ἃ κυκλόεντ' ἀγορᾶς θρόνον εὐκλέα
 [θάσσει,
 καὶ Φοῖβον ἐκάβολον, ἰώ,
 τρισσοὶ ἀλεξίμοροι προφάνητέ μοι.
 εἴ ποτε καὶ προτέρας ἄτας ὕπερ
 ὀρνυμένας πόλει 165
 ἠνύσατ' ἐκτοπίαν φλόγα πῆματος, ἔλθετε καὶ νῦν.
- στροφὴ β'. ὦ πόποι, ἀνάριθμα γὰρ φέρω

- πήματα· νοσεῖ δέ μοι πρόπας
 στόλος, οὐδ' ἐνι φροντίδος ἔγχος, 170
- ᾧ τις ἀλέξεται· οὔτε γὰρ ἔκγονα
 κλυτᾶς χθονὸς αὔξεται, οὔτε τόκοισιν
 ἱηίων καμάτων ἀνέχουσι γυναῖκες·
 ἄλλον δ' ἂν ἄλλω προσίδοις ἄπερ εὐπτερον ὄρ-
 [νιν, 175
- κρεῖσσον ἀμαιμακέτου πυρός, ὄρμενον
 ἀκτὰν πρὸς ἐσπέρου θεοῦ·
- ἄντιστρ. β'. ὦν πόλις ἀνάριθμος ὄλλυται·
 νηλέα δὲ γένεθλα πρὸς πέδω 180
 θαναταφόρα κεῖται ἀνοίκτως·
 ἐν δ' ἄλοχοι πολίαι τ' ἐπὶ ματέρες
- ἀκτὰν παρὰ βώμιον ἄλλοθεν ἄλλαι 185
 λυγρῶν πόνων ἰκτῆρες ἐπιστενάχουσιν.
 παιὰν δὲ λάμπει στονόεσσά τε γῆρυς ὄμαυλος·
 ὦν ὑπερ, ᾧ χρυσέα θυγάτερ Διός,
 εὐῶπα πέμψον ἀλκάν·
- στροφὴ γ'. Ἄρεά τε τὸν μαλερόν, ὅς νῦν ἄχαλκος ἀσπίδων 190
 φλέγει με περιβόητος ἀντιάζων,
 παλίσσυτον δράμημα νοτίσαι πάτρας
 ἄπουρον, εἴτ' ἐς μέγαν θάλαμον Ἀμφιτρίτας
 εἴτ' ἐς τὸν ἀπόξενον ὄρμον,
 Θορήκιον κλύδωνα·
 τέλει γὰρ εἴ τι νῦξ ἀφῆ,
 τοῦτ' ἐπ' ἡμαρ ἔρχεται.
 τόν, ὧτᾶν πυρφόρων
 ἀστραπᾶν κράτη νέμων,
 ᾧ Ζεῦ πάτερ, ὑπὸ σῶ φθίσσον κεραυνῶ.
- ἄντιστρ. γ'. Λύκει' ἀναξ, τά τε σά χρυσοστροφῶν ἀπ' ἀγκυλᾶν
 βέλεα θέλομ' ἂν ἀδάματ' ἐνδατεῖσθαι 205

ἀρωγὰ προσταθέντα, τὰς τε πυρφόρους
 Ἄρτεμιδος αἴγλας, ξὺν αἷς Λύκι' ὄρεα διάσσει·
 τὸν χροσομίτραν τε κικλήσκω, 210
 τᾶσδ' ἐπώνυμον γᾶς,
 οἰνώπα Βάκχον εὖιον,
 Μαινάδων ὁμόστολον,
 πελασθῆναι φλέγοντ'
 ἀγλαῶπι σύμμαχον
 πεύκι' ἔπι τὸν ἀπότιμον ἐν θεοῖς θεόν. 215

- ΟΙ. αἰτεῖς· ἃ δ' αἰτεῖς, τᾶμ' ἐὰν θέλῃς ἔπη
 κλύων δέχεσθαι τῇ νόσῳ θ' ὑπηρετεῖν,
 ἀλκὴν λάβοις ἂν κἀνακούφισιν κακῶν·
 ἀγὼ ξένος μὲν τοῦ λόγου τοῦδ' ἐξερῶ,
 ξένος δὲ τοῦ πραχθέντος· οὐ γὰρ ἂν μακρὰν 220
 ἴχνηυον αὐτός, μὴ οὐκ ἔχων τι σύμβολον.
 νῦν δ', ὕστερος γὰρ ἀστὸς εἰς ἀστοὺς τελῶ,
 ὑμῖν προφωνῶ πᾶσι Καδμείοις τάδε·
 ὅστις ποθ' ὑμῶν Λάϊον τὸν Λαβδάκου
 κάτοιδεν, ἀνδρὸς ἐκ τίνος διώλετο, 225
 τοῦτον κελεύω πάντα σημαίνειν ἐμοί.
 καὶ μὲν φοβεῖται τοῦπίκκλημ' ὑπεξελθὼν
 αὐτὸς καθ' αὐτοῦ—πείσεται γὰρ ἄλλο μὲν
 ἄστεργές οὐδέν, γῆς δ' ἄπεισιν ἀσφαλῆς·
 εἰ δ' αὖ τις ἄλλον οἶδεν ἢ ἕξ ἄλλης χθονὸς 230
 τὸν αὐτόχειρα, μὴ σιωπάτω· τὸ γὰρ
 κέρδος τελῶ ἔγὼ χῆ χάρις προσκείσεται.
 εἰ δ' αὖ σιωπήσεσθε, καὶ τις ἢ φίλου
 δείσας ἀπώσει τοῦπος ἢ χαυτοῦ τόδε,
 ἃ ἔκ τῶνδε δράσω, ταῦτα χρὴ κλύειν ἐμοῦ. 235
 τὸν ἄνδρ' ἀπαυδῶ τοῦτον, ὅστις ἔστι, γῆς
 τῆσδ', ἧς ἐγὼ κράτη τε καὶ θρόνους νέμω,
 Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τοῦ Ἰνστιτούτου Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

μήτ' εἰσδέχεσθαι μήτε προσφωνεῖν τινα,
 μήτ' ἐν θεῶν εὐχαῖσι μήτε θύμασιν
 κοινὸν ποιεῖσθαι, μήτε χέρονιβος νέμειν, 240
 ὠθεῖν δ' ἀπ' οἴκων πάντα, ὡς μιάσματος
 τοῦδ' ἡμῖν ὄντος, ὡς τὸ Πυθικὸν θεοῦ
 μαντεῖον ἐξέφηενεν ἀρτίως ἐμοί.
 ἐγὼ μὲν οὖν τοιόσδε τῷ τε δαίμονι
 τῷ τ' ἀνδρὶ τῷ θανόντι σύμμαχος πέλω. 245
 κατεύχομαι δὲ τὸν δεδρακότ', εἴτε τις
 εἷς ὢν λέληθεν εἴτε πλειόνων μέτα,
 κακὸν κακῶς νιν ἄμορον ἐκτρῖψαι βίον·
 ἐπεύχομαι δ', οἴκοισιν εἰ ξυνέστιος
 ἐν τοῖς ἐμοῖς γένοιτ' ἐμοῦ ξυνειδότος, 250
 παθεῖν, ἄπερ τοῖσδ' ἀρτίως ἠρασάμην.
 ὑμῖν δὲ ταῦτα πάντ' ἐπισκήπτω τελεῖν,
 ὑπὲρ τ' ἐμαυτοῦ τοῦ θεοῦ τε τῆσδέ τε
 γῆς ὧδ' ἀκάρπως κἀθέως ἐφθαρμένης.
 οὐδ' εἰ γὰρ ἦν τὸ πρᾶγμα μὴ θεήλατον, 255
 ἀκάθαρτον ὑμᾶς εἰκὸς ἦν οὕτως εἶναι,
 ἀνδρὸς γ' ἀρίστου βασιλέως τ' ὀλωλότος,
 ἀλλ' ἐξερευνᾶν. νῦν δ' ἐπεὶ κυρῶ τ' ἐγὼ
 ἔχων μὲν ἀρχάς, ἄς ἐκεῖνος εἶχε ποῖν,
 ἔχων δὲ λέκτρα καὶ γυναῖχ' ὁμόσπορον, 260
 κοινῶν τε παίδων κοῖν' ἄν, εἰ κείνῳ γένος
 μὴ ἔδυστύχησεν, ἦν ἄν ἐκπεφυκότα·
 νῦν δ' ἐς τὸ κείνου κρατ' ἐνήλαθ' ἢ τύχη·
 ἀνθ' ὧν ἐγὼ τάδ' ὥσπερ εἰ τοῦμοῦ πατρὸς
 ὑπερμαχοῦμαι κἀπὶ παντ' ἀφίξομαι, 265
 ζητῶν τὸν αὐτόχειρα τοῦ φόνου λαβεῖν
 τῷ Λαβδακείῳ παιδὶ Πολυδώρου τε καὶ
 τοῦ πρόσθε Κάδμου τοῦ πάλαι τ' Ἀγήνορος.

- καὶ ταῦτα τοῖς μὴ δρωσιν εὐχομαι θεοὺς ἵνα
 μήτ' ἄροτον αὐτοῖς γῆς ἀνίεναι τινά, 270
- μητ' οὖν γυναικῶν παῖδας, ἀλλὰ τῷ πότμῳ
 τῷ νῦν φθερεῖσθαι καὶ τι τοῦδ' ἐχθίονι.
 ὑμῖν δὲ τοῖς ἄλλοισι Καδμείοις, ὅσοις
 τάδ' ἔστ' ἀρέσκονθ', ἢ τε σύμμαχος Δίκη
 χοῖ πάντες εὐ ξυνεῖεν εἰσαεῖ θεοί. 275
- XO. ὥσπερ μ' ἀραῖον ἔλαβες, ᾧδ', ἀναξ, ἐρῶ
 οὔτ' ἔκτανον γὰρ οὔτε τὸν κτανόντ' ἔχω
 δεῖξαι. τὸ δὲ ζήτημα τοῦ πέμπαντος ἦν
 Φοίβου τόδ' εἰπεῖν, ὅστις εἰργασταί ποτε.
- OI. δίκαι' ἔλεξας· ἀλλ' ἀναγκάσαι θεοὺς, 280
- ἂν μὴ θέλωσιν, οὐδ' ἂν εἰς δύναιτ' ἀνῆρ.
 XO. τὰ δεύτερ' ἐκ τῶνδ' ἂν λέγοιμ', ἅ μοι δοκεῖ.
 OI. εἰ καὶ τρίτ' ἔστι, μὴ παρῆς τὸ μὴ οὐ φράσαι.
 XO. ἀνακτ' ἀνακτι ταῦθ' ὀρῶντ' ἐπίσταμαι
 μάλιστα Φοίβῳ Τειρεσίαν, παρ' οὐ τις ἂν
 σκοπῶν τάδ', ᾧναξ, ἐκμάθοι σαφέστατα. 285
- OI. ἀλλ' οὐκ ἐν ἀργοῖς οὐδὲ τοῦτ' ἐπραξάμην.
 ἔπεμψα γὰρ Κλέοντος εἰπόντος διπλοῦς
 πομπούς· πάλαι δὲ μὴ παρῶν θαυμάζεται.
- XO. καὶ μὴν τὰ γ' ἄλλα κωφὰ καὶ παλαί' ἔπη. 290
- OI. τὰ ποῖα ταῦτα; πάντα γὰρ σκοπῶ λόγον.
 XO. θανεῖν ἐλέχθη πρὸς τινῶν ὁδοιπόρων.
 OI. ἤκουσα καγὼ· τὸν δ' ἰδόντ' οὐδεὶς ὄρῃ.
 XO. ἀλλ' εἴ τι μὲν δὴ δείματός γ' ἔχει μέρος,
 τὰς σὰς ἀκούων ἀν μενεῖ τοιάσδ' ἀράς. 295
- OI. ᾧ μή' στι δρωῖντι τάρβος, οὐδ' ἔπος φοβεῖ.
 XO. ἀλλ' οὐξ ἐλέγξων αὐτὸν ἔστιν· οἶδε γὰρ
 τὸν θεῖον ἤδη μάντιν ᾧδ' ἄγουσιν, ᾧ
 τάληθὲς ἐμπέφυκεν ἀνθρώπων μόνῳ.

- ΟΙ. ὦ πάντα νομῶν Τειρεσία, διδακτά τε 300
 ἄρρητά τ', οὐράνιά τε καὶ χθονοστιβῆ,
 πόλιν μὲν, εἰ καὶ μὴ βλέπεις, φρονεῖς δ' ὅμως,
 οἷα νόσῳ σύνεστιν' ἧς σὲ προστάτην
 σωτήρᾳ τ', ὄναξ μούνον ἐξευρίσκομεν.
 Φοῖβος γάρ, εἰ καὶ μὴ κλύεις τῶν ἀγγέλων, 305
 πέμψασιν ἡμῖν ἀντέπεμψεν, ἔκλυσιν
 μόνην ἂν ἐλθεῖν τοῦδε τοῦ νοσήματος,
 εἰ τοὺς κτανόντας Λάιον μαθόντες εὖ
 κτείναιμεν ἢ γῆς φυγάδας ἐκπεμψάμεθα.
 σύ νυν φθονήσας μήτ' ἀπ' οἰωνῶν φάτιν
 μήτ' εἰ τιν' ἄλλην μαντικῆς ἔχεις ὁδόν,
 ρῦσαι σεαυτὸν καὶ πόλιν, ρῦσαι δ' ἐμέ,
 ρῦσαι δὲ πᾶν μίασμα τοῦ τεθνηκότος.
 ἐν σοὶ γάρ ἐσμεν· ἄνδρα δ' ὠφελεῖν ἀφ' ὧν
 ἔχοι τε καὶ δύναιτο, κάλλιστος πόνος.
- ΤΕΙ. φεῦ φεῦ, φρονεῖν ὡς δεινόν, ἔνθα μὴ τέλη
 λύη φρονούντι. ταῦτα γὰρ καλῶς ἐγὼ
 εἰδὼς διώλεσ'· οὐ γὰρ ἂν δεῦρ' ἰκόμην.
- ΟΙ. τί δ' ἔστιν; ὡς ἄθυμος εἰσελήλυθας.
- ΤΕΙ. ἄφες μ' ἐς οἴκους· ρᾶστα γὰρ τὸ σὸν τε σὺ 320
 καγὼ διοίσω τοῦμόν, ἦν ἐμοὶ πίθη.
- ΟΙ. οὔτ' ἐννομ' εἶπας οὔτε πρόσφιλῆ πόλει
 τῆδ', ἢ σ' ἔθρεψε, τήνδ' ἀποστερῶν φάτιν.
- ΤΕΙ. ὁρῶ γὰρ οὐδὲ σοὶ τὸ σὸν φώνημ' ἰδὼν
 πρὸς καιρόν· ὡς οὖν μήδ' ἐγὼ ταῦτόν πάθω— 325
- ΟΙ. μή, πρὸς θεῶν, φρονῶν γ' ἀποστραφῆς, ἐπεὶ
 πάντες σε προσκυνοῦμεν οἷδ' ἰκτῆριοι.
- ΤΕΙ. πάντες γὰρ οὐ φρονεῖτ'· ἐγὼ δ' οὐ μή ποτε,
 τᾶμ' ὡς ἂν εἰπῶ, μὴ τὰ σ' ἐκφήνω κακά.
- ΟΙ. τί φῆς; ξυνειδῶς οὐ φράσεις, ἀλλ' ἐννοεῖς 330

- ἡμᾶς προδοῦναι καὶ καταφθεῖραι πόλιν ;
- ΤΕΙ. ἐγὼ οὐτ' ἐμαυτὸν οὔτε σ' ἀλγυνῶ· τί ταῦτ' ἄλλως ἐλέγχεις ; οὐ γὰρ ἂν πύθιοί μου.
- ΟΙ. οὐκ, ὦ κακῶν κάκιστε, καὶ γὰρ ἂν πέτρου φύσιν σὺ γ' ὀργάνειας, ἐξερεῖς ποτε, 335
- ΤΕΙ. ὀργὴν ἐμέμψω τὴν ἐμήν, τὴν σὴν δ' ὁμοῦ ναίουσαν οὐ κατεῖδες, ἀλλ' ἐμὲ ψέγεις.
- ΟΙ. τίς γὰρ τοιαῦτ' ἂν οὐκ ἂν ὀργίζοιτ', ἔπη κλύων, ἅ νῦν σὺ τήνδ' ἀτιμάζεις πάλιν ; 340
- ΤΕΙ. ἦξει γὰρ αὐτά, κἄν ἐγὼ σιγῇ στέγω
- ΟΙ. οὐκοῦν, ἅ γ' ἦξει, καὶ σὲ χρὴ λέγειν ἐμοί.
- ΤΕΙ. οὐκ ἂν πέρα φράσαιμι· πρὸς τὰδ', εἰ θέλεις, θυμοῦ δι' ὀργῆς, ἦτις ἀγριωτάτη.
- ΟΙ. καὶ μὴν παρήσω γ' οὐδέεν, ὡς ὀργῆς ἔχω, 345
- ἅπερ ξυνίημ'· ἴσθι γὰρ δοκῶν ἐμοὶ καὶ ξυμφυτεῦσαι τοῦργον εἰσγάσθαι θ', ὅσον μὴ χερσὶ καίνων· εἰ δ' ἐτύγχανες βλέπων, καὶ τοῦργον ἂν σοῦ τοῦτ' ἔφην εἶναι μόνου.
- ΤΕΙ. ἄληθες ; ἐννέπω σὲ τῷ κηρύγματι, 350
- ὄπερ προεῖπας, ἐμμένειν κάφ' ἡμέρας τῆς νῦν προσασυδᾶν μήτε τούσδε μήτ' ἐμέ, ὡς ὄντι γῆς τῆσδ' ἀνοσίῳ μιάστορι.
- ΟΙ. οὕτως ἀναιδῶς ἐξεκίνησας τόδε τὸ ρῆμα ; καὶ ποῦ τοῦτο φεύξεσθαι δοκεῖς ; 355
- ΤΕΙ. πέφευγα· τάληθές γὰρ ἰσχυρὸν τρέφω.
- ΟΙ. πρὸς τοῦ διδαχθεῖς ; οὐ γὰρ ἔκ γε τῆς τέχνης.
- ΤΕΙ. πρὸς σοῦ· σὺ γὰρ μ' ἄκοντα προουτρέψω λέγειν.
- ΟΙ. ποῖον λόγον ; λέγ' αὐθις, ὡς μάλλον μάθω.
- ΤΕΙ. οὐχὶ ξυνῆκας πρόσθεν, ἦ κπειρᾶ λόγων ; 360
- ΟΙ. οὐχ' ὥστε γ' εἰπεῖν γνωστόν· ἀλλ' αὐθις φράσον.

- ΤΕΙ. φονέα σέ φημι τάνδρός, οὐ ζητεῖς, κυρεῖν.
- ΟΙ. ἀλλ' οὐ τι χαίρων δίς γε πημονὰς ἐρεῖς.
- ΤΕΙ. εἶπω τι δῆτα κάλλ', ἴν' ὀργίξῃ πλέον;
- ΟΙ. ὅσον γε χροῖσεις· ὡς μάτην εἰρήσεται. 365
- ΤΕΙ. λεληθέναι σέ φημι σὺν τοῖς φιλτάτοις
αἰσχισθ' ὀμιλοῦντ', οὐδ' ὄρᾶν, ἴν' εἰ κακοῦ.
- ΟΙ. ἦ καὶ γεγηθῶς ταῦτ' αἰεὶ λέξειν δοκεῖς;
- ΤΕΙ. εἶπερ τί γ' ἔστι τῆς ἀληθείας σθένος.
- ΟΙ. ἀλλ' ἔστι, πλὴν σοί· σοὶ δὲ τοῦτ' οὐκ' ἔστ', ἐπεὶ 370
τυφλὸς τὰ τ' ὄτα τόν τε νοῦν τὰ τ' ὄμματ' εἶ.
- ΤΕΙ. σύ δ' ἄθλιός γε ταῦτ' ὄνειδίζων, ἅ σοι
οὐδεὶς ὅς οὐχὶ τῶνδ' ὄνειδιεῖ τάχα.
- ΟΙ. μιᾶς τρέφῃ πρὸς νυκτός, ὥστε μήτ' ἐμὲ
μητ' ἄλλον, ὅστις φῶς ὄρᾳ, βλάψαι ποτ' ἄν. 375
- ΤΕΙ. οὐ γάρ σε μοῖρα πρὸς γ' ἐμοῦ πεσεῖν, ἐπεὶ
ικανὸς Ἀπόλλων, ᾧ τάδ' ἐκπροᾶσαι μέλει.
- ΟΙ. Κρέοντος ἢ σοῦ ταῦτα τάξευρήματα;
- ΤΕΙ. Κρέων δέ σοι πῆμ' οὐδέν, ἀλλ' αὐτὸς σὺ σοί.
- ΟΙ. ὦ πλοῦτε καὶ τυραννὶ καὶ τέχνῃ τέχνης 380
ὑπερφέρουσα τῷ πολυζήλῳ βίῳ,
ὅσος παρ' ὑμῖν ὁ φθόνος φυλάσσεται,
εἰ τῆσδέ γ' ἀρχῆς οὐνεχ', ἦν ἐμοὶ πόλις
δωρητόν, οὐκ αἰτητόν, εἰσεχείρισεν,
ταύτης Κρέων ὁ πιστός, οὐξ ἀρχῆς φίλος, 385
λάθρα μ' ὑπελθὼν ἐκβαλεῖν ἰμείρεται,
ὑφεῖς μάγον τοιόνδε μηχανορράφον,
δόλιον ἀγύρτην, ὅστις ἐν τοῖς κέρδεσιν
μόνον δέδορκε, τὴν τέχνην δ' ἔφου τυφλός.
ἐπεὶ, φέρ' εἶπέ, ποῦ σὺ μάντις εἰ σαφής; 390
πῶς οὐχ, ὄθ' ἢ ραψωδὸς ἐνθ' ἄδ' ἦν κύων,
ἠῦδας τι τοῖσδ' ἀστοῖσιν ἐκλυτήριον;

καίτοι τὸ γ' αἶνιγμ' οὐχὶ τοῦπιόντος ἦν
 ἀνδρὸς διειπεῖν, ἀλλὰ μαντείας ἔδει,
 ἦν οὔτ' ἀπ' οἰωνῶν σὺ προουφάνης ἔχων
 οὔτ' ἐκ θεῶν του γνωτόν· ἀλλ' ἐγὼ μολών,
 ὃ μηδὲν εἰδὼς Οἰδίπους, ἔπαυσά νιν,
 γνώμη κυρήσας οὐδ' ἀπ' οἰωνῶν μαθὼν·
 ὃν δὴ σὺ πειραῆς ἐκβαλεῖν, δοκῶν θρόνοις
 παραστατήσιν τοῖς Κρεοντείοις πέλας.
 κλαίων δοκεῖς μοι καὶ σὺ γὰρ συνθεῖς τάδε
 ἀγηλατήσιν· εἰ δὲ μὴ ἴδοικες γέρον
 εἶναι, παθῶν ἔγνωσ' ἂν οἷά περ φρονεῖς.

ΧΟ. ἡμῖν μὲν εἰκάζουσι καὶ τὰ τοῦδ' ἔπη
 ὀργῇ λελέχθαι καὶ τὰ σ', Οἰδίπου, δοκεῖ.
 δεῖ δ' οὐ τοιούτων, ἀλλ' ὅπως τὰ τοῦ θεοῦ
 μαντεῖ ἄριστα λάσομεν, τόδε σκοπεῖν.

ΤΕΙ. εἰ καὶ τυραννεῖς, ἐξισωτέον τὸ γοῦν
 ἴσ' ἀντιλέξαι· τοῦδε γὰρ κἀγὼ κρατῶ.
 οὐ γάρ τι σοὶ ζῶ δοῦλος, ἀλλὰ Λοξία,
 ὥστ' οὐ Κρέοντος προστάτου γεγράφομαι.
 λέγω δ', ἐπειδὴ καὶ τυφλὸν μ' ὠνείδισας·
 σὺ καὶ δέδορκας, κοῦ βλέπεις, ἴν' εἰ κακοῦ,
 οὐδ' ἔνθα ναίεις, οὐδ' ὅτων οἰκεῖς μέτα.
 ἄρ' οἶσθ', ἀπ' ὧν εἶ; καὶ λέληθας ἐχθρὸς ὧν
 τοῖς σοῖσιν αὐτοῦ νέρθε κἀπὶ γῆς ἄνω,
 καὶ σ' ἀμφιπλήξ' μητρὸς τε καὶ τοῦ σοῦ πατρὸς
 ἐλᾶ ποτ' ἐκ γῆς τῆσδε δεινόπους Ἀρά,
 βλέποντα νῦν μὲν ὄρθ', ἔπειτα δὲ σκότον.
 βοῆς δὲ τῆς σῆς πότιος οὐκ' ἔσται λιμῆν,
 ποῖος Κιθαιρῶν οὐχὶ σύμφωνος τάχα,
 ὅταν καταίσθῃ τὸν ὑμέναιον, ὃν δόμοις
 ἄνορμον εἰσέπλευσας εὐπλοίας τυχών;

ἄλλων δὲ πλῆθος οὐκ ἐπαισθάνη κακῶν,
 ἅ σ' ἐξισώσει σοί τε καὶ τοῖς σοῖς τέκνοις. 425
 πρὸς ταῦτα καὶ Κρέοντα καὶ τοῦμόν στόμα
 προπηλάκιζε· σοῦ γάρ οὐκ ἔστιν βροτῶν
 κάκιον ὅστις ἐκτριβήσεται ποτε.

ΟΙ. ἦ ταῦτα δῆτ' ἀνεκτὰ πρὸς τούτου κλύειν ;
 οὐκ εἰς ὄλεθρον ; οὐχὶ θάσσον ; οὐ πάλιν 430
 ἄψορρος οἴκων τῶνδ' ἀποστραφεῖς ἄπει ;

ΤΕΙ. οὐδ' ἰκόμην ἔγωγ' ἄν, εἰ σὺ μὴ κάλεις,

ΟΙ. οὐ γὰρ τί σ' ἤδη μῶρα φωνήσонт', ἐπεὶ
 σχολῇ σ' ἄν οἴκους τοὺς ἐμούς ἐστειλάμην.

ΤΕΙ. ἡμεῖς τοιοῖδ' ἔφρυμεν, ὡς μὲν σοὶ δοκεῖ,
 μῶροι, γονεῦσι δ', οἱ σ' ἔφρυσαν, ἔμφρονες. 435

ΟΙ. ποίοισι ; μεῖνον· τίς δὲ μ' ἐκφύει βροτῶν ;

ΤΕΙ. ἦδ' ἡμέρα φύσει σε καὶ διαφθερεῖ.

ΟΙ. ὡς πάντ' ἄγαν αἰνικτὰ κάσαφῇ λέγεις.

ΤΕΙ. οὐκ οὐν σὺ ταῦτ' ἄριστος εὐρίσκειν ἔφρυς ;

ΟΙ. τοιαῦτ' ὀνειδίζ', οἷς ἔμ' εὐρήσεις μέγαν.

ΤΕΙ. αὕτη γε μέντοι σ' ἦ τύχη διώλεσεν.

ΟΙ. ἀλλ' εἰ πόλιν τήνδ' ἐξέσωσ', οὐ μοι μέλει.

ΤΕΙ. ἄπειμι τοίνυν, καὶ σὺ, παῖ, κόμιζέ με.

ΟΙ. κομιζέτω δῆθ', ὡς παρὼν οὐ γ' ἐμποδῶν 445
 ὀχλεῖς· συθεῖς τ' ἄν οὐκ ἄν ἀλγύναις πλέον.

ΤΕΙ. εἰπὼν ἄπειμ', ὧν οὐνεκ' ἦλθον, οὐ τὸ σὸν
 δεῖσας πρόσωπον· οὐ γὰρ ἔσθ' ὅπου μ' ὀλεῖς.
 λέγω δέ σοι· τὸν ἄνδρα τοῦτον, ὃν πάλα

ζητεῖς ἀπειλῶν κἀνακηρύσσων φόνον 450
 τὸν Λαίειον, οὗτός ἐστιν ἐνθάδε,

ξένος λόγῳ μέτοικος, εἶτα δ' ἐγγενῆς

φανήσεται Θηβαῖος· οὐδ' ἠσθήσεται

τῇ ξυμφορᾷ· τυφλὸς γὰρ ἐκ δεδορκότος

καὶ πτωχὸς ἀντὶ πλουσίου ξένην ἔπι
 σκήπτρῳ προδεικνύς γαῖαν ἐμπορεύσεται. 455
 φανήσεται δὲ παισὶ τοῖς αὐτοῦ ξυνῶν
 ἀδελφὸς αὐτὸς καὶ πατήρ, καὶ ἦς ἔφθ
 γυναικὸς υἱὸς καὶ πόσις, καὶ τοῦ πατρὸς
 ὀμοσπύρος τε καὶ φονεὺς. καὶ ταῦτ', ἰὼν 460
 εἶσω, λογιζοῦ· κἄν λάβῃς ἐψευσμένον,
 φάσκειν ἔμ' ἤδη μαντικῇ μηδὲν φρονεῖν.

ΧΟΡΟΣ

στροφὴ α'. τίς, ὄντιν' ἄ θεσπιέπεια Δελφίς εἶπε πέτρα
 ἄρρητ' ἄρρητων τελέσαντα φοινίαισι χερσίν; 465
 ὦρα νιν ἀελλάδων
 ἵππων σθεναρώτερον
 φυγᾶ πόδα νομᾶν.
 ἔνοπλος γὰρ ἐπ' αὐτὸν ἐπενθρόσκει
 πυρὶ καὶ στεροπαῖς ὁ Διὸς γενέτας· 470
 δεινὰ δ' ἄμ' ἔπονται
 Κῆρες ἀναπλάκητοι.

ἀντιστρ. α'. ἔλαμψε γὰρ τοῦ νιφόνεντος ἀρτίως φανεῖσα
 φάμα Παρνασοῦ τὸν ἄδηλον ἄνδρα πάντ' ἰχ-
 [νεύειν· 475

φοιτᾶ γὰρ ὑπ' ἀγρίαν
 ὕλαν ἀνὰ τ' ἄντρα καὶ
 πέτρας, ὡς ταῦρος,
 μέλεος μελέφ ποδὶ χηρέων,
 τὰ μεσόμφαλα γᾶς ἀπονοσφίζων 480
 μαντεῖα· τὰ δ' αἰὶ
 ζῶντα περιποτᾶται.

στροφὴ β'. δεινὰ μὲν οὔν, δεινὰ ταράσσει σοφὸς οἰωνοθέ-
 [τας 485

οὔτε δοκοῦντ' οὔτ' ἀποφάσκονθ' ὅ τι λέξω δ' ἀπορῶ.
πέτομαι δ' ἐλπίσιν, οὔτ' ἐνθάδ' ὄρων οὔτ' ὀπίσω.

τί γὰρ ἢ Λαβδακίδαις

ἢ τῷ Πολύβου νεῖκος ἔκειτ', οὔτε π' αρουθὲν 490
ποτ' ἔγωγ' οὔτε τανῦν πο

ἔμαθον, πρὸς ὅτου δῆ, βασάνῳ πίστιν ἔχων,

ἐπὶ τὰν ἐπίδαμον φάτιν εἶμ' Οἰδιπόδα, 495

Λαβδακίδαις ἐπίκουρος ἀδήλων θανάτων·

ἀντιστρ. β'. ἀλλ' ὁ μὲν οὖν Ζεὺς ὁ τ' Ἀπόλλων ξυνετοὶ καὶ
[τὰ βροτῶν

εἰδότες· ἀνδρῶν δ' ὅτι μάντις πλέον ἢ ἄλλ' ἔφρα-

[ται 500

κρίσις οὐκ' ἔστιν ἀληθής· σοφία δ' ἂν σοφίαν
παραμείψειεν ἀνήρ.

ἀλλ' οὔποτ' ἔγωγ' ἂν, πρὶν ἴδοιμ' ὄρθον ἔπος 505
μεμφομένων, ἂν καταφαίην.

φανερὰ γὰρ ἐπ' αὐτῷ πτερόεσσ' ἦλθε κόρα

ποτέ· καὶ σοφὸς ὄφθη βασάνῳ τ' ἠδύπολις. 510

τῷ ἀπ' ἐμᾶς φρενὸς οὔποτ' ὀφλήσει κακίαν.

ΚΡ. ἄνδρες πολῖται, δεῖν' ἔπη πεπυσμένος

κατηγορεῖν μου τὸν τύραννον Οἰδίπου,

πάρειμ' ἀτλητῶν. εἰ γὰρ ἐν ταῖς ξυμφοραῖς 515

ταῖς νῦν νομίζει πρὸς γ' ἐμοῦ πεπονθῆναι

λόγοισιν εἴτ' ἔργοισιν εἰς βλάβην φέρον,

οὔτοι βίου μοι τοῦ μακροαἰῶνος πόθος

φέροντι τήνδε βάζειν. οὐ γὰρ εἰς ἀπλοῦν

ἢ ζημία μοι τοῦ λόγου τούτου φέρει, 520

ἀλλ' ἐς μέγιστον, εἰ κακὸς μὲν ἐν πόλει,

κακὸς δὲ πρὸς σοῦ καὶ φίλων κεκλήσομαι.

ΧΟ. ἀλ' ἦλθε μὲν δὴ τοῦτο τοῦνειδος τάχ' ἂν

ὄργῃ βιασθῆν ἐμᾶλλον ἢ γνώμῃ φρενῶν.

- KP. τοῦπος δ' ἐφάνθη, ταῖς ἐμαῖς γνώμαις ὅτι 525
 πεισθεῖς ὁ μάντις τοὺς λόγους ψευδεῖς λέγοι;
- XO. ἠὺδάτο μὲν τάδ'· οἶδα δ' οὐ, γνώμη τίνη.
- KP. ἔξ ὀμμάτων ὀρθῶν δὲ καὶ ὀρθῆς φρονέως
 κατηγορεῖτο τοῦπίκλημα τοῦτό μοι;
- XO. οὐκ' οἶδ'· ἅ γὰρ δρωσ' οἱ κρατοῦντες, οὐχ' ὀρθῶ. 530
 αὐτὸς δ' ὄδ' ἤδη δωμάτων ἔξω περᾶ.
- OI. οὗτος σύ, πῶς δεῦρ' ἦλθες; ἢ τοσόνδ' ἔχεις
 τόλμης πρόσωπον, ὥστε τὰς ἐμὰς στέγας
 ἴκου, φονεὺς ὧν τοῦδε ἀνδρὸς ἐμφανῶς
 ληστής τ' ἐναργῆς τῆς ἐμῆς τυραννίδος; 535
 φέρ' εἰπὲ πρὸς θεῶν, δειλίαν ἢ μωρίαν
 ἰδὼν τιν' ἐμοὶ ταῦτ' ἐβουλεύσω ποιεῖν;
 ἢ τοῦργον ὡς οὐ γνωριοῦμί σου τόδε
 δόλω προσέρον, ἢ οὐκ ἀλεξοίμην μαθῶν;
 ἄρ' οὐχὶ μῶρόν ἐστι τοῦγχείρημά σου, 540
 ἄνευ τε πλήθους καὶ φίλων τυραννίδα
 θηρᾶν, ὃ πλήθει χρήμασιν θ' ἀλίσκεται;
- KP. οἶσθ' ὡς ποίησον; ἀντὶ τῶν εἰρημένων
 ἴσ' ἀντάκουσον, κατὰ κρῖν' αὐτὸς μαθῶν.
- OI. λέγειν σὺ δεινός, μανθάνειν δ' ἐγὼ κακός 545
 σοῦ· δυσμενῆ γὰρ καὶ βαρὺν σ' εὗρηκ' ἐμοί.
- KP. τοῦτ' αὐτὸ νῦν μου πρῶτ' ἄκουσον ὡς ἐρῶ.
- OI. τοῦτ' αὐτὸ μή μοι φράζ', ὅπως οὐκ εἶ κακός.
- KP. εἴ τοι νομίζεις κτήμα τὴν αὐθαδίαν
 εἶναί τι τοῦ νοῦ χωρὶς, οὐκ ὀρθῶς φρονεῖς. 550
- OI. εἴ τοι νομίζεις ἄνδρα συγγενῆ κακῶς
 δρωῶν οὐχ ὑπέξειν τὴν δίκην, οὐκ εὔ φρονεῖς.
- KP. ξύμφημί σοι ταῦτ' ἔνδικ' εἰρησθαι· τὸ δὲ
 πάθημ' ὁποῖον φῆς παθεῖν, δίδασκέ με.
- OI. ἔπειθεσ ἢ οὐκ ἔπειθεσ, ὡς χρεῖη μ' ἐπι 555

τόν σεμνόμαντιν ἄνδρα πέμψασθαί τινα ;

ΚΡ. και νῦν ἔθ' αὐτός εἰμι τῷ βουλευμάτι.

ΟΙ. πόσον τιν' ἤδη δῆθ' ὁ Λάιος χρόνον.

ΚΡ. δέδρακε ποῖον ἔργον ; οὐ γὰρ ἐννοῶ.

ΟΙ. ἄφαντος ἔρρει θανασίμῳ χειρώματι ;

560

ΚΡ. μακροὶ παλαιοὶ τ' ἂν μετρηθεῖεν χρόνοι.

ΟΙ. τότε οὖν ὁ μάντις οὗτος ἦν ἐν τῇ τέχνῃ ;

ΚΡ. σοφὸς γ' ὁμοίως κάξ ἴσου τιμώμενος.

ΟΙ. ἐμνήσατ' οὖν ἐμοῦ τι τῷ τότε ἐν χρόνῳ ;

ΚΡ. οὐκ οὖν ἐμοῦ γ' ἐστῶτος οὐδαμοῦ πέλας.

565

ΟΙ. ἀλλ' οὐκ ἔρευναν τοῦ θανόντος ἔσχετε ;

ΚΡ. παρέσχομεν, πῶς δ' οὐχί ; κοῦκ ἠκούσαμεν.

ΟΙ. πῶς οὖν τότε οὗτος ὁ σοφὸς οὐκ ηὔδα τάδε ;

ΚΡ. οὐκ οἶδ'. ἐφ' οἷς γὰρ μὴ φρονῶ σιγᾶν φιλῶ.

ΟΙ. τόσον δέ γ' οἶσθα και λέγοις ἂν εὖ φρονῶν

ΚΡ. ποῖον τόδ' ; εἰ γὰρ οἶδα γ', οὐκ ἀρνήσομαι.

ΟΙ. ὀθούνεκ', εἰ μὴ σοὶ ξυνηλθε, τὰς ἐμάς

οὐκ ἂν ποτ' εἶπεν Λαΐου διαφθοράς.

ΚΡ. εἰ μὲν λέγει τάδ', αὐτὸς οἶσθ' ἐγὼ δὲ σοῦ

μαθεῖν δικαῖῳ ταῦθ', ἄπερ κάμοῦ σὺ νῦν.

575

ΟΙ. ἐκμάνθαν' οὐ γὰρ δὴ φονεὺς ἀλώσομαι.

ΚΡ. τί δῆτ' ; ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν γήμας ἔχεις ;

ΟΙ. ἄρνησις οὐκ ἔνεστιν ὧν ἀνιστορεῖς.

ΚΡ. ἄρχεις δ' ἐκείνη ταῦτὰ γῆς, ἴσον νέμων ;

ΟΙΔ. ἂν ἦ θέλουσα, πάντ' ἐμοῦ κομίζεται.

580

ΚΡ. οὐκουν ἰσοῦμαι σφῶν ἐγὼ δυοῖν τρίτος ;

ΟΙΔ. ἐνταῦθα γὰρ δὴ και κακὸς φαίνῃ φίλος.

ΚΡ. οὐκ, εἰ διδοίης γ', ὡς ἐγώ, σαυτῷ λόγον.

σκέψαι δὲ τοῦτο πρῶτον, εἴ τιν' ἂν δοκεῖς

ἄρχειν ἐλέσθαι ξὺν φόβοισι μᾶλλον ἢ

585

ἄτρεστον εὐδοντ' εἰ τὰ γ' αὐθ' ἔξει κράτη.

ἐγὼ μὲν οὖν οὐτ' αὐτὸς ἰμείρων ἔφην
 τύραννος εἶναι μᾶλλον ἢ τύραννα δοῦν,
 οὐτ' ἄλλος, ὅστις σωφρονεῖν ἐπίσταται.
 νῦν μὲν γὰρ ἐκ σοῦ πάντ' ἄνευ φόβου φέρω· 590
 εἰ δ' αὐτὸς ἦρχον, πολλὰ κἄν ἄκων ἔδρων.
 πῶς δῆτ' ἐμοὶ τυραννὶς ἠδίων ἔχειν
 ἀρχῆς ἀλύπου καὶ δυναστείας ἔφυ ;
 οὐπω τοσοῦτον ἠπατημένος κυρῶ,
 ὥστ' ἄλλα χρῆζειν ἢ τὰ σὺν κέρδει καλά. 595
 νῦν πᾶσι χαίρω, νῦν με πᾶς ἀσπάζεταιται,
 νῦν οἱ σέθεν χρῆζοντες ἐκκαλοῦσί με·
 τὸ γὰρ τυχεῖν αὐτοὺς ἅπαν ἔνταυθ' ἐνι.
 πῶς δῆτ' ἐγὼ κεῖν' ἂν λάβοιμ' ἀφεις τάδε ;
 οὐκ ἂν γένοιτο νοῦς κακὸς καλῶς φρονῶν 600
 ἀλλ' οὐτ' ἐραστῆς τῆσδε τῆς γνώμης ἔφην,
 οὐτ' ἂν μετ' ἄλλου δρωῶντος ἂν τλαιῖν ποτέ.
 καὶ τῶνδ' ἔλεγχον, τοῦτο μὲν Πυθῶδ' ἰὼν
 πεύθου, τὰ χρησθέντ' εἰ σαφῶς ἠγγειλά σοι·
 τοῦτ' ἄλλ', ἐάν με τῷ τερασκόπῳ λάβῃς
 κοινῇ τι βουλευσάντα, μὴ μ' ἀπλῆ κτάνης
 ψήφῳ, διπλῇ δέ, τῇ τ' ἐμῇ καὶ σῇ, λαβῶν·
 γνώμη δ' ἀδήλω μὴ με χωρὶς αἰτιῶ·
 οὐ γὰρ δίκαιον οὔτε τοὺς κακοὺς μάτην
 χρηστοὺς νομίζειν, οὔτε τοὺς χρηστοὺς κακοὺς. 610
 φίλον γὰρ ἐσθλὸν ἐκβαλεῖν ἴσον λέγω
 καὶ τὸν παρ' αὐτῷ βίωτον, ὃν πλεῖστον φιλεῖ.
 ἀλλ' ἐν χρόνῳ γνώσει τάδ' ἀσφαλῶς· ἐπεὶ
 χρόνος δίκαιον ἄνδρα δείκνυσιν μόνος,
 κακὸν δὲ κἄν ἐν ἡμέρᾳ γνοίης μιᾷ. 615
 ΧΟ. καλῶς ἔλεξεν εὐλαβουμένῳ πεσεῖν,
 ἀναξ' φρονεῖν γὰρ οἱ ταχεῖς οὐκ ἀσφαλεῖς·

- ΟΙ. ὅταν ταχύς τις σὺπιβουλεύων λάθρα
χωρῆ, ταχὺν δεῖ καμὲ βουλεύειν πάλιν·
εἰ δ' ἡσυχάζων προσμενῶ, τὰ τοῦδε μὲν 620
πεπραγμέν' ἔσται, τὰμὰ δ' ἡμαρτημένα.
- ΚΡ. τί δῆτα χρήσεις; ἦ με γῆς ἔξω βαλεῖν;
ΟΙ. ἦκιστα· θνήσκειν, οὐ φυγεῖν σε βούλομαι.
ΚΡ. ὅταν προδείξης, οἷόν ἐστι τὸ φθονεῖν.
ΟΙ. ὡς οὐχ ὑπέξων οὐδὲ πιστεύσων λέγεις. 625
ΚΡ. οὐ γὰρ φρονοῦντά σ' εὖ βλέπω.
ΟΙ. τὸ γοῦν ἐμόν.
ΚΡ. ἀλλ' ἐξ ἴσου δεῖ καμόν.
ΟΙ. ἀλλ' ἔφους κακός.
ΚΡ. εἰ δὲ ξυνίης μηδέν;
ΟΙ. ἀρκτέον γ' ὄμως.
ΚΡ. οὔτοι κακῶς γ' ἄρχοντος.
ΟΙ. ὦ πόλις, πόλις.
ΚΡ. κάμοι πόλεως μέτεστιν, οὐχὶ σοὶ μόνω. 630
ΧΟ. παύσασθ', ἄνακτες· καιρίαν δ' ὑμῖν ὄρω
τήνδ' ἐκ δόμων στείχουσαν Ἰοκάστην, μεθ' ἧς
τὸ νῦν παρεστῶς νεῖκος εὖ θέσθαι χρεῶν.

ΙΟΚΑΣΤΗ

- τί τὴν ἄβουλον, ὦ ταλαίπωροι, στάσιν
γλώσσης ἐπήρασθ' οὐδ' ἐπαισχύνεσθε γῆς 635
οὔτω νοσοῦσης ἴδια κινουῦντες κακά;
οὐκ εἶ σὺ τ' οὔκουσ σύ τε, Κρέων, κατὰ στέγας,
καὶ μὴ τὸ μηδὲν ἄλγος εἰς μέγ' οἴσετε;
ΚΡ. ὄμαιμε, δεινὰ μ' Οιδίπους, ὁ σὸς πόσις,
δραῖσαι δικαιοῖ, δυοῖν ἀποκρίνας κακοῖν, 640
ἦ γῆς ἀπῶσαι πατρίδος ἢ κτεῖναι λαβῶν.
ΟΙ. ξύμφημι· δρωῶντα γὰρ νιν, ὦ γύναι, κακῶς

- εἴληφα τοῦμὸν σῶμα σὺν τέχνῃ κακῇ.
 ΚΡ. μὴ νῦν ὀναίμην, ἀλλ' ἀραῖος, εἴ σέ τι
 δέδρακ', ὀλοίμην, ὧν ἐπαιτιᾶ με δρᾶν. 645
 ΙΟ. ὦ πρὸς θεῶν, πίστευσον, Οἰδίπους, τάδε,
 μάλιστα μὲν τόνδ' ὄρκον αἰδεσθεῖς θεῶν,
 ἔπειτα καμὲ τούσδε θ', οἱ πάρεϊσί σοι.

ΧΟΡΟΣ

- στροφὴ α'. πιθοῦ θελήσας φρονήσας τ', ἄναξ, λίσσομαι. 650
 ΟΙ. τί σοι θέλεις δῆτ' εἰκάθω ;
 ΧΟ. τὸν οὔτε πρὶν νήπιον νῦν τ' ἐν ὄρκῳ μέγαν καταίδεσαι.
 ΟΙ. οἴσθ' οὔν, ἅ χρῆζεις ;
 ΧΟ. οἶδα.
 ΟΙ. φράζε δή, τί φῆς. 655
 ΧΟ. τὸν ἐναγῆ φίλον μὴ ποτ' ἐν αἰτία
 σὺ γ' ἀφανεῖ λόγων ἄτιμον βαλεῖν.
 ΟΙ. εὔ νῦν ἐπίστω, ταῦθ' ὅταν ζητῆς, ἐμοὶ
 ζητῶν ὄλεθρον ἢ φυγὴν ἐκ τῆσδε γῆς.

ΧΟΡΟΣ

- στροφὴ β'. οὐ τὸν πάντων θεῶν θεὸν πρόμιον 660
 Ἄλιον· ἐπεὶ ἄθεος, ἄφιλος, ὃ τι πύματον
 ὀλοίμαν, φρόνησιν εἰ τάνδ' ἔχω.
 ἀλλὰ μοι δυσμῶρω γὰ φθίνουσα 665
 τρύχει ψυχάν, τὰδ' εἰ κακοῖς κακὰ
 προσάψει τοῖς πάλαι τὰ πρὸς σφῶν.
 ΟΙ. ὃ δ' οὔν ἵτω, κεῖ χρὴ με παντελῶς θανεῖν
 ἢ γῆς ἄτιμον τῆσδ' ἀπωσθῆναι βία. 670
 τὸ γὰρ σόν, οὐ τὸ τοῦδ' ἐποικίρω στόμα
 ἐλεινόν· οὔτος δ', ἐνθ' ἂν ἦ, στυγῆσεται.
 ΚΡ. στυγνὸς μὲν εἶκων δῆλος εἶ, βαρὺς δ', ὅταν

- ΟΙ. μάντιν μὲν οὖν κακοῦργον εἰσπέμψας, ἐπεὶ 705
τό γ' εἰς ἑαυτὸν πᾶν ἔλευθεροῦ στόμα.
- ΙΟ. σὺ νῦν ἀφείς σεαυτὸν ὧν λέγεις πέρι,
ἔμοῦ ἴπακουσον καὶ μάθ' οὔνεκ' ἐστὶ σοι
βρότειον οὐδὲν μαντικῆς ἔχον τέχνης.
φανῶ δέ σοι σημεῖα τῶνδε σύντομα 710
χρησμός γὰρ ἦλθε Λαίῳ ποτ', οὐκ ἐρῶ
Φοίβου γ' ἀπ' αὐτοῦ, τῶν δ' ὑπηρετῶν ἄπο,
ὡς αὐτὸν ἦξι μοῖρα πρὸς παιδὸς θανεῖν,
ὅστις γένοιτ' ἔμοῦ τε κάκεινου πάρα.
καὶ τὸν μὲν, ὅσπερ γ' ἠ φάτις, ξένοιο ποτὲ 715
λησται φρονέουσ' ἐν τριπλαῖς ἀμαξιτοῖς·
παιδὸς δὲ βλάστας οὐ διέσχον ἡμέραι
τρεῖς, καὶ νιν ἄρθρα κείνος ἐνζεύξας ποδοῖν
ἔρριψεν ἄλλων χερσὶν εἰς ἄβατον ὄρος.
κάνταυθ' Ἀπόλλων οὔτ' ἐκείνον ἠγνυσεν 720
φονέα γενέσθαι πατρός, οὔτε Λάιον,
τὸ δεινόν, οὐφοβεῖτο, πρὸς παιδὸς παθεῖν.
τοιαῦτα φῆμαι μαντικαὶ διώρισαν·
ὧν ἐντρέπου σὺ μηδέν· ὧν γὰρ ἂν θεὸς
χρεῖαν ἐρευνᾷ, ῥαδίως αὐτὸς φανεῖ. 725
- ΟΙ. οἷόν μ' ἀκούσαντ' ἀρτίως ἔχει, γύναι,
ψυχῆς πλάνημα κἀνακίνησις φρενῶν.
- ΙΟ. ποίας μερίμνης τοῦθ' ὑπο στραφεῖς λέγεις;
- ΟΙ. ἔδοξ' ἀκοῦσαί σου τόδ', ὡς ὁ Λάιος
κατασφαγεῖη πρὸς τριπλαῖς ἀμαξιτοῖς. 730
- ΙΟ. ἠὲ δᾶτο γὰρ ταῦτ', οὐδέ πω λήξαντ' ἔχει.
- ΟΙ. καὶ ποῦ 'σθ' ὁ χῶρος οὔτος, οὗ τόδ' ἦν πάθος;
- ΙΟ. Φωκίς μὲν ἠ γῆ κλήζεται, σχιστὴ δ' ὁδὸς
ἔς ταυτὸ Δελφῶν κάπὸ Δαυλείας ἄγει,
- ΟΙ. καὶ τίς χρόνος τοῖσδ' ἐστὶν οὕξεληλυθώς; 735

- ΙΟ. σχεδόν τι πρόσθεν ἢ σὺ τῆσδ' ἔχων χθονὸς ἀρχὴν ἐφαίνου, τοῦτ' ἐκηρύχθη πόλει.
- ΟΙ. ὦ Ζεῦ, τί μου δοῦσαι βεβούλευσαι πέρι;
- ΙΟ. τί δ' ἐστί σοι τοῦτ', Οιδίπους, ἐνθύμιον;
- ΟΙ. μήπω μ' ἐρώτα, τὸν δὲ Λάιον, φύσιν 740
τὴν εἶχε, φράζε, τίνα δ' ἀκμὴν ἤβης ἔχων.
- ΙΟ. μέγας, χνοάζων ἄρτι λευκανθὲς κάρα·
μορφῆς δὲ τῆς σῆς οὐκ ἀπεστάται πολύ.
- ΟΙ. οἴμοι τάλας· ἔοικ' ἐμαυτὸν εἰς ἀράς
δεινὰς προβάλλον ἀρτίως οὐκ εἰδέναι. 745
- ΙΟ. πῶς φῆς; ὀκνῶ τοι πρὸς σ' ἀποσκοποῦσ', ἄναξ.
- ΟΙ. δεινῶς ἀθυμῶ, μὴ βλέπων ὁ μάντις ἦ·
δειξέεις δὲ μᾶλλον, ἦν ἐν ἐξείπῃς ἔτι.
- ΙΟ. καὶ μὴν ὀκνῶ μὲν, ἂ δ' ἂν ἔρη μαθοῦσ' ἐρῶ.
- ΟΙ. πότερον ἐχώρει βαιός, ἢ πολλοὺς ἔχων 750
ἄνδρας λοχίτας, οἳ ἀνήρ ἀρχηγέτης;
- ΙΟ. πέντ' ἦσαν οἱ ξύμπαντες, ἐν δ' αὐτοῖσιν ἦν
κῆρυξ· ἀπήνη δ' ἦγε Λάιον μία.
- ΟΙ. αἰαῖ, τάδ' ἤδη διαφανῆ. τίς ἦν ποτε
ὁ τοῦσδε λέξας τοὺς λόγους ὑμῖν, γύναι;
- ΙΟ. οἰκεὺς τις, ὅσπερ ἔκετ' ἐκσωθεὶς μόνος.
- ΟΙ. ἦ κὰν δόμοισι τυγχάνει τὰ νῦν παρῶν;
- ΙΟ. οὐ δῆτ' ἀφ' οὗ γὰρ κεῖθεν ἦλθε καὶ κρατὶ
σὲ τ' εἶδ' ἔχοντα Λάιον τ' ὀλωλότα,
ἐξικέτευσε τῆς ἐμῆς χειρὸς θιγῶν,
ἀγρούς σφε πέμψαι κατὰ ποιμνίων νομάς,
ὡς πλεῖστον εἶη τοῦδ' ἄποπτος ἄστεως.
κάπεμψ' ἐγὼ νιν· ἄξιός γάρ, οἳ ἀνήρ
δοῦλος, φέρειν ἦν τῆσδε καὶ μεῖζω χάριν.
- ΟΙ. πῶς ἂν μόλοι δῆθ' ἡμῖν ἐν τάχει πάλιν;
- ΙΟ. πάρεστιν· ἀλλὰ πρὸς τί τοῦτ' ἐφίεσαι; 765

- ΟΙ. δεδοικ' ἑμαυτόν, ὃ γύναι, μή πολλ' ἄγαν
εἰρημέν' μοι, δι' ἅ νιν εἰσιδεῖν θέλω.
- ΙΟ. ἀλλ' ἵξεται μὲν ἄξια δέ που μαθεῖν
κἀγὼ τὰ γ' ἐν σοὶ δυσφόρως ἔχοντ', ἄναξ. 770
- ΟΙ. κοῦ μὴ στερηθῆς γ', ἐς τοσοῦτον ἐλπίδων
ἔμοῦ βεβῶτος· τῷ γὰρ ἂν καὶ μείζονι
λέξαιμ' ἂν ἢ σοί, διὰ τύχης τοιασδ' ἰών ;
ἔμοι πατήρ μὲν Πόλυβρος ἦν Κορίνθιος,
μήτηρ δὲ Μερόπη Δωρίς. ἠγόμεν δ' ἀνήρ 775
ἀστῶν μέγιστος τῶν ἐκεῖ, πρὶν μοι τύχη
τοιάδ' ἐπέστη, θαυμάσαι μὲν ἄξια,
σπουδῆς γε μέντοι τῆς ἐμῆς οὐκ ἄξια.
ἀνὴρ γὰρ ἐν δείπνοις μ' ὑπερπλησθεὶς μέθῃ
καλεῖ παρ' οἴνῳ, πλαστός ὡς εἶην πατρί. 780
κἀγὼ βαρυνθεὶς τὴν μὲν οὔσαν ἡμέραν
μόλις κατέσχον· θατέρω δ' ἰὼν πέλας
μητρὸς πατρὸς τ' ἠλεγχον· οἱ δὲ δυσφόρως
τοῦνειδος ἦγον τῷ μεθέντι τὸν λόγον.
κἀγὼ τὰ μὲν κείνοιον ἑτεροπόμην, ὅμως δ' 785
ἔκνιζέ μ' αἰεὶ τοῦθ'· ὑφεῖρπε γὰρ πολὺ.
λάθρα δὲ μητρὸς καὶ πατρὸς παρεύομαι
Πυθῶδε· καὶ μ' ὁ Φοῖβος, ὃν μὲν ἰκόμην,
ἄτιμον ἐξέπεμψεν, ἀλλὰ δ' ἄθλια
καὶ δεινὰ καὶ δύστηνα προουφάνη λέγων, 790
ὡς μητρὶ μὲν χρεῖή με μειχθῆναι, γένος δ'
ἄτλητον ἀνθρώποισι δηλώσοιμ' ὄραν,
φονεὺς δ' ἐσοίμην τοῦ φυτεύσαντος πατρὸς.
κἀγὼ, ἴπακούσας ταῦτα, τὴν Κορινθίαν
ἄστροις τὸ λοιπὸν ἐκμετρούμενος χθόνα 795
ἔφευγον, ἔνθα μή ποτ' ὀψοίμην κακῶν
ζοησμῶν ὀνειδίη τῶν ἐμῶν τελούμενα.

στείχων δ' ἰκνουῦμαι τούσδε τοὺς χώρους, ἐν οἷς
 σὺ τὸν τύραννον τοῦτον ὄλλυσθαι λέγεις.
 καὶ σοί, γύναι, τάληθές ἐξεροῶ τριπλῆς 800
 ὅτ' ἦν κελεύθου τῆσδ' ὁδοιπορῶν πέλας,
 ἐνταῦθά μοι κήρυξ τε κἀπὶ πωλικῆς
 ἀνὴρ ἀπήνης ἐμβεβώς, οἶον σὺ φῆς,
 ξυνηντίαζον· καὶξ ὁδοῦ μ' ὁ θ' ἠγεμῶν
 αὐτός θ' ὁ πρέσβυς πρὸς βίαν ἠλαυνέτην. 805
 κἀγὼ τὸν ἐκτρέποντα, τὸν τροχηλάτην,
 παίω δι' ὀργῆς· καὶ μ' ὁ πρέσβυς ὡς ὀρᾷ
 ὄχους παραστείχοντα, τηρήσας μέσον
 κἀρα διπλοῖς κέντροισί μου καθίκετο.
 οὐ μὴν ἴσην γ' ἔτισεν, ἀλλὰ συντόμως 810
 σκήπτρω τυπεῖς ἐκ τῆσδε χειρὸς ὕπιος
 μέσης ἀπήνης εὐθύς ἐκκυλίνδεται·
 κτεινῶ δὲ τοὺς ξύμπαντας, εἰ δὲ τῷ ξένῳ
 τούτῳ προσήκει Λαίῳ τι συγγενές,
 τίς τοῦδέ γ' ἀνδρὸς νῦν ἂν ἀθλιώτερος, 815
 τίς ἐχθροδαίμων μᾶλλον ἂν γένοιτ' ἀνὴρ ;
 ὄν μὴ ξένων ἔξεστι μηδ' ἀστῶν τινη,
 δόμοις δέχεσθαι μηδὲ προσφωνεῖν τινα,
 ὠθεῖν δ' ἀπ' οἴκων· καὶ τὰδ' οὔτις ἄλλος ἦν
 ἢ ἡ γῶ π' ἐμαυτῷ τάσδ' ἀράς ὁ προστιθείς. 820
 λέχη δὲ τοῦ θανόντος ἐν χεροῖν ἐμαῖν
 χραίνω, δι' ὧνπερ ὄλετ'. ἄρ' ἔφυν κακός,
 ἄρ' οὐχὶ πᾶς ἀναγνος, εἴ με χρὴ φυγεῖν,
 καὶ μοι φυγόντι μῆστι τοὺς ἐμούςς ἰδεῖν,
 μὴ μ' ἐμβατεύειν πατρίδος, ἢ γάμοις με δεῖ
 μητρὸς ζυγῆναι καὶ πατέρα κατακτανεῖν,
 Πόλυβον, ὃς ἐξέφυσε καὶξέθρεψέ με ;
 ἄρ' οὐκ ἀπ' ὠμοῦ ταῦτα δαίμονός τις ἂν

- κρίνων ἐπ' ἀνδρὶ τῷδ' ἄν ὀρθοίῃ λόγον ;
 μὴ δῆτα, μὴ δῆτ', ὧ θεῶν ἀγνὸν σέβας, 830
 ἴδοιμι ταύτην ἡμέραν· ἀλλ' ἐκ βροτῶν
 βαίην ἄφαντος πρόσθεν ἢ τοιάνδ' ἰδεῖν
 κηλῖδ' ἑμαυτῷ συμφορᾶς ἀφιγμένην.
- ΧΟ. ἡμῖν μὲν, ὦναξ, ταῦτ' ὀκνήρ'· ἕως δ' ἄν οὖν
 πρὸς τοῦ παρόντος ἐκμάθῃς, ἔχ' ἐλπίδα. 835
- ΟΙ. καὶ μὴν τοσοῦτον ἐστὶ μοι τῆς ἐλπίδος,
 τὸν ἄνδρα, τὸν βοτῆρα, προσμεῖναι μόνον.
- ΙΟ. πεφασμένου δὲ τίς ποθ' ἢ προθυμία ;
 ΟΙ. ἐγὼ διδάξω σ'· ἦν γὰρ εὐρεθῆ ἴκων
 σοὶ ταῦτ'. ἔγωγ' ἄν ἐκπεφευγοίῃν πάθος. 840
- ΙΟ. ποῖον δέ μου περισσὸν ἤκουσας λόγον ;
 ΟΙ. ληστὰς ἔφασκες αὐτὸν ἄνδρας ἐννέπειν,
 ὡς νιν κατακτείνειαν. εἰ μὲν οὖν ἔτι
 λέξει τὸν αὐτὸν ἀριθμόν, οὐκ ἐγὼ ἔτανον·
 οὐ γὰρ γένοιτ' ἄν εἰς γε τοῖς πολλοῖς ἴσος. 845
 εἰ δ' ἄνδρ' ἔν' οἰόζωνον αὐδήσει, σαφῶς
 τοῦτ' ἐστὶν ἤδη τοῦργον εἰς ἐμὲ ἔρεπον·
- ΙΟ. ἀλλ' ὡς φανέν γε τοῦπος ὧδ' ἐπίστασο,
 οὐκ ἔστιν αὐτῷ τοῦτό γ' ἐκβαλεῖν πάλιν·
 πόλις γὰρ ἤκουσ', οὐκ ἐγὼ μόνῃ, τάδε. 850
 εἰ δ' οὖν τι κάκτροέποιτο τοῦ πρόσθεν λόγου,
 οὔτοι ποτ', ὦναξ, τόν γε Λαΐου φόνον
 φανεῖ δικαίως ὀρθόν, ὃν γε Λοξίας
 διεῖπε χρῆναι παιδὸς ἐξ ἐμοῦ θανεῖν·
 καίτοι νιν οὐ κείνός γ' ὁ δύστηνός ποτε 855
 κατέκταν, ἀλλ' αὐτὸς πάροιθεν ὄλετο,
 ὥστ' οὐχὶ μαντείας γ' ἄν οὔτε τῆδ' ἐγὼ
 βλέψαιμ' ἄν οὔνεκ' οὔτε τῆδ' ἄν ὕστερον.
- ΟΙ. καλῶς νομίζεις· ἀλλ' ὅμως τὸν ἐργάτην

πέμψον τινὰ στελοῦντα, μηδὲ τοῦτ' ἀφῆς. 860

ΙΟ. πέμψω ταχύνασ'· ἀλλ' ἴωμεν ἐς δόμους·
οὐδὲν γὰρ ἂν πράξαιμ' ἂν ὧν οὐ σοὶ φίλον.

ΧΟΡΟΣ

στροφὴ α'. εἴ μοι ξυνείη φέροντι
μοῖρα τὰν εὖσεπτον ἀγνεΐαν λόγων
ἔργων τε πάντων, ὧν νόμοι πρόκεινται 865
ὑψίποδες, οὐρανίαν
δι' αἰθέρα τεκνωθέντες, ὧν Ὀλυμπος
πατήρ μόνος, οὐδέ νιν
θνατὰ φύσις ἀνέρων
ἔτικτεν οὐδὲ μὴ ποτε λάθα κατακοιμάσῃ. 870
μέγας ἐν τούτοις θεός, οὐδὲ γηράσκει.

ἀντιστρ. α'. ὕβρις φυτεύει τύραννον·
ὕβρις, εἰ πολλῶν ὑπερπλησθῆ μάταν,
ἅ μὴ ἴπικαιρα μηδὲ συμφέροντα, 875
ἀκροτάταν εἰσαναβᾶσ' ἄκραν
ἀπότομον ὄρουσεν εἰς ἀνάγκαν,
ἔνθ' οὐ ποδὶ χρησίμῳ
χρηῖται· τὸ καλῶς δ' ἔχον
πόλει πάλαισμα μὴ ποτε λῦσαι θεὸν αἰτουῖμαι· 880
θεὸν οὐ λήξω ποτὲ προστάταν ἴσχων.

στροφὴ β'. εἰ δέ τις ὑπέροπτα χερσὶν
ἢ λόγῳ πορεύεται,
Δίκας ἀφόβητος οὐδὲ 885
δαιμόνων ἔδη σέβων,
κακά νιν ἔλοιτο μοῖρα,
δυσπότημου χάριν γλιδᾶς,
εἰ μὴ τὸ κέρδος κερδανεῖ δικαίως
καὶ τῶν ἀσέπτων ἔρξεται, 890

- ἢ τῶν ἀθίκτων ἕξεται ματᾶζων.
 τίς ἔτι ποτ' ἐν τοῖσδ' ἀνήρ θυμοῦ βέλη
 ἔρξεται ψυχᾶς ἀμύνειν ;
 εἰ γὰρ αἱ τοιαῖδε πράξεις τίμαι, 895
 τί δεῖ με χορεύειν ;
- ἀντιστρ. β'. οὐκέτι τὸν ἀθικτον εἶμι
 γᾶς ἐπ' ὀμφαλὸν σέβων
 οὐδ' ἐς τὸν Ἄβαισι ναὸν
 οὐδὲ τὰν Ὀλυμπίαν 900
 εἰ μὴ τάδε χειρόδεικτα
 πᾶσιν ἀρμόσει βροτοῖς.
 ἀλλ' ὦ κρατύνων, εἶπεσ' ὄρθ' ἀκούεις,
 Ζεῦ, πάντ' ἀνάσσων, μὴ λάθοι
 σὲ τὰν τε σὰν ἀθάνατον αἰὲν ἀρχάν. 905
 φθίνοντα γὰρ Λαῖου
 θέσφατ' ἔξαιροῦσιν ἤδη,
 κούδαμοῦ τιμαῖς Ἀπόλλων ἐμφανής·
 ἔρρει δὲ τὰ θεῖα 910
- ΙΟ. χώρας ἀνακτες, δόξα μοι παρεστάθη
 ναοὺς ἰκέσθαι δαιμόνων. τὰδ' ἐν χεροῖν
 στέφη λαβούση κάπιθυμάματα.
 ὑψοῦ γὰρ αἶρει θυμὸν Οἰδίπους ἄγαν
 λύπαισι παντοίαισιν, οὐδ' ὀποῖ' ἀνήρ 915
 ἔννοους τὰ καινὰ τοῖς πάλαι τεκμαίρεται,
 ἀλλ' ἔστι τοῦ λέγοντος, εἰ φόβους λέγοι.
 ὅτ' οὖν παραινοῦσ' οὐδὲν ἐς πλεον ποιῶ,
 πρὸς σ', ὦ Λύκει' Ἀπολλων, ἄγχιστος γὰρ εἶ,
 ἰκέτις ἀφῆγμαι τοῖσδε σὺν κατεύγμασιν, 920
 ὅπως λύσιν τιν' ἡμῖν εὐαγῆ πόρης·
 ὡς νῦν ὀκνοῦμεν πάντες ἐκπεπληγμένον
 κεῖνον βλέποντες ὡς κυβερνήτην νεώς.

ΑΓΓΕΛΟΣ

- ἄρ' ἂν παρ' ὑμῶν, ὦ ξένοι, μάθοιμ', ὅπου
 τὰ τοῦ τυράννου δώματ' ἐστὶν Οἰδίου; 925
 μάλιστα δ' αὐτὸν εἶπατ', εἰ κάτισθ', ὅπου.
- ΧΟ. στέγαι μὲν αἶδε, καὐτὸς ἔνδον, ὦ ξένε·
 γυνὴ δὲ μήτηρ ἦδε τῶν κείνου τέκνων.
- ΑΓ. ἀλλ' ὀλβία τε καὶ ξὺν ὀλβίοις αἰεὶ
 γένοι', ἐκείνου γ' οὔσα παντελῆς δάμαρ. 930
- ΙΟ. αὐτὸς δὲ καὶ σὺ γ', ὦ ξέν'· ἄξιός γάρ εἰ
 τῆς εὐεπείας οὐνεκ'. ἀλλὰ φράζ' ὅτου
 χρῆζων ἀφῖξαι χῶτι σημῆναι θέλων.
- ΑΓ. ἀγαθὰ δόμοις τε καὶ πόσει τῷ σῶ, γύναι.
- ΙΟ. τὰ ποῖα ταῦτα, πρὸς τίνας δ' ἀφιγμένος; 935
- ΑΓ. ἐκ τῆς Κορίνθου· τὸ δ' ἔπος, οὐξερῶ τάχα,
 ἦδοιο μὲν, πῶς δ' οὐκ ἂν; ἀσχάλλοις δ' ἴσως.
- ΙΟ. τί δ' ἔστι; ποῖαν δύναμιν ᾧδ' ἔχει διπλῆν;
- ΑΓ. τύραννον αὐτὸν οὐπιχώριοι χθονὸς
 τῆς Ἰσθμίας στήσουσιν, ὡς ἠυδατ' ἐκεῖ. 940
- ΙΟ. τί δ'; οὐχ ὁ πρέσβυς Πόλυβος ἐγκρατῆς ἔτι;
- ΑΓ. οὐ δῆτ', ἐπεὶ νιν θάνατος ἐν τάφοις ἔχει.
- ΙΟ. πῶς εἶπας; ἢ τέθνηκε Πόλυβος, ὦ γέρον;
- ΑΓ. εἰ μὴ λέγω τάληθές, ἀξιῶ θανεῖν.
- ΙΟ. ὦ πρόσπολ', οὐχὶ δεσπότητάδ' ὡς τάχος 945
 μολοῦσα λέξεις; ὦ θεῶν μαντεύματα,
 ἴν' ἐστέ. τοῦτον Οἰδίπους πάλαι τρέμων
 τὸν ἄνδρ' ἔφευγε μὴ κτάνοι, καὶ νῦν ὅδε
 πρὸς τῆς τύχης ὄλωλεν, οὐδὲ τοῦδ' ἕπο.
- ΟΙ. ὦ φίλτατον γυναικὸς Ἰοκάστης κάρα, 950
 τί μ' ἐξεπέμψω δεῦρο τῶνδε δωμάτων;
- ΙΟ. ἄκουε τάνδρὸς τοῦδε, καὶ σκόπει κλύων,

- τὰ σέμν' ἴν' ἴκει τοῦ θεοῦ μαντεύματα.
- ΟΙ. οὗτος δὲ τίς ποί' ἐστί, καὶ τί μοι λέγει;
- ΙΟ. ἐκ τῆς Κορίνθου, πατέρα τὸν σὸν ἀγγελῶν 955
ὡς οὐκέτ' ὄντα Πόλυβον, ἀλλ' ὀλωλότα.
- ΟΙ. τί φῆς, ξέν'; αὐτός μοι σὺ σημήνας γενοῦ.
- ΑΓ. εἰ τοῦτο πρῶτον δεῖ μ' ἀπαγγεῖλαι σαφῶς,
εὖ ἴσθ' ἐκεῖνον θανάσιμον βεβηκότα.
- ΟΙ. πότερα δόλοισιν, ἢ νόσου ξυναλλαγῆ;
- ΑΓ. σμικρὰ παλαιὰ σώματ' εὐνάζει ροπή.
- ΟΙ. νόσοις ὁ τλήμων, ὡς ἔοικεν, ἔφθιτο.
- ΑΓ. καὶ τῷ μακρῷ γε συμμετρούμενος χρόνῳ.
- ΟΙ. φεῦ φεῦ, τί δῆτ' ἄν, ὦ γύναι. σκοποῖτό τις 965
τὴν πυθόμεαντιν ἐστίαν ἢ τοὺς ἄνω
κλάζοντας ὄρνεις, ὧν ὑψηγητῶν ἐγὼ
κτανεῖν ἔμελλον πατέρα τὸν ἐμόν; ὁ δὲ θανὼν
κεῦθει κάτω δὴ γῆς, ἐγὼ δ' ὄδ' ἐνθάδε
ἄψαυστος ἔγχους· εἴ τι μὴ τῷμῳ πόθῳ
κατέφθιθ'· οὕτω δ' ἄν θανὼν εἴη ἕξ ἐμοῦ. 970
τά δ' οὖν παρόντα συλλαβῶν θεσπίσματα
κεῖται παρ' Ἀιδῆ Πόλυβος ἄξι' οὐδενός.
- ΙΟ. οὐκ οὖν ἐγὼ σοι ταῦτα προύλεγον πάλαι;
- ΟΙ. ἠῦδας· ἐγὼ δὲ τῷ φόβῳ παρηγόμενην.
- ΙΟ. μὴ νῦν ἔτ' αὐτῶν μηδὲν ἐς θυμὸν βάλλης. 975
- ΟΙ. καὶ πῶς τὸ μητρὸς λέκτρον οὐκ ὀκνεῖν με δεῖ;
- ΙΟ. τί δ' ἄν φοβοῖτ' ἀνθρωπος, ὧ τὰ τῆς τύχης
κράτει, πρόνοια δ' ἐστὶν οὐδενὸς σαφῆς;
εἰκῆ κράτιστον ζῆν, ὅπως δύναίτο τις.
σὺ δ' εἰς τὰ μητρὸς μὴ φοβοῦ νυμφεύματα. 980
πολλοὶ γὰρ ἤδη κὰν ὀνειράσιν βροτῶν
μητρὶ ξυνηνύσθησαν. ἀλλὰ ταῦθ' ὅτω
παρ' οὐδὲν ἐστι, ὁἴστα τὸν βίον φέρει.

- ΟΙ. καλῶς ἅπαντα ταῦτ' ἂν ἐξείρητό σοι,
εἰ μὴ ἴκρκει ζῶσ' ἢ τεκοῦσα· νῦν δ' ἐπεὶ 985
ζῆ, πᾶσ' ἀνάγκη, κεὶ καλῶς λέγεις, ὀκνεῖν.
- ΙΟ. καὶ μὴν μέγας γ' ὀφθαλμὸς οἱ πατρὸς τάφοι.
ΟΙ. μέγας, ξυνήμι· ἀλλὰ τῆς ζώσης φόβος.
ΑΓ. ποίας δὲ καὶ γυναικὸς ἐκφοβεῖσθ' ὑπερ ;
ΟΙ. Μερόπης, γηραιέ, Πόλυβος ἧς ὄκει μετὰ. 990
ΑΓ. τί δ' ἔστ' ἐκείνης ὑμῖν ἐς φόβον φέρον ;
ΟΙ. θεήλατον μάντευμα δεινόν, ὧ ξένε.
ΑΓ. ἦ ρητόν, ἦ οὐχὶ θεμιτὸν ἄλλον εἰδέναι ;
ΟΙ. μάλιστά γ'· εἶπε γάρ με Λοξίας ποτὲ 995
χρηῖναι μιγῆναι μητρὶ τῆμαυτοῦ τό τε
πατρῶνον αἶμα χερσὶ ταῖς ἐμαῖς ἐλεῖν.
ὧν οὐνεχ' ἢ Κόρινθος ἐξ ἐμοῦ πάλαι
μακρὰν ἀπρκεῖτ'· εὐτυχῶς μὲν, ἀλλ' ὅμως
τὰ τῶν τεκόντων ὄμμαθ' ἠδιστον βλέπειν.
ΑΓ. ἦ γὰρ τάδ' ὀκνῶν κείθεν ἦσθ' ἀπόπτολις ; 1000
ΟΙ. πατρός τε χρηζῶν μὴ φονεὺς εἶναι, γέρον.
ΑΓ. τί δήτ' ἐγὼ οὐχὶ τοῦδε τοῦ φόβου σ', ἀναξ,
ἐπειπερ εὐνοὺς ἦλθον, ἐξελυσάμην ;
ΟΙ. καὶ μὴν χάριν γ' ἂν ἀξίαν λάβοις ἐμοῦ.
ΑΓ. καὶ μὴν μάλιστα τοῦτ' ἀφικόμεν, ὅπως 1005
σοῦ πρὸς δόμους ἐλθόντος εὖ πράξαίμι τι.
ΟΙ. ἀλλ' οὐ ποτ' εἶμι τοῖς φυτεύσασίν γ' ὁμοῦ.
ΑΓ. ὦ παῖ, καλῶς εἶ δήλος οὐκ εἰδώς, τί δοῦς.
ΟΙ. πῶς. ὦ γηραιέ ; πρὸς θεῶν, δίδασκέ με.
ΑΓ. εἰ τῶνδε φεύγεις οὐνεχ' εἰς οἴκους μολεῖν.
ΟΙ. ταρβῶν γε μή μοι Φοῖβος ἐξέλιθη σαφής.
ΑΓ. ἦ μὴ μίασμα τῶν φυτευσάντων λάβης ;
ΟΙ. τοῦτ' αὐτό, πρέσβυ, τοῦτό μ' εἰσαεὶ φοβεῖ.
ΑΓ. ἄρ' οἶσθα δῆτα πρὸς δίκης οὐδὲν τρέμων ;

- ΟΙ. πῶς δ' οὐχί, παῖς γ' εἰ τῶνδε γεννητῶν ἔφυν; 1015
 ΑΓ. ὀθούνεκ' ἦν σοι Πύλυβος οὐδὲν ἐν γένει.
 ΟΙ. πῶς εἶπας; οὐ γὰρ Πόλυβος ἐξέφυσέ με;
 ΑΓ. οὐ μᾶλλον οὐδὲν τοῦδε τάνδρός, ἀλλ' ἴσον.
 ΟΙ. καὶ πῶς ὁ φύσας ἐξ ἴσου τῷ μηδενί;
 ΑΓ. ἀλλ' οὐ σ' ἐγείνατ' οὔτ' ἐκεῖνος οὔτ' ἐγώ. 1020
 ΟΙ. ἀλλ' ἀντί τοῦ δὴ παῖδά μ' ὠνομάζετο;
 ΑΓ. δῶρόν ποτ', ἴσθι, τῶν ἐμῶν χειρῶν λαβῶν.
 ΟΙ. καὶθ' ὧδ' ἀπ' ἄλλης χειρὸς ἔστρεψεν μέγα;
 ΑΓ. ἦ γὰρ πρὶν αὐτὸν ἐξέπεισ' ἀπαιδία.
 ΟΙ. σὺ δ' ἐμπολήσας ἢ τυχῶν μ' αὐτῷ δίδως; 1025
 ΑΓ. εὐρὼν ναπαῖαις ἐν Κιθαιρῶνος πτυχαῖς.
 ΟΙ. ὠδοιπόρεις δὲ πρὸς τί τούσδε τοὺς τόπους;
 ΑΓ. ἐνταῦθ' ὀρείοις ποιμνίοις ἐπεστάτων.
 ΟΙ. ποιμὴν γὰρ ἦσθα κατὰ θητεία πλάνης;
 ΑΓ. σοῦ δ', ὦ τέκνον, σωτήρ γε τῷ τότ' ἐν χρόνῳ. 1030
 ΟΙ. τί δ'; ἄλγος ἴσχοντ', ἐν κακοῖς με λαμβάνεις;
 ΑΓ. ποδῶν ἂν ἄρθρα μαρτυρήσειεν τὰ σά.
 ΟΙ. οἴμοι τί τοῦτ' ἀρχαῖον ἐννέπεις κακόν;
 ΑΓ. λύω σ' ἔχοντα διατόρους ποδοῖν ἀκμάς.
 ΟΙ. δεινὸν γ' ὄνειδος σπαργάνων ἀνειλόμην. 1035
 ΑΓ. ὥστ' ὠνομάσθης ἐκ τύχης ταύτης, ὅς εἴ.
 ΟΙ. ὦ πρὸς θεῶν, πρὸς μητρὸς ἢ πατρὸς; φράσον.
 ΑΓ. οὐκ οἶδ'· ὁ δοὺς δὲ ταῦτ' ἐμοῦ λῶον φρονεῖ.
 ΟΙ. ἦ γὰρ παρ' ἄλλου μ' ἔλαβες οὐδ' αὐτὸς τυχῶν;
 ΑΓ. οὐκ, ἀλλὰ ποιμὴν ἄλλος ἐκδίδωσί μοι. 1040
 ΟΙ. τίς οὗτος; ἢ κάτοισθα δηλῶσαι λόγῳ;
 ΑΓ. τῶν Λαΐου δήπου τις ὠνομάζετο.
 ΟΙ. ἦ τοῦ τυράννου τῆσδε γῆς πᾶλαι ποτέ;
 ΑΓ. μάλιστα· τούτου τάνδρός οὗτος ἦν βοτήρ.
 ΟΙ. ἦ κάστ' ἔτι ζῶν οὗτος ὥστ' ἰδεῖν ἐμέ; 1045

- ΑΓ. ὑμεῖς γ' ἄριστ' εἶδεῖτ' ἄν οὐπιχώριοι.
- ΟΙ. ἔστιν τις ὑμῶν τῶν παρεστῶτων πέλας,
ὅστις κάτοιιδε τὸν βοτῆρ', ὄν ἐννέπει,
εἴτ' οὖν ἐπ' ἀγρῶν εἴτε κἀνθάδ' εἰσιδῶν;
σημήναθ', ὡς ὁ καιρὸς ἠύρησθαι τάδε. 1050
- ΧΟ. οἴμαι μὲν οὐδέν' ἄλλον ἢ τὸν ἐξ ἀγρῶν,
ὄν κἀμάτευες πρόσθεν εἰσιδεῖν· ἀτὰρ
ἦδ' ἄν τάδ' οὐχ ἔμιστ' ἄν Ἰοκάστη λέγοι.
- ΟΙ. γύναι, νοεῖς ἐκεῖνον, ὄντιν' ἀρτίως
μολεῖν ἐφιέμεσθα τόν θ' οὔτος λέγει; 1055
- ΙΟ. τί δ', ὄντιν' εἶπε, μηδὲν ἐντραπῆς, τὰ δὲ
ὀηθέντα βούλου μηδὲ μεμνησθαι μάτην.
- ΟΙ. οὐκ ἄν γένοιτο τοῦθ', ὅπως ἐγώ, λαβῶν
σημεῖα τοιαῦτ', οὐ φανῶ τοῦμὸν γένος.
- ΙΟ. μὴ πρὸς θεῶν, εἶπερ τι τοῦ σαυτοῦ βίου 1060
κῆδη, ματεύσης τοῦθ'· ἄλις νοσοῦσ' ἐγώ.
- ΟΙ. θάρσει· σὺ μὲν γὰρ οὐδ' ἐὰν τρίτης ἐγὼ
μητρὸς φανῶ τρίδουλος, ἐκφανῆ κακῆ.
- ΙΟ. ὄμως πιθοῦ μοι, λίσσομαι· μὴ δρᾷ τάδε.
- ΟΙ. οὐκ ἄν πιθοίμην μὴ οὐ τάδ' ἐκμαθεῖν σαφῶς. 1065
- ΙΟ. καὶ μὴν φρονοῦσά γ' εὔ τὰ λῶστά σοι λέγω.
- ΟΙ. τὰ λῶστα τοίνυν ταῦτά μ' ἀλγύνει πάλαι.
- ΙΟ. ὦ δύσποτμ', εἴθε μήποτε γνοιῆς, ὅς εἰ.
- ΟΙ. ἄξει τις ἐλθὼν δεῦρο τὸν βοτῆρά μοι·
ταύτην δ' ἔατε πλουσίῳ χαίρειν γένει. 1070
- ΙΟ. ἰοῦ ἰοῦ, δύστηνε. τοῦτο γὰρ σ' ἔχω
μόνον προσελεῖν, ἄλλο δ' οὐ ποθ' ὕστερον.
- ΧΟ. τί ποτε βέβηκεν, Οιδίπους, ὑπ' ἀγορίας
ἄξασα λύπης ἢ γυνή; δέδοιχ' ὅπως
μὴ 'κ τῆς σιωπῆς τῆσδ' ἀναρρήξει κακά. 1075
- ΟΙ. ὅποια χορήζει ὀγγνύτω· τοῦμὸν δ' ἐγώ,

κεί σμικρόν ἐστι, σπέρμ' ἰδεῖν βουλήσομαι.
 αὕτη δ' ἴσως, φρονεῖ γὰρ ὡς γυνὴ μέγα,
 τὴν δυσγένειαν τὴν ἐμὴν αἰσχύνεται.
 ἐγὼ δ' ἐμαυτὸν παῖδα τῆς Τύχης νέμων 1080
 τῆς εὖ διδούσης, οὐκ ἀτιμασθήσομαι.
 τῆς γὰρ πέφυκα μητρός, οἱ δὲ συγγενεῖς
 μῆνές με μικρὸν καὶ μέγαν διώρισαν.
 τοιόσδε δ' ἐκφύς οὐκ ἂν ἐξέλθοιμ' ἔτι
 ποτ' ἄλλος, ὥστε μὴ ῥημαθεῖν τοῦμόν γένος. 1085

ΧΟΡΟΣ

στροφή. εἶπερ ἐγὼ μάντις εἰμὶ
 καὶ καὶ κατὰ γνώμαν ἴδρις, οὐ τὸν Ὀλυμπον
 [ἀπειρών,
 ὦ Κιθαιρών,
 οὐκ ἔσει τὰν αὔριον
 πανσέληνον, μὴ οὐ σέ γε καὶ πατριώταν Οἰδί-
 [που 1090
 καὶ τροφὸν καὶ ματέρ' αὔξειν,
 καὶ χορεύεσθαι πρὸς ἡμῶν, ὡς ἐπίηρα φέροντα
 τοῖς ἐμοῖς τυράννοις. 1095
 ἴημε Φοῖβε, σοὶ δὲ ταῦτ' ἀρέστ' εἴη.
 ἀντιστρ. τίς σε, τέκνον, τίς σ' ἔτικτε
 τᾶν μακραιώνων ἄρα Πανὸς ὄρεσσιβάτα πατρὸς
 πελασθεῖς, 1100
 ἢ σὲ γ' εὐνάτειρά τις
 Λοξίου; τῷ γὰρ πλάκες ἀγρόνομοι πᾶσαι φίλαι
 εἶθ' ὁ Κυλλάνας ἀνάσσων,
 εἶθ' ὁ Βακχεῖος θεὸς ναίων ἐπ' ἄκρων ὁ-
 [ρέων σ' 1105
 εὖρημα δέξατ' ἔκ του

Νυμφᾶν Ἑλικωνιάδων, αἷς πλεῖστα συμπαίξει.

- ΟΙ. εἰ χορή τι κάμῃ, μὴ συναλλάξαντά ποῦ, 1110
 πρέσβεις, σταθμᾶσθαι, τὸν βοτῆρ' ὄραῖν δοκῶ,
 ὄνπερ πάλαι ζητοῦμεν· ἔν τε γὰρ μακροῦ
 γῆρα ξυνάδει τῶδε τάνδρῳ σύμμετρος,
 ἄλλως τε τοὺς ἄγοντας ὥσπερ οἰκέτας 1115
 ἔγνωκ' ἑμαυτοῦ, τῇ δ' ἐπιστήμῃ σύ μου
 προύχοις τάχ' ἄν που, τὸν βστῆρ' ἰδὼν πάρος.
- ΧΟ. ἔγνωκα γάρ, σάφ' ἴσθι· Λαΐου γὰρ ἦν,
 εἶπερ τις ἄλλος, πιστὸς ὡς νομεὺς ἀνήρ.
- ΟΙ. σὲ πρῶτ' ἐρωτῶ τὸν Κορίνθιον ξένον,
 ἦ ἢ τόνδε φράζεις;
- ΑΓ. τοῦτον, ὄνπερ εἰσορᾷς. 1120
- ΟΙ. οὗτος σύ, πρέσβυ, δεῦρό μοι φώνει βλέπων,
 ὅσ' ἄν σ' ἐρωτῶ. Λαΐου ποτ' ἦσθα σύ;

ΘΕΡΑΠΩΝ

ἦ δοῦλος, οὐκ ὄνητός, ἀλλ' οἴκοι τραφεῖς.

- ΟΙ. ἔργον μεριμνῶν ποῖον ἢ βίον τίνα ;
- ΘΕ. ποιῖναις τὰ πλεῖστα τοῦ βίου συνειπόμην. 1125
- ΟΙ. χώροις μάλιστα πρὸς τίσιν ξύναυλος ὢν ;
- ΘΕ. ἦν μὲν Κιθαιρών, ἦν δὲ πρόσχωρος τόπος.
- ΟΙ. τὸν ἀνδρα τόνδ' οὖν οἶσθα, τῆδέ που μαθῶν ;
- ΘΕ. τί χοῖμα δρωῶντα ; ποῖον ἀνδρα καὶ λέγεις ;
- ΟΙ. τόνδ', ὅς πάρεστιν· ἢ ξυναλλάξας τί πως ; 1130
- ΘΕ. οὐχ' ὥστε γ' εἰπεῖν ἐν τάχει μνήμης ἄπο.
- ΑΓ. κούδέν γε θαῦμα, δέσποτ'· ἀλλ' ἐγὼ σαφῶς
 ἀγνωτ' ἀναμνήσω νιν· εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι
 κάτοιδεν, ἦμος τὸν Κιθαιρῶνος τόπον
 ὁ μὲν διπλοῖσι ποιμνίοις, ἐγὼ δ' ἐνὶ
 ἐπλησίαζον τῶδε τάνδρῳ τρεῖς ὄλους

- ἐξ ἦρος εἰς ἀρκτοῦρον ἐκμήνους χρόνους
 χεῖμωνι δ' ἤδη τὰμά τ' εἰς ἔπαυλ' ἐγὼ
 ἦλαυνον, οὗτός τ' εἰς τὰ Λαΐου σταθμά.
 λέγω τι τούτων ἢ οὐ λέγω πεπραγμένον ; 140
- ΘΕ. λέγεις ἀληθῆ, καίπερ ἐκ μακροῦ χρόνου.
 ΑΓ. φέρο' εἰπέ νῦν, τότ' οἶσθα παῖδά μοί τινα
 δούς, ὡς ἐμαυτῷ θρέμμα θρειαίμην ἐγώ ;
 ΘΕ. τί δ' ἔστι ; πρὸς τί τοῦτο τοῦπος ἱστορεῖς ;
 ΑΓ. ὄδ' ἐστίν, ὧ τᾶν, κεῖνος, ὅς τότ' ἦν νέος. 1145
 ΘΕ. οὐκ εἰς ὄλεθρον, οὐ σιωπήσας ἔσει ;
 ΟΙ. ἦ, μὴ κόλαζε, πρέσβυ, τόνδ', ἐπεὶ τὰ σὰ
 δεῖται κολαστοῦ μᾶλλον ἢ τὰ τοῦδ' ἔπη.
 ΘΕ. τί δ', ὧ φέριστε δεσποτῶν, ἀμαρτάνω ;
 ΟΙ. οὐκ ἐννέπων τὸν παῖδ', ὃν οὗτος ἱστορεῖ. 1150
 ΘΕ. λέγει γὰρ εἰδῶς οὐδέν, ἀλλ' ἄλλως πονεῖ.
 ΟΙ. σὺ πρὸς χάριν μὲν οὐκ ἔρεῖς, κλαίων δ' ἔρεῖς.
 ΘΕ. μὴ δῆτα, πρὸς θεῶν, τὸν γέροντά μ' αἰκίση.
 ΟΙ. οὐχ ὡς τάχος τις τοῦδ' ἀποστρέψει χέρας ;
 ΘΕ. δύστηνος· ἀντὶ τοῦ ; τί προσχρηῖζων μαθεῖν ; 1155
 ΟΙ. τὸν παῖδ' ἔδωκας τῷδ', ὃν οὗτος ἱστορεῖ ;
 ΘΕ. ἔδωκ' ὀλέσθαι δ' ὄφελον τῆδ' ἡμέρα.
 ΟΙ. ἀλλ' εἰς τόδ' ἦξεις, μὴ λέγων γε τοῦνδικον.
 ΘΕ. πολλῶ γε μᾶλλον, ἢν φράσω, διόλλυμαι.
 ΟΙ. ἀνῆρ ὄδ', ὡς ἔοικεν, ἐς τριβὰς ἐλᾶ. 1160
 ΘΕ. οὐ δῆτ' ἔγωγ', ἀλλ' εἶπον, ὡς δοίην, πάλαι.
 ΟΙ. πόθεν λαβῶν ; οἰκεῖον ἢ ἕξ ἄλλου τινός ;
 ΘΕ. ἐμὸν μὲν οὐκ ἔγωγ', ἐδεξάμην δέ του.
 ΟΙ. τίνος πολιτῶν τῶνδε κάκ ποίας στέγης ;
 ΘΕ. μὴ πρὸς θεῶν, μή, δέσποσθ' ἱστόρει πλέον. 1165
 ΟΙ. ὄλωλας, εἴ σε ταῦτ' ἐρήσομαι πάλιν.
 ΘΕ. τῶν Λαΐου τοίνυν τις ἦν γεννημάτων.

- ΟΙ. ἢ δοῦλος ἢ κείνου τις ἐγγενὴς γεγώς ;
 ΘΕ. οἴμοι, παὸς αὐτῷ γ' εἰμὶ τῷ δεινῷ λέγειν.
 ΟΙ. κἄγωγ' ἀκούειν· ἀλλ' ὅμως ἀκουστέον. 1170
 ΘΕ. κείνου γέ τοι δὴ παῖς ἐκλήϊζεθ'· ἢ δ' ἔσω
 κάλλιστ' ἂν εἶποι, σὴ γυνή, τὰδ' ὡς ἔχει.
 ΟΙ. ἢ γὰρ δίδωσιν ἦδε σοι ;
 ΘΕ. μάλιστ', ἄναξ.
 ΟΙ. ὡς πρὸς τί χρείας ;
 ΘΕ. ὡς ἀναλώσαιμί νιν.
 ΟΙ. τεκοῦσα τλήμων ;
 ΘΕ. θεσφάτων γ' ὄκνη κακῶν. 1175
 ΟΙ, ποίων ;
 ΘΕ. κτενεῖν νιν τοὺς τεκόντας ἦν λόγος.
 ΟΙ. πῶς δῆτ' ἀφῆκας τῷ γέροντι τῷδε σύ ;
 ΘΕ. κατοικτίσας, ὃ δέσποθ', ὡς ἄλλην χθόνα
 δοκῶν ἀποίσειν, αὐτὸς ἔνθεν ἦν· ὁ δὲ
 κάκ' εἰς μέγιστ' ἔσωσεν. εἰ γὰρ οὗτος εἶ, 1180
 ὄν φησιν οὗτος, ἴσθι δύσποτμος γεγώς
 ΟΙ. ἰού, ἰού, τὰ πάντ' ἂν ἐξήκοι σαφῆ.
 ὃ φῶς, τελευταῖόν σε προσβλέψαμι νῦν,
 ὅστις πέφασμαι φύς τ' ἀφ' ὧν οὐ χρῆν, ξύν οἷς τ'
 οὐ χρῆν ὀμιλῶν, οὓς τέ μ' οὐκ' ἔδει κτανῶν. 1185

ΧΟΡΟΣ

- στροφὴ α'. ἰὼ γενεαὶ βροτῶν,
 ὡς ὑμᾶς ἴσα καὶ τὸ μη-
 δὲν ζώσας ἐναριθμῶ.
 τίς γάρ, τίς ἀνὴρ πλέον
 τᾶς εὐδαιμονίας φέρει 1190
 ἢ τοσοῦτον, ὅσον δοκεῖν
 καὶ δόξαντ' ἀποκλῖναι ;

- τὸ σὸν τοι παράδειγμ' ἔχων,
 τὸν σὸν δαίμονα, τὸν σὸν, ᾧ
 τλᾶμον Οἰδιπόδα, βροτῶν
 οὐδένα μακαρίζω· 1195
- ἀντιστρ. α'. ὅστις καθ' ὑπερβολὰν
 τοξεύσας ἐκράτησας τοῦ
 πάντ' εὐδαίμονος ὄλβου,
 ᾧ Ζεῦ, κατὰ μὲν φθίσας
 τὰν γαμφώνυχα παρθένον
 χρησιμωδόν, θανάτων δ' ἐμᾶ
 χώρα πύργος ἀνέστας. 1200
- ἐξ οὗ καὶ βασιλεὺς καλῇ
 ἐμός, καὶ τὰ μέγιστ' ἐπι-
 μάθης, ταῖς μεγάλαισιν ἐν
 Θήθαισιν ἀνάσσων.
- στροφή β'. τὰ νῦν δ' ἀκούειν τίς ἀθλιώτερος;
 τίς ἄταις ἀγρίαις, τίς ἐν πόνοις 1205
 ξύνοικος ἀλλαγᾶ βίου:
 ἰὼ κλεινὸν Οἰδίπου κάρα,
 ᾧ μέγας λιμὴν
 αὐτὸς ἤρκεσεν
 παιδὶ καὶ πατρὶ
 θαλαμηπόλῳ πεσεῖν.
 πῶς ποτε, πῶς ποθ' αἱ πατρῶ-
 αὶ σ' ἄλοκες φέρειν, τάλας, 1210
 σῖγ' ἐδυνάσθησαν ἐς τοσόνδε:
 ἀντιστρ. β'. ἐφευρὲ σ' ἄκονθ' ὁ πάνθ' ὄρων χρόνος,
 δικάζει τὸν ἄγαμον γέμον πάλαι
 τεκνοῦντα καὶ τεκνούμενον. 1215
 ἰώ, Λαίτειον ᾧ τέκνον,
 εἶθε σ', εἶθε σε

μήποτ' εἰδόμαν·
 δύρομαι γὰρ ὡς
 περιάλλ' ἰαχέων
 ἐκ στομάτων. τὸ δ' ὄρθον εἶ-
 πεῖν, ἀνέπνευσά τ' ἐκ σέθεν
 καὶ κατεκοίμασα τοῦμόν ὄμμα.

1220

ΕΞΑΓΓΕΛΟΣ

ὦ γῆς μέγιστα τῆσδ' ἀεὶ τιμώμενοι,
 οἳ' ἔργ' ἀκούσεσθ', οἷα δ' εἰσόψεσθ', ὅσον δ'
 ἀρεῖσθε πένθος, εἴπερ ἐγγενῶς ἔτι
 τῶν Λαβδακείων ἐντρέπεσθε δομάτων.
 οἶμαι γὰρ οὐτ' ἂν Ἴστρον οὔτε Φᾶσιν ἂν
 νίψαι καθαροῦ τήνδε τὴν στέγην, ὅσα
 κεῦθει, τά δ' αὐτίκ' εἰς τὸ φῶς φανεῖ, κακὰ
 ἐκόντα κοῦκ ἄκοντα. τῶν δὲ πημιονῶν
 μάλιστα λυποῦσ', αἶ φανῶσ' αὐθαίρετοι

1225

1230

ΧΟ. λείπει μὲν οὐδ' ἄ πρόσθεν ἤδειμεν, τὸ μὴ οὐ
 βαρύστον' εἶναι· πρὸς δ' ἐκείνοισιν τί φῆς;

ΕΞ. ὁ μὲν τάχιστος τῶν λόγων εἶπεῖν τε καὶ
 μαθεῖν, τέθνηκε θεῖον Ἰοκάστης κᾶρα.

ΧΟ. ὦ δυστάλαινα, πρὸς τίνοσ ποτ' αἰτίας;

ΕΞ. αὐτὴ πρὸς αὐτῆς. τῶν δὲ πραγθέντων τὰ μὲν
 ἄλγιστ' ἄπεστιν· ἡ γὰρ ὄψις οὐ πάρα.
 ὅμως δ', ὅσον γε κἂν ἐμοὶ μνήμης ἔνι,
 πεύση τὰ κείνης ἀθλίας παθήματα.

ὅπως γὰρ ὄργῃ χρομένη παρῆλθ' ἔσω
 θυρῶνος, ἴετ' εὐθὺ πρὸς τα νυμφικὰ
 λέχη, κόμην σπῶσ' ἀμφιδεξίοις ἀκμαῖς.
 πύλας δ', ὅπως εἰσῆλθ', ἐπιρράξασ', ἔσω
 κάλει τὸν ἥδη Λαίϊον πάλαι νεκρόν,

1235

1240

1245

μνήμην παλαιῶν σπερμάτων ἔχουσ', ὑφ' ὧν
 θάνοι μὲν αὐτός τὴν δὲ τίκτουσαν λίποι
 τοῖς οἴσιν αὐτοῦ δύστεκτον παιδουργίαν·
 γοᾶτο δ' εὐνάς, ἔνθα δύστηνος διπλοῦς
 ἐξ ἀνδρὸς ἄνδρα καὶ τέκν' ἐκ τέκνων τέκοι. 1250
 χῶπῳ μὲν ἐκ τῶνδ' οὐκέτ' οἶδ' ἀπόλλυται.
 βοῶν γὰρ εἰσέπαισεν Οἰδίπους, ὑφ' οὗ
 οὐκ ἦν τὸ κείνης ἐκθεάσασθαι κακόν·
 ἀλλ' εἰς ἐκεῖνον περιπολοῦντ' ἐλεύσομεν.
 φοιτᾶ γὰρ ἡμᾶς ἔγχος ἐξαίτων πορεῖν, 1255
 γυναῖκά τ', οὐ γυναῖκα, μητρόαν δ' ὅπου
 κίχοι διπλῆν ἄρουραν οὐ τε καὶ τέκνων.
 λυσσῶντι δ' αὐτῷ δαιμόνων δείκνυσι τις·
 οὐδεὶς γὰρ ἀνδρῶν, οἱ παρῆμεν ἐγγύθεν.
 δεινὸν δ' αὔσας. ὡς ὑφηγητοῦ τινος, 1260
 πύλαις διπλαῖς ἐνήλατ', ἐκ δὲ πυθμένων
 ἐκλινε κοῖλα κληῖθρα κάμπιπτει στέγη,
 οὐ δὴ κρεμαστήν τὴν γυναῖκ' ἐσεῖδομεν,
 πλεκταῖς ἐώραις ἐμπεπλεγμένην. ὁ δέ,
 ὅπως ὄρα νιν, δεινὰ βρυχηθεὶς τάλας 1265
 χαλᾶ κρεμαστήν ἀρτάνην· ἐπεὶ δὲ γῆ
 ἔκειτο τλήμων, δεινὰ δ' ἦν τάνθενδ' ὄραν.
 ἀποσπάσας γὰρ εἰμάτων χρυσηλάτους
 περόνας ἀπ' αὐτῆς, αἴσιν ἐξεστέλλετο,
 ἄρας ἔπαισεν ἄρθρα τῶν αὐτοῦ κύκλων, 1270
 αὐδῶν τοιαῦθ', ὀθούνεκ' οὐκ ὄφιοιτό νιν,
 οὐθ' οἷ' ἔπασγεν οὐθ' ὀποῖ' ἔδρα κακά.
 ἀλλ' ἐν σκότῳ τὸ λοιπὸν οὐς μὲν οὐκ ἔδει
 ὀφιοῖαθ', οὐς δ' ἔχρηξεν οὐ γνωσοῖσατο.
 τοιαῦτ' ἐφυμνῶν, πολλάκις τε κοῦχ ἄπαξ 1275
 ἤρασσ' ἐπαίρων βλέφαρα· φοίνια δ' ὁμοῦ

γλῆναι γένει' ἔτεγγον, οὐδ' ἀνίεσαν
φόνου μυδώσας σταγόνας, ἀλλ' ὁμοῦ μέλας
ὄμβρος χαλάζης αἵματοῦς ἐτέγγετο.

τάδ' ἐκ δυοῖν ἔρρωγεν οὐ μόνου κάτα, 1280
ἀλλ' ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ συμμιγῆ κακά.

ὁ πρὶν παλαιὸς δ' ὄλβος ἦν πάροιθε μὲν
ὄλβος δικαίως· νῦν δὲ τῆδε θῆμέρα

στεναγμός. ἄτη, θάνατος, αἰσχύνη, κακῶν
ὅσ' ἔστι πάντων ὀνόματ', οὐδέν' ἔστ' ἀπόν. 1285

ΧΘ. νῦν δ' ἔσθ' ὁ τλήμων ἐν τίνι σχολῇ κακοῦ;

ΕΞ. βοῶ διοίγειν κλῆθρα, καὶ δηλοῦν τινα

τοῖς πᾶσι Καδμείοισι τὸν πατροκτόνον,

τὸν μητρὸς — αὐδῶν ἀνόσι' οὐδὲ ῥητά μοι,

ὡς ἐκ χθονὸς ῥίψων ἑαυτὸν οὐδ' ἔτι 1290
μενῶν δόμοις ἀραῖος, ὡς ἠράσατο.

ῥώμης γε μέντοι καὶ προσηγητοῦ τινος

δεῖται· τὸ γὰρ νόσημα μεῖζον ἢ φέρειν.

δείξει δὲ καὶ σοί· κλῆθρα γὰρ πυλῶν τάδε

διοίγεται· θέαμα δ' εἰσόψει τάχα 1295

τοιοῦτον, οἷον καὶ στυγοῦντ' ἐποικίσαι-

ΧΘ. ὦ δεινὸν ἰδεῖν πάθος ἀνθρώποις,

ὦ δεινότατον πάντων, ὅσ' ἐγὼ

προσέκυρσ' ἦδη. τίς σ', ὦ τλήμων,

προσέβη μανία; τίς ὁ πηδήσας 1300

μεῖζονα δαίμων τῶν μακίστων

πρὸς σῆ δυσδαίμονι μοῖρα;

φεῦ φεῦ, δύσταν'. ἀλλ' οὐδ' εἰσιδεῖν

δύναμαί σε, θέλων πολλ' ἀνερέσθαι,

πολλὰ πυθέσθαι, πολλὰ δ' ἀθροῆσαι 1305

τοίαν φρίκην παρέχεις μοι.

ΟΙ. αἰαί, φεῦ φεῦ, δύστανος ἐγώ.

ποῖ γὰς φέρομαι τλάμων; πᾶ μοι
φθογγὰ διαπεπόταται φοράδην; 1310
ἰὼ δαῖμον, ἴν' ἐνήλω.

ΧΟ. ἐς δεινὸν οὐδ' ἀκουστὸν οὐδ' ἐπόψιμον.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

στροφὴ α'. ἰὼ σκότου
νέφος ἐμὸν ἀπότροπον, ἐπιπλόμενον ἄφατον,
ἀδάματόν τε καὶ δυσούριστον ὄν. 1315
οἴμοι.

οἴμοι μάλ' αὔθις, οἶον εἰσέδου μ' ἅμα.
κέντρων τε τῶνδ' οἴστρον καὶ μνήμη κακῶν.

ΧΟ. καὶ θαυμά γ' οὐδὲν ἐν τοσοῖσδε* πήμασιν
διπλᾶ σε πενθεῖν καὶ διπλᾶ φορεῖν κακά. 1320

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

ἀντίστρ. α' ἰὼ φίλος,
σύ μὲν ἐμὸς ἐπίπολος ἔτι μόνιμος· ἔτι γὰρ
ὑπομένεις με τὸν τυφλὸν κηδεύων.
φεῦ φεῦ
οὐ γὰρ με λήθεις, ἀλλὰ γιγνώσκω σαφῶς, 1325
καίπερ σκοτεινός, τήν γε σὴν αὐδὴν ὄμως.

ΧΟ. ὦ δινὰ δράσας, πῶς ἔτλης τοιαῦτα σὰς
ὄψεις μαρᾶναι; τίς σ' ἐπῆρε δαιμόνων;

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

στροφὴ β'. Ἀπόλλων τάδ' ἦν, Ἀπόλλων φίλοι,
ὁ κακὰ τελῶν ἐμὰ τάδ' ἐμὰ πάθεα· 1330
ἔπαισε δ' αὐτόχειρ νιν οὔτις, ἀλλ' ἐγὼ τλάμων.
τί γὰρ ἔδει μ' ὄρᾶν,

ὅτῳ γ' ὄρῶντι μηδὲν ἦν ἰδεῖν γλυκύ; 1335

ΧΟ. ἦν ταυθ', ὅπως περ καὶ σὺ φῆς.

ΟΙ. τί δῆτ' ἐμοὶ βλεπτόν, ἢ
στερκτόν, ἢ προσήγορον
ἔτ' ἔστ' ἀκούειν ἡδονᾶ, φίλοι;
ἀπάγετ' ἐκτόπιον ὅτι τάχιστα με, 1340
ἀπάγετ', ὦ φίλοι, τὸν μέγ' ὀλέθριον,
τὸν καταρατότατον, ἔτι δὲ καὶ θεοῖς 1345
ἐχθρότατον βροτῶν.

ΧΟ. δεΐλαιε τοῦ νοῦ τῆς τε συμφορᾶς ἴσον,
ὥς σ' ἠθέλησα μῆδ' ἄν γνῶναί ποτ' ἄν.

ΟΙΔΙΠΟΥΣ

ἀντιστρ. β'. ὄλοιθ' ὅστις ἦν, ὅς ἀπ' ἀγρίας πέδας
νομάδος ἐπιποδίας ἔλαβέ μ', ἀπό τε φόνου 1350
ἔρυτο κἀνέσωσεν, οὐδὲν εἰς χάριν πράσσω.
τότε γὰρ ἄν θανῶν
οὐκ ἦν φίλοισιν οὐδ' ἐμοὶ τοσονδ' ἄχος. 1355

ΧΟ. θέλοντι κάμοι τοῦτ' ἄν ἦν.

ΟΙ. οὕκουν πατρὸς γ' ἄν φονεὺς
ἦλθον, οὐδὲ νυμφίος
βροτοῖς ἐκλήθην ὧν ἔφυν ἄπο.
νῦν δ' ἄθλιος μὲν εἰμ', ἀνοσίων δὲ παῖς,
ὁμογενὴς τ' ἀφ' ὧν αὐτὸς ἔφυν τάλας.
εἰ δὲ τι πρεσβύτερον ἔφου κακοῦ κακόν,
τοῦτ' ἐλάχ' Οιδίπους. 1365

ΧΟ. οὐκ οἶδ' ὅπως σε φῶ βεβουλεῦσθαι καλῶς·
κρείσων γὰρ ἦσθα μηκέτ' ὧν ἢ ζῶν τυφλός.

ΟΙ. ὡς μὲν τάδ' οὐχ' ὧδ' ἔστ' ἄριστ' εἰργασμένα,
μῆ μ' ἐκδίδασκε, μῆδὲ συμβούλευ' ἔτι. 1370
ἐγὼ γὰρ οὐκ οἶδ', ὅμμασιν ποίοις βλέπων
πατέρα ποτ' ἄν προσεῖδον εἰς Ἄιδου μολῶν,

- οὐδ' αὖ τάλαιναν μητέρ', οἷν ἐμοὶ δυοῖν
 ἔργ' ἐστὶ κρείσσον' ἀγχόνης εἰργασμένα.
 ἀλλ' ἢ τέκνων δῆτ' ὄψις ἦν ἐφίμερος, 1375
 βλαστοῦσ' ὅπως ἔβλαστε, προσλεύσσειν ἐμοί;
 οὐ δῆτα τοῖς γ' ἐμοῖσιν ὀφθαλμοῖς ποτε,
 οὐδ' ἄστου γ' οὐδὲ πύργου οὐδὲ δαιμόνων
 ἀγάλαθ' ἱεράθ', τῶν ὁ παντλήμων ἐγώ,
 κάλλιστ' ἀνῆρ εἰς ἔν γε ταῖς Θήβαις τραφεῖς, 1380
 ἀπεστέρησ' ἐμαυτὸν, αὐτὸς ἐννέπων
 ὠθεῖν ἅπαντας τὸν ἀσεβῆ, τὸν ἐκ θεῶν
 φανέντ' ἀναγνον καὶ γένους τοῦ Λαΐου.
 τοιάνδ' ἐγὼ κηλῖδα μηνύσας ἐμὴν
 ὀρθοῖς ἱμελλον ὄμμασιν τούτους ὄρᾶν; 1385
 ἦκιστά γ' ἀλλ' εἰ τῆς ἀκουούσης ἔτ' ἦν
 πηγῆς δι' ὧτων φραγμός, οὐκ ἂν ἐσχόμην
 τὸ μὴ ποκλῆσαι τοῦμὸν ἄθλιον δέμας,
 ἵν' ἦν τυφλὸς τε καὶ κλύων μηδέν· τὸ γὰρ
 τὴν φροντίδ' ἔξω τῶν κακῶν οἰκεῖν γλυκύ. 1390
 ἰὼ Κιθαιρῶν, τί μ' ἐδέχου; τί μ' οὐ λαβῶν
 ἔκτεινας εὐθύς, ὡς ἔδειξα μήποτε
 ἐμαυτὸν ἀνθρώποισιν, ἐνθεν ἦν γεγώς;
 ὦ Πόλυβε καὶ Κόρινθε καὶ τὰ πάτρια
 λόγῳ παλαιὰ δώμαθ', οἷον ἄρά με 1395
 κάλλος κακῶν ὑπουλον ἐξεθρέψατε·
 νῦν γὰρ κακός τ' ὢν κακῶν εὐρίσκομαι.
 ὦ τρεῖς κέλευθοι καὶ κεκρυμμένη νάπη,
 δρυμός τε καὶ στενωπὸς ἐν τριπλαῖς ὁδοῖς,
 αἶ τοῦμὸν αἶμα τῶν ἐμῶν χειρῶν ἄπο 1400
 ἐπίετε πατρός, ἄρά μου μέμνησθ' ἔτι,
 οἷ' ἔργα δράσας ὑμῖν, εἶτα δεῦρ' ἰὼν
 ὅποι' ἔπρασσον αὐθις; ὦ γάμοι, γάμοι,

- ἐφύσαθ' ἡμᾶς, καὶ φυτεύσαντες πάλιν
ἀνεῖτε ταῦτόν σπέρμα, κάπεδειξατε 1405
πατέρας, ἀδελφούς, παῖδας, αἱμ' ἐμφύλιον,
νύμφας, γυναῖκας, μητέρας τε χῶπόσα
αἴσχιοςτ' ἐν ἀνθρώποισιν ἔργα γίγνεται.
ἀλλ' οὐ γὰρ αὐδᾶν ἔσθ', ἅ μηδὲ δρᾶν καλόν,
ὅπως τάχιστα, πρὸς θεῶν, ἔξω μέ που 1410
καλύψατ' ἢ φονεύσατ' ἢ θαλάσιον
ἐκτρίψατ', ἔνθα μήποτ' εἰσόψεσθ' ἔτι.
ἴτ', ἀξιώσατ' ἀνδρὸς ἀθλίου θιγεῖν.
πίθεσθε, μὴ δεῖσητε, τὰμὰ γὰρ κακὰ
οὐδεὶς οἴος τε πλὴν ἐμοῦ φέρειν βροτῶν. 1415
- ΧΟ. ἀλλ' ὦν ἐπαίτεῖς εἰς δέον πάρεσθ' ὅδε
Κρέων τὸ πράσσειν καὶ τὸ βουλευεῖν, ἐπεὶ
χώρας λέλειπται μοῦνος ἀντὶ σοῦ φύλαξ.
- ΟΙ. οἴμοι, τί δῆτα λέξομεν πρὸς τόνδ' ἔπος;
τίς μοι φανεῖται πίστις ἔνδικος; τὰ γὰρ 1420
πάρος πρὸς αὐτὸν πάντ' ἐφεύρημαι κακός.
- ΚΡ. οὐθ' ὡς γελαστής, Οιδίπους, ἐλήλυθα
οὐθ' ὡς ὄνειδιῶν τι τῶν πάρος κακῶν.
ἀλλ' εἰ τὰ θνητῶν μὴ καταισχύνεσθ' ἔτι
γένεθλα, τὴν γοῦν πάντα βόσκουσιν φλόγα 1425
αἰδεῖσθ' ἀνακτος Ἥλιου, τοιόνδ' ἄγος
ἀκάλυπτον οὕτω δεικνύναι, τὸ μήτε γῆ
μητ' ὄμβρος ἱερὸς μήτε φῶς προσδέξεται.
ἀλλ' ὡς τάχιστ' ἐς οἶκον ἐσχομίζετε
τοῖς ἐν γένει γὰρ τάγγενῆ μάλισθ' ὄρᾶν 1430
μόνοις τ' ἀκούειν εὐσεβῶς ἔχει κακά.
- ΟΙ. πρὸς θεῶν, ἐπεὶπερ ἐλπίδος μ' ἀπέσπασαξ,
ἄριστος ἐλθὼν πρὸς κάκιστον ἀνδρ' ἐμέ,
πιθοῦ τί μοι πρὸς σοῦ γὰρ οὐδ' ἐμοῦ φράσω.

- KP. καὶ τοῦ με χρείας ὧδε λιπαρεῖς τυχεῖν ; 1435
 OI. ῥῆψόν με γῆς ἐκ τῆσδ' ὅσον τάχισθ', ὅπου
 θνητῶν φανοῦμαι μηδενὸς προσήγορος.
- KP. ἔδρασ' ἄν, εὔ τοῦτ' ἴσθ', ἄν, εἰ μὴ τοῦ θεοῦ
 πρῶτιστ' ἔχρηζον ἐκμαθεῖν, τί πρακτέον.
- OI. ἀλλ' ἢ γ' ἐκείνου πᾶσ' ἐδηλώθη φάτις, 1440
 τὸν πατροφόντην, τὸν ἀσεβῆ μ' ἀπολλύναι.
- KP. οὕτως ἐλέχθη ταῦθ'· ὁμως δ' ἴν' ἕσταμεν
 χρείας, ἄμεινον ἐκμαθεῖν, τί δραστέον.
- OI. οὕτως ἄρ' ἀνδρὸς ἀθλίου πεύσσεσθ' ὕπερ ;
- KP. καὶ γὰρ σύ νῦν τᾶν τῷ θεῷ πίστιν φέροις. 1445
- OI. καὶ σοὶ γ' ἐπισκῆπτω τε καὶ προστρέψομαι·
 τῆς μὲν κατ' οἴκους αὐτὸς ὄν θέλεις τάφον
 θεοῦ· καὶ γὰρ ὀρθῶς τῶν γε σῶν τελεῖς ὕπερ.
 ἐμοῦ δε μήποτ' ἀξιωθήτω τόδε
 πατρῶον ἄστου ζῶντος οἰκητοῦ τυχεῖν. 1450
 ἀλλ' ἔα με ναίειν ὄρεσιν, ἔνθα κλήζεται
 οὐμὸς Κιθαιρῶν οὗτος, ὃν μήτηρ τέ μοι
 πατήρ τ' ἐθέστην ζῶντε κύριον τάφον,
 ἴν' ἐξ ἐκείνων, οἳ μ' ἀπολλύτην, θάνω.
 καίτοι τοσοῦτόν γ' οἶδα, μήτε μ' ἄν νόσον 1455
 μήτ' ἄλλο πέρσαι μηδέν· οὐ γὰρ ἄν ποτε
 θνήσκων ἐσώθην, μὴ πὶ τῷ δεινῷ κακῷ.
 ἀλλ' ἢ μὲν ἡμῶν μοῖρ', ὅποιπερ εἶσ', ἴτω.
 παιδῶν δὲ τῶν μὲν ἀρσένων μή μοι, Κρέον,
 προσθῆ μέριμναν· ἄνδρες εἰσίν, ὥστε μὴ 1460
 σπάνιν ποτὲ σχεῖν, ἔνθ' ἄν ὄσι, τοῦ βίου.
 ταῖν δ' ἀθλίαιν οἰκτραῖν τε παρθένοιν ἐμαῖν,
 αἶν οὐποθ' ἡμῆ χωρὶς ἐστάθη βορᾶς
 τράπεζ' ἄνευ τοῦδ' ἀνδρός, ἀλλ' ὅσων ἐγὼ
 ψαύοιμι, πάντων, τῶνδ' ἀεὶ μετειχέτην· 1465

ταῖν μοι μέλεσθαι· καὶ μάλιστα μὲν χεροῖν
ψαῦσαι μ' ἕασον ἀποκλαύσασθαι κακά.

ἴθ', ὦναξ,

ἴθ', ὃ γονῆ γενναῖε. χερσὶ τᾶν θιγῶν

δοκοῖμ' ἔχειν σφᾶς, ὥσπερ ἠνίκ' ἔβλεπον.

1470

τί φημι;

οὐ δὴ κλύω που, πρὸς θεῶν, τοῖν μοι φίλιν

δακρυροοούντοιν, καὶ μ' ἐποικτεῖρας Κρέων

ἐπεμφέ μοι τὰ φίλτατ' ἐκγόνων ἐμῶν:

λέγω τι;

1475

ΚΡ. λέγεις· ἐγὼ γὰρ εἰμ' ὁ πορσύνας τάδε,

γνοῦς τὴν παροῦσαν τέρψιν, ἣ σ' εἶχεν πάλαι.

ΟΙ. ἀλλ' εὐτυχοίης, καὶ σε τῆσδε τῆς ὁδοῦ

δαίμων ἄμεινον ἢ μὲ φρουρήσας τύχοι.

ὦ τέκνα, ποῦ ποτ' ἐστέ; δεῦρ' ἴτ', ἔλθετε

1480

ὡς τὰς ἀδελφὰς τάσδε τὰς ἐμὰς χέρας,

αἶ τοῦ φυτουργοῦ πατρὸς ὑμῖν ὧδ' ὄρᾶν

τὰ πρόσθε λαμπρὰ προὔξενησαν ὄμματα,

ὅς ὑμῖν, ὦ τέκν', οὐθ' ὄρῶν οὐθ' ἱστορῶν

πατὴρ ἐφάνθην, ἔνθεν αὐτὸς ἠρόθην.

1485

καὶ σφῶ δακρῶν, προσβλέπειν γὰρ οὐ σθένω,

νοούμενος τὰ λοιπὰ τοῦ πικροῦ βίου,

οἷον βιῶναι σφῶ πρὸς ἀνθρώπων χρεῶν.

ποίας γὰρ ἀστῶν ἤξετ' εἰς ὀμιλίας,

ποίας δ' ἐορτάς, ἔνθεν οὐ κεκλαυμένα

πρὸς οἶκον ἴξεσθ' ἀντὶ τῆς θεωρίας;

ἀλλ' ἠνίκ' ἂν δὴ πρὸς γάμων ἤκητ' ἀκμίας,

τίς οὗτος ἔσται, τίς παραρρίψει τέκνα,

τοιαῦτ' ὄνειδη λαμβάνων, ἃ ταῖς ἐμαῖς

γοναῖσιν ἔσται σφῶν θ' ὁμοῦ δηλήματα;

τί γὰρ κακῶν ἄπεστι; τὸν πατέρα πατὴρ

- ὑμῶν ἔπεφνε, τὴν τεκοῦσαν ἤροσεν,
 ὄθεν περ αὐτὸς ἐσπάρη, κακὰ τῶν ἴσων
 ἐκτίσαθ' ὑμᾶς, ὧν περ αὐτὸς ἐξέφυ.
 τοιαῦτ' ὀνειδιεῖσθε· κᾶτα τίς γαμεῖ; 1500
 οὐκ ἔστιν οὐδεῖς, ὦ τέκν', ἀλλὰ δηλαδὴ
 χέρσους φθαρηῆναι καγάμους ὑμᾶς χρεῶν.
 ὦ παῖ Μεινοικέως, ἀλλ' ἐπεὶ μόνος πατήρ
 ταύταιν λέλειπαι, νὼ γάρ, ὦ φυτεύσαμεν,
 ὀλώλαμεν δὺ' ὄντε, μὴ σφε περιίδης 1505
 πτωχὰς ἀνάνδρους ἐγγενεῖς ἀλωμένας,
 μηδ' ἐξισώσης τάσδε τοῖς ἐμοῖς κακοῖς,
 ἀλλ' οἴκτισόν σφας, ὅδε τηλικάσδ' ὄρων
 πάντων ἐρήμους, πλὴν ὅσον τὸ σὺν μέρος.
 ξέννευσον, ὦ γενναῖε, σῆ ψαύσας χερί. 1510
 σφῶν δ', ὦ τέκν', εἰ μὲν εἰχέτην ἦδη φρένας,
 πόλλ' ἂν παρήγουν· νῦν δὲ τοῦτ' εὐχὴ 'στ' ἐμοί,
 οὐ καιρὸς ἐγὼ, ζῆν, τοῦ βίου δὲ λόνος
 ὑμᾶς κυρῆσαι τοῦ φυτεύσαντος πατρός.
 ΚΡ. ἄλις, ἴν ἐξήκεις δακρῶων· ἀλλ' ἴθι στέγης ἔσω. 1515
 ΟΙ. πειστέον, κεῖ μηδὲν ἠδύ.
 ΚΡ. πάντα γὰρ καιρῶ καλὰ.
 ΟΙ. οἷσθ' ἐφ' οἷς οὖν εἶμι;
 ΚΡ. λέξεις, καὶ τότε εἶσομαι κλύων.
 ΟΙ. γῆς μ' ὅπως πέμψεις ἄποικον.
 ΚΡ. τοῦ θεοῦ μ' αἰτεῖς δόσιν.
 ΟΙ. ἀλλὰ θεοῖς γ' ἔχθιστος ἦκω.
 ΚΡ. τοιγαροῦν τεύξῃ τάχα.
 ΟΙ. φῆς τὰδ' οὖν;
 ΚΡ. ἅ μὴ φρονῶ γὰρ οὐ φιλῶ λέγειν μάτην. 1520
 ΟΙ. ἄπαγε νῦν μ' ἐντεῦθεν ἦδη.
 ΚΡ. στεῖχε νῦν, τέκνων δ' ἀφοῦ.

ΟΙ. μηδαμῶς ταύτας γ' ἔλη μου.

ΚΡ. πάντα μὴ βούλου κρατεῖν·

καὶ γὰρ ἀκράτησας, οὐ σοι τῷ βίῳ ξυνέσπετο.

ΧΟ. ὦ πάτρας Θήβης ἔνοικοι, λεύσσετ', Οιδίπους ὄδε,
 ὅς τὰ κλείν' αἰνίγματ' ἤδει καὶ κράτιστος ἦν ἀνήρ 1525·
 οὐ τίς οὐ ζήλω πολιτῶν ταῖς τύχαις ἐπέβλεπεν,
 εἰς ὅσον κλύδωνα δεινῆς συμφορᾶς ἐλήλυθεν.
 ὥστε θνητόν ὄντ' ἐκείνην τὴν τελευταίαν ἰδεῖν
 ἡμέραν ἐπισκοποῦντα μηδέν' ὀλβίζειν, πρὶν ἄν
 τέρμα τοῦ βίου περᾶσῃ, μηδὲν ἀλγεινὸν παθῶν. 1530

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Στιχ. 1—13 **Λεξιλογικαί**: **Νέα τροφή** = νέα θρέμματα, νέα γενεά (ἐτέθη τὸ ἀφροημ. τροφή ἀντὶ τοῦ συγκεκριμ.).— **πάλαι - νέα** = ἀντίθεσις. ἡ λέξις **νέα** δὲν σημαίνει νέαν ἡλικίαν, ἀλλὰ νέαν ἐποχὴν κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν παλαιάν τοῦ Κάδμου.— **θοάζω** ἐκ ὄζης θε τοῦ τίθημι, συγγενὲς πρὸς τὸ **θάσσω** = κάθημαι. ὑπάρχει καὶ ἄλλο **θοάζω** συγγενὲς πρὸς τὸ θέω, θεὸς καὶ σημι, κινεῖσθαι ταχέως.— **ἔδρα** — ἡ πράξις τοῦ θοάζειν = κάθησθαι.— **τίνας ποθ' ἔδρος . . . θοάζετε** εἶναι σύμπτυξις δύο προτάσεων, ἦτοι **τίνες εἰσὶν αἶδε αἱ ἔδραι, αἷ θοάζετε**; τὸ **μοι** εἶναι δοτ. ἡθικὴ.— **ἰκτήριος** = ἰκετευτικός.— **ἐκστέφω** = περικοσμῶ διὰ στεφάνου.— **ἔδω, ἰκτηρίοις κλάδοις ἐξεστεμένοι** = κρατοῦντες (ἔχοντες) ἰκετευτικούς κλάδους ἐστεφανωμένους (διὰ νημάτων ἐρίου).— **παιάν** = ἐν ἀρχῇ ἦτο ἄσμα ἠδόμενον πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος πρὸς εὐχαριστίαν, ἔπειτα ἦτο ἐπιπικιον ἄσμα ἠδόμενον καὶ πρὸς ἄλλους θεούς.— **γέμει** ἐρμηνεύεται ὡς πρὸς μὲν τὸ θυμιαμάτων, εἶναι πλήρης, ὡς πρὸς δὲ τὰ παιάνων καὶ στεναγμάτων κατὰ ζευγμα, ἀντηχεῖ.— **ὁμοῦ μὲν ὁμοῦ δὲ** σχῆμα ἀναφορᾶς. **ἄγῶ** = ἃ ἐγὼ = τούτων δὲ ἐγὼ τὴν αἰτίαν. **δικαιῶ** = κρίνω ὀρθὸν (σωστόν).— **πᾶσι καλούμενος** ἐτέθη πρὸς μετριοασμὸν τῆς περιαυτολογίας.— **γεραιῆ** = πρεσβῦτα (ἐνν. τὸν ἱερέα τοῦ Διὸς).— **πρέπων ἔφυς** ἀντὶ τῆς ἀπροσ. συνταξ. **πρέπον σοι ἔφυ** = ἐκ φύσεως εἶσαι ἁρμόδιος.— **πρὸ τῶνδε** — ἐπ' ὀνόματι τούτων ἔδω.— **τίνι τρόπῳ** = πῶς διακείμενοι.— **στέργω** = ἐπιθυμῶ, ποθῶ.— **δείσαντες ἢ στέρξαντες** αἰτιολ. μετ.— **προσαρκῶ** = παρέχω βοήθειαν.— **δυσάλγητος** = ἀναίσθητος.— **κατοικτίρων** = ὑποθετ. μετ.— **μὴ οὐ** τίθενται ἀμφοτέρω τὰ ἀρνητικὰ μόρια ὅταν προηγήται ἀρνητικὴ κυρία πρότασις (ἐνταῦθα ποῦ ὑπάρχει ἡ ἀρνησις;).— **κατοικτίρω** = αἰσθάνομαι μέγαν οἶκτον ἢ συμπάθειαν μετὰ λύπης.— **ἔδρα** = ἰκεσία.

Πραγματικά: Οιδίπους = ἐκ τοῦ οἰδᾶω, οἰδέω καὶ ποὺς καὶ σημ. φουσκοπόδης. Τὸ δράμα ὑπὸ τοῦ Σοφοκλέους πιθανῶς ὀνομάσθη **Οιδίπους**, ἢ δὲ προσθήκη τοῦ ἐπιθέτου **τύρανος** ἐτέθη ὑπὸ μεταγενεστέρων ἀφ' ἑνὸς μὲν πρὸς διαστολήν ἀπὸ τοῦ Οιδίποδος ἐπὶ Κολωνῶ, ἀφ' ἑτέρου δὲ πρὸς δήλωσιν, ὅτι πρόκειται περὶ ἐξόχου δράματος. **τέκνα** Ὁ Οιδίπους ἐξεληθὼν ἐκ τῆς μεσαίας πύλης τῶν ἀνακτόρων προσφωνεῖ τοὺς ἱκέτας, ἀποκαλῶν αὐτοὺς τέκνα, διότι ὁ ἡγεμὼν ἐθεωρεῖτο πατὴρ πάντων τῶν ὑπηκόων του. **τροφή** = θρέμματα· πολλακίς οἱ λαοὶ λέγονται τέκνα τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς πόλεως, ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι ἐλέγοντο Κεκροπίδα, Θησεῖδα κ.τ.λ. **Κάδμου** οὗτος ἦτο υἱὸς τοῦ Ἀγήνορος, βασιλέως τῆς Φοινίκης, ζητῶν δὲ νὰ εὔρη τὴν ἀδελφήν του Εὐρώπην, ἀρπασθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Διὸς, καὶ φθιάσας εἰς Θήβας καὶ μὴ εὐρὼν αὐτὴν δὲν ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του, ἀλλ' ἔκτισεν ἐν Θήβαις τὴν Καδμείαν, τὴν ἀκρόπολιν αὐτῶν. **ἰκτηρίους κλάδοισιν ἐξεστεμμένοι**. οἱ ἱκέται ἐκράτουν κλάδους δάφνης ἢ ἐλαίας, ἐστεφανομένους διὰ λευκῶν νημάτων ἐρίου, τοὺς ὁποίους κατέθετον ἐπὶ τῶν βομῶν καὶ τοὺς ἐλάμβανον πάλιν μετὰ τὸ πέρας τῆς δεήσεώς των. — **παιάνων, θυμιαμάτων καὶ στεναγμάτων**. Οἱ ἀρχαῖοι, ὡς καὶ ἡμεῖς σήμερον, ἔκαμνον δεήσεις, ἐπίσης ἔκαον θυμιάματα ἐπὶ τῶν βομῶν, ὅπως ἡμεῖς λιβανωτὸν κ.τ.λ. **κλεινὸς** ἐθεωρεῖτο τοιοῦτος, διότι εἶχε λύσει τὸ αἰνigma τῆς Σφιγγὸς καὶ ἀπῆλλαξεν αὐτῆς τὴν πόλιν. **δυσάλητος** κ.τ.λ. ποῖα αἰσθήματα τοῦ Οιδίποδος διακρίνομεν εἰς τοὺς στίχους αὐτοῦ;

Στιχ. 14-57. **κρατύνω** καὶ κρατῶ τινος = ἐξουσιάζω, εἶμαι ἄρχων τινός. **προσῆμαι** = κάθημαι πλησίον **ἡλίκοι προσήμεθα** πλάγ. ἐρωτ. πρότ. **ἡμᾶς** κατὰ πρόληψιν. **οἱ μὲν, οἱ δὲ** ἐπεξηγεῖ τὸ ἡλίκοι. — **πέτομαι** = πετῶ, βαδίζω ταχέως (μεταφορὰ ἐκ τῶν νεοσσῶν). **ἦθεοι** ἐλέγοντο οἱ ἄγαμοι νεανίαί. **σποδὸς** = τέφρα (μαντικὴ ἐστία). **σαλεύω** = κλυδωνίζομαι, ταράσσομαι (ὅπως ἡ θάλασσα ἐκ τρικυμίας). **ἀνακουφίζω** = ἀνασηκῶνω, συντασ. μετὰ γεν. ἀφαιρετ. ὡς χωρισμοῦ σημαντικόν. **φοίνιος** (φόνος) = θανατηφόρος. **φθίνω** = μαραινομαι, καταστρέφομαι. **κάλυξ** = περικάρπιον ἐν χρήσει ἐπὶ ἀνθέων καὶ καρπῶν. **ἐγκαρπος** = καρποφόρος (ἐννοεῖ ἔδω τοὺς πλήρεις κόκκων στάχης). **ἀγέλη βουνόμος** = ἀγέλη βοῶν νεμομένων (βοσκόντων), ἐνῶ **βούνομος** = ὁ ὑπὸ βοῶν νεμόμενος. **τόκος** = τοκετός.

ἄγονος. ἐπίθετον δηλοῦν ἐδῶ τὴν συνέπειαν = ὁ φέρων εἰς τὴν ζωὴν τέκνα μὴ ὄντα βιώσιμα, ἀλλὰ θνησιγενῆ. **ἐν δὲ σκήψας** τμησας. ἐνσκήπτω, λέγει. ἰδίᾳ ἐπὶ κεραυνοῦ. **ἐλαύνω** = μαστίζω, πλήττω. **πλουτίτεται** ἀντίθεσις πρὸς τὸ **κενοῦται** καὶ λέγεται κατὰ παιδιὰν πρὸς τὸν Πλούτωνα, θεὸν τοῦ Ἄδου. **νὺν** = λοιπόν, ὅθεν. **ἐφέστιος** = ὁ (παρὰ τὴν ἐστίαν) ἰκέτης. **συμφοραὶ βίου** = αἱ συνήθεις περιπέτειαί τῆς ζωῆς. **συναλλαγαι** = σχέσεις. **συναλλαγαι δαιμόνων** = αἱ ἐπίτηδες ὑπὸ τῶν θεῶν ἀποστελλόμεναι δυστυχίαι, αἱ ἔκτακτοι θεομηνίαι. ἢ συντακτ. σειρὰ τῶν λέξεων εἶναι: ἐγὼ καὶ οἶδε παῖδες ἐξόμεσθ' ἐφέστιοι, οὐ κρίνοντες μὲν σε ἰσούμενον θεοῖς, πρῶτον δὲ κρίνοντες ἀνδρῶν. **ἐκλύω** = ἀπαλάσσω, ἐλευθερώνω συντάξ. ὡς στερητικόν, πρὸς διπλὴν αἰτιατικὴν. **ὅς ἐξέλυσας** ἀναφ. αἰτιολ. πρῶτ., αἰτιολογοῦσα τὸ ἐξόμεσθα ἐφέστιοι. **μολῶν** (βλώσσω) = ἐλθὼν (μετ. ἐναντιωματ.) **αἰοῖδος,** ἀποκαλεῖται οὕτως ἡ Σφίγξ, διότι τὸ αἰνίγμα αὐτῆς ἦτο ἕμμετρον. **δασμὸς** δὲ εἶναι τὰ καταβροχθιζόμενα θύματα. **καὶ ταῦτα** = καὶ μάλιστα. **ἔξοιδα** = γνωρίζω ἀκριβῶς. **ἐκδιδάσκομαι** = διδάσκομαι ἀκριβῶς. καὶ αἱ δύο μετ. ἐξοιδῶς καὶ ἐκδιδαχθεῖς ἐναντιωμ., διὰ τῆς πρώτης θέλει νὰ σημάνη, ὅτι δὲν ἔλαβε παρὰ τῶν Θηβαίων γνῶσιν τῆς λύσεως τοῦ αἰνίγματος, διὰ δὲ τῆς δευτέρας, ὅτι δὲν ἐφρόντισεν ὁ ἴδιος δι' ἀτομικῶν του πληροφοριῶν νὰ διαφωτισθῆ, ἀλλ' ὅτι ἡ ἐρημνεῖα τοῦ αἰνίγματος ἦτο στιγμαία ἐμπνευσίς του. **προσθήκη** = συνδρομή, συμβουλή. **λέγει νομίζει τε** προσωπ. σύντ. ἀντὶ ἀπροσώπου. **ὀρθῶ** = ἀνορθῶ, σφίζω. **νῦν τε** σχετικῶς πρὸς τὸ προηγούμενον **πάλαι. πᾶσιν** δοτ. τῆς κρίσεως. **Οἰδίπου κᾶρα,** περίφρασις εἰς δήλωσιν ἀγάπης ἢ τιμῆς. **πρόστροπος** (προστρέπω) = ἰκέτης γονυκλινῆς. **ἀλκή** = μέσον ποδὸς ἀπόκρουσιν τοῦ κακοῦ. **φήμη** (φημί) = μαντεία. **ἀκούσας** ἔνν. τὸ **οἶσθα.** **ξυμφορὰ** (ὄχι ἐπὶ κακῆς σημασίας) = ἀποβασίς, ἔκβασίς. **ζώσας** = εὐδοκιμούσας, ἐπιτυχεῖς (μετοχ. κατηγορημ.) **ἔμπειροξ** = ὁ δεδοκιμασμένος ἐκ πείρας, ὁ συνετός. **εὐλαβοῦμαι** = φροντίζω, προνοῶ. **ὡς,** αἰτιολ. **τῆς πάρος προθυμίας** — (γεν. αἰτ.) = διὰ τὴν προηγούμενην καλὴν σου πρόθεσιν, ζῆλον. ἤθελε δὲ νὰ προσθέσῃ: εἶτα δὲ ψέξουσιν ὡς ὀλετήρα, ἀλλ' ἀπέφυγε τοῦτο ἐκ σεβασμοῦ. **μηδαμῶς μεμνώμεθα** — (ῥ. μέμνημαι) = οὐδόλως ἄς ἔχωμεν τοιαύτην ἐνθύμησιν τῆς βασιλείας σου. **στάντες ἐς ὀρθὸν** = ὅτι ἐσώθημεν. **πεσόντες ὕστερον** = ὅτι ἠκρανίσθημεν, κατεστράφημεν. ἐκ τοῦ ὕστερον θὰ ἐννοήσωμεν τὸ πρότερον εἰς τὸ στάντες. τίνος εἶδους

μετοχαί εἶναι ἀμφοτέροι; ὄρνις = οἰωνός. τύχη μέση λέξι. (ἐδῶ) = εὐτυχία. ἴσος = ὅμοιος, καὶ — καὶ ὁμοιωματ. ἢ σύνταξ. ὥσπερ γὰρ τὴν τότε τύχην ὄρνιθι αἰσίῳ παρέσχεσ ἡμῖν, αὐτῷ καὶ νῦν ἴσος γενοῦ. εἶπερ ἄρξεις = ἂν θέλῃς καὶ ἐν τῷ μέλλοντι νὰ ἄρχῃς. κενῆς (ἐνν. ἀνδρῶν). πύργος, ναῦς (περιλαμβ. τὴν χερσαίαν καὶ θαλασσίαν δύναμιν). μὴ συνοικούντων ἐπεξηγ. κατὰ πλεονασμὸν τοῦ ἔρημος. ὡς οὐδὲν ἐστίν. . (γνωμικὸν ἔχον καθολ. ἀξιῶμα).

Πραγματικά : βωμοῖσι τοῖς σοῖς, ἐννοεῖ τὸν βωμὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ἴσως δὲ καὶ τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τῆς Παλλάδος, εὐρισκόμενους πρὸ τῶν ἀνακτόρων τοῦ Οἰδίποδος. ἀγοραῖσι ἐν Θήβαις ὑπῆρχον δύο ἀγοραί, ἐν αἷς ἦσαν διάφοροι ναοὶ καὶ βωμοί, ἐλατρουέτο δὲ ἰδιαζόντως καὶ ἡ Ἀθηναῖ, τῆς ὁποίας ὑπῆρχον δύο ναοί, ἀναφέρει δὲ τὴν Παλλάδα Ἀθηναῖν, διότι τὸ δράμα ἐπαίξετο ἐνώπιον Ἀθηναίων. Ἴσμηνός ποταμὸς ὄρεων παρὰ τὰς Θήβας. σποδῶ ὀνομάσθη οὕτως, ἐπειδὴ ἡ τέφρα τῶν θυμάτων ἀνυψοῦτο ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς βωμός. σαλεύει κἀνακουφίσει κἀρα κ.τ.λ. ἡ μεταφορὰ ἐκ τοῦ ναυαγοῦ. φθίνουσα κάλυξιν, ἀγέλαις, τόκοισι. Ἡ θεομηρία ἐξετάθη εἰς πάσας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, ἦτοι εἰς τὴν ἀφορίαν τῆς γῆς καὶ τὸ ἄγονον γυναικῶν καὶ ζῶον. δῶμα Καδμείον ἡ ὅλη πόλις τῶν Θηβῶν παρίσταται ἐν τῷ πνεύματι τοῦ ποιητοῦ ὡς ἐν δῶμα. μέλας Ἄδης ὁ Ἄδης λέγεται μέλας ἢ ἐκ τοῦ ἐπικρατοῦντος ἐν τῷ βασιλείῳ αὐτοῦ οζότους ἢ διότι φέρει εἰς τὸν ἀνθρώπον τὸ πένθος, τὰ δὲ πένθη εἶναι μέλανα. στεναγμοῖς καὶ γόοις. αἱ ψυχαὶ ἀπερχόμεναι εἰς τὸν Ἄδην θρηνοῦν διὰ τὴν μοῖραν τῶν ὄρνιθι αἰσίῳ, ἢ οἰωνοσκοπία ἢ ὄρνεοσκοπία ἦτο ἡ παρατήρησις, ἢ ὁποία ἐγένετο κατὰ τὴν πτήσιν ἢ τὸ λάλημα καὶ κατὰ τὰς ἄλλας κινήσεις τῶν πτηνῶν. Ἐκ τούτου καὶ πᾶσαν μαντείαν καὶ οἰωνὸν ἀπεκάλουν ὄρνιν, ὡς ἐδῶ λέγεται.

Στιχ. 58 - 86 **Λεξιλογικά :** οἰκτρὸς = ἄξιος οἴκου. γνωτὰ κούκ ἄγνωτα ἢ αὐτὴ ἐννοία ἐκφέρεται θετικῶς καὶ ἀρητικῶς. θεωρητέον, ὡς σύστοιχον ἀντικείμενον τοῦ ἰμείροντες. ἰμείρω = ἐπιθυμῶ. νοσῶ = πάσχω, ὑποφέρω (ὁ ποιητὴς ἀφήνει νὰ νοσηθῇ καὶ ἡ ἄλλη σημασία διὰ τὸν Οἰδίποδα, πάσχω ἐξ ἠθικοῦ μολύσματος). οὐκ ἔστιν ὅστις = οὐδεὶς. νοσοῦντες' μετὰ τὴν μετοχὴν αὐτήν, ἦτις

εἶναι ἐναντιωματική, ἔπρεπε νὰ τεθῆ: οὐ νοσεῖτε ἐξ Ἰσου ὡς ἐγὼ ἢ ἢ μετοχ. νοσοῦντες ἔδει νὰ τεθῆ κατὰ γεν. ἦτοι καὶ ἡμῶν νοσοῦντων οὐκ ἔστιν, ὅστις ἐξ Ἰσου νοσεῖ, ὡς ἐγώ. **καθ' αὐτόν** = χωριστά εἰς τὸν ἑαυτὸν του (ἢ κατὰ σημ. μερισμόν). **πόλιν κάμει καὶ σέ** σημ. τὴν αἰτίαν. **ὑπνω εὐδοντα** (πλεον.) = βαθέως κοιμώμενον, τ. ἔ. ἀδρανοῦντα. **ὁδός** = μέθοδος, σχέδιον. **ὁ πλάνοσ** = ἡ πλάνη ἐκ τούτου ἔξαρον. ἢ γεν. **φροντίδος** = σκέψεως. ἦν καθ' ἔλξιν πρὸς τὸ κατηγορ. ἴασιν, ἀντὶ **ὅ**, ὁμοίως **ταύτην** ἀντὶ **τοῦτο**. γὰρ ἐπεξηγημ. **γαμβρός** = κηδεστής, (ὁ γυναικάδελφός του). **Πυθικά, πύθοιτο**, παρήχησις. **ὅ,τι ῥυσαίμην, πлагία ἐρώτησις. ῥύομαι** = σφίω. **συμμετροῦμαι** = μετροῦ ἐν [συγκρίσει. **ἡμαρ** = τὸδε ἡμαρ, δηλ. τὸν ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του μέτροι τῆς σημερινῆς ἡμέρας διανυθέντα χρόνον. **χρόνω** = πρὸς τὸν ἀπαιτούμενον διὰ τὸ ταξίδιον του. **λυπεῖ** βραχυλογία ἀντὶ τοῦ: με λυπεῖ, (ὑποκ. ὁ Κρέων) ὥστε ἐρωτῶ, τί κάμνει. **πλείω** (χρόνον). **τοῦ εἰκότος** = τοῦ πρέποντος. **καθήκων** = ἀναγκαῖος. **τηνικαῦτα** = τότε. **κακός, μὴ δρών** κ.τ.λ. τίνος εἶδους ὑποθετικὸς λόγος εἶναι, τὸ δὲ ὑπερβατὸν σχῆμα, ὡς καὶ ἡ ἐπισώρευσις συνωνύμων φράσεων, τίνα ψυχικὴν κατάστασιν τοῦ Οἰδίποδος δηλοῦσιν; **εἰς καλὸν** (φράσις ἐπιροηματικῶς προσδιορίζουσα τὸ εἶπας) = εἰς καλὴν ὥραν, εὐκαίρως. **οἶδε** εἶναι οἱ πρὸς τὰ ἀριστερὰ τῶν ἱκετῶν παῖδες, οἵτινες πρῶτοι λόγῳ τῆς θέσεώς των εἶδον ἐρχόμενον ἐκ τῆς ἀριστερᾶς παρόδου τὸ Κρέοντα καὶ ἔδειξαν τοῦτον διὰ τινος χειρονομίας, ἀφ' οὗ ἄλλως τε αὐτοὶ μὲν ἦσαν ὀξυδερκέστεροι, ὁ δὲ ἱερεὺς προσεῖχεν εἰς τὸν Οἰδίποδα ὁμιλοῦντα, **προστείχω** = προσέρχομαι. **εἰ γὰρ** = εἴθε. **σωτῆρι** = σωτήριον. **ὥσπερ** ἐνν. βαίνει. **λαμπρός** = φαιδρός. **εἰκάσαι** τίθεται ἀπολύτως τὸ ἀπαρέμφατον ἐνίοτε ὅμως λαμβάνει τό: ὡς ἔστιν (εἰκάσαι) = ὅπως δύναται νὰ συμπεράνη τις. **μὲν** τοῦλάχιστον. **ἡδὺς** ἔχει ἐνεργ. σημ. = ὁ ἐμποιῶν χαράν, ἀλλὰ σημ. καὶ ὁ χαρούμενος ὅπως ἐδῶ. **ἡδὺς** (ἐνν. βαίνει). **ἔρω** = ἐρχομαι. **πολυστεφῆς** = διὰ πολλῶν στεφάνων κεκοσμημένος, δέχεται δὲ ἀντιζείμενον κατὰ γενικὴν, ὡς πλησμονῆς σημαντικόν. **πάγκαρπος** = πολύκαρπος. **οὐ γὰρ ἂν εἶρπε** = ἀπόδοσ. τῆς ἐννοουμ. ὑποθέσεως: εἰ μὴ ἔβαινε ἡδὺς. **τάχα** = ταχέως. **εἰσόμεσθα** (ὁ. οἶδα). **ξύμμετροσ** = εὐρίσζεται εἰς σύμμετρον (ἀνάλογον) ἀπόστασιν. **κλύω** = ἀκούω. **κῆδευμα** = ἀφηρ. ἀντὶ συγκεχο. = κηδεστής.

Πραγματικά: πολυστεφής. Οἱ ἐκ Δελφῶν φέροντες αἰσίους χρησιμοῦς ἐπανήρχοντο ἐστεφανωμένοι μὲ δάφνην, ἣτις ἦτο ἱερὸν φυτόν τοῦ Ἀπόλλωνος. **παγκάρπου δάφνης** δὲν ἐννοεῖται ἡ μικροδάφνη, ἀλλ' ἡ δάφνη, ἡ ὀνομαζομένη βάϊα. **ἄναξ, ἐμὸν κήδευμα,** κ.τ.λ. πολλαὶ προσφωνήσεις, δηλοῦσαι τὴν ἐξαιρετικὴν συγκίνησιν τοῦ προσφωνοῦντος. **ἄναξ,** ἄνακτας ἐκάλουν οὐ μόνον τοὺς βασιλεῖς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπισημοὺς καὶ εὐγενεῖς πολίτας.

Στιχ. 87-131 **Ἑρμηνευτικά: ἐσθλὸς** = αἰσίος. **δύσφορος** = δύσκολος, πολύμοχθος. **κατ' ὄρθθον ἐξέρχεσθαι** = κατορθοῦσθαι, λαμβάνειν εὐτυχη ἔκβασιν. **καὶ ἐπιδοτ.** = καὶ αὐτὰ τὰ δύσφορα. **πάντα** = καθ' ὅλα, ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις. **ἂν εὐτυχεῖν** ἀπόδοσις τῆς ὑποθέσεως. **εἰ τύχοι.** **ἔπος** = ὁ χρησμός. **θρασύς εἰμι** = ἔχω θάρρος. **προδείσας εἰμί** = (πρὶν ἀκούσω τὸν χρησμόν) περιφραστ. παρακ. = ἔχω φοβηθῆ πρὶν μάθω τὸν χρησμόν. **χρήζω** = ἐπιθυμῶ, εἴτε καὶ **στείχειν ἔσω** (ἐνν. εἴτε χρήζεις στείχειν ἔσω, ἔτοιμός εἰμι καὶ στείχειν ἔσω). **αὐδάω-ῶ** = λέγω. **τῶνδε** ἐνν. ἡ περὶ. **πλέον** (κατηγορ. τοῦ πένθος). **λέγοιμ' ἂν** = εἰμπορῶ νὰ εἶπω, θὰ εἶπω. (ἡ εὐκτική μετὰ τοῦ ἂν εἶναι πολλάκις ἡπιωτέρα ἔκφρασις ἀντὶ μέλλοντος). **ἄνωγα** = προτρέπω. **ἐμφανῶς** = σαφῶς. **ἐλαύνω** = ἀπομακρύνω. **ὡς τεθραμμένον** = διότι ἔχει τραφῆ καὶ αὐξηθῆ. **ἀνήκεστον** = (ἀ στερητ. καὶ ὄ. ἀκέομαι = θεραπεύω) κατηγορ. κατὰ πρόληψιν = ὥστε ἀνήκεστον (= ἀθεράπευτον) γενέσθαι. **καθαροῦς** = ἐξαγνισμός. **ποιῶ καθαροῦ** (ἐνν. ἄνωγεν ἡμᾶς ἐλαύνειν). **ξυμφορὰ** = δυστυχία, τὸ μίasma. ὁ **τρόπος** = ἡ φύσις, τὸ εἶδος. **ἀνδρηλατῶ** = (ἄνδρα ἐλαύνω) = ἐκδιώκω ἄνδρα. **λύω φόνον** = ἐπανορθῶ, πληρώνω καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἐξαγνίζω. ἐννοητέα ἡ φράσις πρὸ τῶν μετοχῶν: **ἄνωγεν ἡμᾶς ἐλαύνειν.** **χειμάζω** = κατατρούχω διὰ θυέλλης, καὶ εἶτα ἀπλῶς κατατρούχω. **τόδ' αἶμα** ἐνν. τὸ ὑπὸ τοῦ θεοῦ νοούμενον. **ὡς χειμάζον** αἰτιατ, ἀπόλυτος (αἰτιολ.) **ὡς ὑποκειμενικ.** (ἐνν. κατὰ τὸν χρησμόν τοῦ Ἀπόλλωνος). **ποιίου γὰρ ἀνδρὸς τήνδε μηνύει τύχην;** βραχυλογία ἀντὶ τοῦ: ποίου γὰρ ἀνδρὸς ἐστὶν ἢδε ἡ τύχη, ἢν μηνύει; (ὁ Ἀπόλλων). **μηνύω** = δηλῶ, καταγγέλω. **ἀπευθύνω** = κυβερνῶ. **ἔξοιδ' ἀκούων** = γνωρίζω ἐξ ἀκοῆς. (δὲν ἐτέθη ἀκούσας, διότι ἐννοεῖ τὸ κατ' ἐπανάληψιν ἀκούειν μέχρη τοῦδε). **ἐπιστέλλω** = παραγγέλλω. **αὐτοέντης** = ὁ πράττων τι διὰ τῆς ἰδίας χειρός, ὁ φονεύων διὰ τῆς ἰδίας χειρός του, ὁ

αὐτοουργός. τοῦτο προσδιορίζεται κατὰ πλεον. ὑπὸ τοῦ: χειροί. **τινάς** ἀορίστως οἰοδήποτε καὶ ἂν εἶναι. **τιμωρεῖν** ἰσοδύναμον τῷ τιμωρεῖσθαι. **δυστέκμαρτος** = δυσεὔρετος. μεταφορὰ ἀπὸ τῶν κυνῶν ζητούντων τὰ ἔγχη. **τόδ' ἔγχος** = τὸ ὑπὸ τοῦ θεοῦ ὑποδεικνυόμενον, ἀλλὰ μὴ καθοριζόμενον. **τὸ τόδε ἀναφέρ.** εἰς τὸ ἔγχος ἀντὶ ν' ἀναφέρεται εἰς τὸ τῆς **αἰτίας**. **αἰτία** = ἁμάρτημα, ἔγκλημα. **ἔφασκε** ἔνν. εὔρεθῆσθεσθαι. **ζητούμενον** τίνα σημασίαν ἔχει τὸ ζητῶ καὶ τί διαφέρει τοῦ αἰτῶ (πρβλ. τὸ τοῦ εὐαγγελίου: ζητεῖτε καὶ εὔρησετε, αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν). **άλωτός** = ὁ δυνάμενος νὰ εὔρεθῆ. **συμπίπτω φόνῳ** = πίπτω θῦμα φόνου. τίνα ἔννοιαν ἔχει ὁ ἱστορικός ἐνεστώς, ὁ ὁποῖος καὶ παρὰ τοῖς τραγικοῖς συχνάκις ἀπαντᾷ; **θεωρός** (θεός-ῶρα) = ὁ πορευόμενος πρὸς θεοὺς διὰ χρησμόν ἢ νὰ προσφέρει ἀνάθημα ἢ εἰς ἀγῶνας. ἐδῶ σημ. τὸ α'. ὅταν δὲ παράγεται ἐκ τοῦ θεῶμαι σημαίνει θεατής. **ἔφασκεν** ὁ Λαῖος (ὅτε ἀνεχώρει). **ἀπεστάλη** (ἔνν. σῶς καὶ ὑγιής) = ἀπῆλθεν. **συμπράκτωρ ὁδοῦ** = συνοδοιπόρος, ἀκόλουθος. **κατεῖφ'** = κατεῖπε = εἶπεν ἀκριβῶς. **ἴτου** = παρὰ τοῦ ὁποίου. **ἐκμανθάνω** = μανθάνω καλῶς, λαμβάνω ἀκριβεῖς πληροφορίας. **ἐχρήσατο** μετεχειρ. ἀορίστον, διότι ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ φόνου. **γὰρ αἰτιολ.** τὴν φράσιν: **οὐδεὶς συμπράκτωρ κατεῖπέ τι**, ὅπερ ὑπεδήλωσε δι' ἀνανεύσεως τῆς κεφαλῆς του. **εἰς τις** ἀορίστως καὶ μετὰ τινος περιφρονήσεως ὁμίλησε περὶ τοῦ φυγόντος ὁ Κρέων, ἵνα μὴ ἀποδώσῃ σημασίαν ὁ Οἰδίπους, ὅπερ ἀπῆται ἢ πορεία τοῦ δράματος. ἢ σειρά τῶν λέξεων: **ὅς φυγῶν φόβῳ οὐδὲν εἶχεν εἰδὼς φράσαι, ὧν εἶδε, πλὴν ἔν. εἰδὼς** = ἐν συνειδήσει, σαφῶς. **ἔχω** = δύναμαι **τὸ ποῖον**; ἀναφερ. εἰς τὸ πλὴν καὶ ἔν καὶ σημ. ποῖον ἄρα γε εἶναι τοῦτο; **ἔν γὰρ ἐξεύροι** = (τὸ ἔν προσωποεῖται) = διότι ἐν δύναται νὰ ὀδηγήσῃ. **συντυγχάνω** = συναντῶ. **νῖν** εἶναι παντὸς γένους ἀντίστοιχον πρὸς τὸ μῖν τῶν πεζῶν. **σὺν πλήθει χειρῶν** = τῇ συμπράξει πολλῶν. **δοκοῦντα ταῦτ' ἦν** = ἐπιστεῦοντο ταῦτα. **Λαίου** γεν. ἀντικειμεν. εἰς τὸ ἀρωγός = βοηθός, ἐκδικητής. **ἐν κακοῖς** = ἐν μέσῳ τῶν δεινῶν. **κακὸν δὲ ποῖον ἐμποδῶν εἶργεν** = ἀλλὰ ποῖον δεινὸν ὡς ἐμπόδιον ἠμπόδιζε; **ἐμποδῶν εἶργε** πλοῦτος ἐκφράσεως. **τυραννῖς** ἀντὶ τύραννος. **ποικιλῶδός** = ἡ αἰνιγματώδη ἄδουσα, ἡ αἰνιγματώδης. **προσάγομαι** = ἀναγκάζω. ἢ σειρά τῶν λέξεων: **ἡ ποικιλῶδός Σφίγξ προσήγετο ἡμᾶς, μεθέντας τ' ἀφανῆ, σκοπεῖν τὸ**

πρὸς ποσίν. τ' ἀφανῆ ἐνν. τὰ κατὰ τὸν φόνον τοῦ βασιλέως.
 μεθίημι = ἀφίνω κατὰ μέρος.

Πραγματικά: ἐσθλὴν ἀντὶ ὁ Κρέων τ' ἀναφέρει τὸν χρησμόν, συμφώνως πρὸς τὴν ἐρώτησιν τοῦ Οἰδίποδος, ἐκφέρει τὴν κρίσιν του περὶ αὐτοῦ ὡς καλοῦ, τὸ μὲν διὰ τὴν ἀρχίστην ἐκ τῶν εὐφήμων, τὸ δὲ διότι ἐνόμιζεν ὀρθότεραν ν' ἀνακοινώσῃ ἰδιαιτέρως τὸ περιεχόμενον τοῦ χρησμοῦ εἰς τὸν Οἰδίποδα, διὰ τὴν μὴ μάθη ὁ ἔνοχος καὶ τεχνασθῆι μέσα διαφυγῆς. **ἐς πάντας αὖδα**, ὁ δυστυχὴς Οἰδίπους, ὅστις θεωρεῖ τὴν συνείδησίν του καθαρὰν, θέλει δημοσίᾳ ν' ἀναγγείλῃ ὁ Κρέων τὸν χρησμόν, διὰ τοῦ τρόπου δὲ τούτου ἐπιτυγχάνει τὸν ἔλεον τῶν θεατῶν, ὅστις εἶναι εἰς τῶν σκοπῶν τοῦ δράματος. **ἐμφανῶς** θέλει νὰ δηλώσῃ τὴν σαφήνειαν τοῦ χρησμοῦ κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς συνήθεις χρησμοὺς τοῦ μαντείου, οἱ ὅποιοι ἦσαν δίσημοι καὶ σκοτεινοί. **μίασμα** οἱ Ἀρχαῖοι ἐφρόνουν, ὅτι ὁ μαρὸς μετέδιδε τὸ μίasma εἰς ὅλους τοὺς ἀναστρεφόμενους αὐτῷ, καὶ διὰ τοῦτο διὰ καθαρισμοῦ ἠδύνατο οὗτος νὰ ἐξαγισθῆι, ὅτε δὲ ἦτο φονεὺς, πρὸς ἐξαγισμὸν ὅλης τῆς πόλεως ἀπῆρτεῖτο ἢ τιμωρία αὐτοῦ. **πότερα δ' ἐν οἴκοις**. . . τοῦτο φαίνεται ἀπίθανον εἰς τὸν θεατὴν, ὅτι δηλ. ὁ σύζυγος τῆς Ἰοκάστης, ὁ ἐπὶ τὸσαῦτα ἔτοι βασιλεὺς τῶν Θηβῶν Οἰδίπους, ἐμφανίζεται ἀγνοῶν τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸν Λαῖον. Ἀλλὰ κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην πᾶν ἀπίθανον ἐπιτρέπεται, ἂν εἶναι ἐκτὸς τῆς ὑποθέσεως τῆς τραγωδίας. Ἄλλως τε ἀφ' οὗ παρήλθε τοσοῦτος χρόνος, ὁ Οἰδίπους ἀμυδρῶς πὼς ἐνεθυμεῖτο τὰ κατὰ Λαῖον, τώρα δέ, πού ἐκτελεῖ ἀνακριτικὸν τρόπον τινὰ ἔργον καὶ εἶναι ἀνάγκη, προσπαθεῖ νὰ ἐξιγιάσῃ αὐτά. **θεωρὸς** δὲν λέγει, διὰ τίνα λόγον μετέβαιεν εἰς Δελφοὺς ὁ Λαῖος, ἀλλ' ἐκ τῶν Φοινισσῶν τοῦ Εὐριπίδου 36 εἰκάζομεν, ὅτι οὗτος μετέβαιεν ἐκεῖ, ἵνα ζητήσῃ πληροφορίας περὶ τῆς τύχης τοῦ ἐκτεθέντος τέκνου του. **Οὐδὲν εἶχ' εἰδὼς φράσαι**. Ὁ ἀκόλουθος οὗτος ἔπαθε τοιαύτην ψυχικὴν διαταραχὴν κατὰ τὴν ὥραν τοῦ φόνου τοῦ Λαῖου, ὥστε, ὡς φαίνεται, δὲν ἀντελήφθη ἀκριβῶς τὰ κατ' αὐτόν, ἔπρεπε δ' ἄλλως τε νὰ δικαιολογήσῃ τὴν φυγὴν του, διὰ τὴν μὴ θεωρηθῆι δειλὸς καὶ τιμωρηθῆι, καὶ διὰ τοῦτο εἶπεν ὅτι ληστὰι καὶ ὄχι ληστής συνήντησαν αὐτόν. Τοῦτο δὲ ἦτο ἀναγκαῖον καὶ εἰς τὸν ποιητὴν, διὰ τὴν μὴ σχηματίσῃ τὴν δόξαν ὅτι οὗτος ἦτο ὁ φονεὺς, ὅτε δὲν ἦτο δυνατὴ ἡ γενο-

μένη ἀριστοτεχνική πλοκή τοῦ μύθου. εἰ μὴ σὺν ἀργύρῳ ἐπράσ-
 σετο, τί ὑποπτεύονται πάντοτε οἱ τύραννοι;

Στιχ. 132 - 150. **Λεξιλογικαί :** φαίνω = φέρω εἰς φῶς. αὐτ' =
 αὐτά. ἐπαξίως — ἀξίως = ἀναφορά, τιθεμένων συνωνύμων λέξεων.
 πρὸ τ.θ. = χάριν, πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἀποθανόντος. ἐπιστροφὴν
 τίθεμαι πρὸς τινος = στρέφω τὴν προσοχὴν μου πρὸς τι, φροντίζω
 περὶ τινος. ἐνδίκως = ὅπως εἶναι δίκαιον, προπόντως. τιμωρῶ τινι
 = προσφέρω τὴν βοήθειάν μου ὑπὲρ τινος. ἀπωτέρω = ἐνν. ἔμαντοῦ.
 οἱ ἀπωτέρω φίλοι = οἱ μακρνοὶ φίλοι. ἀποσκεδά努μι = ἀπο-
 μακρύνω. αὐτοῦ = ἀντὶ τῆς αὐτοπαθοῦς ἔμαντοῦ, διότι οἱ Ἄρχαῖοι
 καὶ μάλιστα οἱ τραγικοὶ, μετεχειρίζοντο συνήθως τὸ γ'. πρόσωπον τῆς
 αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας, ἀντὶ τοῦ α'. ἢ β'. (τὸ) μύσος = μίσημα.
 τάχα = ἴσως. προσαρκῶ τινι = προσφέρω ἱκανοποίησιν εἰς τινα.
 ἴσταμαι = ἀνίσταμαι. ἄραντες (ἀπὸ τῶν βωμῶν). ἄλλος δὲ (ἐκ τῶν
 θεραπόντων, τῶν δορυφόρων). πεπτωκότες = δυστυχεῖς. ὦν, ἔλξῃς
 ἀντὶ τοῦ ἄ. ἐξαγγέλλομαι = ὑπόσχομαι. ἅμα, ὅπως ἔστειλε τὰς μαν-
 τείας, οὕτως ἄς ἔλθῃ καὶ σωτήρ. ἴκοιτο, ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ γέ-
 νοιτο. παυστήριος = παυστήρ.

Πραγματικαί : ὑπὲρ τῶν οὐχὶ ἀπωτέρω φίλων. ἐνν. τὸν
 Λαῖον. ἄραντες ἀφ' οὗ εἰσηκούσθη ἡ ἱκεσία, ἐλήφθησαν οἱ κλάδοι
 πάλιν. ἄλλος, (ἐκ τῶν θεραπόντων, ὅστις ἀπέρχεται δεξιὰ πρὸς ἐκτέλε-
 τῆς ἐντολῆς). σωτήρ ὁ Ἄπόλλων ἐτιμᾶτο πάντοτε ὡς σωτήρ, ἐπικού-
 ριος, καθάρσιος, ἀκέστωρ κλπ. σφῶν τὸν ἄνθρωπον ἰδίᾳ ἀπὸ τῶν
 ἀσθενειῶν. σωτήρ θ' ἴκοιτο κλπ. μετὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ἀπέρχε-
 ται ὁ ἱερεὺς μετὰ τῶν παιδῶν διὰ τῆς δεξιᾶς παρόδου εἰς τὴν πόλιν,
 κενωθείσης δὲ τῆς σκηνῆς εἰσέρχονται γέροντες Θηβαῖοι, ἀντιπρόσω-
 ποὶ τοῦ λαοῦ. Ἐδῶ λήγει ὁ πρόλογος τοῦ δράματος, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ
 τὴν πρότασιν αὐτοῦ.

Στιχ. 151 — 215. Α' στάσιμον Στρ. α'. φάτις (φημί) σημ. τὸν
 χρησιμὸν ἐδῶ προσωποεῖται ἡ φάτις. ἄδυεπῆς = ἠδυεπῆς = γλυκύ-
 λογος. τὸ ἠδυεπῆς πλεοναστικῶς ἀντὶ ἠδεῖα. τίς = τί δηλοῦσα. ἀγλαὸς
 = λαμπρός. ἔβας δωρική κατάληξις = ἤλθε. ἔβας Πυθῶνος Θήβας
 συνετάχθη μετὰ γενικῆς ἀπὸ τόπου καὶ αἰτ. εἰς τόπον κινήσεως. ἐκτέ-

ταμαι = ἐκπέπληγμαι = διατελῶ ἐν ἀγωνίᾳ. **φοβερός** = ἄλλοτε μὲν μεταβ. ἐμπνέων φόβον, ἄλλοτε δὲ ἀμεταβ. ὅπως ἐδῶ = πλήρης φόβου, αἰσθανόμενος φόβον. **φρένα** = αἷτ. τοῦ κατὰ τι. **πάλλων** ἀμετ. = παλλόμενος. **δεῖμα** = φόβος. **ἰήιος** ἴσως ἐκ τῆς λυπηρᾶς ἐπιφωνήσεως ἰή, ἰή. **Παιάν** δωρικός τύπος τῆς λέξεως **παιήων**, ὅστις ἦτο ὁ ἱατρὸς τῶν θεῶν. ἀλλὰ καὶ ὁ Ἄπόλλων ἐκαλεῖτο τοιουτοτρόπως, ὡς ἱατρικὸς θεός. **ἀμφὶ σοί** = προσδιορ. τῆς ἀναφορᾶς = περὶ σοῦ. **ἄζομαι** = εὐλαβοῦμαι, φοβοῦμαι. **τί μοι** πλαγία ἔρωτ. πρότ. ἔξαοτ. ἐκ τοῦ ἐννοοῦμ., μετὰ τὸ ἐξόμενος, ἔρωτῶ. **ἔξανύτω** = ἐκτελῶ. **τί χρέος ἔξανύσεις μοι** = τί καθῆκον (πρὸς ἐξίλασμον) θὰ μοῦ ἐπιβάλλῃς νὰ ἐκτελέσω. **ἢ περιτελλομέναις ὥραις πάλιν** = ἢ μετὰ παρέλευσιν χρόνου ἐπαναλαμβανομένου πάλιν. **εἰπέ μοι** (ἀντικ. τὸ χρέος αὐτό). **φάμα**, λέγει ἀθάνατον τὸν χρησμόν, ὡς ἀνήκοντα εἰς θεὸν (τὸν Ἄπολλωνα). **διατί λέγεται τέκνον ἐλπίδος ὁ χρησμός ;**

Ἄντιστρ. **α΄. κεκλόμενος** ἀορ. β΄. τοῦ κέλομαι μετ' ἀναδιπλασιασμοῦ, ἐτέθη δὲ ἀνακοινοῦθος μετοχὴ κατ' ὄνομαστ. ἀντὶ νὰ τεθῇ κατὰ δοτ. διὰ νὰ συμφωνήσῃ πρὸς τὸ **μοί**, ὅπερ εἶναι δοτ. προσωπ. εἰς τὸ προφάνητε. πῶς δικαιολογεῖται ἐνταῦθα ἡ ὄνομαστ. ἀπόλυτος; **θάσσω** συγγ. τοῦ θαζέω, θῶκος = κάθημαι. **εὐκλέα** = ἐκ τοῦ εὐκλεέα. **κυκλόεντα θρόνον** ἀντὶ θρόνον τῆς κυκλοέσεως ἀγορᾶς = τῆς ἐχούσης πολλοὺς κύκλους (ἢ ἰδιότης δηλ. τοῦ κυκλοτεροῦς μετηγέθη ἐκ τῆς ἀγορᾶς εἰς τὸν θρόνον). **ἐκάβολος** (ἐκάς - βάλλω) = ὁ μακρὰν βάλλον. **ἰὼ** = ἐπιφών. τιθέμενον μόνον ἢ διπλοῦν, ἰδίᾳ ἐπὶ ἐπικλήσεως βοθηείας = ἢ ἄχ. **τρισοῖ** = τρεῖς. **ἀλέξιμοροι** (οἱ ἀλέξοντες τὸν μόνον θάνατον) = διῶκται τοῦ θανάτου. **μοί** = παρακαλῶ. **ἄτα** = ἄτη = συμφορὰ προελθούσα ἐκ διαστρεβλώσεως τοῦ νοῦ, λόγῳ θεῶν ἢ ἐπεμβάσεως. **προτέραν ἄταν** ἐδῶ ἐνν. τὴν ἐκ τῆς Σφηγγὸς προελθούσαν. **ὑπερόρνυμαι** = ὀρθοῦμαι ὑπεράνω. **ἀνύω** = κατορθώνω. **ἐκτόπιος** εἶναι προληπτ. κατηγορ. δηλ. κατορθώσατε, ὥστε νὰ ἐκτοπισθῇ ἡ φλόξ. **καὶ νῦν** (ἐνν. ὅπως ἄλλοτε οὕτω καὶ νῦν).

Στρ. β΄. **ὦ πόποι**, ἀρχαιοτάτη κλητικὴ περιπεσοῦσα εἰς χοῦσιν ἐπιφωνήματος = φεῦ. **στόλος** = λαός, **πρόπας** = ὅλος ἐν γένει. **ἐν** = ἔνεστι = ὑπάρχει. **ἔγχος** (τὸ) = ὄπλον, δύναμις. **ἔγχος φροντίδος** = δύναμις ἐπινοίας. **ἀλέξω καὶ ἀλέξομαι** = ἀπομακρύνω. **ὦ τις**

ἀλέξεται χρόν. μελ., ἀναφ. τελ. πρότασις. γὰρ αἰτιολ. τό: = νοσεῖ πρόπας στόλος. ἔκγονα = προϊόντα. κλυτὸς = ἔξοχος, ἑξαίρετος. τόκοισιν = ἐν καιρῷ τῶν τοκετῶν, ἰήιος (ἐκ τοῦ ἐπιφών. ἰή) = θρηνητικός. κάματα (κάμνω) = οἱ πόνοι τῶν τοκετῶν. ἀνέχω (ἐκ μεταφορᾶς ἀπὸ τῶν κολυμβόντων, οἱ ὅποιοι κρατοῦσι τὴν κεφαλὴν ὑπὲρ τὴν θάλασσαν) = σηκώνω τὴν κεφαλὴν, ἐλευθεροῦμαι. ἄλλον δ' ἄλλῳ προσίδεις = ἄλλον δὲ κατόπιν ἄλλου δύνασαι νὰ ἴδῃς. ὄρμενον μεσ. ἀόρ. τοῦ ὄρνευμαι = τρέχω, πετῶ. εὐπτερος = καλλίπτερος. ὄρνις (δ) = πτηνόν, τίθ. περιληπτικῶς. κρεῖσσον = ταχύτερον, ὀρμητικώτερον. ἀμαιμάκετος πιθανωτέρα ἐτυμολογία αὐτοῦ εἶναι ἐκ τοῦ ἄμαχος, ἀμάχετος διὰ τινος ἀναδιπλασιασμοῦ, ἄπερ = ὥσπερ. ἢ σεισά τῶν λξ. προσίδεις δ' ἄν ἄλλον ἄλλῳ ὄρμενον πρὸς ἀκτὰν ἐσπέρου θεοῦ ἄπερ εὐπτερον ὄρνιν κρεῖσσον ἀμαιμακέτου πυρός.

Ἄντιστρ. β'. ἀνάριθμος = μὴ ἔχουσα ἀριθμόν. συντασ. μετὰ γεν ὦν (πημάτων), ὄλλυμαι = χάνομαι, ἀφανίζομαι. νηλεῆς (νή-ἔλεος) ἐνεργ. ὁ μὴ αἰσθανόμενος ἔλεον, παθητ. ὅπως ἐδῶ = ὁ μὴ τυχὸν ἐλέου, γένεθλον = τέκνον, γόνος. θανατηφόρος = φέρων τὸν θάνατον διὰ τῆς μολύνσεως. ἀνοίκτως = ἀνοικτιρομόνως. ἐν δὲ ἐπιρρηματ. = ἐν τῷ μέσῳ δὲ (τῶν ἄλλων κακῶν). ἄλοχος (α ἀθροιστ. καὶ λέχος (ἦ) = σύζυγος. ἐπὶ = ἐπὶ ταύταις ταῖς συζύγοις. ἀκτὰν παρὰ βώμιον = παρὰ τὰς βαθμίδας τῶν βωμῶν. ἄλλοθεν ἀντι ἄλλοθι. λυγρός = θλιβερός, λυπηρός. ἰκτῆρες = (θηλ.) = ἰκετεύουσαι. λυγρῶν πόνων γεν. αἰτίας εἰς τὸ ἰκτῆρες = ἔνεκα τῶν λυπηρῶν πόνων. — λάμπει (μεταφορ. ὅπως παρ' ἡμῖν: ἀναψε τὸ γλέντι) = ζωηρῶς ἀντηχεῖ, καὶ τοιουτοτρόπως ἔγινε μετάβασις ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως τῆς ὁράσεως εἰς τὴν αἰσθησιν τῆς ἀκοῆς, στονόεις (στόνος = στεναγμός) = τεθλιμμένοι, πλήρης στεναγμῶν. γῆρυς = υὸς (ἦ)φωνή (περιλ.) ὄμαυλος = σύμφωνος, ὁμοῦ ἡχῶν. ὦν ὕπερ. τελ. αἷτ. = πρὸς ἀπόκρουσιν δὲ τούτων τῶν κακῶν. εὐώψ, ὥπος (εὐ - ὥψ) = ὁραῖος τὴν ὄψιν (προσωποπ.), φαιδρός. τίθεται καθ' ὑπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς Ἀθηνᾶς εἰς τὴν ἀλκάν. ἀλκὰ = βοήθεια.

Στρ. γ'. μαλερός (μάλα) = καυστικός (κυρ. ἐπιθ. τοῦ πυρός) ὡς μεταφορ. = φλαγερός, ὀρμητικός. ἀχαλκος ἀσπίδων ἀντι τοῦ = ἄ-

νευ χαλκῶν ἀσπίδων. **φλέγει** = καίων βασανίζει (ὕπαινίσσεται τὸν πυρετὸν τῆς νόσου). **περιβόητος** = περιβαλλόμενος ὑπὸ τῶν φωνῶν τῶν γύρω του θυμάτων. **ἀντιάζω** = ἔρχομαι εἰς ἐχθρικὴν συνάντησιν, προσβάλλω. **παλίσυτος** (πάλιν σείομαι) = ὁ μετὰ ταχύτητος ὁρμώμενος πρὸς τὰ ὀπίσω. **νωτίζω** στρέφω τὰ νῶνα, γυρίζω πρὸς τὰ ὀπίσω, τρέπομαι εἰς φυγὴν, τὸ ἀπαρέμφ. ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ πέμψον ἢ κατὰ ζεῦγμα ἐκ τοῦ ποιήσον ἢ δός. **δράμημα** = τρέξιμον, ἀντικ. τοῦ νωτίσαι, προσδιορίζεται δὲ ἀπὸ τοῦ παλίσυτον. **ἄπουρος** (ἐκ τοῦ, ἀπὸ ὄρου) μακρὰν τῶν ὀρίων ὄν, προληπτ. κατηγορ. τοῦ Ἄρουα = ὥστε ν' ἀπέλθῃ μακρὰν τῶν ὀρίων τῆς πατρίδος (πάτρας) ἡμῶν. **ἀπόξενος** = ἄξενος, ἀφιλόξενος. **ὄρμος** = πόντος. **κλύδων** = θαλασσοταραχὴ. **Θρήκ. κλύδωνα** = εὐξεινον πόντον. **τέλει** = κατὰ τὸ τέλος αὐτῆς. **ἀφήμι** = καταλείπω τι σῶον. **τοῦτ' ἐπ' ἡμαρ ἔρχεται** (τιμῆσι, ἀντὶ ἐπέρχεται) = τοῦτο ἐπερχομένη ἡ ἡμέρα καταστρέφει. **τὸν** = τοῦτον (τὸν Ἄρην). **κράτη νέμω** = ἄρχω. **φθίνω** = ὡς ἐνεργ. μεταβ. = καταστρέφω, μετὰ παθητ. διαθ. = μαραίναμαι, χάνομαι, ἐδῶ τὸ α'.

Ἀντιστρ. γ'. **χρυσόστροφος** = χρυσόπλεκτος. **ἀγκύλη** (ἄγκος) = νευρὰ τοῦ τόξου, πληθ. ἀντὶ ἐνικοῦ **ἀδάματος** = ἀκαταδάμαστος, ἀήττητος. **ἐνδατέομαι** ἐδῶ, ὡς παθητ. = διασκορπίζομαι, διαμοιράζομαι. — **προσταθέντα** (τοῦ ῥημ. προϊσταμαι) προστάντα. **πρὸς βοήθειαν προσταθέντα** = πρὸς βοήθειαν ταχθέντα. **ἀρωγὰ** κατηγορ. ἡ σειρὰ τῶν λέξ. θέλομ' ἂν τὰ σὰ βέλεα ἀδάματα ἀπὸ χρυσοστροφῶν ἀγκυλᾶν ἐνδατεῖσθαι προσταθέντα ἀρωγὰ. — **διάσσω** (διαΐσω) = διατρέχω, περιτρέχω. **χρυσομίτρας** ὁ ἔχων ἀναδεδεμένην τὴν κόμην διὰ χρυσοῦς μίτρας, ταινίας, ὁ ἔχων χρυσοῦν διάδημα. **κικλήσκω** = ἐπικαλοῦμαι. **οἰνῶψ** — ὄπως = ὁ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ οἴνου. **εὖιος** (ἐκ τοῦ εὐοῖ, ὅπως ἰήιος ἐκ τοῦ ἰη) = ἐνθουσιαστικός. **ὀμόστολος** = ὀμοδιαίτος, συνοδοιπόρος. — **πελάζω καὶ πελάζομαι** ὡς ἀμεταβ. = πλησιάζω, ἔρχομαι πλησίον. **ἀγλαῶψ**, ὄπως = φωτεινός, λαμπρός. **φλέγοντα** = πᾶλλοντα. **ἀπότιμος** = ἐστερημένος τιμῆς, προσδιορ. τοῦ πελασθῆναι.

Πραγματ. ὀλοκλήρου τοῦ στασίμου. Κενωθείσης τῆς σκηνῆς εἰσέρχεται εἰς τὴν ὀρχήστραν διὰ τῆς δεξιᾶς, ὡς πρὸς τοὺς θεατάς, παρόδου χορὸς ἐκ 15 εὐγενῶν θηβαίων ἐκπροσωπῶν τὸν λαὸν τῆς πόλεως. **Διὸς φάτι**, ὁ χρησμός λέγεται τοῦ Διὸς καὶ ὄχι τοῦ Ἀπόλλωνος,

διότι ὁ Ἀπόλλων ἔδιδε τὰς μαντείας κατ' ἐντολὴν τοῦ Διός, ὡς διεμνηεὺς τῶν βουλῶν τούτου. Λέγει δὲ ὁ χορὸς τὸν χρησμὸν ἠδυεπέῃ ἢ χάριν εὐφημίας ἢ διότι φαντάζεται, ὅτι θὰ εἶναι χαρμόσυτος, περιέχων ὁδηγίαν τινὰ πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τῆς νόσου. **Πυθῶνος** Πυθῶν καὶ Πυθῶ λέγεται ὁ τόπος, ἐν τῷ ὁποίῳ ἦτο τὸ μαντεῖον τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος. **τῆς πολυχρύσου** διατὶ ἀποκαλεῖται οὕτω; **Δάλιε** ἐπειδὴ ἐν Δήλῳ ἐγεννήθη ὁ Ἀπόλλων. **Παιὰν** κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ὀμήρου καὶ Ἡσιόδου ἐκαλεῖτο Παιήων ὁ ἰατρὸς τῶν θεῶν, ἄλλος ἀπὸ τὸν Ἀπόλλωνα. Ἔπειτα ὠνομάσθη ὡς τοιοῦτος δωριστὶ **Παιὰν** ὁ Ἀπόλλων, ὡς ἰατρικὸς καὶ οὗτος θεός. **γαιήοχος** τοιουτοτρόπως λέγεται ἢ Ἄρτεμις, ὡς προστάτις καὶ πολιούχος τῶν Θηβῶν, συνήθως δὲ ἐλέγετο τοιοῦτος ὁ Ποσειδῶν, ὡς περιβάλλον τὴν γῆν. **προτέρας ἄτας** ἐνν. τῆς Σφιγγός, τῆς βλαπτούσης τοὺς Θηβαίους. **ὧ τις ἀλέξεται** ἐπειδὴ ὁ λοιμὸς παρίσταται ὡς κακὸς δαίμων καὶ ὀλετήρ, εἶναι ἀνάγκη ἀλεξητηρίου ὄπλου. **κλυτᾶς** ἐννοεῖ τὴν γῆν τῶν Θηβῶν, ἐξαίρετον ὡς πρὸς τὴν εὐφορίαν, καὶ τοιουτοτρόπως δηλοῦται ἡ ἀντίθεσις: **καίπερ** τῆς γῆς ἐξαιρέτου οὔσης, τὰ προϊόντα ὅμως δὲν αὐξάνουσι. **ἄλλον δ' ἂν ἄλλω προσίδοις** κ.τ.λ. εἰκὼν ἀποδίδουσα τὸν ταχὺν ἐξαφανισμὸν τῶν ἀποθνησκόντων. **πρὸς ἀκτὰν ἐσπέρου θεοῦ** ὁ Ἄδης ὀνομάζεται ἔσπερος θεός, διότι κατὰ τὸν Ὀμηρὸν κατόκει ἐν τῇ ἐσχατιᾷ τοῦ δυτικοῦ μέρους τὴν γῆς, δια τοῦτο δὲ καὶ ὁ Πλούτων καλεῖται καὶ ἄλλως **ἔσπερος θεός**. **θανατηφόρα κεῖται ἀνοίκτως**, διότι φοβούμενοι, μὴ μολυνθῶσιν, ἀπέφευγον νὰ ἐγγίσουν καὶ νὰ θάψουν τοὺς νεκρούς, διὰ δὲ τοῦ **ἀνοίκτως** θέλει κυρίως νὰ δηλώσῃ ὅτι καὶ ἄκλαντοι ἀπέθνησκον, ἐνῶ ὁ θρῆνος ἦτο ἀποραίτητον καθῆκον τῶν οἰκείων πρὸς τὸν νεκρὸν. **θύγατερ Διὸς** ἐπικαλεῖται τὴν Ἀθηναίαν πρώτην καὶ τελευταίαν. **Ἄρεά τε οἱ Ἀρχαῖοι** ἐπίστευον, ὅτι οὐ μόνον οἱ πόλεμοι, ἀλλὰ καὶ ἄλλαι συμφοραὶ καὶ νόσοι ὀφείλονται εἰς τὸν Ἄρην, χαίροντα καὶ διὰ πάντα βίβιον θάνατον, καὶ διὰ τοῦτο διὰ νὰ δηλώσῃ, ὅτι δὲν πρόκειται περὶ πολέμου προσέθηκε τὴν φράσιν ἄχαλκος ἀσπίδων. ἐπικαλεῖται δὲ τὴν Ἀθηναίαν κατ' αὐτοῦ, διότι αὕτη κατέβαλεν αὐτὸν δις (Ἰλιάδ. Ὀμ. Ε. 856, Φ. 406). **εἴτ' εἰς μέγαν θάλαμον** κ.τ.λ. λέγει, ὅτι πρόκειται νὰ φύγῃ εἰς τὴν θάλασσαν, διότι ἐπιστεύετο, ὅτι ἡ θάλασσα ἐκπλύνει καὶ καταπίνει πᾶν κακόν, διὸ καὶ ἡ ᾄσις: **θάλασσα κλύζει τάνθρωπων κακά**. Ἀναφέρει δὲ δύο θαλάσσας κειμένας εἰς τὰς ἄκρας τῆς γῆς, τὴν Ἀτλαντίδα ἢ Ἀτλαντικὸν Ὠκεανόν, εὐρισκόμενον

πέραν τῶν Ἡρωκλείων στηλῶν, καὶ τὸν Εὐξινὸν Πόντον, δὴλ. τὴν ἄκραν δύσιν καὶ ἀνατολήν. Λέγει δὲ **Θρηῆκιον** διότι ἡ Θράκη ἐθεωροεῖτο ὡς πατρίς τοῦ Ἄρεως, ὅπως ἦτο καὶ τοῦ Βορέου. Ἐπομένως ὑπαινίσσεται ἐδῶ, ὅτι πρέπει νὰ ἐπανέλθῃ τὸ ταχύτερον εἰς τὴν πατρίδα του. **κεραυνῶ** ἦτο οὗτος, ὡς γνωστόν, σύμβολον τῆς δυνάμεως τοῦ Διός. **Λύκειε** ὁ Σοφοκλῆς τὸ ἐπίθετον τοῦτο τοῦ Ἀπόλλωνος ἄλλοτε μὲν παράγει ἐκ τῆς ῥίψ. λυκ. ἐξ ἧς λυκόφως, ἀμφιλύκη κ.τ.λ., ἐπειδὴ ἦτο θεὸς τοῦ φωτός, ἄλλοτε δέ, ὡς ἐνταῦθα σχετίζει αὐτὸ πρὸς τὴν Λυκίαν, ἡ ὁποία ἦτο τὸ κέντρον τῆς λατρείας τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ κατὰ τινα μῦθον ἦτο ὁ τόπος τῆς γεννήσεώς του ὑπὸ τῆς Λητοῦς. Διὰ τοῦτο δὲ λέγει κατωτέρω, ὅτι περιτρέχει τὰ ὄρη τῆς Λυκίας. **Ἀρτεμίδος αἶγλας**. Ἡ φωσφόρος ἢ σελασφόρος Ἄρτεμις εἰκονίζετο ἔχουσα λαμπάδας εἰς ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας. **χρυσομίτραν**, μίτρα ἦτο πλατὺς κεφαλόδεσμος, καταλήγων εἰς στενότερα καὶ πλαγίως αἰωρούμενα ἄκρα. **ὀμόστολος** εἰς πολλὰ ἔργα τέχνης, ἀγγελία κ.τ.λ. εἰκονίζεται ὁ Βάκχος ἀκολουθούμενος ὑπὸ σατύρων καὶ γυμφῶν. **φλέγοντα** Ὁ Βάκχος ἔπαλλε λαμπάδα πεύκης, διότι κατὰ τὸν μῦθον, αἱ ἀνὰ τὸν Παρνασσὸν νυκτεριναὶ περιπολῖαι αὐτοῦ ἐγίνοντο ὑπὸ τὸ φῶς τῶν λαμπάδων. **ἀπότιμον**, λέγει τοιοῦτοτρόπως τὸν Ἄρην, διότι ἐθεωροεῖτο, ὡς εἵπομεν ἀνωτέρω, παντοίων κακῶν πρόξενος, ἐνῶ οἱ θεοὶ ἐθεωροῦντο πάντοτε εὐεργετικοὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, λεγόμενοι καὶ **δοτῆρες ἐάων**.

Στιχ. 216-275. **Ἑρμηνευτικά:** **ὑπηρετῶ τῇ νόσῳ** = λαμβάνω τὰ ἀναγκαῖα μέτρα κατὰ τῆς νόσου. **ἀλκὴν** = υπεράσπισιν, βοήθειαν. ἔθηκε τοῦτο ἀντικειμ. τοῦ λάβοις ἄν, ὡς ἐπεξήγησιν τοῦ; ἃ δ' αἰτεῖς, ὅπερ ἔπρεπε κυρίως νὰ εἶναι ἀντικείμενον τοῦ λάβοις ἄν, ἀλλὰ λόγῳ τῆς ἀπομακρύνσεως ἐτέθη ἀντ' αὐτοῦ τό: ἀλκὴν κἀνακούφισιν... **ἀγῶ** = ἃ ἔπη ἐγώ. **ἐξαγορεύω** = δημοσίᾳ ἀνακοινῶν. **ξένος μὲν** = (μετὰ γεν. ἐπειδὴ σημαίνει ἄπειρος) = μὴ ἔχων μὲν σχέσιν. **τοῦ πραχθέντος** = τοῦ γενομένου φόνου. **αὐτὸς** = μόνος μου. **μὴ οὐκ ἔχων** ὑποθ. μετ. τίνα ἔχει ἀπόδοσιν; τὸ **οὐκ ἂν ἔχενον μακρὰν** (ὀδὸν) μεταφορὰ ἐκ τοῦ τόπου εἰς τὸν χρόνον... διὰ τὰς δύο ἀρνήσεις **μὴ οὐκ** ἴδε στιχ. 13. **σύμβολον** (ἐκ τοῦ συμβάλλω = εἰκάζω, συμπεραίνω) = σημεῖον, ἐνδειξις, τεκμήριον. **νῦν δὲ** ἀντίθ. πρὸς τὸ μὴ πραγματικόν. **ἕστερος** ἐνν. τὸ πραχθέντος. **τελῶ** = πληρώνω φόνον. **τελῶ εἰς ἀστούς** = ἀνήκω εἰς τὴν τάξιν τῶν πολιτῶν (ἐπειδὴ

οί πολῖται εἰς πολλάς τῶν ἀρχ. Ἑλλην. πόλεων διηροῦντο εἰς τάξεις, ἀναλόγως τῆς φορολογησίμου περιουσίας αὐτῶν). **προφωνῶ** (ἐπανάληψις τοῦ προηγ. ὁ. ἔξερω δι' ἄλλου ὀρήματος) = διακηρύττω. **Λαῖον** κατὰ πρόληψιν. **τούπικλημα** = τὴν κατηγορίαν. **ὑπεξαιρῶ** = κυρίως σημαίνει ἀπὸ κάτω ἔξω ἔξάγω, εἶτα = βγάζω ἀπὸ τὸ βάθος, καὶ ἔδω = βγάζω ἀπὸ τὸ βάθος τῆς καρδιάς μου, μετ' αὐτὸ ἐννοεῖται τὸ παραλειπόμενον **μὴ φοβείσθω**, ὅπερ θὰ ὑπεδίλωσε διὰ σημείου τινὸς (σχῆμα ἀποσιωπήσεως). **πίσεται** (ὁ. πάσχω). **γὰρ** αἰτιολογεῖ τὸ ἀποσιωπηθῆναι: **μὴ φοβείσθω. ἀστεργῆς** = δυσάρεστος, φοβερός. **εἰ δ' αὖ** εἰάν δὲ ἐφ' ἑτέρου. **τὸ κέρδος** = τὴν πρέπουσαν ἀμοιβήν. **τελῶ** μελ. — θὰ πληρώσω. **χῆ** = (καὶ ἡ) **χάρις προσκείσεται** = καὶ προσέτι θὰ τοῦ ὀφείλεται εὐγνωμοσύνη. **δείσας** = ἐνδειαφερόμενος (ἐκ φόβου μήπως πάθῃ). **ἀπωθῶ** = ἀψηφῶ, περιφρονῶ. **τοῦπος** = τὸ κήρυγμα, τὴν διαταγὴν μου. **ἅ' κ τῶνδε** = ὅσα μετὰ ταῦτα. **ἀπαυδῶ** = ἀπαγορεύω. **τὸν ἄνδρα τοῦτον** (τὸν φονέα) ἄντικ. τοῦ ἐσδέχεσθαι καὶ προσφωνεῖν. **γῆς** ἔξαρι. ἐκ τοῦ τινὰ (κάτοικον). ἡ σειρά τῶν λέξεων: **ἀπαυδῶ μήτε τινὰ γῆς τῆσδε εἰσδέχεσθαι μήτε προσφωνεῖν τὸν ἄνδρα τοῦτον (τὸν φονέα) ὅστις ἐστί. εἰσδεχεσθαι** ἐνν. εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. **κράτη τε καὶ θρόνους** (σχ. ἐν διὰ δυοῖν) = τὴν βασιλικὴν ἐξουσίαν. **κοινὸν** = κοινῶν, συμμετόχον. **θύματα** = θυσιάαι. **χέρνιψ** -ιβος = καθάρσιον, ἡγιασμένον ὕδωρ. **ὠθεῖν** τὸ ἀπαρέμφατον ἐκ τοῦ ἐννοουμένου ἐκ τοῦ προηγ. ἀπαυδῶ κατὰ ζεῦγμα κελεύω ἢ παραγγέλλω. **τοῦδε** (ἐνν. τοῦ φονέως) **τοιοῦσδε σύμμαχος πέλω** = τοιαύτην συμμαχίαν παρέχω. **δαίμονι** = τῷ θεῷ Ἀπόλλωνι. **κατεύχομαι** = καταρῶμαι. **τις εἷς** διὰ τούτων καθιστᾶ ἀοριστότερον. **ἐκτρίβω βίον** = ἔξοφλῶ τὴν ζωὴν. **κακὸν** (ἐνν. ὄντα). **νῖν** = αὐτὸν ὑποκ. τοῦ ἐκτρίβειν. **ἄμορος** = ἐν κακῇ μοίρᾳ, δυστυχῆς. **ἐπεύχομαι** = καταρῶμαι προσέτι. **ξυνέστιος** = σύνοικος ἐμοῦ. **ξυνειδότος** = ἐν γνώσει ἐμοῦ. **τοιοῦδε** = τῷ φονεῖ καὶ τοῖς γνωρίζουσι καὶ ἀποκρύπτουσιν αὐτόν. **ἀράομαι** -ῶμαι = (ἐκ τοῦ ἀρᾶ = κατάρα) = καταρῶμαι. **ἐπισκήπτω** = παραγγέλλω, διατάσσω. **ὑπὲρ τ' ἑμαυτοῦ** σχ. ὑπερβατόν, ἀντί: ὑπὲρ ἑμαυτοῦ τε. **θεοῦ** = τοῦ Ἀπόλλωνος. **ἀκάρπως, ἀθέως** = ἐν ἀφορίᾳ καὶ ἐν ἐγκαταλείψει ὑπὸ τῶν θεῶν. **θεήλατος** = θεόπειμτος, διατεταγμένος ὑπὸ θεοῦ. **τὸ πρᾶγμα** = ἡ ἔρευνα τοῦ φόνου· ἐν δὲ τῷ ἔπομ. στίχῳ, **ἀκάθαρτον εἶναι . . .** ἐνν. αὐτόν (τὸν φόνον), ἢ σειρά τῶν λέξεων, **εἰ γὰρ μὴ ἦν τὸ πρᾶγμα θεήλατον, οὐκ** (ἂν)

εἰκὸς ἦν οὕτως (ὡς μέχρι τοῦδε) **εἶν ἀκάθαρτον** = ἄνευ καθαρμοῦ, ἄνευ ἔξαγνισμοῦ. **ἔξερευνᾶν** ἐκ τοῦ εἰκὸς ἦν. **νῦν δὲ ἀντίθ.** πρὸς τὸ προηγ., ἤθελε νὰ εἶπῃ: **νῦν δ' ἐπεὶ τὸ πρᾶγμα θεήλατόν ἐστι**, ἀλλ' ἔσπευσε νὰ ἐκθέσῃ τὰ αἷτια, διὰ τὰ ὅποια ἔχει ὑποχρεωτικὸν καθῆκον νὰ ἐνεργήσῃ διὰ τὴν τιμωρίαν τοῦ φονέως. **κυρῶ** = τυγχάνω. (τὸ) **λέκτρον** = συζυγικὴ κλίνη. **ὀμοσπορος** παθητ. σημασίας: ὀμοῦ σπαρεῖσα, τὸ ἐνεργ. **ὀμοσπόρος** = ὀμοῦ σπείρασα. **τὰ κοινὰ κοινῶν** = κοινότης κοινῶν (ἦτοι τὰ τέκνα τοῦ Οιδίποδος, διὰ ἦσαν ἀδελφοὶ τῶν τέκνων ἐκείνου, ἂν κατέλεπε τέκνα). **νῦν**, νέα ἀντίθεσις λόγῳ τοῦ προηγηθ. **εἰ μὴ ἐδυστύχησεν** δηλ. ἀλλ' ἡ τύχη τὸν ὀδήγησεν εἰς τὸν θάνατον. ἡ ὄλη πρότασις **ἀνθ' ὧν . . . τύχη**, κεῖτα παρενθετικῶς ἐν τῷ λόγῳ. **κραῖτα** (αιτιατικὴ τοῦ κράα = κεφαλή). **ἐνάλλομαι** = πηδῶ ἐναντίον, ἐνσκήπτω. **ἀνθ' ὧν** = διὰ ταῦτα (διὰ τὰς ἀνωτέρω μνημονευθείσας αἰτίας). **τάδε** συστ. ἀντιπ. εἰς τὸ ὑπερμαχοῦμαι = θὰ καταβάλω αὐτὰς τὰς προσπαθείας ὑπὲρ . . . **ἀφικνοῦμαι ἐπὶ πᾶν** = τὸ πᾶν πράττω, τὸ πᾶν ἐπινοῶ. **Λαβδακείῳ** ἀντὶ Λαβδάκου. **παιδὶ** δοτ. χαριστ. **καὶ ταῦτα τοῖς μὴ δρῶσι** = καὶ τοῖς μὴ ταῦτα δρῶσι. Ὁ Οιδίπους μετὰ τὴν συνδρομὴν τῶν ἀνθρώπων ἐπικαλεῖται τὴν τῶν θεῶν καὶ ζητεῖ τοῖα τινα, δηλούμενα διὰ τῶν τριῶν ὀημάτων, **εὐχομαι, κατεύχομαι. ἐπεύχομαι. μήτ' ἀνιέναι** = μήτε νὰ ἐπιτρέψουν νὰ γίνῃ. **ἄροτος** σημ. τὸν χρόνον, καθ' ὃν γίνεται ἡ ἄροσις καὶ τὸν καρπὸν, ὅπως ἐδῶ. **παῖδας** ἐνν. ἀνιέναι, διότι ἡ γυνὴ ὅπως ἡ γῆ, ἀποδίδει ὡς καρποὺς τέκνα. **φθερεῖσθαι** = φθανῆσεσθαι. **κάτι τοῦδ' ἐχθίονι** = καὶ δι' ἔτι χειροτέρας ἀπὸ τὴν παροῦσαν. **ἄμορος** (ἄμοιρος) = ἐλεεινός, ἄθλιος. **ἐπεύχομαι** = εὐχομαι προσέτι. **τοῖσδ' ἔνοσι** ἐκείνους, ἐναντίον τῶν ὁποίων εἶπε τὰ ἀνωτέρω. **ὑμῖν δὲ ἀντίθεσις** εἰς τὸ ἀνωτέρω **τοῖς μὴ δρῶσιν . . . σύμμαχος** κατηγορ. προληπτικὸν = ὡς σύμμαχος. **ξυνεῖεν** (ξύνειμι) = εἶθε νὰ εἶναι μαζί μου, μετὰ τὸ μέρος μου (νὰ εἶναι βοήθειά μου).

Πραγματικά: αἰτεῖς. Ὁ Οιδίπους, ὅτε ἤδετο ἡ τελευταία ἀντιστροφή τοῦ χοροῦ, ἤκουσε τὰ λεγόμενα. **πᾶσι Καδμείοις** ὁ χορὸς τῶν ΚΑΔΜΕΙΩΝ τῶν ΚΑΔΜΕΙΩΝ τιπροσωπεύει τὸν ὅλον λαὸν τῶν Θηβῶν. **χέρνιψ** εἶναι τὸ ἡγιασμένον ὕδωρ, ὅπερ καθηγιαζέτο δι' ἐμβαπτίζομένου ἐν αὐτῷ δαυλοῦ, ὃν ἐλάμβανον ἐκ τῆς ἐν τῷ βωμῷ πυρᾶς. Διὰ τοῦ ἡγιασμένου δὲ αὐτοῦ ὕδατος περιέρροινον τοὺς παρευρισκομένους ἐν τῇ θυσίᾳ καὶ ἐξήγγιζον αὐ-

τούς. **Δίκη**, θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Θέμιδος, μιᾶς τῶν Ὁρῶν. πάρεδρος τοῦ πατρὸς τῆς οὐσα καὶ καταγγέλλουσα εἰς αὐτὸν πάντα ἄδικον δικαστήν. εἶναι προσωποποιήσις τῆς δικαιοσύνης. **εὖ ξυνεῖειν** ὁ λόγος τοῦ βασιλέως προκαλεῖ, ὡς εἶναι φυσικόν, πολλὴν συμπάθειαν τῶν θεατῶν, ἐπειδὴ γνωρίζουσιν, ὅτι τὸ ἔγκλημα, διὰ τὸ ὁποῖον ἐκφέρει ἀράς, εἶναι ἰδικόν του ἔγκλημα καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀπευθύνει αὐτὰς εἰς τὸν ἑαυτὸν του ἐν ἀγνοίᾳ τῆς καταστάσεώς του.

Στιχ. 276 - 299 **Ἑρμηνευτικά :** **ἀραῖος** (ἀρά) = κατηραμένος, μεστός ἀράς. **ἀραῖον μ' ἔλαβες** = με ἐδέσμευσες διὰ τῶν ἀρῶν σου. **ὦδε** = τοιουτοτρόπως ὑπὸ τὸ βάρος αὐτῶν (τῶν καταρῶν σου). **γὰρ** = δηλαδή. **τὸ ζήτημα** εἶναι ἀντικ. τοῦ πέμψαντος καὶ τοῦ εἰπεῖν. **ὅστις εἴργατται ποτε** πλαγ. ἐρωτ. πρότ. ἀντικειμ. δὲ τοῦ **εἴργασται** ἔνν. τὸν φόνον **δίκαια** = ὀρθά. **ἔκ τῶνδε** = μετὰ ταῦτα. **εἰ καὶ τρίτα ἐστί**, τοῦτο δεικνύει τὴν μεγάλην προθυμίαν τοῦ Οἰδίποδος διὰ νὰ ἀνακαλύψῃ τὸν φονέα. **παρήμι** = ἀφίνω. τοῦ ῥήματος τούτου, ὡς κωλυτικοῦ, τίθεται συμπλήρωμα τὸ **μὴ μετ' ἀπαρεμφάτου**. ἐὰν δὲ εἶναι ἀρνητικόν, τίθ. τὸ **μὴ οὐ μετ' ἀπαρεμφάτου**. **ταῦθ' ὀρῶντα** = ταῦτ' εἰδοτά. **μάλιστα** = κατ' ἐξοχὴν (ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους μάντις). ἡ σειρά τῶν λέξεων εἶναι: **ἐπίσταμαι ἄνακτα Τειρεσίαν μάλιστα ὀρῶντα ταῦτ' ἄνακτι Φοῖβῳ. οὐκ ἂν ἀργοῖς** = οὐχὶ μετὰ τῶν ἀμεληθέντων καὶ μὴ ἐκτελεσθέντων. **ἐπραξάμην** = ἐπραξα καὶ χάριν τεῦ ἰδίου συμφέροντός μου (ὡς μέσον). **διπλοῦς** = τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον (σπουδὴ τοῦ Οἰδίποδος). **θαυμάζεται μὴ παρῶν** προσωπ. σύνταξις ἀντὶ ἀπροσωπ. θαυμαστὸν ἐστί μὴ παρεῖναι αὐτόν. **καὶ μὴν** = καὶ βεβαίως. **κωφὸς** ὁ μὴ δυνάμενος ν' ἀκούσῃ, ἀλλὰ καὶ ὁ μὴ ἀκουόμενος, ὁ ἀόριστος, ὁ ἀσαφής. **τὰ ποῖα** = (ἴδ. στιχ. 120) **ὀδοιπορῶν** ἀνωτέρω ἐλέχθη (στ. 122) ὅτι ὑπὸ ληστῶν ἐφονεύθη, τώρα λέγεται ὅτι ὑπὸ ὀδοιπόρων, ὅπερ ἐγγίζει περισσότερον πρὸς τὴν ἀλήθειαν. **τὸν δ' ἰδόντα** = τὸν δὲ αὐτόπτην μάρτυρα. **εἰ δειματός γ' ἔχει μέρος** = ἐὰν βέβαια τὸν κατέχη καὶ μικρὸς φόβος. **οὐ μενεῖ** = δὲν θὰ ἀντιμετωπίσῃ, δὲν θὰ ἀναμείνῃ νὰ ἐκπληρωθῶσι (νὰ ξεσπάσουν κατὰ τῆς κεφαλῆς του (ἔνν.: ἀλλὰ θὰ ἐμφανισθῇ)). **τάρβος** (τὸ) = φόβος. **δρῶντι τάρβος ἐστί**, τί διαφέρει τοῦ **τάρβος ἐστί δρᾶν; οὐδ' ἔπος** = οὔτε καὶ ὁ λόγος (ἢ κατάρα). **γὰρ** = δηλαδή. **οἶδε** (οἱ ἀποσταλέντες ὑπὸ τοῦ Οἰδίποδος ποιμοὶ καὶ ὁ ὀδηγῶν τὸν τυφλὸν παῖς, οἵτινες ἄγουσι τὸν

διὰ τῆς δεξιᾶς παρόδου εἰσερχόμενον Τειρεσίαν. ἐμπέφυκε τάληθές
= εἶναι ἔμφυτος ἢ ἀλήθεια.

Πραγματικά: ἀλλ' ἀναγκάσαι θεοὺς οὐδ' ἂν εἶς... πῶς
χαρακτηρίζεται ἐνταῦθα ὁ Οἰδίπους ἔναντι τῶν θεῶν; ἀνακτα ἀπο-
καλεῖ ἀνακτα τὸν Τειρεσίαν, διότι συγκατελέγετο εἰς τοὺς εὐγενεῖς
Θηβαίους. **Κρέοντος εἰπόντος** τὴν συμβουλὴν αὐτὴν ἔδωκεν ὁ Κρέων
εἰς τὸν Οἰδίποδα οὐχὶ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἀλλ' ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων. Πάν-
τως διὰ τῆς συμβουλῆς αὐτῆς προπαρασκευάζεται ἡ κατωτέρω σχηματι-
σθησομένη ὑπόνοια τοῦ Οἰδίποδος, ὅτι ὁ Τειρεσίας ἐπέισθη ὑπὸ τοῦ
Κρέοντος διὰ τὰ μὴ εἶπῃ τὴν ἀλήθειαν.

Στιχ. 300-315. **Ἑρμηνευτικά:** νωμάω-ῶ (νέμω) (ἐνν. ἐν
φρεσὶ) = ἀνακινῶ ἐν τῇ ψυχῇ μου, ἐξετάζω καὶ κρίνω. πάντα ἐπεξη-
γεῖται ἀπὸ τῶν: διδακτὰ τε ἄρρητὰ τε, ἅπερ ἐπίσης ἐπεξηγ. ὑπὸ τῶν:
οὐράνια τε καὶ χθονοστιβῆ κατὰ σχῆμα χιαστόν. ἄρρητα μεταφορᾶ
ἀπὸ τῶν ἱερῶν, τῶν μὴ μεταδιδομένων εὐκόλως εἰς τοὺς μὴ μεμνημέ-
νους. χθονοστιβῆς = ὁ πατῶν τὴν γῆν, ὁ ἐπίγειος. τὴν πόλιν κατὰ
πρόληψιν ἀντί: φρονεῖς δ' ὅμως, οἷα νόσφ πόλις σύνεστιν. νόσφ προ-
σωποποιῖα. τὰ θῆματα ἐξευρίσκομεν καὶ κλύεις μὲ σημασ. παρακειμ.
πέμψασιν ἡμῖν (ἀγγέλους, θεωροὺς). ἀντέπεμψεν = ἀνταπέστειλεν
ἀποκρισιν. ἐκλυσις = ἀπολύτρωσις. ἂν ἐλθεῖν ἀποδ. τῆς ὑποθέσεως,
εἰ ἐκπειμαίμεθα. νῦν = κατὰ ταῦτα. φθονῶ = ἀρνοῦμαι. φάτιν
ἀπ' οἰωνῶν = μαντείαν ἀπὸ οἰωνοσκοπίας. ὁδὸν = τρόπον. ῥύομαι
= ὑπερασπίζομαι, σφῶ, ἐν δὲ τῷ τελευταίῳ ῥῦσαι ἐνυπάρχει ἡ ἔν-
νοια τῆς ἀποκρούσεως, ὥστε: ῥῦσαι δὲ πᾶν μίasma τοῦ τεθνηκό-
τος = σῶσον δὲ ἡμᾶς ἀποκρούων (διώκων μακρὰν) πᾶν μίasma προ-
ερχόμενον ἀπὸ τοῦ ἀποθανόντος. ἐν σοὶ γὰρ ἔσμεν = διότι ἀπὸ σοῦ
ἐξαορτᾶται ἡ ὑπαρξίς μας, ἡ σωτηρία μας. ἄνδρα = ἕκαστον (ὑποκ. τοῦ
ὠφελεῖν). ἡ σειρά τῶν λέξεων: κάλλιστος δὲ πόνος (ἐστὶν) ὠφελεῖν
ἄνδρα, ἀφ' ὧν ἔχει τε καὶ δύναίτο.

Πραγματικά: διδακτὰ τε, ἄρρητὰ τε κ.τ.λ. διὰ τούτων θέλει
τὰ δηλώσῃ τὴν μεγάλην μαντικὴν δύναμιν τοῦ Τειρεσίου, ἣν ἔλαβεν
οὗτος ὁμοῦ μὲ τὴν μακροβιότητα, ζήσας ἐπὶ ἑπτὰ ἢ ἑννέα γενεάς, εἰς
ἀντάλλαγμα τῆς γενομένης ὑπὸ τῶν θεῶν τυφλώσεώς του. ῥῦσαι ἢ

επανάληψις τοῦ αὐτοῦ ῥήματος φανερώνει τὸ μέγα ἐνδιαφέρον τοῦ βασιλέως καὶ ἐξαίρει τὴν θερμὴν παράκλησιν αὐτοῦ πρὸς τὸν Τειρεσίαν. **ἄλλην μαντικῆς ὁδὸν** ἐννοεῖ ἄλλον τρόπον μαντικῆς ἐκτὸς τῆς οἰωνοσκοπίας, εἰς ἣν κυρίως διεκρίνετο ὁ μάντις, ἦτοι, τὴν δι' ἐμπύρων μαντικὴν.

Στιχ. 316 - 403. **Ἑρμηνευτικά :** **φρονῶ** = φρονῶ ὀρθῶς, γνωρίζω τὴν ἀλήθειαν. **τέλη λύω** = λυσιτελῶ, ὠφελῶ. **ταῦτα** (δηλ. ὅτι δεινὸν ἐστὶ φρονεῖν ἐνθα). . . **γὰρ** αἰτιολογεῖ τὸ ἐπιφώνημα φεῦ. **διόλλυμι** = λησιμονῶ. **οὐκ ἂν ἰκόμην**, ἀπόδοσις τίνας ἐννοουμένης ὑποθέσεως; **ἄθυμος** = δύσθυμος. **ἄφες μ' ἐς οἴκουσ** (ἐνν. ἰένα). **ῥᾶστα** = εὐκολώτατα. **διαφέρω** = ὑποφέρω μέχρι τέλους. **τὸ σὸν — τούμὸν** = τὴν μοῖρᾶν σου — τὴν ἰδικὴν μου. **τὸ σὸν τε σὺ κἀγὼ τούμὸν** εἶδος χιαστοῦ σχήματος. **ἦν ἐμοὶ πίσθη** (δηλ. με ἀπίσθης νὰ ἀπέλθω). **ἐννομα** = σύμφωνα πρὸς τὸν νόμον (τ. ἔ. πρὸς τὸ κήρυγμα τοῦ Οἰδίποδος). **τήνδε φάτιν** τὸν ἀναμενόμενον αὐτὸν λόγον σου. **ἀποστερῶ** = ἀποκρύπτω. **γὰρ** αἰτιολογεῖ τὴν παραληφθεῖσαν πρότασιν: οὐ λέγω ἐννομα οὔτε προσφιλή. **οὐδὲ τὸ σὸν φώνημα ἰδὸν πρὸς καιρὸν σοί** = οὔτε καὶ ὅτι οἱ ἰδικοὶ σου λόγοι ἀποβαίνουν πρὸς ἀγαθὸν σου. **φώνημα** ἐννοεῖ γενικῶς τὸ διάταγμα καὶ τοὺς τελευταίους τούτους λόγους τοῦ Οἰδίποδος. **ὦ; οὖν μῆδ' ἐγὼ ταυτόν πάθω**, ἐπρόκειτο νὰ εἶπη τὴν λέξιν **σιγήσομαι** ἢ μᾶλλον, **ἄπειμι**, ὅπερ δηλοῦται ἐκ τοῦ ἐπομένου στίχου, ὅπου φαίνεται ὅτι ὁ μάντις κινεῖται διὰ νὰ φύγη. **φρονῶν γε** = ἐνῶ βέβαια ἠξεύρεις. **ἀποστραφῆς** = ἀπέλθης. **προσκυνοῦμεν ἰκτῆριοι** (τυπικὴ φράσις πρὸς δήλωσιν ἰσχυρᾶς παρακλήσεως) = εὐσεβῶς σὲ θερμοπαρακαλοῦμεν. **τὰ** = ὅσα. **μῶμαι** (μάομαι) = σφόδρα ἐπιθυμῶ, ἐπιζητῶ. **οὐ μήποτε**, τὸ **οὐ μὴ** μεθ' ὑποτ. ἀόρ. σημ. ἔντονον ἄρνησιν. **μὴ ἐκφήνω** = διὰ νὰ μὴ φανερώσω. **τί φῆς;** ἐντεῦθεν ἄρχεται ὀργιζόμενος. **ἄλλως** = μάτην, ἀνωφελῶς. **ἐλέγχω** = ἐρωτῶ νὰ μάθω. **ὀργαίνω** ἔχει μεταβατ. σημασ. ὡς ἐδῶ = εἰς ὀργὴν κινῶ, ἢ φράσις μετριάζει τὴν κακὴν ἐντύπωσιν ἐκ τῆς ὑβρεως: ὃ κακῶν, κάκιστε, ἀφ' οὗ ἄλλως τε ἐλίξει ὅτι θὰ λύσῃ τὴν σιωπὴν του ὁ μάντις. **ἐξερεῖς** τοῦ ἐξαγορεύω = λέγω φανερά. **ἄτεγκτος** (ἀ-τέγγω-βρέχω) = ἀδάκρυτος, ἀσυγκίνητος. **ἀτελεύτητος** = ὁ μὴ δίδων τέλος εἰς πράγμα τι, ὁ ἰσχυρογνώμων. **ὀργῆ** σημαίνει γενικῶς ἦθος, χαρακτῆρ, ἐδῶ δὲ διὰ μὲν τὸν Τειρεσίαν ἐννοεῖ ἰσχυ-

ρογνωμοσύνην, διὰ δὲ τὸν Οιδίποδα ὀξυθυμίαν. τὴν σὴν ναίουσαν ὑπανίσσεται κεκαλυμμένως τὴν σύζυγόν του Ἰοκάστην. ψέγεις ἐπανάληψις μομφῆς μετὰ τὸ ἐμέμφω, χάριν ἐμφάσεως. γὰρ αἰτιολογ. τὸ ἐννοοῦμ. ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἔχω βεβαίως ὁργήν. ἃ ἀτιμάζεις πόλιν τὸ ἀτιμάζω ὡς στερητ. συντάσσεται μετὰ διπλῆς αἰτιατικῆς. ἤξει γὰρ αὐτά, (σιωπῶ) διότι τὰ πράγματα μόνα τῶν θὰ φανερωθῶσιν. πέρα = περισσότερον. πρὸς τάδε τοῦτο τιθέμενον μετὰ προστακτικῆς σημαίνει ἀμετάσχετον ἀπόφασιν = ἔναντι τούτων. θυμόομαι - οὔμαι = ὀργίζομαι. καὶ μὴν παρήσω (παρήμι) γ' οὐδὲν = καὶ ὅμως τίποτε βεβαίως δὲν θὰ παρ' αὐλείψω. ἄπερ = ἐκείνων ἃ. ξυμφυτεύω = συμπράττω. καὶ ἐπιδοτ. ὅχι μόνον ὅτι γνωρίζεις, ἀλλὰ καὶ . . . ὅσον μὴ χερσὶ καίνων (περιορίζει τὴν ἔννοιαν τοῦ εἰργάσθαι) = ἐκτὸς μόνον τοῦ δὲν τὸν ἐφρόνευσες μὲ τὰ ἴδια σου τὰ χέρια. ἀληθες = ἀλήθεια; ἀναβιβάζεται ὁ τόνος ἐπὶ ἐρωτηματ. εἰρωνείας. ὦπερ (ἀντὶ τοῦ ὅπερ) καθ' ἔλξιν πρὸς τὸ κηρύγματι. προσσυνδῶ = προσφωνῶ. ὡς ὄντι ἔθηκε δοτ. ἀντὶ αἰτιατ. ὄντα πρὸς τὸ σέ, διὰ τὰ ἀποφευχθῆ ἢ παρὰ νόησις πρὸς τὸ ἐμέ. κάφ' = καὶ ἀπό. τοῦτο ἔνν. τὸ ἐκκινήσαι τότε τὸ ὄρημα. ἦτοι τὰ ἐπακολουθήματα τῆς πράξεώς σου αὐτῆς. ποῦ = πῶς. πέφευγα = ἔχω ἤδη διαφύγει (διὰ τοῦ παρακ. δηλοῦται τὸ τετελεσμένον). ἰσχύον κατηγορ., διὰ τῶν κατωτέρω ὁ Οιδίπους προσπαθεῖ οἴονει ἀνακρίνων γ' ἀποκαλύψῃ συνωμοσίαν, ἣν ὑποπτεύεται. ἐκπειρώμαί τινος = ὑποβάλλω τι εἰς δοκιμασίαν, ἢ ἔννοια ἐδῶ εἶναι: ὑποβάλλεις τοὺς λόγους μου εἰς δοκιμασίαν, ἂν δηλ. θὰ ἐμμείνω εἰς αὐτοὺς ἢ θὰ περιπέσω εἰς ἀντιφάσεις. οὐχ' ὥστε γ' εἰπεῖν γνωτὸν = οὐχὶ ξυνηκα οὕτως, ὥστε εἰπεῖν ἐγνωσμένον = δὲν ἐνόησα τόσον πολὺ, ὥστε νὰ εἶπω ὅτι τὸ ἔχω κατανοήσει. φονέα σε φημί κ.τ.λ. ἢ κανον. σειρὰ τῶν λέξεων εἶναι: φημί φονέα σε κυρεῖν τάνδρος, οὐ τὸν φονέα ζητεῖς. οὗτοι χαίρων = οὐχὶ ἀτιμωρητί. πημονὰς = ὕβρεις. ὅσον γε χοήεις ἔνν. λέγε. αἰσχιθ' ὁμιλῶ = ἔχω αἰσχροτάτας (ἔνν. συζυγικὰς) σχέσεις. τοῖς φιλάτοις ἔνν. τῇ μητρὶ. ἔν' εἰ κακοῦ πλαγ. ἐρωτ. πρότ.. κακοῦ γεν. μεριστ. ἦ = ἀλήθεια. γέγηθα παρακ. τοῦ γηθέω = χαίρω, ἀγάλλομαι. γεγηθὼς ἀεὶ = πάντοτε ἀτιμώρητος. ἀλλ' ἔστι ἔνν. τῆς ἀληθείας σθένος. σοί·σοί δέ δοτ. τῆς ἀναφορᾶς. τυφλὸς τὰ τ' ὤτα . . . ἢ παρήχησις τοῦ τ ἐπανξάνει τοὺς πειρακτικὸς λόγους τοῦ Οιδίποδος, εἶναι δὲ πολὺ πειρακτικοὶ οἱ λόγοι του καὶ διότι ἀναφέρονται εἰς φυσικὸν ἐλάττωμα τοῦ μάν-

τεως, τὸ τυφλὸς ἀνίηκει μόνον εἰς τὰ ὄμματα, ἐνῶ εἰς τὰ ὄτα καὶ τὸν
 νοῦν ἐννοεῖται κατὰ ζεῦγμα τὸ ἐπίθετον ἀμβλὺς ἢ ἄλλο συμφυρὲς αὐτοῖς.
ταῦτα ὀνειδίζων = αὐτὰς τὰς ὕβρεις (τὴν ἀμβλότητα τοῦ νοῦ, καὶ
 τὴν τυφλότητα). **πρὸς μιάς νυκτὸς** = ὑπὸ μιάς συνεχοῦς τυφλώσεως
 (σκοτούς). **γὰρ** αἰτιολογεῖ τὸ ἐννοῦμ. οὐκ ἂν βλάψαιμί σε. **ᾧ τάδε** (δηλ.
 πεσεῖν σε). **ἐκπρᾶξαι μέλει** = ὁ ὁποῖος ἐνδιαφέρεται νὰ κατορ-
 θώσῃ αὐτὰ ἐδῶ (δηλ. νὰ πέσῃς). **ἐξευρήματα** = ἐπινοήματα. **Κρέων**
δέ σοι πῆμα οὐδὲν = ἀλλ' ὁ Κρέων οὐδεμίαν βλάβην σοῦ παρέχει.
ὑπερέφρω = ὑπερετῶ, ὑπερέχω. **πολύζηλος βίος** = ὁ πλήρης φθό-
 νου καὶ ἀμίλλης βίος. **δωρητὸν οὐκ αἰτητὸν** = δωρηθεῖσαν καὶ οὐ-
 χὶ ζητηθεῖσαν. **πιστός** εἰρων. **ὑπελθίων, ὑφείς** (ἢ πρόθ.) ὑπὸ σημαίνει
 τοῦ λαθραίου, τὸ ὑπούλον) = λαθραίως ὑπεισελθίων, ὑποβαλὼν ὡς ὄρ-
 γανον, μεταφορὰ ἐκ τῶν παλαιόντων. **μάγος** = ἀπατεών. **ἀγύρτης**
 (ἀγείρω) = ὡς καὶ παρ' ἡμῖν, ὁ πλάνος. **δέδορκε** τοῦ δέρομαι =
 βλέπω = ἔχει τὰ βλέμματά του, τὸν νοῦν του. **τὴν τέχνην** ἐνν. τὴν
 μαντικὴν τέχνην. **ποῦ;** εἰς ποίας περιπτώσεις; **σαφής** = ἀψευδής.
κύων = σκύλλα, τέρας. **ῥαψωδὸς** = αἰνιγματοπλόκος. **ἐκλυτήριος**
 = ἀπαλλακτικός, ἀπολυτρωτικός. **τούπιόντος** = τοῦ τυχόντος (γεν.
 κατηγορ.). ἢ σειρὰ τῶν λέξεων: **καίτοι διειπεῖν** (ὑποκ.) **τὸ αἰνίγμα**
οὐκ ἦν τούπιόντος. προῦφάνης = ἐφανερῶθης. ἢ σειρὰ τῶν λέ-
 ξεων: ἦν σοὶ προῦφάνης οὐκ ἔχων γνωτόν, οὐτ' ἀπ' οἰωνῶν οὐτ' ἐκ
 θεῶν του. **νίν** = τὴν Σφίγγα. **κυρήσας** = ἐπιτυχὼν τῆς λύσεως τοῦ
 αἰνίγματος. **γνώμη** = διὰ τῆς ἐπινοίας μου. **ἐκβαλεῖν** (ἐνν. θρόνων).
παραστατῶ = ἴσταμαι πλησίον. **πέλας** = πλέον. **χῶ συνθεῖς** =
 καὶ ὁ σκευωρήσας. **ἀγηλατέω ᾧ** = τὸν ἐναγῆ ἀπομακρύνω. **παθῶν**
 (ἐνν. τοιαῦτα) **οἰά περ φρονεῖς, ἔγνωσ ἄν** = θὰ ἔβαζες μυαλό, θὰ
 ἐνουθετεῖσο, θὰ ἐσυνετίξεσο.

Πραγματικά: φρονεῖν ὁ Τειρεσίας ἐγνωρίζε τὸν φρονέα τοῦ
 - Λαῖου, ἀλλὰ σεβόμενος τὸν σωτήρα τῆς πόλεως δὲν ἤθελε νὰ μαρτυ-
 ρήσῃ διὰ νὰ μὴ τὸν ἐκθέσῃ. Προσκληθεὶς δὲ ἤδη ὑπὸ τοῦ Οἰδίποδος
 εἶχε μὲν ἀπόφασιν ἐν ἀρχῇ νὰ εἴπῃ τὸ μυστικόν, ἀλλὰ κατελήφθη ὑπὸ
 δισταγμοῦ, λόγῳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ τοῦ βασιλέως. **ῥᾶστα γὰρ τὸ**
σόν . . . αἱ φράσεις τοῦ μάντεως εἶναι σκοτειναί, ὡς συνήθως. πλου-
τος καὶ τυραννίς = ταῦτα ἐθεωροῦντο ὡς ὑψιστα ἀγαθὰ καὶ διὰ
 τοῦτο προεκάλουν εὐκόλως τὸν φθόνον τῶν ἄλλων. **ἀγύρτης, ἀγῦρται**

παρ' ἀρχαίοις ἐλέγοντο κυρίως πλανόδιοί τινες ἱερεῖς ἀσχολούμενοι εἰς τὸ ἔργον τῆς μαγείας καὶ διὰ τοῦτο ἡ λέξις ἀγύρτης συνδέεται μὲ τὴν λέξιν μάντις καὶ χρησιμεύει ὡς ὕβρις ἐναντίον αὐτοῦ. **ἐκ θεῶν γνωτόν** . . ἐκ τῶν μάντεων ἄλλοι μὲν ἐνεπνέοντο ὑπὸ τινος θεοῦ, ἄλλοι δὲ παρατηροῦντες ἠρημίηνουον τοὺς οἰωνούς. **παθὼν ἔγνωσ ἄν** κατὰ τὸ παροιμιώδες «παθόντα μαθεῖν» προβλ. τὸ παρ' ἡμῖν «ὁ παῖθός μαθός».

Στιχ. 404-462. **ἡμῖν μὲν εἰκάζουσι** = εἰς ἡμᾶς τοῦλάχιστον, καθὼς δυνάμεθα νὰ συμπεράνομεν. **δεῖ** συντάσ. μετὰ τῆς γενικῆς τοιούτων καὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου σκοπεῖν. **ὅπως λύσομεν πлаг.** ἐρωτ. πρότασις, χρησιμεύουσα καὶ ὡς ἐπέξηγ. τοῦ τόδε. **ἐξισωτέον (σοὶ)** = πρόπει νὰ ἐξισωθῶ πρὸς σέ. **γοῦν** = τοῦλάχιστον. **τὸ ἀντιλέξει** (προσδιορισμὸς ἀναφορᾶς) = εἰς τὸ νὰ δώσω ἴσην ἀπάντησιν. **τοῦδε** = τοῦ ἴσα ἀντιλέξει. **προστάτου γράφομαι** = γράφομαι ἔχων τὴν προστασίαν τινός. **Κρέοντος** γεν. κατηγορηματικῆ. **δέρομαι** (ἐξ οὗ δράκων) = βλέπω καθαρῶς, ἔχω τὴν δύναμιν τῆς ὁράσεως. **καὶ - καὶ** ἐτέθησαν δύο προτάσεις κατὰ παράταξιν, ἀντὶ νὰ τεθοῦν καθ' ὑπόταξιν = εἰ καὶ δέδορκας, οὐ βλέπεις. **ἔν' εἰ κακοῦ** πлаг. ἐρωτ. πρότ., ὅπως καὶ αἱ εἰσαγόμεναι διὰ τῶν ἔνθα καὶ ὅτων. **ἔνθα** ἐννοεῖ τὸν πατριζὸν οἶκον, τὸ δὲ **ὅτων μέτα** ἐννοεῖ τὴν μητέρα . . . **τοῖς σοῖσιν αὐτοῦ** . . ἀκολουθεῖ κανονικῶς καὶ τοῖς νέοις (ἐνν. τὸν πατέρα) καὶ τοῖς ἐπὶ γῆς ἄνω (ἐνν. τὴν μητέρα). **ἀμφιπλήξ** (ἀμφι - πλήττω) = ἐκατέρωθεν πλήττουσα, κτυπῶσα καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη, δηλ. καὶ ἀπὸ τοῦ πατρὸς καὶ ἀπὸ τῆς μητρὸς. **δεινόπους** = ἔχουσα φοβεροὺς πόδας, φοβερὰ διώκτρια. **ὀρθά** = τὰ πράγματα ὑπὸ τὴν ἀληθῆ αὐτῶν ὄψιν. **σκότος** = διαορκές σκότος. **λιμῆν** = θάλασσα. **Κιθαιρῶν** = ὄρος (ἔθηκε τὴν συγκεκριμένην καὶ ἀτομ. ἐννοίαν Κιθαιρῶν, ἀντὶ τῆς γενικῆς ὄρος, ἴσως, διότι ἐν Κιθαιρῶνι ἐξετέθη ὁ Οἰδῖπος ὡς βορέφορ). **σύμφωνος** = συμφωνῶν, ἀντηζῶν συντάσ. μετὰ γενικῆς **βοῆς** = θὰ ἀντηζήσῃ τοὺς θρήνους σου, **καταισθάνομαι** = αἰσθάνομαι καλά, κατανοῶ. **ὕμέναιος** = τὸ γαμήλιον ἄσμα, εἶτα δὲ μετωνυμικῶς σημ. τὸν γάμον. **δόμοις** = ἐν τῷ πατριζῶ οἴκῳ. **ἄνορμον** = ἀνευ ἀσφαλῶς λιμένους. (κατηγορ.). **ἄνορμος ὕμέναιος** δὲ εἶναι ὁ ἀλίμενος γάμος. ἡ μετοχὴ **τυχῶν** εἶναι ἐνδοτικῆ. **εὐπλοίας** ἐνν. τὴν εἰδυοῖκην λύσιν τοῦ αἰνίγματος. **ἄλλων κακῶν** = τῶν ἄλλων βδελυρῶν σχέσεών σου (μετὰ τῆς

μητρός). **ἄ σ' ἐξισώσει σοί τε . . .** παρήχησις τοῦ σ, λόγω ὀξύτητος τοῦ λόγου. **πρὸς ταῦτα** = ἔναντι αὐτῶν, πού σου λέγω. **τοῦμόν στόμα** = τὰς προφητείας μου, ἐμέ. **προπηλακίζω** κυρίως σημ. χροίω διὰ πηλοῦ, ῥίπτω εἰς τὴν λάσπην, ἔδω μεταφορικῶς: ὑβριστικῶς μεταχειρίζομαι τινα, διασύρω. ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: **οὐ γὰρ ἔστι βροτῶν, ὅστις ἐκτριβήσεται ποτε κάκιον σοῦ. ἐκτρίβομαι** = φθείρομαι, καταστρέφομαι ἔξ ὀλοκλήρου. **οὐκ εἰς ὄλεθρον** ἔνν. ἄπει — δὲν πᾶς νὰ χαθῆς, τὸ αὐτὸ ὄημα ἐννοητέον εἰς τὸ οὐχὶ θάσσον. **ἄψορρος** ἐκ τοῦ ἄψ = ὀπίσω καὶ ἴέω = ὀπίσω πορευόμενος, ἔδω σημαίνει ὀπίσω. **ἀποστρέφομαι** = στρέφομαι πρὸς τὰ ὀπίσω. τά: **πάλιν, ἄψορρος, ἀποστραφεὶς ἄπει**, ἔχουσι τὴν αὐτὴν περίπου σημασίαν καὶ ἀποτελοῦσι πλοῦτον ἐκφράσεως, γίνεται δὲ τοῦτο συνήθως, ὅταν ὁ λέγων κατέχεται ὑπὸ μεγάλης συγκινήσεως ἢ ὀργῆς. **οὐδ' ἰκόμην κ.τ.λ.** ἐννοεῖται: οὐ μόνον ἄπειμι θάσσον, ἀλλ' οὐδ' ἂν . . . **φωνήσοντα** τίνος εἴδους μετοχὴ εἶναι; **σχολῇ** κυρίως = δυσκόλως καὶ ἐκ τῆς σημασίας αὐτῆς = οὐδέποτε. **ἔστειλάμην** = μετεπεμφάμην, **ἔστειλάμην ἂν** ἀπόδ. τίνος ὑποθέσεως; **γονεῦσι** δοτ. τῆς κρίσεως. **μῶροι-ἔμφρονες** ἐπεξηγοῦν καὶ ἀναπτύσσουν τὸ τοιοῦδε. **ποίοισι** ἔνν. γονεῦσι. **μείνον**, εἰπὼν τὰ προηγούμενα ὁ Τειρεσίας ἐδοξίμασε νὰ φύγη, ἀλλὰ ἐπειδὴ ὑπεδήλωσεν, ὅτι γνωρίζει τοὺς ἀληθεῖς γονεῖς, ἐνεθυμήθη ὁ Οἰδίπους τὰ ἐν Κορίνθῳ λεχθέντα περὶ αὐτοῦ καὶ τὸν δοθέντα χρησιμὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ διὰ τοῦτο θέλων νὰ μάθῃ τὴν ἀληθῆ καταγωγὴν του, τὸν προτρέπει νὰ μείνῃ, ἐνῷ πρότερον τὸν ἔστελλεν εἰς ὄλεθρον. **ἐκφύει** ἴστωρ. ἐνεστ. = ἔχει γεννήσει, εἶναι πατήρ μου. **φύσει** ἔδω σημ. = ἀποκαλύπτει τὴν γέννησίν σου, τοὺς γεννήτοράς σου. **διαφθείρω** = καταστρέφω (ἔνν. τὰ μετὰ τὴν ἀποκάλυψιν παθήματά του). **αἰνικτὰ** = αἰνιγματώδη. **ἄριστος** εἰρων. **μέγαν** ἔνν. τὴν δόξαν του ἐπὶ τῇ λύσει τοῦ αἰνίγματος καὶ τῇ ἀναλήψει τοῦ βασιλικοῦ ἀξιώματος. ὑπόθεσις τοῦ: εὐρήσεις, εἶναι: ἐὰν σκέψη καλῶς. ἡ **τύχη** = ἡ τυχαία σύμπτωσης τῆς λύσεως τοῦ αἰνίγματος διατί κατέστρεψεν αὐτόν; **οὐ μοι μέλει** = δὲν με ἐνδιαφέρει (ἔνν. ὅτι με κατέστρεψεν ἡ τύχη). **εἰ τὴν πόλιν τήνδ' ἐξέσωσα** = ἀρκεῖ, πού ἔσωσα αὐτὴν ἔδω τὴν πόλιν. (πῶς χαρακτηριστικῶς πάλιν ἐνταῦθα τὸν Οἰδίποδα;) **κομιζέτω δήτα** ἄς τὸν ὀδηγήσῃ λοιπὸν (ἀπ' ἔδω). **ὄχλῳ** = ἐνοχλῳ. **ἐμποδῶν** = παρέχων ἐμπόδια διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ χρησιμοῦ. **συθείς** (παθ. ἀόριστος τοῦ σεύομαι = κινεῖμαι ταχέως) = ἐὰν ἀπέλθῃς ἀμέσως. **τᾶν** = τοὶ ἂν.

ὄν οὐνεκ' ἤλθον (προσδιορ. τελ. αἰτίου). ὅπου ἀντί ὅπως. οὐκ ἔσθ' ὅπου δὲν ὑπάρχει τρόπος ὅπως. τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐτέθη κατ' αἰτιατ. καθ' ἔλξιν πρὸς τὸ ἐπὶ. ὄν. ἀνακηρύσσων φόνον = κἀμινων προκηρύξεις διὰ τὸν φόνον τοῦ Λαίου. λόγῳ = ὁ λόγος θὰ ἦτο πλήρης: ξένος μὲν λόγῳ μέτοικος ὄν, εἶτα δὲ φανήσεται (ἀντί φανησόμενος σχετικῶς πρὸς τὴν μετ. ὄν). ξυμφορὰ = συντυχία, καλὴ τύχη (διὰ τὸ ὅτι θὰ ἀποκαλυφθῆ Ἐθβαῖος). ἐκ δεδορκότος (ἐντονώτερον τοῦ: βλέποντος). σκήπτρῳ προδεικνύς = τῇ βακτηρίᾳ δεικνύς ἑαυτῷ τὴν ὁδόν. ἐμπορεύομαι = πορεύομαι, μεταβαίνω. αὐτὸς = ὁ ἴδιος. ὁμοσπόρος = ὁμόγαμος. ἰὼν εἴσω = εἰσερχόμενος εἰς τὸ ἀνάκτορόν σου. κἂν λάβης ἔνν. ἐμέ. φάσκειν ἀντι προστακτ. (προβλ. ἀγγέλλειν κ.τ.λ.) μαντικῆς μηδὲν φρονῶ = οὐδεμίαν γνῶσιν (ιδέαν) ἔχω μαντικῆς. Μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὁ Τειρεσίας ἀπέρχεται ἐκ δεξιῶν.

Πραγματικαί: Λοξία τοιουτοτρόπως ἐπεκαλεῖτο ὁ Ἀπόλλων διὰ τὸ σκοτεινὸν καὶ διφορούμενον τῶν χρησιμῶν του. **προστάτου** ἐν ταῖς ἀρχαίαις Ἀθήναις πᾶς μέτοικος εἶχεν ἓνα πολίτην, ὁ ὁποῖος ἀνελάμβανε τὴν προστασίαν καὶ κηδεμονίαν του ἐνώπιον τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν δικαστηρίων, τὸ ὄνομα δὲ τοῦ μετοίκου κατεγράφετο εἰς τοὺς καταλόγους τῆς πόλεως ὁμοῦ μετὰ τοῦ προστάτου αὐτοῦ. τοῦτο ἐλέγετο **γράφομαι προστάτου**. Ἄρά, ἢ Ἄρα προσωποποιηθεῖσα, ἄλλοτε μὲν διακρίνεται ὡς αὐθύπαρκτος καὶ ἄλλοτε ταυτίζεται πρὸς Ἐρινῦν. **ὄρμον ἄνορμον** ὁ γάμος τοῦ Οιδίποδος, ὑπὸ εὐτυχεῖς κατὰ τὸ φαινόμενον περιστάσεις συναφθεῖς, παραβάλλεται πρὸς εἰσπλουν ἄνορμον, τ. ἔ. πρὸς λιμένα ἀλίμενον, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐνανάγησεν. **εἰπὼν ἄπειμι οὐ τὸ σὸν δείσας...** ὁ Τειρεσίας ἐρεθισθεὶς ἐκ τῶν περιφρονητικῶν δι' αὐτὸν λόγων τοῦ Οιδίποδος, ἀποκαλύπτει τὰ κατ' αὐτὸν τώρα σαφέστερον, ἀποφεύγων τὰς ἐπιφυλάξεις. Φαίνεται δέ, ὅτι ὁ Οιδίπους εἶχεν ἀπέλθει τῆς σκηνῆς, καθ' ἣν ὥραν ἔλεγε τὰ τοιαῦτα ὁ μάντις, καὶ δὲν ἤκουσεν αὐτά, ἢ δὲ φράσις «οὐ τὸ σὸν δείσας πρόσωπον» δὲν ἀντιμάχεται εἰς τὸ γεγονός τῆς ἀπουσίας τοῦ Οιδίποδος, ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ Τειρεσίας ἦτο τυφλὸς καὶ δὲν ἀντελήφθη τὴν ἀπουσίαν του.

Α' Σ τ ά σ ι μ ο ν

Στιχ. 463-512 **θεσπιέπεια** (θέσπις = θεὸς ἔσπον) = ἡ ἐκπέπουσα θεῖα ἔπη, ἢ προφητικῆ. **Δελφίς** = Δελφικῆ. **πέτρα** = βράχος,

ἐτέθη ὁ τόπος ἀντὶ τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνος. ἄρρητ' ἄρρητων τίθεται ἀντὶ ὑπερθετικοῦ = δαινότατα. **τελέσαντα** κατηγορ. μετοχή, καίτοι ἔξαοτάτα ἐκ ῥήματος λεκτικοῦ. ἢ σειρά τῶν λέξεων: τίς (ἐστίν) ἐκεῖνος, ὄντιν' ἅ θεσπιέπεια Δελφίς πέτρα εἶπε τελέσαντ' ἄρρητ' ἄρρητων φονίαισι (φονικαῖς) χερσίν; ὥρα (ἐνν. ἐστίν) = εἶναι καιρός. **ἀέλλας** -άδος = ταχεῖα, λέγεται περὶ ἵππων τρεχόντων, ὅπως ἡ θάελλα (ἄελλα). **σθυναρώτερον** = ἰσχυρότερον, ἐδῶ σημ. ταχύτερον. **ἐπενθρώσκω** = ἐφορμῶ (τὸ ἀπλοῦν ῥήμα θρώσκω ἀορ. β'. ἔθορον, ἐξ οὗ θούριος, σημ. πηδῶ). **πυρὶ καὶ στεροπαῖς** σχῆμα ἐν διὰ δυοῖν = κεραυνίῳ πυρὶ, πυρφόρῳ κεραυνῶ, προσδιορίζει ὡς ὄργανικ. δοτ. τὸ ἔνοπλος. **γενέτας** σημ. πατὴρ καὶ υἱός. ἐδῶ σημ. τὸ δεύτερον. **Κῆρες** = μοῖρα τοῦ θανάτου. ἐδῶ εἶναι αἱ Ἑρινύες, ἐπιζητοῦσαι τὴν τιμωρίαν τοῦ φονέως τοῦ Λαῖου. **ἀναπλάκητοι** = ἀναμπλάκητοι (παρελείφθη τὸ μ. λόγῳ τοῦ μέτρου. γίνεται ἐκ τοῦ α στερητικοῦ καὶ τοῦ ἀπαρμεφάτου ἀορ. β'. ἀμπλακεῖν = ἀμαρτῆσαι) = αἱ οὐδέποτε ἀποτυγχάνουσαι τοῦ σκοποῦ των. **δειναὶ** κατηγοροῦσι. τοῦ Κῆρες.

Ἀντιστροφὴ **ἀ. ἔλαμψεν** = ἐφότισεν, ἐδήλωσεν ἢ ἤχησε λαμπρῶς καὶ εὐκρινῶς. **γὰρ** ἐπεξηγεῖ τὸν τρόπον τῆς διώξεως ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος. **νιφόμενος** = χιονοσκεπής. **φάμα** = ὁ χρησμός. ἢ σειρά τῶν λέξεων: ἔλαμψε γὰρ φάμα (ἀπὸ) τοῦ νιφόμενος Παρν. πάντα (Θηβαίων) ἰχνεύειν τὸν ἄδηλον (τὸν ἄγνωστον) ἄνδρα. **φοιτᾶ** ἐνν. ὁ ἄδηλος ἀνὴρ, ὁ φονεὺς. **γὰρ** αἰτιολ. τὸ ἰχνεύειν. **ὑπ' ἀγρίαν ὕλαν** = εἰς τὰ ἄγρια δάση. **ἄτε** = ὅπως. **μελέῳ ποδὶ** = μετὰ τὸν δυστυχῆ του πόδα (ἐνεκα τῆς διαρκοῦς διώξεώς του). **χηρεύω** = ζῶ εἰς τὴν μοναξίαν, στεροῦμαι τῆς κοινωνίας τῶν ἀνθρώπων. **μεσόμφαλα** = εὐρισκόμενα εἰς τὸ κέντρον τῆς γῆς (τὸν ὀμφαλὸν τῆς γῆς). καθ' ὑπαλλαγὴν εἶπε τὰ μαντεῖα μεσόμφαλα ἀντὶ τοῦ τόπου, ὅστις εὐρίσκετο εἰς τὸν ὀμφαλὸν τῆς γῆς. **ἀπονοσφίζων** = ἀπομακρύνων ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀποφεύγων. **ἀείζωντα** = πάντοτε ἰσχύοντα, ἔχοντα αἰώνιον κῆρος. **περιποτῶμαι** = περιπίπτωμαι. ἐν ὅλῃ τῇ ἀντιστροφῇ γίνεται παρομοίωσις τοῦ φονέως πρὸς ταῦρον, ὑπὸ τοῦ οἴστρου κεντούμενον καὶ φεύγοντα, ἵνα κρυφθῇ. ὁ οἴστρος παρομοιάζεται πρὸς τὸν χρησμὸν καὶ τὰ μαντεῖα.

Πραγματικά: Ὁ χορὸς ἀκούσας εἰς τὸ τέλος τὸν διάλογον καὶ τὴν στιχομυθίαν τοῦ Οἰδίποδος καὶ Τειρεσίου, δὲν κἀμνει λόγον περὶ Φηφιοποίηθη ἀπὸ το Ἰνστιπούτο Εκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

τοῦ μάντεως, ἀλλὰ προτιμᾷ ἐν τῇ α'. στροφῇ καὶ ἀντιστροφῇ νὰ κάμῃ μνειάν περὶ τοῦ χρησμοῦ καὶ μόλις ἐν τῇ β'. στροφῇ καὶ ἀντιστροφῇ ὁμιλεῖ περὶ τῶν λεχθέντων ὑπὸ τοῦ Τειρεσίου. **Δελφίς πέτρα** εἶναι ὁ ὑπεράνω τῶν Δελφῶν ἀπότομος βράχος, αἱ Φαιδοιάδες πέτραι, παρὰ τὰς ὁποίας ἔκειτο ἡ Κασταλία πηγὴ καὶ τὸ μαντεῖον. **πυρὶ καὶ στεροπαῖς** λέγει κεραυνὸν πῦρ, ἐπειδὴ ὁ Ἀπόλλων ἐρμηνεύει τὴν θέλησιν τοῦ Διὸς καὶ ἐκτελεῖ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ καὶ κατ' ἀκολουθίαν ὀπλίζεται μὲ τὸ ὄπλον τοῦ πατρὸς, τὸν κεραυνόν. **Κῆρες** αἱ μοῖραι τοῦ θανάτου παρίστανται ἐδῶ ὡς θεότητες τιμωροί, ὡς Ἔρινες, αἱ ὁποῖα ζητοῦν νὰ τιμωρήσουν τὸν φονέα τοῦ Λαΐου. **μεσόμφαλα μαντεῖα** ἐπιστεύετο ὅτι τὸ μαντεῖον τῶν Δελφῶν ἔκειτο εἰς τὸ κέντρον τῆς γῆς καὶ ὅτι ὁ Ζεὺς ἀπέλυσε ἐξ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως δύο ἀετοὺς κατ' ἀντίθετον διεύθυνσιν, οὗτοι δὲ πετάζαντες συνηγήθησαν εἰς τοὺς Δελφούς, ὅπου μνημεῖον λευκοῦ λίθου σχήματος ἡμισφαιρίου, ἐντὸς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐδείκνυε τὴν θέσιν τῆς συναντήσεως. Τοῦτο ἔλεγετο ὀμφαλός.

Στροφὴ β'. **δεινὰ ταράσσει** = φοβερὰς σκέψεις ἐν τῇ ψυχῇ ἀνακινεῖ, ἐξεγείρει. **οἰωνοθέτης** = ὁ ὀρίζων τὴν σημασίαν τῶν οἰωνῶν, ὁ οἰωνοσκόπος. **οὔτε δοκοῦντα οὔτ' ἀποφίσκοντα** = οὔτε πιθανὰ (πιστευτὰ) οὔτε ἀπίθανα (ἀπίστευτα). **ὀργῶν μετ. αἰτιολ. ἐνθάδε** = ἐν τῷ παρόντι. **ὀπίσω** = ἐν τῷ παρελθόντι. **νεῖκος** = φιλονικία. **ἔκειτο** = ὑπῆρχε. **τὰ νῦν** = τώρα μετὰ τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ Τειρεσίου. **πρὸς ὅτου δὴ** (ἐνν. νείκους) = ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἀκριβῶς ἐκκινῶν (ὀρμώμενος). **βασάνω πίστιν ἔχων** = ἀποδίδων εἰς αὐτό, ὡς εἰς ἀποδείξιν, πίστιν. **ἐπίδαμος φάτις Οἰδιπόδα** = ἡ ὑπάρχουσα παρὰ τῷ λαῷ φήμη περὶ τοῦ Οἰδίποδος. **εἶμι ἐπί...** νὰ ἐπέλθω κατὰ. **Λαβδακίδαις** δοτ. χαριστική. **ἀδήλων θανάτων** γεν. ἀντικειμ. εἰς τὸ ἐπίκουρος. **θανάτων** ποιητ. πληθ. ἀντὶ τοῦ ἐνικ. θανάτου.

Ἀντιστροφὴ β'. **ξυνετὸς** = σοφός. **πλέον φέρομαι** = ὑπερέχω, ὑπερβάλλω, ἢ φράσις πλέον φέρω. ἐλήφθη κατὰ μεταφορὰν ἐκ τῶν ἀγῶνων. **σοφία** δοτ. ὄργαν. **παραμείβω** = ὑπερτεροῦ. **μέμφομαι** = κατηγοροῦ. **κατάφημι** = λέγω νά, ἐπιδοκιμάζω. **ἐπ' αὐτῷ**, ἀντί: ἐπὶ τοῖς Θηβαίοις, ἀλλ' ἐπειδὴ οὗτος προσήλθεν, ἵνα λύσῃ τὸ αἴνγμα, ὁ κίνδυνος ἐκ μέρους αὐτῆς κατ' αὐτοῦ κυρίως ἐστρέφετο. **βασάνω** =

ἐν τῇ δοκιμασίᾳ του. **ἡδύπολις** = εὐχάριστος εἰς τὴν πόλιν. **τῷ** = διὰ ταῦτα. **ὄφλισκάνω κακίαν** = ὄφλισκάνω δίκην κακίας = θεωροῦμαι κακός. οὕτω λέγεται ὄφλισκάνω μοῦραν, δυσσέβειαν, αἰσχύνην κτλ.

Στιχ. 513-531. Ὁ Κρέων ἔρχεται ἐκ τῆς δεξιᾶς παρόδου, διότι δὲν ἦτο σύνοικος τοῦ Οἰδίποδος, ὡς διαφαίνεται καὶ κατωτέρω ἐν τῷ στίχῳ 533. **πολίται** = συμπολίται. **πεπυσμένος** (πινθάνομαι) αἰτιολ. μετοχ. **κατηγορεῖν** = κατηγοροῦντα λέγειν. **ἀτλητῷ** ἐκ τοῦ ἀτλητος (ἀ-τλάω = ὑπομένω) = ἀδυνατῷ νὰ ὑπομείνω, δυσανασχετῷ. **μακροαίων** = μακροχρόνιος. **φέροντι** μετ. ὑποθ. **βάξις** (ἐκ ῥ. βάζω = λέγω, ὁμιλῶ) = λόγος, κατηγορία. **εἰς ἀπλοῦν** = εἰς μικρόν, πρὸς ἀντίθεσιν τοῦ κατωτέρω **εἰς μέγιστον**. **τῇ πόλει** = ἐνώπιον τῶν πολιτῶν. **μὲν δὴ** = μὴν δὴ = ἀλλὰ βεβαίως. **ἦλθε** = ἔξεφράσθη. **ὄργῃ βιασθὲν ἂν μᾶλλον ἢ γνώμη φρενῶν** = τὸ ὅποιον θὰ προεκλήθη μᾶλλον ἐκ στιγματίας ὄργῆς παρὰ ἐξ ἐνδομύθου πεποιθήσεως. **ἐφάνθη** = ἦλθεν εἰς φῶς. **τοὺς λόγους** ἔθηκε τὸ ἄρθρον διὰ νὰ δηλώσῃ τοὺς γνωστοὺς λόγους τοῦ Τειρεσίου, τοὺς λεχθέντας ἀνωτέρω ὑπ' αὐτοῦ. **οἶδα δ' οὐ** ἐτέθη ἢ ἄρνησις μετὰ τὸ ῥῆμα πρὸς ἕξαρσιν τῆς ἀντιθέσεως. **τίνι γνώμη** = μὲ ποίαν πρόθεσιν. ὁ χορὸς ὁμολόγησε μὲν ὅτι ἐλέγοντο, ἀλλὰ προσέθηκε τὸ οἶδα δ' οὐ, γνώμη τίνι, διὰ νὰ μετροιάσῃ τὴν κακὴν ἐντύπωσιν τοῦ Κρέοντος καὶ τὴν ὄργην αὐτοῦ. **ἐξ ὁμ. ὀρθῶν** = μὲ ἀνοικτὰ (μὴ τεταραγμένα) μάτια. **ἐξ ὀρθῆς φρενὸς** = μὲ ἤρεμον νοῦν. **ἐπίκλημα** (ἐπικαλέω) = κατηγορία. **ὄδε** = ἰδοῦ.

Πραγματικά : **τύραννος** ἐνέχει ἡ λέξις αὕτη προσβλητικὴν ἔννοιαν διὰ τὸν Οἰδίποδα, ὑποδηλοῦσα, ὅτι οὗτος δὲν εἶναι κληρονομικῶς δικαιοῦματι βασιλεύς. **τάχ' ἂν βιασθὲν...** ὁ χορὸς πάντοτε ἀποβλέπει εἰς συμβιβασμοὺς καὶ καταπραΰνει τῶν ὀργιζομένων. **ἄ γὰρ δρωσιν οἱ κρατοῦντες οὐχ' ὀρώ.** τοῦτο εἶναι πολὺ δουλοπρεπές. **ἐξ ὁμμάτων ὀρθῶν.** ἐπειδὴ δὲν δύναται νὰ τὸν διαφωτίσῃ ὁ χορὸς περὶ τῶν προθέσεων τοῦ Οἰδίποδος, ὁ Κρέων προσπαθεῖ νὰ μαντεύσῃ αὐτὰς ἐκ τῆς ἐξωτερικῆς ὄψεώς του, καὶ διὰ τοῦτο ἐρωτᾷ περὶ τοῦ βλέμματός του, διότι ἐν αὐτῷ κατοπτρίζεται ἡ ψυχὴ.

Στιχ. 532-633. **οὔτος σὺ** = ἔ σὺ (διαφαίνεται τὸ ὀργίλον ὕφος τοῦ Οἰδίποδος, διὰ τοιούτων δὲ προσφωνήσεων ἐξεδηλοῦτο παρ' ἀρχαίους

ἐχθρότης καὶ ἐρεθισμὸς τοῦ λέγοντος). **τόλμης** = θράσους καὶ ἀναδειας. **φονεὺς** ἀφ' οὗ ὁ Κρέων κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Οιδίποδος ὑπέβαλεν εἰς τὸν Τειρεσίαν γὰ τὸν θεωρήσῃ φονέα τοῦ Λαίου, ἄρα κατ' αὐτὸν εἶναι φονεὺς του, διότι ὁ φονεὺς τοῦ Λαίου θὰ ἐφονεύετο. **τοῦδε τ' ἀνδρὸς** = ἐμοῦ. **ἐναργῆς** = ὀλοφάνερος. **ὡς οὐ γνωριόιμι** = ὅτι δὲν θὰ ἀποκαλύψω. ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀπὸ τῆς προηγ. μετ. ἰδών, ὑπονοουμένης κατὰ ζευγμα συνωνύμου μετ. ὑπολαβών, νομίσας. **προσέρπω** = δολίως πλησιάζω, ἐρχομαι ὑπούλως (μεταφορ. ἀπὸ τῶν ὄψεων). **ἀλέξομαι** μελ. τοῦ ἀλέξομαι = ἀποκρούω. **ὡς οὐ γνωριόιμι ἢ οὐκ ἀλεξοίμην** ἀναπτύσσοσι κατ' ἀντίστροφον τάξιν, ἤτοι κατὰ σχῆμα χιαστόν, τὰ προηγούμενα δελίαν ἢ μωρίαν. **ἐγχείρημα** = ἐπιχείρημα. **ὄ** = ἦ. **οἶσθ' ὃ ποίησον;** < οἶσθ' ὃ χεῖ σε ποιεῖν; τίθεται δηλ. παρὰ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς μετὰ τὴν ἐρώτησιν, οἶσθ' ὄ, ἢ προστακτικὴ ποίησον πρὸς δῆλῳσιν συμβουλῆς. **ἀντί** = ἔναντι εἰς ἀπόκρισιν. **αὐτὸς** = ὁ ἴδιος, μόνος σου. **βαρὺν** = ἀντιπαθητικόν, φορτικόν. ἢ σειρὰ τῶν λέξεων: **ἄκουσόν μου, νῦν πρῶτ' ὡς ἐρῶ** (πῶς θὰ ἐξηγήσω). **τοῦτ' αὐτὸ** ἐπαναλαμβάνονται αἱ αὐταὶ λέξεις τοῦ Κρέοντος διὰ γὰ σκώπη αὐτόν. **αὐθαδία** = ἀνταρέσκεια, αὐθαιρεσία. **κακῶς δρῶ** σημαίνει ὅτι καὶ τὸ κακῶς ποιῶ, παθητ. τὸ κακῶς πάσχω. **ὑπέχω δίκην** = δίδωμι δίκην = τιμωροῦμαι. **τὴν δ.** = τὴν προσήκουσαν, τὴν ἐπιβεβλημένην. **σοὶ** ποιητ. αἰτ. τοῦ εἰρησθαι. **ἔνδικα** = δίκαια, ὀρθά. **σεμνόμαντις** = σεμνός, σοβαρὸς μάντις (εἰρων). **ἐπὶ τὸν** = ἵνα κακαλέσῃ αὐτόν. **τῷ βουλευμάτι** = τῇ συμβουλῇ (προσδιορ. τοῦ κατὰ τι). **χρόνον** διακόψαντος τοῦ Κρέοντος, ὁ Οιδίπους δὲν προσέθηκε τὸ ῥῆμα, ὅπερ θὰ ἦτο παθητικόν. **ἔρρει** (ἴστορ. ἐνεστώς) = ἔγινεν ἄφαντος. **θανασίμῳ χειρῶματι** = μὲ βίαιον θάνατον. **μακροὶ παλαιοὶ τε** (ἀντὶ ἐνικοῦ ἀριθ.) = ἀπὸ πολλοῦ ἀρχίσαντες καὶ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐκπαθέντες. ἐδῶ εἶναι σύμπτυξις δύο προτάσεων. ἀντί: **μακρὸς παλαιὸς τ' ἂν χρόνος εἴη εἰ μετρηθεῖη. τότε**, ὅτε δηλ. ἐφονεύθη ὁ Λαίος. **εἰμὶ ἔν τινι** = ἀσχολοῦμαι εἰς τι (ὁμοίως λέγεται: ἐν φιλοσοφίᾳ, ἐν λόγοις εἰμὶ). **σοφὸς γε** (τὸ γέ βεβαιωτ.). **οὔκουν...** ἢ σειρὰ τῶν λέξεων: **οὐδαμοῦ ἐμνήσατό σου ἐμοῦ γε** (= τοῦλάχιστον) **πέλας ἐστῶτος** (= παρόντος ἐμοῦ). **παρέσχομεν** = ἐκἀμῶμεν τὴν ὀφειλομένην ἔρευναν. (ἢ πρόθεσις παρὰ ἐπιτείνει τὴν ἔννοιαν τοῦ ῥήματος). **σοφὸς** εἰρωνεύεται τὸ ἀνωτέρω λεχθὲν ἐν στίχ. 563 **σοφὸς γ'** ὁμοίως κ.τ.λ. **τάδε** δηλ. τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐρεῦνης, περὶ τοῦ ποῖος ἦτο ὁ φο-

νεύς. **ἐφ' οἷς** = ἐπὶ τούτοις, δι' ἃ. **φρονῶ** = γνωρίζω. **φιλῶ** = συνηθίζω.
ὀδοῦνεκα = ὅτι. **ξυνέρχομαι** = ἔρχομαι εἰς συνεννόησιν (τί λόγος
 εἶναι ἔδω;) **τὰς ἐμὰς** (ἀντὶ γεν. ὑποκειμ.). **Λαῖου** γεν. ἀντικειμ.
διαφθοραὶ = φόνος. ἡ ἐριμνεΐα: ὅτι ἐὰν δὲν εἶχεν ἔλθει εἰς
 συνεννόησιν μὲ σέ, οὐδέποτε ἠθέλην ὁμιλήσει περὶ τοῦ φόνου τοῦ
 Λαῖου, ὅτι ἔγνων ἀπὸ ἐμέ. **αὐτός** = ὁ μόνος σου. **ταῦθ** = κατὰ τὸν ἴδιον
 τρόπον. **ἄπερ**. = καθ' ὃν ἀκριβῶς. **ἐκμανθάνω** (ἢ προθ. ἐκ ἔχει ἐπιτα-
 τικὴν σημασίαν). **γῆμας ἔχεις** εἶναι περίφορ. παρακειμένον, συνήθης
 παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς καὶ σημ. διάρκειαν ἐνεργείας = ἔχεις σύζυγον.
ἀνιστορῶ = ἐρωτῶ νὰ μάθω. **ἄρχεις δ' ἐκείνη ταῦτά γῆς, ἴσον**
νέμων; = ἄρχεις δὲ ἐπὶ τῆς χώρας τὴν αὐτὴν ἀρχὴν μὲ ἐκείνην, ἀπο-
 δίδων ἴσας τιμὰς καὶ εἰς αὐτήν; **ἄν** = ἂ ἄν. **κομίζομαι** = λαμβάνω,
ἰσοῦμαι = εἶμαι ἴσος ὡς πρὸς τὴν τιμὴν. **σφῶν** = ὑμῖν (δοτ. προσ.
 ἄντων. β'. προσ.). **τρίτος** ἐτέθη κατὰ πλεονασμόν. **ἐνταῦθα γὰρ δὴ**
 = εἰς αὐτὸ ἀκριβῶς (δηλ. ἂν καὶ ἐτιμᾶσο ἕξ ἴσων μὲ ἡμᾶς, ὅμως ἐπι-
 βουλεύεσαι τὴν ἐξουσίαν μου). **κακὸς ἄπιστος. οὐκ**, ἔνν. φαίνομαι
 κακὸς φίλος. **εἰ διδοίης γε σαυτῷ λόγον** = ἐὰν βέβαια σκεφθῆς
 κατὰ σεαυτόν. **εἴ τινα...** ἡ σειρά τῶν λέξεων: **εἰ δοκεῖς ἐλέσθαι**
ἄν τιν' ἄρχειν ξὺν φόβοισι μᾶλλον ἢ ἄρχειν ἄτρεστον εὐδοντα.
ἄτρεστος (ἀ - τρέω = φοβοῦμαι) = ἀφοβος. **εὐδῶ** = κοιμῶμαι. **ἐγὼ**
μὲν οὐτ' αὐτὸς ἱμείρων ἔφυν εἶναι μᾶλλον τύραννος ἢ τύ-
ραννα δρᾶν = ἐγὼ τοῦλάχιστον οὔτε ὁ ἴδιος ἐπόθησα ἐκ φύσεως νὰ
 εἶμαι μᾶλλον τύραννος παρὰ νὰ ἔχω βασιλικὴν ἐξουσίαν. **ἔχειν** προσδιορ.
 ἀναφορᾶς. **πάσι χαίρω** = ὅλοι μου λέγουσιν χαίρει. **ἀσπάζομαι** = χα-
 ρετίζω, ὅλοι μου εἶναι ἀντικείμενον χαρᾶς. **νῦν** τρεῖς φορὰς ἐπα-
 ναλαμβάνομενον ἐξαίρει τὴν λόγῳ τῆς ἐξαιρετικῆς θέσεώς του συσ-
 σώρευσιν τόσων ἀγαθῶν. **ἐκκαλῶ** = καλῶ ἔξω, προσκαλῶ (πα-
 ραστατιχώτερον καὶ ὅπως θὰ ἐλέγομεν σήμερον εἶναι τὸ ἐκκαλοῦσι =
 ἔρχονται καὶ κτυποῦν τὴν πόρταν μου καὶ μὲ καλοῦν). **ἄποντα**
 (ἔνν. ὧν ἔχουσι χρεῖαν). **ἐνταῦθα** (ἐν τῷ ἐκκαλεῖν ἐμέ). **ἐνι** =
 ἔγκειται. **ἐκεῖνα** = τὴν ἐξουσίαν μετὰ τῶν δυσαρέστων συνθηκῶν
 αὐτῆς. **τάδε** = σημ. τὴν παρούσων θέσιν μου μετὰ τῶν εὐεργε-
 τημάτων αὐτῆς. **οὐκ ἄν...** ἡ σειρά τῶν λέξεων: **νοῦς καλῶς φρο-**
νῶν οὐκ ἄν γένοιτο νοῦς κακός = νοῦς ὑγιῶς κρίνων τὰ
 πράγματα δὲν δύναται νὰ γίνῃ κακός (μοχθηρὸς), νὰ ἐνεργήσῃ δηλ.
 ἐναντίον τοῦ συμφέροντός του. **τῆσδε τῆς γνώμης** (δηλ. τοῦ λαβεῖν

ἐκεῖνα ἀφείς τάδε). **ἂν τλαίην** = ἤθελον τολμήσει, ἔνν. ἀντικειμ. δρᾶν ἐκ τοῦ δρῶντος. **καὶ ἔλεγχον τῶνδε** προσεξαγγέλ. παράθεσις εἰς τὴν ἐπομένην πρότασιν πεύθου κτλ. = καὶ πρὸς ἔλεγχον αὐτῶν δὰ (ποῦ λέγω). **πεύθομαι** = πληροφοροῦμαι, ἐδῶ, ζητῶ νὰ μάθω., ποιητ. τύπος τοῦ παρὰ τοῖς πεζοῖς πυνθάνομαι. **Πυθῶδε πεύθου** παροήχησις. **τὰ χρησθέντα** = τὰ χρησιμοδοτηθέντα, πρόληψις. **τοῦτ' ἄλλο** ἀντὶ τοῦτο δὲ = ἀφ' ἑτέρου δέ. **τερασκόπος** = τερατοσκόπος = ὁ μάντις. **λαβῶν** = ἀφ' οὗ μὲ πιάσης, ἢ δὲ φρ. **κτάνης λαβῶν** ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ παρ' ἡμῖν: πιάσε με καὶ σκότωσέ με. **γνώμη δ' ἀδήλω** = ἐπὶ τῇ βίσει δὲ γνώμης ἀναποδείκτου. **χωρὶς** = ἀνθαρέτως (χωρὶς νὰ ἐρωτήσης ἄλλους). **αἰτιῶ** προστακτ. **μάτην** = ἀβασανίστως, ἀνεξετάστως. **ἴσον καὶ** = ἴσον πρὸς. **ἐκβαλεῖν** = ἀπολέσαι. **χρόνος** = μακρὸς χρόνος. **εὐλαβουμένῳ** (δοτ. τῆς κρίσεως) = κατὰ τὴν κρίσιν ἐκείνου, ὅστις προσέχει. **φρονεῖν** προσδιορ. ἀναφορ. εἰς τὰ: ταχεῖς καὶ ἀσφαλεῖς. ἢ ἔννοια εἶναι: διότι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι εἶναι ταχεῖς εἰς τὰς ἀποφάσεις των, δὲν εἶναι ἀσφαλεῖς (ἀλάθητοι) εἰς τὰς σκέψεις των. **ταχύς τις** κατηγορηματικῶς λαμβάν. τοῦτο = ταχέως πος. **ταχὺν δεῖ κάμει βουλευεῖν πάλιν** (= ἀντεπιβουλευεῖν) = ἀντιθέτως πρέπει ταχέως καὶ ἐγὼ νὰ λαμβάνω ἐναντίον του τὰ ἐπιβαλλόμενα πρὸς ἄμυνάν μου μέτρα. **ἡσυχάζων** = ἀδρανῶν, μὴ λαμβάνων τὰ προσήκοντα μέτρα. **τὰ τοῦδε** = τὰ σχέδια, οἱ σκοποὶ αὐτοῦ ἐδῶ. **ἦ** (ἔνν. χοήσεις). **ἦκιστα** = οὐδόλως. **ὅταν προδείξῃς** = ὅταν πρότερον (πρὸ τοῦ θανάτου μου)... **οἷόν ἐστι τὸ φθονεῖν** = ὁποῖου εἶδους εἶναι, εἰς τί συνίσταται ὁ ἐναντίον σου φθόνος μου. **οὐ πιστεύω** = δὲν ὑπακούω. **οὐ γὰρ** ἔνν. τὸ οὐχ ὑπεῖξω... **τὸ γοῦν ἐμὸν** (ἔνν. εὐ φρονῶ) = ὅσον ἀφορᾷ τοῦλάχιστον εἰς τὸν ἑαυτόν μου σκέπτομαι ὀρθῶς, τοῦλάχιστον τὸ συμφέρον μου γνωρίζω καλῶς. **ἀλλ' ἐξ ἴσου δεῖ κάμειν** = δεῖ σε καὶ τὸ ἐμὸν εὐ φρονεῖν (δηλ. ὁ Οἰδίπους ὄφειλεν ὡς δίκαιος βασιλεὺς καὶ ὡς συγγενὴς νὰ σκεφθῇ καὶ διὰ τὸ ἰδικόν του συμφέρον). **εἰ δὲ ξυνίης μηδέν;** = ἂν δὲ δὲν ἐννοῆς τίποτε, ἂν πλανᾷσαι; **ἀρκτέον** = δεῖ σε ἄρχεσθαι. **καιρίαν** ἐπιρρημ. κατηγορ. = ἐν καιρῶ = εἰς κατάλληλον περίστασιν. **κάμοι πόλεως μέτεστι** = καὶ ἐγὼ μετέχω τῆς πόλεως, καὶ ἐγὼ ἔχω δικαιώματα ἐπὶ τῆς πόλεως. **εὐ τίθεμαι** = διευθετῶ, τακτοποιῶ.—

Πραγματικά: ἄνευ πλήθους καὶ φίλων διὰ μὲν τοῦ πλήθους

ἐγνοεῖται ὁ στρατός, διὰ δὲ τῶν φίλων, οἱ πολιτικοὶ φίλοι, τὸ πολιτικὸν κόμμα. **ἄνδρα συγγενῆ κακῶς δρῶν . . .** τραγ. εἰρωνεία. χωρὶς γὰρ θέλη ὁ Οἰδίπους προλέγει ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον θὰ πάθῃ βραδύτερον ὁ ἴδιος, στίχ. 614. **χρόνος δίκαιον ἄνδρα . . .** καὶ ἀληθῶς ὁ κακὸς δύναται γὰρ χαρακτηρισθῆ ὡς τοιοῦτος καὶ ἐκ μιᾶς μόνον κακῆς πράξεως, ἀλλὰ διὰ τὰ σχηματίσωμεν ἀντίληψιν, ὅτι εἶναι τις ἀγαθός, ἀπαιτεῖται μακρὰ παρακολούθησις καὶ δοκιμασία πρὸς διαγνώσιν αὐτοῦ. **ὦ πόλις, πόλις.** Νομίσας ὁ Κρέων, ὅτι ὁ Οἰδίπους καλεῖ τὴν πόλιν εἰς βοήθειαν, ἀποκρίνεται, ὅτι καὶ αὐτὸς εἶναι πολίτης καὶ ἔχει δικαιώματα γὰρ προστατευθῆ ὑπὸ τῆς πόλεως.

Στίχ. 631 - 649. **στάσις γλώσσης** = ἔρις γλώσσης, γλωσσομαχία. **ἄβουλος** = ἀλόγιστος, ἀπερίσκεπτος. **ἐπαίρομαι** = ἐγείρω. **κινῶ** = ἀνακινῶ. **νοσοῦσης μετ. ἐνδοτ. ἴδια κακὰ** = ἀτομικὰ πάθη. **οὐκ εἶ;** (μελ. τοῦ εἶμι) = δεν θὰ ὑπάγῃς; = πήγαινε, διότι ἡ ὀριστ. μελλ. ἐν ἀποφατικῇ ἐρωτήσει τίθεται ἀντὶ προστακτ. καὶ σημαίνει ἔντονον προσταγὴν. **μηδὲν** = μηδαμνόν, ἀσήμαντον. ἡ σειρά τῶν λέξεων καὶ **οὐ μὴ τὸ μηδὲν ἐς μέγ' ἄλλος οἴσετε; ἀποκρίνω** = ἀποχωρίζω, ἐκλέγω. ἡ γῆς **ἀπῶσαι** κ.τ.λ. Ἄνωτέρω ὁ Οἰδίπους ἠξίωσε τὸν θάνατον τοῦ Κρέοντος, ἤδη δὲ ὁ τελευταῖος οὗτος προσπαθεῖ γὰρ ἐπιτύχῃ μετριασμόν τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ, διὰ τὰ προδιαθέσῃ τὸν Οἰδίποδα εἰς ὑποχώρησιν ὑπὲρ τῆς ἐξουρίας του, ὅπερ δέχεται ὁ Οἰδίπους, ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ **ξυμφημι. τοῦμόν σῶμα** = ἐμέ. **σὺν τέχνῃ κακῇ** = μὲ δόλια τεχνάσματα. **ὄναίμην** (εὐκτ. ἀορ. τοῦ ὄνιμι. ὄνιναμαι = ὄφελουμαι) = γὰρ μὴ χαρῶ (ἐνν. τὴν ζωὴν μου), γὰρ μὴ σώσω. **νῦν** ἀντὶ τοῦ συλλογιστικοῦ νύν. **ἀραῖος** = ἐπικατάρατος. ἡ σειρά τῶν λέξεων: **ἀλλ' ὀλοίμην ἀραῖος, εἶ σε δέδρακά τι, ὧν ἐπαιτιᾶ με δρᾶν. τὸν δ' ὄρκον** = τὸν ὁμοθέντα ἀνωτέρω, διότι οἱ ὄρκοι εἴτε ὀμνύοντο ἐν ὀνόματι τῶν θεῶν, εἴτε μὴ, ἔπρεπε γὰρ τηροῦνται, ἐφ' ὅσον ἐτέλουν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν θεῶν, οἱ δὲ ἐπίορκοι ἐτιμωροῦντο ὑπ' αὐτῶν. **πιθοῦ** = πείσθητι. οἱ μετ. **θελήσας φρονήσας** συναφθεῖσαι μετὰ τῆς προστακτικῆς πιθοῦ, ἔχουν καὶ αὐταὶ προστακτικὴν ἔννοιαν, σημ. δεῖξον καλὴν θέλησιν καὶ ὀρθὴν σκέψιν. **εἰκάθω** ὑποτ. τοῦ ἀόρ. εἶκαθον, ἐκτενεστέρου τύπου τοῦ εἶκω = ὑποχωρῶ. τίνος εἶδους ὑποτακτικὴ εἶναι; **νήπιος** = (νή-ἔπος) = μικρός, ἀνάξιος λόγου. **ἐν ὄρκῳ** προσδιορ. τοῦ ὄργάνου =

δι' ὄρκου (δεδεμένον), ὥστε νὰ εἶναι ἰσχυρός. **καταιδοῦμαι** = σέβομαι. **τί φῆς;** = τί ἐννοεῖς; **ἐναγῆς** = ὁ διατελῶν ὑπὸ τὸ βάρος ἄγους, (μιαροῦ ἐγκλήματος) καὶ ἐπομένως ἀνόσιος, ἐνταῦθα ὅμως ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ ἀνωτέρω ἀραιὸς = δεδεσμευμένος δι' ὄρκου, ἄγνος. **ἐν αἰτία βάλλω** = αἰτιῶμαι, ἐνοχοποιῶ. τὸ ἀπαρέμ. βαλεῖν ἐξαρτ. ἐκ τοῦ ἐννοοῦμι. **φημί** καὶ διὰ τοῦτο τίθεται ἀντὶ προστακτ. **αἰτία ἀφανῆς λόγων** = κατηγορία ἀσαφῆς, στηριζομένη εἰς λόγους (καὶ ὄχι εἰς τὰ πράγματα) **νῦν** = νύν. **ἐπίσταμαι** = γνωρίζω καλῶς, τὸ δὲ εὖ πλεοναστικῶς κεῖται. ἡ ἐννοια τῶν λεγομένων ὑπὸ τοῦ Οιδίποδος εἶναι: ὅταν ὁ χορὸς θεωρήσῃ ἀθῶνον τὸν Κρέοντα, ὡς πρὸς τὰς εἰσηγήσεις του εἰς τὸν Τειρεσίαν, περὶ ἐνοχῆς τοῦ Οιδίποδος, εἶναι τὸ αὐτὸ ὡς ἐὰν θεωρῇ τὸν Οιδίποδα φονέα καὶ θέλῃ τὴν καταστροφὴν του, διότι κατὰ τὸν χρησιμὸν ἦτο ἀνάγκη ὁ τὸν Λαίον φονεύσας ἢ νὰ φονευθῇ ἢ νὰ ἐξορισθῇ πρὸς σωτηρίαν τῆς πόλεως ἀπὸ τοῦ λοιμοῦ. **οὐ τὸν**, πολλάκις ἐπὶ ὄρκων παραλείπ. τὸ **μά. πρόμος** = πρῶτος. **ἄθεος, ἄφιλος** = ἐγκαταλελειμμένος ὑπὸ τῶν θεῶν καὶ τῶν φίλων. **ὄ,τι πύματον** σύστ. ἀντικ. τοῦ ὀλοίμαν = εἶθε νὰ ὑποστῶ τὸν χειρίστον τῶν θανάτων. **φρόνησις** = ἰδέα. **φθίνουσα** (ὑπὸ τοῦ λοιμοῦ). **τρύχω** = κατατρύχω, βασανίζω. **προσάψει** (προσάπτω) ἀμεταβ. = θὰ προστεθοῦν. **ἴτω** = ἀπελθῆτω ἐλεύθερος. **τὸ σὸν στόμα** = σὲ κατόπιν τῶν λεχθέντων σου. **ἐλεινὸς** = ἀξιολύπητος. **στυγήσεται** = παθ. στυγηθήσεται = μισηθήσεται. **στυγνὸς** = ἔχει ἐνεργ. σημασ. = θὰ φέρῃς βαρέως τὸ πρᾶγμα ἐν τῇ ψυχῇ σου. **φύσις** = χαρακτήρ, ἰδιοσυγκρασία. **ἀλγισται ἑαυταῖς** = αἰσθάνονται μέσα των μεγίστην λύπην. **ἐκτὸς εἶ** = θὰ ἀπέλθῃς ἐκτὸς τῆς περιφερείας τῶν ἀνακτόρων. **τυχὼν σου** = ἀφ' οὗ σὲ εὖρον. **τυχὼν σοῦ** ἄγν. = ὑπὸ σοῦ παραγνωρισθεῖς. **ἐν δὲ τοῖσδ' ἴσος** = κατὰ τὴν κρίσιν δὲ τούτων ἐδῶ ὁ αὐτὸς κατὰ τὸν χαρακτῆρα, ὅπως καὶ προτύτερα. Μετὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ὁ Κρέων ἀπέρχεται διὰ τῆς δεξιᾶς παρόδου, ὁ δὲ Οιδίπους παραμένει μόνος σὺννοος.

Ἀντιστρ. **μέλλω** = βραδύνω. **ἦτις ἡ τύχη** (πλαγ. ἐρωτ.) = ποῖον ἦτο τὸ συμβάν (ποία εἶναι ἡ αἰτία τῆς ἔριδος). Τοῦτο θέλει νὰ μάθῃ ἡ Ἰοκάστη καὶ λόγῳ τῆς γυναικείας περιεργείας καὶ διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν κατάπαυσιν τῆς ἔριδος. **δόκησις λέγων** = ὑπόνοια στηριζομένη εἰς λόγους (προκύψασα ἐκ τῆς συζητήσεως). **ἄγνως** = παραγνωρίζουσα τὴν ἀλήθειαν, τὰ πράγματα, ἐπομένως ἀβάσιμος.

(δηλ. ἐπὶ λθε παρανόησις). ἤλθεν = ἐξεφράσθη. δάπτω = πειράζω, βλάπτω. τὸ μὴ ἴνδικον = ἡ μὴ δίκαια κατηγορία. ναίχι = ἐκτεταμένος τύπος τοῦ ναί, ὅπως παρ' ἡμῖν ναῖσκε. ἄλις ἐπιρρ. = ἀρκετά. γὰς προπονουμένας = ἐνῶ ταλαιπωρεῖται ἡ χώρα ἐκ προηγουμένων δεινῶν, ἡ σειρὰ τῶν λεξ. ἄλις, ἄλις ἔμοιγε φαίνεται (τὸν λόγον) αὐτοῦ μένειν, ἔνθα ἔληξεν γὰς προπονουμένας ἡ ἐπανάληψις τοῦ ἄλις δηλοῦσθαι μεγάλην ἐπιθυμίαν τοῦ χοροῦ νὰ λήξῃ ἡ φιλονικία. ἴν' ἦκεις = τοῦ ἔφθασες, εἰς ποῖον σημεῖον κατήντησες, πлаг. ἐρώτ., ἐξαρωτωμένη ἐκ τοῦ ὄρας. παρήμι = παραμελῶ, ἀδιαφορῶ. τοῦμόν = τὸ δίκαιόν μου, τὸ ἰδικόν μου συμφέρον. καταμβλύνω = ἐξασθενῶ. κέαρ (τὸ) κῆρ = καρδία = τὴν πρὸς σε ἀγάπην μου. παραφρόνιμος = παράφρων. ἄπειρος ἐπὶ φρόνιμα = ἀνίκανος (ἀκατάλληλος) εἰς πᾶν φρόνιμον. πεφάνθαι μ' ἄν = ὅτι πεφασμένος ἄν εἶην = ὅτι ἠθέλον φανῆ, δειχθῆ. εἴ σε νοσφίζομαι (ἡ ὑποθ. καθ' ὄριστ. ἀντὶ εὐκτ.) ἄν σὲ ἀπομακρύνω ἀπ' ἑμαυτοῦ, ἄν σὲ ἐγκαταλείπω. ἐν πόνοις = ἐν μέσῳ τῶν βασάνων, τῶν δοκιμασιῶν της. ὅς τ' οὖρισας ἀναφ. αἰτιολ. πρότ. ἀλύω καὶ ἀλύω = εἶμαι ταραγμένος ἐκ λύπης, εἶμαι ἐκτὸς ἑμαυτοῦ. οὖρίζω (ἐκ τοῦ οὖρος = οὖριος ἄνεμος) = φέρω εἰς οὖριον ἄνεμον, διευθύνω καλῶς. κατ' ὄρθον = αἰσίως, ἀσφαλῶς. εὐπόμπος ἔχει ἐνεργ. σημ. = ἀγαθὸς ὁδηγός, κυβερνήτης (ἐνταῦθα ὁ χορὸς προσπαθεῖ νὰ πρᾶξῃ τὸν Οἰδίποδα καὶ νὰ στρέψῃ τὴν προσοχὴν τῆς εἰς τὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως).

Πραγματικά: Ἄλιον. Οἱ Ἀρχαῖοι δοκιζόμενοι ἐπεκαλοῦντο σπνήθως τρεῖς θεοὺς, τὸν Δία, τὴν Ἀθηναίαν καὶ τὸν Ἀπόλλωνα, διὰ τοῦτο παρ' Ὀμήρῳ συχνὰ ἀπαντῶμεν τό: αἴ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἀπολλων, ἐνταῦθα δ' ἐπικαλεῖται τὸν Ἀπόλλωνα, ὁ ὁποῖος ἐποπτεύει καὶ πάντα γινώσκει, ἐπειδὴ καὶ ὁ χορὸς ἐξωτερικεῦε ἐνδὸ μυχον ψυχικὴν διάθεσιν. τοῖς πάλαι κακοῖς αὐτὰ εἶναι ὁ λοιμὸς καὶ αἱ ἐκ τούτου συμφοραὶ τῆς πόλεως.

Στιχ. 698-725 **κἀμὲ** ὅπως γνωρίζουν καὶ οἱ ἄλλοι πολῖται. **ὄτου ποτὲ πράγατος** = διὰ τίνα ἄρά γε αἰτίαν. **μῆνιν στήσας ἔχεις** = ἔχεις μνησίαι, ἔχεις ὀργισθῆ. **Κρέοντος** (ἡ γεν. ἐκ τοῦ λεκτ. ἐρῶ) = διὰ τὸν Κρέοντα ἢ μῆνιν Κρ. = διὰ τὴν μῆνιν πρὸς τὸν Κρέοντα. **οἶα βεβ. ἔχει καὶ εἰ σαφῶς ἐρεῖς** (πλάγαι ἐρώτ. προτ.). **ἐγκαλῶν Κρέοντι τὸ**

νείκος (= τὴν αἰτίαν τῆς φιλονικίας) = (διὰ τὸ νὰ ἴδω ἂν ἀκριβῶς θὰ ἐξηγήσης τὸ πρῶγμα), ἀποδίδων τὴν αἰτίαν τῆς φιλονικίας εἰς τὸν Κρόεοντα. **καθεστάναι** = εἶναι. **αὐτὸς** ξυνειδῶς (ἐνν. τὸ ὄ. φησὶ) ἐξ ἰδίας πεποιθήσεως. **μὲν οὖν** τοῦναντίον (ἐνν. ἐκ τῶν προηγ. οὐ μόνον δὲν εἶπεν ἐὰν γνωρίζῃ ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως, ... ἀλλὰ καί). **εἰσπέμψας** ἀποστείλας ἐκ μέρους τοῦ πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ του. **κακούργον** ἐπὶ τῆς σημ. τοῦ ἀπατηλοῦ, **τό γ' εἰς ἑαυτὸν** (προσδιορ. ἀναφορᾶς). **ἐλευθεροῖ στόμα πᾶν** (κατηγορ.) = παρουσιάζει τὸ στόμα του παντελῶς ἐλεύθερον (καθαρὸν) ἀπὸ τὴν κατηγορίαν. **οὐδὲν βρότειον** = οὐδὲν ἀνθρώπινον, οὐδεὶς ἀνθρώπος. **μαντ. τεχν.** γεν. μεριστ. **σημεῖα** = τεκμήρια, ἀποδείξεις. ... γὰρ διασαφ. ἤξοι μοῖρα αὐτὸν **θανεῖν** = θὰ ὀδηγήσῃ αὐτὸν τὸν μοιραῖον (θὰ συμβῆ) νά. ... **γένετο** εὐκτ. τοῦ πλαγ. λόγου. **καὶ τὸν μὲν** = καίτοι τοῦτον μὲν. **ὥσπερ γ' ἢ φάτις** (ἔστι) = ὅπως βεβαίως εἶναι ἢ φήμη, ὅπως λέγουν. **ἐν τριπλαῖς ἀμαξίτοις** (ἐνν. ὁδοῖς) = ἐν τῇ συναντήσῃ τριῶν ἀμαξιτῶν ὁδῶν. **βλάστας** = τὴν γέννησιν. **διέχω** = διαχωρίζω. **οὐ διέσχον καί,** ἀντὶ τῆς καθ' ὑπόταξιν ἔθηκε κατὰ παράταξιν σύντ. **ἐνζεύγνυμι** = συνδέω. **ἄβατον ὄρος** (ἐνν. τὸν Κιθαιρῶνα). **κάνταυθα** = καὶ ἐπὶ προκειμένη περιπτώσει (δηλ. τοῦ παιδὸς κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἐγένετο). **ἀνύω καὶ ἀνύτω** = κατορθώνω. **διορίζω** = καθορίζω. **πραυτεῖα** (τοῦτο λέγει μετὰ τινος περιφρονήσεως). **ὦν** = τούτων δὲ τῶν σημειῶν. **ἐντρέπομαι** τινος = φροντίζω περὶ τινος.

Πραγματικαί: οὐδὲν βρότειον μαντικῆς ἔχον τέχνησπαθεῖ διὰ τούτων νὰ ταπεινώσῃ τὰς μαντείας τοῦ Τειρεσίου. **λησταν** ἀναφέρονται πολλοὶ λησταί, διότι ὁ δραστεύσας ἀκόλουθος τοῦ Λαῖου πολλοὺς εἶχεν ἀναφέρει, εἴτε πλανηθεὶς ἕνεκα τοῦ φόβου του, εἴτε διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν φυγὴν του. **τριπλαῖς ἀμαξίταις** ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τούτων ὁ Οἰδίπους ἐταράχθη, ἐνθυμηθεὶς τὸν τόπον, ἔνθα ἐφύγευσε ἀνθρώπον καί, ὡς ἦτο ἐπόμενον, τοῦ μῆχαν ὡς λέγει ὁ λαός, ψύλλοι στ' αὐτιά ἀπὸ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν ἤκουσε τοῦτο. Τοιοῦτοτρόπως ἐδῶ ἔχομεν περιπέτειαν. **ἐνζεύξας ἄρθρα ποδοῖν** ὁ Λαῖος διὰ νὰ κρεμάσῃ τὸ νήπιον, ἐτρύπησεν ἀμφοτέρους τοὺς πόδας αὐτοῦ μεταξὺ τῶν σφυρῶν καὶ τῶν τενόντων, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα Οἰδίπους. Ὅμιλεῖ δ' ἐπίτηδες ἀορίστως **ἐνζεύξας ἄρθρα** διὰ νὰ μὴ ὑποπτευθῆ δι' ἑαυτὸν ὁ Οἰδίπους, ἄλλωστε ὁ Οἰδίπους ἀκούσας τὸ κεραινοβόλον

δι' αὐτὸν ἐν τριπλαῖς ἀμαξιτοῖς ἔχει καταληφθῆ ὑπὸ τῆς σκέψεως αὐτῆς καὶ δὲν προσέχει πλέον εἰς τοὺς ὑπολοίπους λόγους τῆς Ἰοκάστης.

Στιχ. 726 - 833. Πλάνημα ψυχῆς = σύγχυσις ψυχῆς. ἀνακίνησις φρενῶν = ταραχὴ τοῦ νοῦ. Στραφεῖς = ταραχθεῖς, συγκινηθεῖς, ἢ σειρὰ τῶν λέξ.: λέγεις τοῦθ', ὑπὸ ποίας μερίμνης στραφεῖς; ἔδοξ' ἀκοῦσαι = μοῦ ἐφάνη ὅτι ἤκουσα (εἶναι τόσον φοβερόν, ὥστε δὲν θέλει νὰ πιστεύσῃ ὅ,τι ἤκουσε), (ἐννοεῖ τὸ ἄκουσμα: ἐν τριπλαῖς ἀμαξιτοῖς). **ἠὺδάτο γάρ.** ναὶ εἶναι ἀληθὲς τοῦτο, ἐπειδὴ ἐλέγοντο ταῦτα. **τόδε πάθος** = αὐτὸ δὰ τὸ συμβῆν (τοῦ θανάτου τοῦ Λαΐου). **σχιστῆ** = χωριζομένη, ἐσχισμένη (ὑπ' ἄλλης ὁδοῦ), ὥστε νὰ ἀποτελεσθῆ τρίστορον. **Δελφῶν** ἐνν. καὶ εἰς αὐτὸ ἢ προθ. ἀπό. **τοῖσδε** (δοτ. ἀναφορᾶς) = ὡς πρὸς τὰ γεγονότα αὐτὰ ἐδῶ, ἀφ' οὔτου ἔγινεν ἢ προῦξίς αὐτῆ, περὶ τῆς ὁποίας τώρα ὁμιλεῖς; **ἐξέροχομαι** = παρέροχομαι. **ἐκηρύχθη** ἔγινε γνωστόν. **σχεδόν τι** = ὀλίγον περίπου. **τί δ' ἐστὶ σοι τοῦτ', Οἰδίπους, ἐνθύμιον;** ἀλλὰ διατὶ τοῦτο, ὦ Οἰδίπου, σοῦ προξενεῖ βάρος, (ἀνησυχίαν) εἰς τὴν ψυχὴν; **Λαΐον** προληπτικῶς ἀντί: τίνα φύσιν Λαΐος. **φύσις** ἐξωτερικὴ μορφή, τὸ παράστημα. τοῦτο λέγεται καὶ **φυή**. **ἀκμὴ ἤβης** = ἀκμὴ τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας. **μέγας** = μεγαλόσωμος. **χνοάξω** ἔχω τὸ πρῶτο χνοῦδι μύστακος ἢ γενείου, ἐδῶ, βγάξω τὸ πρῶτον πολλὸν τρίχωμα, **λευκανθές**, τίθεται κατὰ πρόληψιν = ὥστε ἔγινε λευκανθές, ὥστε εἶχε λευκὰς τρίχας. **ἀποστατῶ** = ἀπέχω, τοῦτο ἦτο μία ἰκανὴ ἀπόδειξις, ὅτι ὁ φονευθεὶς ἦτο ὁ πατήρ του, ἀφ' οὗ πολὺ ὁμοίαζον πρὸς ἀλλήλους· τοῦτο βεβαίως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ὑποπτευθῆ ὁ Οἰδίπους, ταράσσεται ὅμως ὑπερβολικὰ καὶ ἀναφωνεῖ **οἴμοι**, διότι ὁ περιγραφόμενος ὑπὸ τῆς Ἰοκάστης ὁμοιάζει πρὸς ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ἐνθυμεῖται, ὅτι ἐφόνευσε. **οὐκ εἰδέναι** = ὅτι δὲν ἀντελαμβανόμεν, ὅτι δὲν ἐνόουν. ἢ σειρὰ τῶν λέξεων: ἔοικα οὐκ εἰδέναι προβάλλον ἀρτίως ἑμαυτὸν εἰς ἀρὰς δεινὰς. **ὄκνω** = αἰσθάνομαι φόβον. **ἀποσκοπῶ** = προσβλέπω. **δεινῶς ἀθυμῶ** = ὑπερβολικὰ φοβοῦμαι. **μὴ βλέπων ὁ μάντις ἦ** = ἀναιρεῖ διὰ τῶν ἐνταῦθα λεγομένων του τὰ ἐν στιχ. 371 λεχθέντα: τυφλὸς τὰ τ' ὄτα... **ἐξείπη** τοῦ ὄημ. ἐξαγορεύω) = εἶπη ἀκριβῶς, διαλευκάνης. **βαιὸς** = μικρός, ὀλίγος. ἐδῶ σημ.: με ὀλίγην συνοδείαν, μόνος. **λοχίτης** = σύντροφος, ἀκόλουθος. **οἶα** = ὅπως. **ἀπήνη** = ἄμαξα. **μία** καὶ οὐχὶ ἄλλαι, πρὸς

χοῖσιν θεραπεύοντων, ἢ μεταφορᾶν σκευῶν κ.τ.λ. **διαφανῆ** = ὀλοφάνερα. **οἰκεύς** = οἰκογενής δοῦλος. **ἀφ' οὗ** = ἀφ' οὗτου. **κράτη σέ τε**, σχῆμα ὑπερβατόν = σέ τε ἔχοντα κράτη Λαΐόν τε ὀλολότα. **νομαί** = τόποι βοσκῆς, ἢ ἐπὶ πρόθ. ἀρμόζει καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς καὶ τὰς νομάς. **ὦς πλείστον εἶη τοῦδ' ἄποπτος** (ἐνεργητ. διάθ.) ἄστεως = ἵνα εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον μακρὰν τῆς ὄψεως ταύτης τῆς πόλεως. **οἶα** = σάν (ὅσον ἀξίζει ἕνας δοῦλος διὰ τὸ γίνεσθαι λόγος περὶ αὐτοῦ). **πῶς ἄν μόλοι** = πῶς δύναται νὰ ἔλθῃ (σημ. ζωηρὰν ἐπιθυμίαν), ἃς ἔλθῃ. **πάρεστιν** = εἶναι παρὼν, ἀμέσως θὰ ἔλθῃ. **ἐμαυτὸν** πρόληψις, καθόσον τὸ ἀντικείμενον τῆς δευτερευούσης προτάσεως, **μὴ εἰρηκῶς ὦ**, ἢ ὅποια ἐξυπακούεται ἐκ τῆς παθητ. ἐκπεφρασμένης **μὴ εἰρημένα μοι**. κεῖται ὡς ἀντικειμ. ἢ ἀναγκαστικὸν αἴτιον τῆς κυρίας, δέδουκα. **ἴξεται** (ἰκνοῦμαι). **τὰ ἐν σοί** (= τὰ ἐν τῇ ψυχῇ σου. **κοῦ** (φόβος ἐστί) **μὴ στερηθῆς** (ἐνν. τοῦ μαθεῖν). **ἐλπίδων** = κακῶν φόβων. **ἐμοῦ βεβῶτος** (βεβηκότος) **τῷ** = τίνι. **μείζονι** = ἀξιωτέρω. **διὰ τύχης τοιάσδ' ἰών** = διὰ τοιαύτης τύχης διελθὼν, περιπεσὼν εἰς τοιαύτην δὲ τύχην. **Δωρὶς** καταγομένη ἐκ τῆς Δωριδος χώρας. **ἄγομαι** = νομίζομαι, θεωροῦμαι. **μέγιστος** = κατέχων ἐπισημοτάτην θέσιν. **τύχη** = τυχαῖον ἐπεισόδιον. **ἐπέστη** = παρουσιάσθη πρὸς δυστυχίαν μου. **ἀξία—ἀξία** σχ. ὁμοιοτέλεστον. **σπουδῆς** = τῆς προσοχῆς μου, τοῦ ζήλου, μεθ' οὗ τὴν ἐξήτασα (ἐπειδὴ) ὀφείλετο εἰς τὴν μέθην τοῦ εἰπόντος). **ὑπερπίμπλαμαι** (συντασ. γεν. ἐνν. οἴνου) = ὑπερπληροῦμαι. **μέθη** = λόγος τῆς μέθης του. **ἐν δείπνοις** ποιητικῶς ἐτέθη ὁ πληθ. ἀντὶ ἐνικοῦ. **παρ' οἴνω** = κατὰ τὴν διάσκεψιν οἰνοποσίας (τῆς ἐπακολουθοῦσης τὸ συμπόσιον). διὰ τῶν πολλῶν συνωνύμων **ἐν δείπνοις, μέθη, παρ' οἴνω** θέλει ὁ Οἰδίπους νὰ δηλώσῃ τὸ ἀνυπόστατον τοῦ λεχθέντος ὑπὸ τοῦ μεθυσθέντος νέου. **πλαστὸς** ὑποβολιμαῖον τέκνον, νόθος. **βαρύνομαι** = δυσφορῶ. **τὴν οὖσαν** = τὴν παροῦσαν. **κατέσχον** (ἐνν. ἐμαυτὸν): ἐκρατήθην. **ἐλέγχω** = ζητῶ νὰ μάθω, ζητῶ ἐξηγήσεις. **μεθίημι** = ἀπερυσκέπτως ἐκφράζομαι. **τὰ μὲν κείνοι ἐτερόπῃν** = ἠδχαριστούμην διὰ τὰ ἐκείνων, διὰ τὴν στάσιν ἐκείνων (τ. ἔ. διότι ἔβλεπον, ὅτι ἠγανάκτουσιν οἱ γονεῖς μου διὰ τὴν γενομένην εἰς βάρος μου προσβολήν). **κνίζω** = ξύνω, γαργαλίζω καὶ μεταφ. ἐκ τοῦ ἔρωτος ἐρεθίζω, ἐνοχλῶ, πειράζω. **ὑφεῖρπέ με** = εἰσεχῶρει βαθέως εἰς τὴν ψυχὴν μου. **ὦν ἰκόμην** = ἐκείνων, ἃ (αἰτ. τοῦ σκοποῦ = δι' ἃ) ἰκόμην. **ἄτιμον ἐκείνων** =

μη ἀξιωθέντα, χωρίς νὰ μὲ κρίνη ἄξιον ἐκείνων. **προὔφανη** = ἐφανερῶδη. **δύστηνος** = δυστυχής. **μειχθῆναι** = νὰ συννευρεθῶ. (ὡς) **δηλώσοιμι** = ὅτι ἔμελλον νὰ φέρω εἰς φῶς. **ἄτλητον ὄραν** = ἀφόρητον ὡς πρὸς τὴν ὄψιν· **ἐκμετροῦμαι ἄστροις** (μεταφ. ἐκ τῆς ναυτικῆς ζωῆς) = ὑπολογίζω μὲ ὁδηγοὺς τὰ ἄστρα (παροιμιώδης φράσις, τιθεμένη κυρίως ἐπὶ τῶν ἀποφευγόντων ἓνα τόπον)· **ἐνθα μὴ ποτ' ὀψοίμην ἀναφορ.** τελ. προτ. **τῶν ἐμῶν** = τῶν δοθέντων εἰς ἐμέ. **κέλευθος** = ὁδός. ἡ σειρά τῶν λέξεων: ὅτε ὁδοιπορῶν ἦν πέλας τῆσδε κελεύθου. **πωλική** = ἡ διὰ νεαρῶν ἵππων συρομένη. **ξυναντιάζω** = συναντῶ. **ἡγεμῶν** = ὁ ἡνίοχος, ὡς ὁδηγῶν τὴν ἄμαξαν. **πρὸς βίαν** = βιαίως. **ἡλαυνέτην** παρατατ. ἀποπειρατικός. **ἐκτρέπω** = προσπαθῶ νὰ βγάλω ἀπὸ τὴν ὁδόν. **τροχηλάτης** ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν ἀνωτέρω ἡνίοχον. **δι' ὄργης** = μετ' ὄργης, μετὰ θυμοῦ. **παραστείχω** = διέρχομαι πλησίον. **ὄχους** (ἐτέθη ποιητικῶς κατὰ πληθ. ἀριθ.) = τὴν ἄμαξαν **τηρῶ** = παραφυλάττω. **καθίκετό μου διπλοῖς κέντροις** = μὲ ἐκτύπησε μὲ ῥάβδον ἀπολῆγουςαν εἰς δύο κέντρα. **οὐ μὴν ἴσῃν** (τίσιν συστ. ἀντικ.) **γ' ἔτισεν ἀλλ'** ὅμως τὸ κτύπημά του δὲν τὸ ἐπλήρωσε μὲ ἴσῃν τιμωρίαν (ἐνν. ἀλλὰ μὲ μεγαλυτέραν). **συντόμως** = παρευθύς. **τύπτω** = κτυπῶ. **ἐκ τῆσδε χειρὸς** προσδ. ὄργ. μέσης = (κατηγορ.) ἀπήνης = ἐκ τοῦ μέσου τῆς ἀμάξης. **ἐκκυλίνδεται** (ἡ γεν. ἐξαορτᾶται ἐκ τῆς ἐκ) = κυλιέται ἔξω. **εἰ δὲ τῷ ξένῳ τούτῳ προσήκει Λαίῳ τι συγγενές** = ἐὰν δὲ ὑπάρχη (ἀνίκη) κάποια συγγένεια εἰς τὸν ξένον τοῦτον (τὸν φονευθέντα ὑπ' ἐμοῦ) πρὸς τὸν Λαῖον. ἡ μὲν δοτ. ξένῳ ἐξαορτᾶται ἐκ τοῦ προσήκει, ἡ δὲ Λαίῳ ἐκ τοῦ συγγενές. **τουδ' ἀνδρὸς ἀντὶ ἐμοῦ. ἐχθροδαίμων** = ἐχθρὸς τοῖς θεοῖς, θεομίσητος. **ὄν μὴ ἔξεστι ἀναφ.** ὑποθ. προτ. **ὠθεῖν** ἐξαορτᾶται ἐκ τοῦ ἐννοουμένου ἐκ τοῦ ἔξεστι κατὰ ζεῦγμα ὀήματος δεῖ. τὸ **τάδε** ὅπερ εἶναι ἀντικ. τοῦ προστιθείς, ἐπεξηγεῖται ὑπὸ τοῦ τάσδε ἀράς. ἡ σειρά τῶν λέξεων: **καὶ οὔτις ἄλλος ἦν ὁ τάδε τάσδ' ἀράς προστιθείς ἢ ἐγὼ 'π' ἐμαυτῷ.** λέχη τὴν κλίνην, τὴν σύζυγον. **ἐν χ. ἐ. ὄργαν.** **χραίνω** = μολύνω. **ἄρ' ἔφυν;** ἀντὶ τοῦ ἄρ' οὐκ ἔφυν; **πᾶς ἀναγνος** = ὅλως ἀκάθαρτος, μεμιασμένος. **μῆστι** = μὴ ἔστι = δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον. **ἐμβατεύω τινὸς** = ἄπτομαί τινος = ἐπισκεπτομαι, πατῶ τὸν πόδα εἰς τινα τόπον. **ἦ** = εἰ δὲ μὴ (δηλ. ἐὰν τολμήσω νὰ μεταβῶ εἰς τὴν πατρίδα μου). **ὀρθῷ λόγον** = ὁμιλῶ ὀρθῶς. ἡ σειρά τῶν λέξεων: **ἄρ' οὐκ ἂν ὀρθοίη τις λόγον κρίνων ταῦτα**

(προελθεῖν) ἐπ' ἔμοι (ἀπό) δαίμονός τινος; **θεῶν σέβας** = σεβάστοι θεοί. **ταύτην τὴν ἡμέραν**, καθ' ἣν πρόκειται νὰ γίνωσιν αὐτά. **πρόσθεν ἦ** = πρὶν ἦ. **κηλῖδα συμφορᾶς** = ἐπονείδιστον συμφορᾶν.

Πραγματικάι: σχιστὴ ὁδὸς ἀπὸ Δελφῶν κατὰ Δαυλίας.

Ἐπὶ τῆς μακρᾶς χαράδρας, τῆς εὐρισκομένης μεταξὺ τοῦ ἀποτόμου ὄρους Κίρφυος καὶ τοῦ Παρνασοῦ, εἰς ἀπόστασιν τριῶν περίπου ὥρων ἀπὸ τῶν Δελφῶν, συναντῶνται δύο ὁδοί, ἡ ὁδὸς ἡ ἄγουσα ἀπὸ Δελφῶν εἰς Θήβας καὶ ἡ ὁδὸς ἡ ἄγουσα ἀπὸ Δαυλίας εἰς Δελφούς, τοιουτοτρόπως διασταυροῦνται εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον τρεῖς ὁδοί. ἐκεῖ λοιπὸν ἔγινεν ἡ συνάντησις Λαΐου καὶ Οιδίποδος. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Πausανίου ἐδεικνύοντο εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο οἱ τάφοι τοῦ Λαΐου καὶ τῶν οἰκετῶν. Σήμερον ἡ χαράδρα λέγεται Ζιμηνός, τὸ δὲ σημεῖον τῆς τριόδου καλεῖται σταυροδρόμι τοῦ Μέγα, διότι ὑπάρχει καὶ τάφος τοῦ Μέγα, ὁ ὁποῖος ἦτο ἀνὴρ ἐξ Ἀραχόβης πεσὼν εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο, κατόπιν συγκρούσεως πρὸς ληστὰς. **κῆρυξ**. Ὁ βασιλεὺς σχεδὸν πάντοτε συνοδεύετο ὑπὸ κήρυκος, ὅστις διεκρίνετο ἐκ τῆς στολῆς καὶ τοῦ κηρυκείου. **ἄποπτος ἄστεως**. Ὁ δοῦλος δὲν ἠνείχετο νὰ βλέπῃ τὴν ἔδραν τοῦ κυρίου του κατεχομένην ἤδη ὑπὸ τοῦ φονέως αὐτοῦ. Μὴ τολμήσας δὲ νὰ καταγγείλῃ αὐτὸν διὰ τὴν πράξιν, ἐξήτησεν ἐπιμόνως νὰ φύγῃ ἐκ τῶν Θηβῶν, ὅπερ ἀπῆται καὶ ἡ οἰκονομία τοῦ δράματος διὰ νὰ βραδύνη ἡ παρουσία αὐτοῦ. **ἀπήνης**, ἀπήνη ἦτο κυρίως τετράτροχος ἄμαξα, ἐπὶ τῆς ὁποίας πολλοὶ ἠδύναντο νὰ καθίσωσι. **τοὺς σύμπαντας**. Ὁ Οιδίπους ἐνόμισεν, ὅτι τοὺς ἐφόνευσεν ὅλους, ἐνῶ διέφυγεν ὁ εἷς, τὴν φυγὴν τοῦ ὁποίου δὲν ἀντελήφθη.

Στιχ. 834 - 862. **ὀκνηρὰ** (ἐνεργ.) διεγείροντα φόβον, φοβερά. **πρὸς τοῦ παρόντος** = παρ' ἐκείνου, ὃς ἦν παρῶν, παρὰ τοῦ αὐτότου μάρτυρος. **τοσοῦτόν ἐστὶ μοι τῆς ἐλπίδος** = τόσην μόνον ἐλπίδα διατηρῶ, **πεφασμένον** ἐνν. αὐτοῦ (τοῦ βοσκοῦ) = ἐὰν δὲ οὗτος φανερωθῇ, ἔλθῃ. **προθυμία** = τὸ θάρρος, ἡ ἐλπίς. **ταῦτ'** = ταῦτά. **ἐκπεφευγοίην** = ἤθελον εἶναι ἀπηλλαγμένος ἀπὸ τὸ πάθος = τὸ ἐκ τοῦ φόβου δυστήχημα, μίασμα. **περισσὸν** = τὸ ὑπερβαῖνον τὸ σύννητες, τὸ ἔκτακτον, τὸ παράδοξον. **ληστὰς** πρόληψις. ἀντὶ ὡς λησταίην (τὸν Λαΐον) κατακτείνειαν. **αὐτὸν** = τὸν βοτήρα. **ἐννέπω** = λέγω διηγοῦμαι. **τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν** δηλ. πολλοὺς καὶ ὄχι ἓνα. εἰς τὴν

μαρτυρίαν αὐτὴν τοῦ βοσκοῦ στηρίζει ὁ Οἰδίπους μεγίστας ἐλπίδας, διότι καὶ ἂν ὑπῆρχεν ἡ ἄμαξα καὶ ἂν ἦτο ὁ τόπος καὶ ὁ χρόνος τοῦ φόνου τοῦ Λαΐου, ὡς ἐδηλώθη ἀνωτέρω, καὶ ἂν ἦτο ἡ ἀναφερομένη μορφή καὶ ἡλικία τοῦ Λαΐου, παρὰ πάντα ταῦτα, ὁ Οἰδίπους θὰ ἦτο ἀμέτοχος τοῦ φόνου, ἂν ἐξηκριβοῦτο ἐκ τῆς μαρτυρίας τοῦ βοσκοῦ, ὅτι εἶναι πολλοὶ οἱ φρνεύσαντες καὶ ὄχι εἷς. **οἰόζωνος** = μονόζωνος (ἐξωσμένος μόνος αὐτὸς πρὸς ὁδοιπορίαν, μόνος ὁδοιπορῶν), μόνος (διότι οἱ ὁδοιπόροι συνήθως ἦσαν ἐξωσμένοι, τὸ οἰόζωνος ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ οἶος ἐτέθη πρὸς δῆλωσιν μειζονος ἑναργείας). **εἰς ἐμὲ ῥέπον ἐστίν** = εἰς ἐμὲ κλίνει, ἀφορᾷ. (μεταφορ. ἐκ τοῦ ζυγοῦ). **ὡς φανὲν ὧδε τοῦπος** ὡς ἀνακρινωθέντα (ὑπὸ τοῦ βοσκοῦ) κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, τὸν λόγον (περὶ πολλῶν ληστῶν). **ἐκβαλεῖν πάλιν** = ν' ἀνακαλέσῃ πάλιν. **κἄκτροπέοιτο τοῦ πρόσθεν λόγου** = καὶ ἐν περιπτώσει, κατ' ἣν ἤθελεν ἀπομακρυνθῆ ἄπο τὸ προηγουμένως λεχθὲν (ὑπ' αὐτοῦ). **φανεῖ δικαίως ὀρθὸν** = θὰ φανερώσῃ, ὅπως εἶναι δίκαιον, πραγματοποιηθέντα (τὸν φόνον τοῦ Λαΐου). **ὄν γε διεῖπε ἀναφορ. αἰτιολ. προτ.** = διότι δι' αὐτὸν ῥητῶς εἶπε. **μαντείας γ' ἔνεκα** = ἔνεκα μαντείας τοῦλάχιστον, ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς μαντείας. **οὔτ' ἂν τῆδε βλέψαιμ' ἂν οὔτε τῆδ'** = οὔτε ἐδῶ ἤθελον στρέψῃ τὴν προσοχὴν, οὔτε ἐκεῖ δηλ. οὔτε εἰς τοὺς λόγους (χορημοδοτηθέντας ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος) οὔτε ἐδῶ, εἰς τοὺς τελευταίως λεχθέντας ὑπὸ τοῦ θεράποντος αὐτοῦ, δηλ. τοῦ Τειρεσίου. (ἡ Ἰοκάστη προφανῶς ἀσεβεῖ εἰς τὸν θεόν).

Πραγματικά: καίτοι νιν οὐ κείνος γ' ὁ δύστηνος κατέκταν', ἀλλ' αὐτὸς πάροιθεν ὦλετο. ἐν τούτοις καὶ τοῖς ἀμέσως ἐπομένους ἐνυπάρχει τὸ ἐξῆς δίλημμα: ἢ ὁ Ἀπόλλων εἶπε τὴν ἀλήθειαν, ἢ ἐψεύσθη. Ἄν μὲν συνέβη τὸ πρῶτον, δὲν εἶναι παραδεκτὸν τοῦτο, διότι ὁ Λαΐος δὲν ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του, (ἐπειδὴ ὁ τελευταῖος οὗτος ἐξετέθη εἰς τὸ ὄρος καὶ ἀπέθανε), ἐὰν πάλιν ἐψεύσθη, ἐψεύσθη καὶ ὁ εἰπὼν αὐτὸ ὑπηρέτης του ἐν τῷ μαντεῖῳ. ἄρα καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις ὁ Λαΐος δὲν ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Οἰδίποδος. Τὸ δίλημμα ὅμως προφανῶς εἶναι ἀστήρικτον, διότι λαμβάνεται ὡς βᾶσις, ὅτι τὸ τέκνον τοῦ Λαΐου εἶχεν ἀποθάνει, ὅπερ δὲν συνέβη.

Στιχ. 863-910. **εἰ γάρ**, τὸ εἰ ποιητικῶς ἀντὶ εἶθε. **φέροντι** = ἔχοντι = ἔχειν. **τὰν** = τὴν γνωστὴν εἰς εἰς ὄλους. **εὔσεπτος** = σεπτός, σεβαστός. **λόγ.** **τε ἔργων** = ἐν λόγοις καὶ ἔργοις. **ὧν** = περὶ ὧν (λόγων

καὶ ἔργων). **πρόκεινται** = δημοσίᾳ εἶναι ἐκτεθειμένοι, ἐκ τῶν προτέρων εἶναι τεθειμένοι, καθιερωμένοι. **δι' οὐρανίαν αἰθέρα** = εἰς τὰ στρώματα τοῦ οὐρανίου αἰθέρος. **ὑψίποδες** = ὑψηλοί, εὐρισκόμενοι ὑψηλά. **νιν** αὐτοὺς (τοὺς νόμους). **θνατὰ φύσις ἀνέρων** = ἡ φύσις τῶν θνητῶν ἀνθρώπων (οἱ θνητοὶ ἄνθρωποι). **οὐδὲ μήποτε** = οὐδέποτε. **λάθα** = ἡ λήθη. **κατακοιμῶ** = βάλω τινὰ νὰ κοιμηθῆ καὶ μεταφορικῶς: ἀχρηστεύω. **θεὸς** = θεία δύναμις. **γηράσκω** = χάνω τὴν ἰσχύν μου, μαραίνομαι, ἀντὶ νὰ εἴπῃ, γηράσκων, ἔθηκε κατὰ παράταξιν, οὐδὲ γηράσκει. **ὔβρις** = ἀσέβεια, ἀλαζονεία. **φυτεύει τυρ.** = γενῶ τὴν τυρανν. ἔξουσίαν. **εἰ** (συντάσσεται ἐνίοτε μεθ' ὑποτακτικῆς). **ὑπερπλησθῆ** = ἐὰν ὑπερπληρωθῆ. **μάτην** = ματαίως, χωρὶς νὰ κορροσθῆ. **μὴ πίκαιρα** = μὴ σύμφωνα πρὸς τὸν καιρὸν, πρὸς τὸ δίκαιον = ἄδικα. **μηδὲ σύμφ.** = ἀσύμφορα, **ἀκροτάταν εἰσαναβάσα ἄκραν** = ἀναβάσα εἰς τὸ ὑψηλότετον ὕψωμα. **ἀπότομος** = ἀπόκορημος. **ἀνάγκα** = μοιραία ἀνάγκη, ὄλεθρος. **ὦρ. εἰς ἀπότομον ἀνάγκαν** = συνήθως καταπίπτει αἰφνιδίως εἰς τὴν ὑπὸ τῆς μοίρας ἐπιβαλλομένην σκληρὰν ἀνάγκην. **οὐ ποδὶ χρῆσ. χρῆται** δὲν χρησιμοποιεῖ τὸν πόδα, ὥστε νὰ εἶναι οὗτος εὐχρηστος, ἀσφαλής, ὥστε νὰ πατῆ στερεῶς. **χρησίμῳ** προληπτ. κατηγορ. **τὸ καλῶς ἔχον πάλαισμα** = τὴν εὐγενῆ πάλιν, τὸν εὐγενῆ ἀγῶνα (τῆς πόλεως πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ φονέως). ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: **αἰτοῦμαι δὲ θεὸν μὴ ποτε λῦσαι τὸ καλῶς ἔχον τῆ πόλει πάλαισμα. ὑπέροπτα** = ὑπεροπτικῶς, περιφρονητικῶς. **δίκας** γεν. ἀντικειμ. τοῦ ἀφόβητος = χωρὶς νὰ φοβῆται τὴν θεῖαν δικαιοσύνην. **ἔδη δαιμόνων** = τὰς ἔδρας, τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν. **κακά νιν ἔλοιτο μοῖρα** = εἶθε νὰ τὸν καταλάβῃ ἡ κακὴ μοῖρα. **δύσποτμος** = δυστυχής, ἀνόσιος, ἀσεβής. **χλιδᾶ** = χλιδῆ = αὐθάδεια, ὑπερηφάνεια. **χάριν δυσπότμου χλιδᾶς** = λόγῳ τῆς ἀνοσίου ὑπερηφανείας του. **εἰ μὴ**, ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἐν ἀρχῇ τῆς β'. στροφῆς τεθεισα ὑπόθεσις. **τὸ κέρδος** τὸ ἄρθρον σημ. τὸ ἐπιζητούμενον (κέρδος). **καὶ ἔρξεται** ἐνν. πρὸ τοῦ ῥήματος ἡ ὑπόθεσις εἰ μὴ = καὶ δὲν ἀπομακρύνῃ (δὲν ἀπόσχη). **τῶν ἀσέπτων** = τῶν ἀσεβῶν πράξεων. **ἔχομαί τινος** = ἄπτομαί τινος, ἐγγίζω, ψαύω τι. **ἄδικτα** = ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα δὲν δυνάμεθα νὰ ἐγγίσωμεν, τὰ ἱερά. εἰς τὸ ῥῆμα ἔξεται ὑπονοεῖται ἐκ τῶν προηγουμένων τὸ εἰ, οὐχὶ ὁμως καὶ τὸ μὴ. **ματάξω** (ἐκ τοῦ μάτην) = φέρομαι ματαίως, ἀνοήτως. **ἐν τοιοῦδε** = ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας (δηλ. ἐὰν δὲν τιμωρῶν-

ται οἱ ἀσεβεῖς). ἔρξεται ἐπικ. τύπος ἀντί τοῦ εἴρξεται = θὰ ἀποστῆ, θὰ εἶναι ἐπιφυλακτικός. ἀμύνειν ψυχὰς βέλη θυμοῦ = ὥστε νὰ ἀπομακρύνῃ (ν᾽ ἀποκρούσῃ) ἀπὸ τῆς ψυχῆς του τὰς κακὰς ὁρμὰς τοῦ θυμοῦ. τίμιαι = ἐντιμοί. αἱ τοιαίδε = αἱ τοιαῦται ἀσεβεῖς πράξεις. χορεύω = μετέχω τῶν (θρησκευτικῶν) χορῶν, λατρεύω τὸν θεὸν μὲ χοροῦς. ὄμφαλὸν γὰς = ἴδε στιχ. 480. Ἄβαιοι δοτ. τοπ. = ἐν Ἄβαις. τάδε. ἐννοεῖ τοὺς χρησμοὺς καὶ τὰς ἐκβάσεις αὐτῶν. χειρόδεκτος = ὁ δεικνυόμενος διὰ τῶν δακτύλων τῶν χειρῶν, ὀλοφάνερος. εἵπερ ὄρθ' ἀκούεις = ἐὰν ὀρθῶς ἀκούης, ἐὰν ὀρθῶς καλῆσαι. πάντ' ἀνάσσω = ὡς ὢν παντάναξ, χρησιμ. ὡς κατηγορ. τοῦ ὑποκειμ. τοῦ ὄρθ' ἀκούεις. μὴ λάθοι (ὑποκ. ἢ πρὸς τὸ θεῖον ἀσέβεια ἢ τὸ προηγ. τάδε). σέ τε ἀρχάν ἢ ἰδιότης ἀρχάν προσετέθη εἰς τὸ ὅλον σέ) = εἶθε νὰ μὴ διαφύγῃ τὴν προσοχὴν σου καὶ τῆς αἰώνιος ἀθανάτου ἐξουσίας σου. ἐξαιρῶ = ἐξαφανίζω, δὲν δέχομαι ὡς ἔγκυρα. ἐξαιρουσιν (οἱ ἄνθρωποι, ἀλλ' ὁ χορὸς ἐνν. τὴν Ἰοκάστην). φθίνοντα Λαῖου θέσφατα = τὰ περὶ Λαῖου μαντεύματα, ὥστε νὰ φθίνουν, ὥστε νὰ εἶναι ἄκυρα (τὸ φθίνοντα εἶναι κατηγορ. κατὰ πρόληψιν). οὐδαμοῦ τιμαῖς Ἀπόλλων ἐμφανῆς = καὶ οὐδαμοῦ φανερὰ τιμὰται ὁ Ἀπόλλων (διότι ἀμφιβάλλουσιν οἱ ἄνθρωποι περὶ τῆς ἀληθείας τῶν χρησμοῶν). ἔρρει δὲ τὰ θεῖα = ἢ δὲ θρησκεία (ἢ δὲ λατρεία τοῦ θεοῦ) ἐξαφανίζεται.

Πραγματικά: νόμοι πρόκεινται δι' αἰθέρα τεκνωθέντες ἐννοοῦνται οἱ ἄγραφοι καὶ θεῖοι νόμοι, οἱ ὅποιοι εἶναι αἰώνιοι καὶ ἀμετάβλητοι καὶ οὐδέποτε χάνουν τὸ κῦρος αὐτῶν, ἐνῶ οἱ γραπτοὶ ὑπ' ἀνθρώπων νομοθετηθέντες, συχνὰ μεταβάλλονται. Περὶ τῶν πρώτων, ἦτοι περὶ τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ φυσικοῦ δικαίου, φύσει ἐδρεύοντος εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, ὁ Σοφοκλῆς λέγει ἐν τῇ Ἀντιγόνη «οὐ γάρ τι νῦν γε κάχθῆς ἀλλ' αἰεὶ ποτε ζῆ ταῦτα, κούδεις οἶδεν ἐξ ὄτου φάνη». Ὀλυμπος ποιητικῶς ἐτέθη ἢ ἔδρα τῶν θεῶν ἀντὶ αὐτῶν τῶν θεῶν. οὐκέτι τὸν ἄθικτον... ἀναφέρει τρεῖς τόπους λατρείας τῶν προφητικῶν θεῶν (διότι περὶ χρησμοῶν ἐνταῦθα πρόκειται) δύο τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ ἓνα τοῦ Διός. Ἄβαιοι εἰς τὰς Ἄβας, πόλιν τῆς Φωκίδος, ὑπῆρχε ναὸς καὶ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἐν δὲ τῇ Ὀλυμπίᾳ ὑπῆρχεν ἀρχαῖον μαντεῖον τοῦ Διός, τῶν ἐν αὐτῷ ἱερέων Ἰαμιδῶν μαντευομένων δι' ἐμπύρων θυσιῶν.

Στίχ. 911-1085. **χώρας ἄνακτες** ἡ Ἰοκάστη ἔρχεται διὰ τῆς μέσης θύρας τῶν ἀνακτόρων, συνοδευομένη ὑπὸ δύο θεραπανίδων καὶ κρατοῦσα στέφανον καὶ θυμιάματα. **δόξα μοι παρεστάθη** = μοῦ ἦλθεν ἡ ἰδέα. **στέφη** = ἱκετευτικοὶ κλάδοι. **ἐπιθυμιάματα** = θυμιάματα. **ὑψοῦ θυμὸν αἶρει** = μετεωρίζεται τὴν ψυχὴν (διατελεῖ ἐν ὑπερβολικῇ διεγέρσει), λυπούμενος ὑπερβολικὰ (μεταφορ. ἐκ τῶν ὑψουμένων κυμάτων τῆς θαλάσσης). **οὐδ' ὅποι' ἀνὴρ ἔννουσ τεκμαίρεται τὰ καινὰ τῆς πάλαι** = καὶ δὲν κρίνει ὡς συνετὸς ἀνὴρ τὰ νέα ἐκ τῶν παλαιῶν (δηλ. ματαιωθέντος τοῦ πρὸ πολλοῦ δοθέντος χρησιμοῦ εἰς τὸν Λαίον, εἶναι αὐτονόητον ὅτι καὶ τὰ τοῦ Τειρεσίου σημερινὰ μαντεύματα εἶναι ψευδῆ). **φόβους** = πράγματα διεγείροντα φόβους. **ἄγχιστος** = (ἄγχι) = πλησιέστατος (διότι ὁ βωμὸς τοῦ ἤτο ἔμπροσθεν τῶν ἀνακτόρων). **κάτευγμα** = (ἐκ τοῦ κατεύχομαι) ἀφιέρωμα, ἀνάθημα. **λύσις** = ἀπαλλαγὴ τοῦ Οιδίποδος ἀπὸ τῶν φόβων τοῦ περὶ τοῦ γενομένου ἐγκλήματος. **εὐαγῆ** προλ. κατηγορ. = ὥστε εὐαγῆ γενέσθαι τὸν Οιδίποδα, ὥστε ν' ἀπαλλαγῆ τῆς κατηγορίας, πὸν τοῦ ἀπέδωσαν. **ὡς κυβερνήτην νεῶς** = ὡς ὀκνοῦσιν οἱ ναῦται, βλέποντες ἐκπεπληγμένον τὸν κυβερνήτην νεῶς. **ἄρ' ἂν μάθοιμι** ἐν αὐτοῖς ἐνυπάρχει παρακλήσις (παρατηρητέον, ὅτι καὶ οἱ τρεῖς κατὰ σειρὰν στίχοι λήγουσιν εἰς τὴν αὐτὴν συλλαβὴν). **αὐτὸν εἶπατε τὸ αὐτὸν ἐτέθη κατὰ πρόληψιν ἀντί**: εἶπατε, ὅπου αὐτὸς ἐστίν. **γυνὴ δ'...** ἡ κανον. σειρὰ τῶν λέξεων: γυνὴ δὲ μήτηρ τῶν κείνου τέκνων ἐστίν ἤδε. αἱ λέξεις δὲ **γυνὴ μήτηρ** παρατιθέμεναι φανεροῦνσι τὴν ἀληθῆ σχέσιν τοῦ Οιδίποδος πρὸς αὐτήν. **ὄλβιος** = εὐτυχής. **παντελὴς δάμαρ** = τελεία ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν σύζυγος. **αὐτως** = ὡσαύτως. ἔνν. εἴης. **ἄξιος εἶ**, ἔνν. τοῦ ὄλβιος εἶναι. **εὐέπεια** = εὐφημία, καλὴ εὐχὴ. **ἴτου χρῆζων ἀφίξει** πλαγ. ἔρωτ. πρότ. = τίνας ἔχων ἀνάγκην ἦλθες; **χῶτι** = καὶ ὅ,τι. **πρὸς τίνας δ' ἀφιγμένος**; ἔνν. ἀγαθὰ θέλεις σημεῖναι. **ἐκ τῆς Κορίνθου** ἀντι ν' ἀπαντήσῃ παρὰ τίνας ἦλθε, ἀναφέρει τὸν τόπον, ἐξ οὗ ἦλθεν, ἐπειδὴ μόνος του, χωρὶς ν' ἀποσταλῆ παρ' ἄλλου, ἦλθε. **τὸ δ' ἔπος** αἰτιατ. τοῦ κατὰ τι ἢ ἀναφορᾶς. **ἦδοιο—ἀσχάλλοις** ἔνν. τούτω = τῷ ἔπει. ὁ **ἂν** ἀνῆκει καὶ εἰς τὰς δύο εὐκτικὰς. **ἀσχάλλω** = λυποῦμαι. **διπλῆν** = διπλῆν δύναμιν (ἐνέργειαν) τοῦ ἦδυσθαι καὶ ἀσχάλλειν, δηλ. χαρᾶς καὶ λύπης. **Ἰσθμίας** = Κορινθίας. **ἴστημι** = ἀνακηρύττω, ἐκ τῆς φράσεως δὲ στήσουςι τύραννον, φανερόνεται, ὅτι ὁ Οἰ-

δίπους δὲν ἦτο νόμιμος κληρονόμος τοῦ θρόνου τῆς Κορινθίας. **ἐγκρα-
της ἔστιν** = εἶναι ἐν τῷ κράτει, ἐν τῇ ἐξουσίᾳ. **οὐ δῆτα** (ἐνν. ἐγκρα-
της ἔστι). . . τοῦτο μετὰ τινος δημόδους χαριτολογίας λέγεται ὑπ' ἀν-
θρώπου τοῦ λαοῦ, δηλαδή δὲν ἐξουσιάζει, ἀλλ' ἐξουσιάζεται ὑπὸ τοῦ
θανάτου. **ἀξιῶ θανεῖν** = ἀπαιτῶ νὰ θανατωθῶ (ὅπως ὁ λαὸς λέγει
πολλάκις πρὸς διαβεβαίωσιν: νὰ μοῦ κόψουν τὸ κεφάλι, νὰ πεθάνω).
ὦ πρόσπολε ἀποστέλλει μίαν ἐκ τῶν θερααινίδων διὰ νὰ ἀναγγεῖλη
καὶ καλέσῃ τὸν Οἰδίποδα. **ἴν' ἔστέ..** ποῦ εἶσθε. **τοῦτον Οἰδίπους..**
ἡ σειρά τῶν λέξεων: τοῦτον τὸν ἄνδρ. Οἰδίπους πάλαι ἔφευγε, τρέμων, μὴ
κτάνοι (αὐτόν). **πρὸς τῆς τύχης** = ἀπὸ φυσικὸν θάνατον. **τοῦδε**, τοῦ
Οἰδίποδος, ὁ ὁποῖος αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἤρχετο ἐκ τῶν ἀνακτόρων. **ἐκπέμ-
πομαι** = στέλλω καὶ προσκαλῶ ἐκτός. **ἴν' ἤκει** = ποῦ κατήντησαν. **τά σε-
μνά** (εἰρων.). **ἀγγελῶν** τί μετοχὴ εἶναι; **σημήνας γενοῦ** περίφορ. =
σήμηνον, ἀνάγγελον. **πρῶτον**, προτίμησε νὰ ὁμιλήσῃ περὶ τῆς διαδο-
χῆς τοῦ θρόνου. **θανάσιμον βεβηκότα** = ὅτι ἀπῆλθεν εἰς τὸν θά-
νατον, ὅτι ἀπέθανεν. **δόλοισιν** = διὰ δολοφονίας, διὰ δολοφονικῆς
ἐπιβουλῆς. **ἢ ξαναλλαγῇ νόσου** = ἢ ἐκ συντυχίας νόσου, ἢ ἀπὸ ἀ-
σθένειαν. **σμικρὰ ῥοπή** = πολὺ μικρά, ἀσήμαντος ἀφορμὴ (ῥοπή =
κλίσις μεταφ. ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ). **εὐνάζω** = ῥίπτω εἰς τὴν εὐνήν (κλίνην),
καταβάλλω. **συμμετροῦμαι** ἴδε στιχ. 73. **συμμετροῦμενος τῷ μα-
κρῷ χρόνῳ** = συμφώνως μὲ τὴν μακρὰν ἡλικίαν του, σύμφωνα μὲ τὸ
βαθὺ γῆρας του· **πυθόμαντις ἔστια** = ἡ μαντικὴ ἔστια τῆς Πυθοῦς
(προσωποπ.). **κλάζω** = κρῶζω. **τοὺς ἄνω** (εἰς τὸν ἀέρα) **κλάζ.** **ὄρ-
νεις**, περιφρονητικῶς ὁμιλεῖ διὰ τοὺς λόγους τοῦ Τειρεσίου. **ὦν ὑφη-
γητῶν** (ὄντων) = κατὰ τὴν ὑφήγησιν, ὁδηγίαν τῶν ὁποίων. **κεῦθει**,
ἔχει παθ. σημ. = κρύπτεται, ἔχει ταφῆ. **ἄψαυστος** (ἐνεργ.) **ἔγχους**
= χωρὶς νὰ ἐγγίσω δόρου ἢ ξίφος. **εἴ τι μὴ** = ἐκτός ἐὰν ἴσως. **τῶμῳ
πόθῳ ἀντί:** τῷ ποθῳ ἐμοῦ = ἐξ αἰτίας τοῦ πόθου του πρὸς ἐμέ.
οὔτω (ὑπὸ τοιούτους ὄρους). **δ' ἂν θανῶν εἴη** = θάνοι (ἀντὶ ὀριστ.)
τὰ δ' οὖν = ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει. **θέσπισμα** = χορησμός. **τὰ
παρόντα** = τὰ ὁποῖα τώρα μᾶς ἐμβάλλουν εἰς σκέψεις, εἰς φόβους.
συλλαβῶν = λαβῶν μαζί του. **ἄξια** (κατηγορ.) **οὐδενός** = ἄνευ οὐ-
δενός κύρους. **παράγομαι** = παρασύρομαι. **εἰς θυμὸν βάλλω** = ἐνθυ-
μοῦμαι, βάλλω εἰς τὸν νοῦν μου. **τὸ λέχος τῆς μητρὸς** = τὸν μετὰ μητρὸς
μου γάμον. **ὦ τὰ τῆς τύχης κρατεῖ** = ἐν τῷ βίῳ τοῦ ὁποῖου κρατεῖ ἡ
τύχη (ἢ τυφλὴ τύχη καὶ οὐχὶ ἡ θεὰ Τύχη, ἥτις ἐπιστεύετο παρὰ πάν-

των). ὁμιλεῖ γενικῶς ἐνταῦθα καὶ μόνον κατοπτρῶ ἐν στίχῳ 980 εἰδικεῖται διὰ τὸν Οἰδίποδα, σὺ δέ... **πρόνοια δ' οὐδενὸς σαφῆς** δὲν ὑπάρχει δὲ ἀσφαλῆς πρόγνωσις διὰ κανὲν πρᾶγμα. **εἰκῆ** = ὅπως τύχη, ὅπως ἔτυχεν (ἀνευ σκέψεων). ταῦτα καὶ τὰ κατοπτρῶ λέγει ἡ Ἰοκάστη πρὸς παρηγορίαν τοῦ Οἰδίποδος). **εἰς τὰ νυμφεύματα** (προσδιορ. ἀναφορ.) = ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς μετὰ τῆς μητρὸς σου γάμους. **ἀλλ' ὅτω ταῦτα παρ' οὐδὲν ἔστι** (ἀναφορ. ὑποθ. πρότ.) = ἀλλ' ἐάν τις οὐδεμιᾶς προσοχῆς ἄξια θεωρῆ ταῦτα. **ῥᾶστα** = εὐκολώτατα, ἀλυπότατα. **μέγας ὀφθαλμὸς** = ἰσχυρὸς ὀδηγός, τρανὴ ἀπόδειξις. **ξυνίημι** = τὸ ἐννοῶ. **τῆς ζώσης** γεν. ὑποκ. = ἡ ζῶσα. **καὶ ὑπὲρ ποίας γυν.** = καὶ διὰ ποίαν γυναῖκα (ἀναγκ. αἴτιον). **τί ἐκείνης** = τί πρᾶγμα ἐκείνης. **ἦ ῥήτόν;** = ἀράγε δύναται νὰ ἀνακοινωνθῆ; **τό τε πατρῶον...** ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: **ἐλεῖν τε τὸ πατρῶον αἷμα ταῖς ἐμαῖς χερσὶ** = καὶ νὰ φονεύσω τὸν πατέρα μου διὰ τῶν ἰδίων μου χειρῶν. **ἐξ ἐμοῦ ἀντί,** ὑπ' ἐμοῦ. **εὐτυχῶς,** διότι μὴ μεταβάς εἰς Κ. ἀλλ' εἰς Θήβας, ἀπέφυγε τοὺς κινδύνους τῶν ἐγκλημάτων πρὸς τοὺς γονεῖς του καὶ ἀπέβη εὐτυχῆς, ὡς ἀναλαβὸν τὴν βασιλείαν τῶν Θηβῶν. (τραγ. εἰρωνεία, διότι αὐτὸ ἀκριβῶς ἐπέφερε τὸν ὄλεθρόν του). **ἀλλ' ὅμως ἥδιστον** = ἀλλ' ὅμως ἦτο παρὰ πολὺ εὐχάριστον (πρβλ. τὸ ἐν Ὀδυσσεΐα I 34 «οὐδὲν γλύκιον ἢς πατρίδος οὐδὲ τοκίων»). **ἦ γὰρ τὰδ' ὀκνῶν ἦσθ' ἀπόπτουλις** = ἀλήθεια λοιπὸν εὐρίσκεσο μακρὰν τῆς πατρίδος σου, ἐπειδὴ αὐτὰ δὲ ἐφοβεῖσο; **πατρός τε χρῆζων** = ἐκτὸς τοῦ λόγου, ποῦ ἐξέθηκα, καὶ διότι ἐπεθύμουν... **τί δῆτ' ἐγὼ οὐχὶ ἀπελυσάμην σε** = διατί λοιπὸν δὲν σὲ ἀπῆλλαξα ἀμέσως, τί κάθημαι καὶ δὲν σὲ ἀπαλλάττω ἀμέσως, δύναμαι ἀμέσως νὰ σὲ ἀπαλλάξω. **χάριν** = ἀνταμοιβήν, δῶρον. **τοῦτ' ἀφικόμην** = πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον... **πρὸς δόμους** ἐνν. εἰς Κόρινθον. **εὖ πράττω τι** = εὐτυχῶ κάπως, λαμβάνω κάποιαν εὐεργεσίαν. **ὁμοῦ** = ἀντὶ ὁμοίως = εἰς τὸ αὐτὸ μέρος. **φυτεύσαντας** = ἐνν. ἐδῶ τὴν μητέρα, ἐνῶ ἡ λέξις λέγεται μᾶλλον περὶ πατρός. **εἰ τῶν δε φεύγεις οὐνεκα** = ἐὰν ἔνεκεν αὐτῶν τῶν αἰτίων (τὰ ὅποια ἀνεφέρθησαν ἀνωτέρω) ἀποφεύγης. **μὴ ἐξέλθῃ σαφῆς** = ἀποδειχθῆ (βγῆ ἀληθῆς). **μίασμα τῶν φυτευσάντων** γεν. ὑποκ.) = μόλυσμα ἀπὸ τοὺς γονεῖς σου. **τοῦτ' αὐτό, τοῦτο** ἢ ἐπιανάληψις τοῦ τοῦτο πρὸς δήλωσιν τῆς μεγάλης προσδοκίας τοῦ Οἰδίποδος περὶ τοῦ λεχθέντος ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου. **οὐδὲν πρὸς δίκης** = οὐδόλως δικαίως. **πῶς δ' οὐχί;** = ἐνν. πρὸς δίκης τρέμω; **γεννητῆς** = ὁ γεννήτωρ, ὁ

γονεύς, ἐνῶ γεννήτης = ὁ εἰς τὸ αὐτὸ γένος ἀνήκων. **ὀθούνεκα** = διότι. **οὐδὲν ἐν γένει σοι ἦν** = οὐδεμίαν συγγένειαν εἶχε πρὸς σέ. **οὐ μᾶλλον οὐδὲν** (ἐπαναλαμβάνει τὴν προηγηθεῖσαν ἄρνησιν πρὸς μεῖζονα ἔμφασιν). **τοῦδ' ἀνδρὸς (ἐμοῦ) ἀλλ' ἴσον** = δὲν σὲ ἐγέννησε περισσότερον ἀπὸ ἐμέ, ἀλλ' ἐξ ἴσου δηλ. τόσον εἶναι πατήρ σου ὁ Πόλυβος, ὅσον ἐγὼ (τοῦτο εἶναι ἀπὸ τὰς συνήθεις εὐφυολογίας τῶν ἀνθρώπων τοῦ λαοῦ). **ἐξ ἴσου ἐνν.** τὸ ἐξέφευσα. **τῷ μηδενί** (ἐνν. ὄντι) = τῷ μὴ φύσαντι. **ἐγείνατο** = ἐγέννησε. **ἀντὶ τοῦ δὴ παῖδα μ' ὠνομάζετο**; = ἔνεκα τίνος λόγου λοιπὸν μὲ ὠνόμαζεν ὡς ἰδικόν του παιδί; **λαβὼν αἰτιολ. μετ. καθ'** = καὶ εἶτα = καὶ μ' ὅλα ταῦτα. **ὦδε μέγα** = τόσον μεγάλως. **στέργω** = ἀγαπῶ. **ἀπ' ἄλλης χειρὸς ἐνν.** ἢ ἐναντιομ. μετ. λαβὼν. **ἐκπέιθω** = πειθαναγκάζω. **ἐμπολάω** = ἀγοράζω. **δίδως** ἴστ. ἐνεστ. **ναπαῖαι πτυχαί** = δασώδεις χαράδραι. **ἐπιστατῶ** = εἶμαι βοσκὸς (εἰς τὰ ποιμνία), διότι ὁ ποιμὴν ἐλέγετο καὶ ἐπιστάτης. **ἐπιθητεία** ἐπὶ ἐμμίσθῳ ὑπηρεσία. **θῆς** δὲ ἐλέγετο ὁ ἐλευθερὸς ἐργάτης ὑπηρετῶν ἐπὶ μισθῷ. (ὑποτίθεται ὅτι εἶναι τοῦ Πολύβου, ἀφ' οὗ εἰς αὐτὸν τὸ ἐκθετον παρέδωκε). **σοῦ δὲ σωτήρ γε** = ναὶ ὑπηρετῆς ὡς περιπλανώμενος ἔμμισθος ἐργάτης, ἀλλὰ γενόμενος σωτήρ σου... (λέγει τοῦτο μετὰ τίνος ὑπερηφανείας). **τί ἄλγος ἴσχοντα**; = ἀπὸ ποῖον κακὸν ὑποφέροντα; (κάμνει τὴν ἐρώτησιν ταύτην ὁ Οἰδίπους, ἐπειδὴ ἤκουσε τὴν λέξιν, σωτήρ, δηλ. ἀπὸ τί κακὸν μὲ ἔσωσες). **μαρτυρήσειαν ἂν** δύνανται νὰ μαρτυρήσουν, νὰ τὸ ἀποδείξουν (ὅτι ἐν κακοῖς ὄντα σὲ ἔλαβον). **ποδῶν ἄρθρα τὰ σὰ** = τὰ ἄρθρα τῶν σῶν ποδῶν. **τί τοῦτ' ἀρχαῖον ἐννέπεις κακόν**; τί ἐστὶ τοῦτο τὸ ἀρχαῖον κακόν, ὃ ἐννέπεις; **διάτορος** = διατρυπημένος, διαπεπερονημένος. **ἀκμαὶ ποδοῖν** = αἱ ἔξοχαι τῶν ἀστραγάλων, τὰ σφυρά. **δεινόν γ' ὄνειδος σπαργάνων ἀνειλόμην** = φοβερὰν αἰσχύνην βεβαίως ἀνέλαβον ἐκ νηπιακῆς ἡλικίας (καθ' ἣν γίνεται ἡ σπαργάνωσις τῶν παιδιῶν). **ἐκ τύχης ταύτης** = ἐκ τοῦ γεγονότος αὐτοῦ. **ὅς εἶ** = ποῖος εἶσαι (οἷος πράγματι εἶσαι) δηλ. Οἰδίπους, οἰδάω, οἰδέω καὶ πούς). **πρὸς πατρὸς ἢ μητρὸς** ἔπαθον τὸ πάθημα τοῦτο. **λῶον φρονεῖ** = ἀκριβέστερον γνωρίζει. **τυχῶν** = εὐρῶν κατὰ τύχην. **οὐκ** = ἐνν. οὐκ ἔλαβον αὐτὸς τυχῶν. **τῶν Λαῖου τις** = κάποιος ἐκ τῶν ἀνθρώπων (ὑπηρετῶν) τοῦ Λαῖου. **δήπου** = ὡς ἐνθυμοῦμαι. **εἴτ' οὖν ἐπ' ἀγρῶν εἶτε κἀνθάδ' εἰσιδῶν**; = εἶτε γνωρίσας τοῦτον ἐδῶ προσωπικῶς, εἶτε εἰς τοὺς ἀγρούς; **σημήνατε** = καταστήσατέ μου αὐτὸν γνωστόν. **καιρὸς** = κατάλληλος

εὐκαιρία. οὐδέν' ἄλλον ἄντικ. τοῦ ἔννοουμ. ἀπαρεμφ. ἐννέπειν, οὐ ὑποκ. τό, αὐτὸν (τὸν ἄγγελον). τὸν ἐξ ἀγρῶν = τὸν ἐν ἀγροῖς ὄντα καὶ προσκληθέντα ἐξ αὐτῶν ὑπὸ σοῦ. ματεύω = ζητῶ. ἐφριέμεσθα μολεῖν = ἐπεθυμοῦμεν νὰ ἔλθῃ. τὸν = ὄν. τί δ' ὄντιν' εἶπε, πλήρης θὰ ἦτο ἡ φράσις: τί δ' ἐρωτᾶς. ὄν τιν' εἶπε. μηδὲν ἐντραπῆς = νὰ μὴ φροντίξῃς (νὰ μὴ ἐνδιαφέρεσαι καθόλου). οὐκ ἂν γένοιτο τοῦτο, ὅπως ἐγὼ οὐ φανῶ = δὲν δύναται νὰ γίνῃ τοῦτο, ἵνα ἐγὼ μὴ φανερώσω (ὁ Οιδίπους φαντάζεται ὅτι τὸν ἐμποδίζει ἡ Ἰοκάστη νὰ εὔρῃ τὸ γένος του διὰ νὰ μὴ ἀποδειχθῇ ἡ ταπεινὴ καταγωγὴ του). ἄλις (εἰμὶ) νοσοῦσ' ἐγὼ προσ. σύνταξ. ἀντὶ τῆς ἀπροσ. ἄλις ἐστὶ νοσεῖν (πάσχειν, ὑποφέρειν), ἐμέ. τρίδουλος τρίτης μητρὸς = δοῦλος καταγόμενος ἐκ δούλης μητρὸς μέχρι τρίτης γενεᾶς. ἐκφανῆ κακῆ = θὰ ἀποκαλυφθῆς ἔχουσα ταπεινὴν καταγωγὴν. μὴ οὐ = ὥστε μὴ οὐ. τάδε = τὴν ἀναζήτησιν τῆς καταγωγῆς σου. φρονοῦσα εὖ = κρίνουσα ὀρθῶς, ἀποβλέπουσα εἰς τὸ καλόν σου. τὰ λῶστα = τὰ ὠφελιμώτατα. τὰ λῶστα (ἡ ἐπανάληψις τούτου ὑποδηλοῖ ἀγανάκτησιν) = τὰ συμφερότατα αὐτὰ (δηλ. ἡ μὴ ἀνεύρεσις τῆς καταγωγῆς μου). πᾶσι (ἀφ' ἧς τὸ πρῶτον ἤκουσεν ἐν Κορίνθῳ, ὅτι εἶναι νόθος). δύσποτμος = δυστυχής. ἄξει τις ἀποστέλλεται δεύτερος πομπὸς νὰ φέρῃ τὸν ποιμένα τὸ ταχύτερον μετὰ τὸν ἐν στιχ. 861 ἀποσταλέντα πρῶτον. χαίρειν = νὰ ἐναβρύνεται, νὰ καταμαρῶνῃ. προσειπεῖν = νὰ προσαγορεύσω (δηλ. ὅτι εἶσαι δύστηνος = δυστυχής). ἄλλο δ' οὐ ποθ' ὕστερον μετὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ἡ Ἰοκάστη ἀπέρχεται ἀποτόμως διὰ τῆς μεσαίας πύλης εἰς τὰ ἀνάκτορα). ἄξασα (τοῦ ὄ. αἴσω) = ὀρμήσασα ταχέως. ὅπως μὴ = (μετὰ φόβου σημαίντ. ὅμ. τίθεται τὸ ὅπως μὴ μεθ' ὀριστ. μέλλοντος) ἀναρρήξει (ἀμεταβ.) = μήπως ξεσπάσουν. σιωπῆς ἐννοεῖ τὴν σιωπὴν τῆς Ἰοκάστης, ἀποφυγούσης νὰ ἐξηγήσῃ τοὺς λόγους τῆς αἰφνιδίας φυγῆς τῆς καὶ ἀρκεσθείσης νὰ εἶπῃ μόνον τὸ ἰού, ἰού. ὅποια χρῆζει ὀγγύντω = ἄς ξεσπάσουν ὅσα θέλουν. φρονῶ μέγα = μεγαλοφρονῶ. δυσγένεια = ταπεινὴ καταγωγὴ. νέμω = θεωρῶ. τῆς εὖ διδούσης = τῆς ἀγαθοποιοῦ, τῆς παρεχούσης μοι εὐτυχίαν (ἐνν. τὴν προηγ. πρὸς αὐτὸν ἐννοίαν τῆς τύχης). οὐκ ἀτιμασθήσομαι = δὲν θὰ προσβληθῶ. τῆς γὰρ = διότι ἐξ αὐτῆς (τῆς τύχης). οἱ συγγενεῖς μῆνες = οἱ χρόνοι, ποὺ μὲ ἐσυντρόφευσαν εἰς τὴν ζωὴν, ποὺ παρηκολούθησαν τὸν βίον μου ἀπὸ τῆς γεννήσεώς μου μέχρι σήμερον.

(ἐννοεῖ τὸν χρόνον τῆς ζωῆς καθόλου, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν ἀντίληψιν τῶν ἀρχαίων συγγενάται τῷ ἀνθρώπῳ, διέρχεται μαζί τὸν βίον καὶ συγγηράσκει μετ' αὐτοῦ). **διώρισαν μικρὸν καὶ μέγαν** = ὥρισαν (προὠρισαν, ἔταξαν) νὰ γίνω κατ' ἀρχὰς μὲν μικρός, ἔπειτα δὲ μέγας. **τοιοῦσδ' ἐκφύς** = τοιαύτην ἀφ' οὗ ἔσχον καταγωγὴν, ἀφ' οὗ τοιοῦτος ἐγεννήθη. **οὐκ ἂν ἐξέλθοιμ' ἔτι ποτ' ἄλλος, ὥστε μὴ ἐκμαθεῖν τοῦμὸν γένος** = δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀποδειχθῶ ποτε ἄλλος, ὥστε νὰ μὴ μάθω τὴν καταγωγὴν μου (ἐν ἄλλοις λόγοις θέλει νὰ εἶπῃ, ὅτι τὴν καταγωγὴν μου τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ μεταβάλῃ καὶ ἐπομένως δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ μὴ μάθω τὰ κατ' αὐτήν).

Πραγματικαί : ἰκέτις ἀφίγμαι... τελειώσασα τοὺς λόγους αὐτοὺς ἡ Ἰοκάστη στρέφει τὸ ἄγαλμα τοῦ θεοῦ, αἱ δὲ θεοπαῖνιδες ἀνάπτουν τὸ πῦρ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ διὰ τὰ θυμιάματα **ἄρ' ἂν παρ' ὑμῶν ὦ ξένοι...** ὁ ἄγγελος ἔρχεται ἐξ ἀριστερῶν, ἡ δὲ ἐμφάνισις αὐτοῦ φαίνεται ὡς ἄμεσον ἐπακολούθημα τῆς προσευχῆς τῆς βασιλίσης. **παντελῆς δάμαρ**, ὁ γάμος παρ' ἀρχαίοις ἐθεωρεῖτο ἀτελής, ἐὰν δὲν ἀπεκτιῶντο τέκνα, διὰ τοῦτο ἡ εἰς τὰ προικοσύμφωνα συνηθίζετο ν' ἀναγράφηται «ἐπ' ἀρότῳ παίδων ἄγομαι γαμετήν» τ. ἔ. νυμφεύομαι διὰ νὰ τεκνοποιήσω. Κατ' ἀκολουθίαν ἐλέγετο παντελῆς δάμαρ ἡ μήτηρ ἐκείνη, ἣτις εἶχε καὶ τέκνα. ὡς ἠὺδᾶτ' ἐκεῖ, πρὶν ἀποφασισθῆ ἐπισημῶς ἡ ἀνακήρυξις τοῦ βασιλέως. **ὦ τὰ τῆς τύχης κρατεῖ.** Ἀφ' οὗ ἐν στιχ. 609 ἡ Ἰοκάστη ἐξέφρασεν ἀμφβολίας περὶ τοῦ ἀξιοπίστου τῶν ἀνθρωπίνων μαντειῶν, ἐν δὲ τῷ στιχ. 853 δὲν ἐφείσθη οὐδὲ τοῦ Ἀπόλλωνος, τώρα θεωρεῖ ὡς κυρίαρχον τοῦ κόσμου τὸ μαιραῖον καὶ τυχαῖον «τύχη κυβερνᾷ πάντα». **ἐπεὶπερ εὖνους ἦλθον...** ὁ ἄγγελος νομίζει ὅτι θὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Οἰδίποδα, ἂν τοῦ ἀναγγεῖλῃ, ὅτι αὐτὸς τὸν ἔσωσεν ἐκτεθειμένον ἀνάτηρον παιδίον εἰς τὸν Κιθαιρῶνα· ποῖον ὅμως ἄλλο ἀποτέλεσμα ἐπῆλθε; Ἐπομένως ἔχομεν ἐδῶ ἄλλην **περιπέτειαν. εὐρὼν ναπαίαις ἐν Κιθαιρῶνος πτυχαῖς**, τοῦτο ἦτο τὸ πρῶτον κεραυνοβόλον πλῆγμα τῆς Ἰοκάστης, ἣτις ἤρχισε νὰ ὑποπτεῖ τὴν ἀλήθειαν διὰ νὰ πεισθῆ κατωτέρω ἀπολύτως ἐν τοῖς στιχ. 1032 καὶ 1042. **μικρὸν καὶ μέγαν διώρισαν** ἀληθῶς ἦτο οὗτος ἐν ἀρχῇ ἔκθετον ἀνάτηρον παιδίον καὶ ἔγινε διάδοχος καὶ ἔπειτα βασιλεὺς τοῦ θρόνου τῆς Κορίνθου καὶ ἐξ ἄλλου ἀτελής ὁδοιπόρος καὶ βασιλεὺς τῶν Θηβῶν.

Στιχ. 1086-1107. **εἴπερ ἐγὼ μάντις**. Καθ' ὃν χρόνον ὁ Οἰδίπους μένει μόνος ἐν τῇ σκηνῇ σύννουσ καὶ στρέφει ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὸ βλέμμα, μήπως ἴδῃ ἐρχόμενον τὸν ποιμένα, ὁ χορὸς περιχαρῆς ἄδει τὸ τρίτον στάσιμον διὰ τὴν ἐκφράση τὴν ἐλπίδα, ὅτι ὁ βασιλεὺς, ὁ ὁποῖος ἐθεωρεῖτο ξένος (Κορίνθιος), συντόμως θὰ ἀποδειχθῆ Ἰθαβίος τὴν καταγωγὴν. **μάντις** ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀνθρωπίνης μαντικῆς-**ἴδρις** = σοφός. **κατὰ γνώμαν** = κατὰ τὸν νοῦν. **οὐκ ἔσει ἀπείρων** = δὲν θὰ εἶσαι ἄπειρος, θὰ εἶσαι μέτοχος. ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: **οὐκ ἔσει ἀπείρων μὴ οὐ σέ γε αὖξειν** = δὲν θὰ εἶσαι ἐστερημένος τοῦ νὰ σὲ μεγαλύνωμεν, θὰ μάθῃς ὅτι σέ... **πατριώτης** = συμπατριώτης, διὰ τῶν τριῶν ἐπιθέτων: **πατριώτην, τροφὸν καὶ μητέρα**, ὁ ποιητὴς ἐσημάτισεν κλιμακωτὸν σχῆμα ἐκ τῶν μικροτέρων εἰς τὰ μεγαλύτερα. **χορεύομαι** = τιμῶμαι διὰ χορῶν. **ἐπίηρα** = φέρω. (Ὁμηρ. φράσις) = φέρω εὐχάριστα. **τυράννοις** = τῷ Οἰδίποδι (ὁ πληθ. τῇ βασιλικῇ οἰκογενείᾳ τοῦ Οἰδίποδος). **ἰήιε Φοῖβε** ἴδε στιχ. 154. **μακροίων** = μακρόβιος, **μακροίωνων** (ἐνν. κορῶν). **ἔτικτε** (μεταφέρεται εἰς τὸν χρόνον τῆς εὐρέσεως τοῦ Οἰδίποδος). **πελασθεῖσα Πανός** = συννευρεθεῖσα μετὰ τοῦ Πανός. **εὐνάτειρα** = σύννευρος. **πλάκες ἀγρονόμοι** = πλάκες ἀγρῶν νεμομένων = ὄρειναι πεδιάδες ἀγρῶν (ὅπου βόσκουσι κτήνη). **Κυλλάνας** = Κυλλήνης. **Βακχεῖος** = ὁ Διόνυσος. **εὔρημα** ὡς λαμπρὸν δῶρον, ὡς εὐφρόσυνον κέρδος, καὶ ἐπομένως τέκνον του (δηλ. νύμφη τις ἔτεκεν αὐτῷ).

Πραγματικά: τὸ χορικὸν ἄσμα εἶναι μεστὸν χαρᾶς καὶ ἐλπίδων, συνηθίζοντο δὲ τοιαῦτα ἐν τοῖς ἀρχαίοις δράμασιν, ἰδίᾳ τότε, ὅταν προβλέπηται μεταβολὴ ἐπὶ τὰ χεῖρω καὶ καταστροφῇ. **τὰν αὖριον πανσέληνον** ὁ χορὸς ἀναμένει αὖριον νὰ διαλευκανθῆ πλήρως τὸ μυστήριον τῆς καταγωγῆς τοῦ Οἰδίποδος, ὅτε θὰ ἦτο πανσέληνος, συμπίπτουσα μὲ τὴν ἐπαύριον τῆς ἑορτῆς τῶν Μεγάλων Διονυσίων, κατὰ τὴν ὁποῖαν ἐδιδάσκοντο τὰ δράματα. ἴσως δὲ διὰ τῆς πανσελήνου ἠθέλησε νὰ δείξῃ, ὅτι ἡ ἀνακάλυψις τοῦ πράγματος γενήσεται ἐν πλήρει φωτί. **μακροίωνων** ἐννοεῖ τὰς νύμφας, αἱ ὁποῖαι ἦσαν παρθενικαὶ θεότητες, προσωποποιήσεις τῶν δυνάμεων τῆς φύσεως. Κατόπιν εἰς ὄρη, δάση, πεδιάδας, κοιλάδας, σπήλαια, κρήνας καὶ ποταμοὺς καὶ ἔζων ἐπὶ μακρὸν τρώγουσαι ἀμβροσίαν. Ἐξελαιβάνοντο ὁμοίως ὡς τροφοὶ καὶ παιδαγωγοὶ τοῦ Διὸς

καὶ τοῦ Διονύσου καὶ τοῦτον παρακολουθοῦσι συνεχῶς μετὰ τοῦ Πανός καὶ τῶν Σατύρων. **Πάν** ἦτο ὁ ἐν Ἀρκαδίᾳ κατ' ἔξοχὴν τιμώμενος ποιμενικὸς θεός, υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ, γεννηθεὶς ἐπὶ τοῦ Ἀρκαδικοῦ ὄρους Λυκαίου. Ἦτο οὗτος ἐκ γενετῆς κερασφόρος, τραγόπους, γενειῶν καὶ σιμὸς τὴν ὄϊνα, δασὺς καὶ ἔχων οὐράν, ἔπαιζε τὴν σύριγγα καὶ συνέπαιζε πάντοτε ἐπὶ τῶν ὄρεων καὶ τῶν δασῶν μετὰ τῶν Νυμφῶν. **Ἑρμῆς** ἦτο καὶ οὗτος προστάτης τῶν ποιμνίων, λεγόμενος νόμος, ἐπιμήλιος, κριοφόρος κ.τ.λ. καὶ συμπαίκτης τῶν Νυμφῶν. **Βακχεῖος** ἦτο ὁ θεὸς Διόνυσος, ὅστις παρίσταται πολλάκις συνοδευόμενος ὑπὸ παρονοῦντος θιάσου Σατύρων, Σεληνηῶν, Νυμφῶν καὶ Μουσῶν, ἤρεμος καὶ γαλήνιος αὐτὸς ἐν τῷ μέσῳ. **ναίων ἐπ' ὄρεων**, εἰς τὸν Κιθαιρῶνα, τὸν Παρνασσὸν καὶ εἰς ἄλλα ὄρη ἐτελοῦντο νυκτεριναὶ ἑορταί. **Ἐλικωνιάδων** ἦσαν αἱ Ἐλικωνιάδες μουσαι, ἀποκληθεῖσαι οὕτως, ἐπειδὴ διέμενον, μετὰ τοῦ Ἀπόλλωνος εἰς τὸ ὄρος Ἐλικῶνα τῆς Βοιωτίας 1570. μ. ὕψους. κατάφυτον καὶ συσσίους ἔχον καὶ τετρνὰς πεδιάδας.

Στιχ. 1110 - 1185. **συναλλάσσω** = συντυγχάνω συναντῶ, ἡ μετοχ. ἐναντιωμ. **σταθμῶμαι** = εἰκάζω, συμπεραίνω. **πρέσβεις** = πρεσβῦται. **ξυνάδει** = συμφωνεῖ. **σύμμετρος** = ἰσόχρονος, ὁμηλῆς. (δηλ. καὶ αὐτὸς γέρον) πλεονάζ. μετὰ τὸ ξυνάδει. **ἐν μακροῦ γήρα** = ἀντὶ ἀπλῆς δοτ., προσδιορ. ἀναφορ. **τῷδε τ' ἀνδρὶ** = τῷ Κορινθίῳ ἀγγέλῳ. **σύ**, τοῦτο λέγει ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν κορυφαῖον τοῦ χοροῦ, ἐνῷ ἀνωτέρω διὰ τοῦ: **πρέσβεις** προσεφώνησεν ὄλον τὸν χορόν. **προὔχοις ἄν μου τῇ ἐπιστήμῃ** = δύνασαι νὰ εἶσαι ὑπέρτερος ἐμοῦ κατὰ τὴν γνῶσιν. τὸ ἐπιστήμη, ἐνέχει ἀντίθεσιν πρὸς τὸ σταθμᾶσθαι. **γὰρ** αἰτιολ. τὸ ἐννοούμενον ἐκ τοῦ προηγ. στίχου, προὔχω τῇ ἐπιστήμῃ. **εἴπερ τις ἄλλος** ἐπιτείνει τὴν ἔννοιαν τοῦ πιστός, ἐνῷ διὰ ὡς **νομεὺς ἀνὴρ** περιορίζει τὴν προηγουμένην ἐπίτασιν (ὡς δύναται νὰ εἶναι πιστός ἕνας ἀνὴρ βοσκός). **δεῦρό μοι βλέπων** = στρέφω τὰ βλέμματά σου ἐδῶ πρὸς ἐμὲ (ἵνα καὶ ἐκ τῶν βλεμμάτων καὶ τῆς ὅλης στάσεώς του ἀνεύρη τὴν ἀλήθειαν, διότι ὁ δοῦλος ἰδὼν τὸν Κορινθίον ἀγγελὸν καὶ ἀναγνωρίσας αὐτὸν καὶ φοβούμενος, ὅτι θὰ ἐρωτηθῇ ὑπὸ τοῦ φονέως τοῦ Λαῖου, εἶναι περιδεὴς καὶ βλέπει κάτω). **ἦ ἦν. οἴκοι τραφεῖς** = οἰκοτραφῆς. (τοῦτο λέγει μετὰ τινος ὑπερηφανείας ὁ δοῦλος, διότι οἱ οἰκογενεῖς δοῦλοι ἀπῆλθον ἰδιαιτέρας ἐμπιστοσύνης παρὰ τῶν κυρίων των). **μεριμνῶν** = ἐπιδιδόμενος. **ἦ βίον τίνα** (ἐνν.

ἔχων) = πῶς ζῶν. **ξύναυλός εἰμι** = συγκαταυλίζομαι, συνδιανυκτερεύω. **ἦν μὲν Κιθαιρῶν** (ἔνν. οὐ ἦν ξύναυλος). **πρόσχωρος** (τῷ Κιθαιρῶνι) = πλησιόχωρος, γειτονικός, — **τόνδε** (τὸν Κορίνθιον ἄγγελον). **τῆ-δέ που** = ἐκεῖ κάπου. **μαθῶν** = γνωρίσας αὐτόν. **καὶ λέγεις** = λοιπὸν ἐννοεῖς. **ἢ συναλλάξας** ἔξαστ. ἐκ τοῦ οἶσθα, ὅπως καὶ τὸ μαθῶν, διαφέρει δὲ τοῦ μαθῶν κατὰ τὸ ὅτι τὸ μὲν μαθῶν ἐννοεῖ, ὅτι τὸν ἐγνωρίσει καλῶς, τὸ δὲ συναλλάξας δηλοῖ ἀπλῆν ἐκ συναντήσεως γνωριμίαν. **οὐχ ὥστε** = οὐκ οἶδ' ὥστε. **κούδέν γε θαῦμα** = καὶ οὐδόλως βέβαια παράδοξον εἶναι τοῦτο (τὸ μὴ δύνασθαι εἰπεῖν ἐν τάχει...). ἦμος = ὅτε..., χρον. πρότασις ἀντι εἰδικῆς. **τῷδε τάνδρῳ** ἔνν. τὸν Θηβιαῖον ποιμένα. **ἐξ ἤρος εἰς ἀρκτουῦρον** = ἀπὸ τῆς ἀνοιξεως μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ φθινοπώρου. **τρεῖς ὅλους ἐκμήνουσ χρόνους** = ἐπὶ τρία ὁλόκληρα ἔξάμηνα. **τάμᾳ ἔπαυλα** = εἰς τὰ μανδριά μου. **σταθμᾶ** = ταυτόσημον πρὸς τὰ ἔπαυλα. **πεπραγμένον** = πραγματικόν, ἀληθές (κατηγορ. τοῦ τι). **ἐκ μακροῦ χρόνου** ἔνν. ἡ ἐναντιομ. μετ. ὄντα. **ὡς ἐμαυτῷ θρέμμα θρεψαίμην ἐγὼ** = ἵνα ἀναθρέψω αὐτὸν ὡς ἴδιόν μου τέκνον. **ιστορῶ** = ἐρευνῶ, ἐρωτῶ νὰ μάθω. **ὦ τάν** = ὦ φίλε (φίλε μου). λέγει μετὰ τινος ὑπερηφανείας, ὅτι τὸ παραδοθὲν εἰς αὐτὸν βρέφος κατέλαβε βασιλικὸν ἀξίωμα). **οὐκ εἰς ὄλεθρον**; ἔνν. ἄπει. ἃ ἐπιφώνημα ἐν χρήσει πρὸς ἔκφρασιν ποικίλων συγκινήσεων, ἐδῶ εἶναι ἐφεκτικόν. **κολάζω** = τιμωρῶ (πρὸς σφοδρονισμόν). ἐδῶ σημ. ἐπιπλήττω. ἐνέχει δὲ εἰρωνείαν, διότι ἐπὶ δούλου δὲν δύναται νὰ λεχθῆ κολάζει, ἀλλὰ μόνον κολάζεται. Παρατηρητέα ἡ διάφορος αἰσθητικὴ κατάστασις τῶν διαλεγομένων προσώπων. **ὦ φέριστε** Ὀμηρ. ὑπερθετ., λέγεται καὶ φέρτατος = ἀριστος, κράτιστος. **τί ἀμαρτάνω**; = ποίαν παρεκτροπὴν κάνω; **οὐκ ἐννέπων** (ἔνν. τὸ ὄ. ἀμαρτάνεις) μετ. αἰτιολ. = διότι δὲν ἀναφέρεις... **ἄλλως** = ματαίως, ἀνωφελῶς. (ἔνν. διὰ τοῦ ἄλλως, ὅτι, ἀντὶ νὰ φέρῃ καλὸν εἰς τὸν Οἰδίποδα, τοῦναντίον συντελεῖ εἰς τὸν ὄλεθρόν του). **πρὸς χάριν** = ἄνευ τιμωρίας, μὲ τὸ καλό. **κλαίω** = τιμωρούμενος, κατόπιν τιμωρίας. **αἰκίζομαι** (ὡς καὶ τὸ ἐνεργητικὸν αἰκίζω) = μεταχειρίζομαι βλαβερῶς, βασανίζω (παρατηρητέα ἡ μεγάλη δειλία τοῦ ποιμένου διὰ τὴν καλυτέραν πλοκὴν τῆς ὑποθέσεως τοῦ δράματος). **οὐχ ὡς τάχος τις τοῦδ' ἀποστρέψει χεῖρας**; (ἐτέθη ἀντὶ προστακτικῆς) = δὲν θὰ γυρίσῃ τις ὀπίσω ταχέως τὰς χεῖρας τούτου; **δύστηνος** ἔνν. ἐγὼ. **ἀντὶ τοῦ**; (ἔνν. κελεύεις στρέψαι χεῖρας) = ἔνεκα ποίας αἰτίας;

ὄν οὗτος ἱστορεῖ = διὰ τὸν ὅποιον οὗτος σὲ ἐρωτᾷ. ὀλέσθαι δ' ὄφελον τῆδ' ἡμέρα = εἴθε νὰ εἶχα χαθῆ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν (καθ' ἦν τὸν ἔδωσα). εἰς τόδε = εἰς τὸ ὀλέσθαι. τοῦνδικον = τὸ ἀληθές, ἐκεῖνο ποῦ ἐπιβάλλει τὸ δίκαιον. διόλλυμαι ἀντὶ μέλλοντος. τριβῆ = βραδύτης, ἀναβολή. εἰς τριβάς ἐλάω (μέλλ. τοῦ ἐλαύνω) = θὰ προβῆ διὰ χρονοτριβῶν εἰς ἀναβολάς. οὐ δῆτ' ἔγωγε (εἰς διατριβάς ἐλάω). ἐμόν μὲν (ἐνν. οὐκ ὄντα). τις ἀντὶ τι κατὰ σύνεσιν. ἐγγενῆς = συγγενής. λέγειν ἔξαρτ. ἐκ τοῦ δεινῶ. πρὸς αὐτῶ τῶ δεινῶ = ἐπ' αὐτοῦ ἀναμφισβητήτως τοῦ φοβεροῦ. ἐκλήζετο λέγει οὕτως ἀντὶ, ἦν διὰ νὰ μετριάσῃ τὸ φοβερὸν τοῦ πράγματος. ἦ γὰρ = ἀλήθεια λοιπόν. ὡς πρὸς τί χρείας; = πρὸς ποίαν ἀνάγκην, πρὸς ποῖον σκοπὸν; ὡς ἀναλώσοιμί νιν (ἔξαρτ. ἐκ τοῦ δίδωσιν, ὅπερ εἶναι ἱστορ. ἐνεστώς) = ἵνα τὸν θανατώσω. τεκοῦσα ἐναντιωμ. μετ. τλήμων = ἡ σκληρά. θεσφάτων (γεν. ἀντικ.) ὄκνω = φοβουμένη τοὺς δυσσιώγους χρησμούς. τοὺς τεκόντας ἐνν. τὸν πατέρα, διότι τοῦτον ἔλεγεν ὁ χρησμός. κατοικτίζω = αἰσθάνομαι μεγάλην συμπάθειαν. γεγῶς (κατηγορ. μετ.) = ὅτι ἔχεις γίνει (ἐδῶ ἡ ἀναγνώρισις ἐπῆλθε πλήρης). ἄρα = λοιπόν, ὡς βλέπω ἐκ τῶν ὑστέρων. ἐξήκοι ἂν σαφῆ = θέλουσιν ἐκδηλωθῆ, ἐκκληρωθῆ σαφῶς. προσβλέψαιμι = δύναμαι νὰ σὲ προσβλέψω. φύς, ὀμιλῶν, κτανῶν (ἔξαρτῶνται ἐν τοῦ προηγ. ῥήμ., τίνος εἴδους μετοχαί εἶναι; ἀφ' ὧν ἐνν. τὴν μητέρα. οὓς τε ἐνν. τὸν πατέρα. ὀμιλῶ συνευρίσκομαι.

Πραγματικά: στ. 1123. δοῦλος ἀξιόπιστοι δοῦλοι, καὶ ἰδίᾳ οἰκογενεῖς, ὅπως ὁ παρὼν δοῦλος τοῦ Λαῖου, ἀνελάμβανον πολλάκις τὴν ἐπίβλεψιν μεγάλης ἐκτάσεως κτημάτων ἢ πολλῶν ποιμνίων, ὁμοίως δὲ τοιαῦται δοῦλαι ἀνελάμβανον τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐν τῷ οἴκῳ πραγμάτων καὶ ἀπήτανον ἰδιαιτέρας ὑπολήψεως παρὰ τῶν δεσποτῶν αὐτῶν. εἰς ἀρκτοῦρον οἱ ἀρχαῖοι πολλάκις ἐκανόνιζον τὸ χρόνον ἐκ τῶν ἄστερισμῶν. ἡ ἐπιτολή δὲ τοῦ ἀρκτοῦρου γίνεται κατὰ τὰς ἀρχὰς Σ)βρίου, ὅτε ἄρχεται καὶ τὸ φθινόπωρον. ἐκμήνους χρόνους καὶ κατὰ τοὺς σημερινοὺς χρόνους οἱ χωρικοὶ καὶ οἱ ποιμένες κανονίζουσι τὰς συμφωνίας τῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἑξαμήνων, π. χ. ἀπὸ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου μέχρι τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, καθ' ὃ δηλ. διάστημα, λόγῳ τοῦ καλοῦ καιροῦ, τὰ ποιμνία ὀδηγοῦνται εἰς βοσκάς. οὐκ εἰς ὀλεθρον κ.τ.λ. ὁ θεράπων ἀρχίζει ν' ἀναγνωρίζῃ, ὅτι ὁ Οἰδίπους εἶναι

νός τοῦ Λαίου, καὶ ἐπομένως πατροκτόνος, ἐνῶ μέχρι τοῦδε ἐγνώρι-
 ζεν αὐτόν, μόνον ὡς φονέα τοῦ Κυρίου του, καὶ διὰ τοῦτο ἀποτρέπε-
 τὸν Κορίνθιον νὰ προχωρήσῃ εἰς περαιτέρω ἀποκαλύψεις. **κλαίων δ'**
ἔρεϊς οἱ δούλοι ὑπεβάλλοντο εἰς φοβεράς βασάνους καὶ τιμωρίας ἐν
 περιπτώσει σοβαρῶν παραπτωμάτων, κλοπῆς, ἀνυπακοῆς κ.τ.λ., ὅσας
 δὲ προσήρχοντο ὡς μηνυταὶ ἢ ὡς μάρτυρες πρὸ τοῦ δικαστηρίου, καὶ
 εἰς μαστιγώσεις ἀκόμη ὑπεβάλλοντο διὰ νὰ διακριβωθῇ τὸ ἀξιόπιστον
 τῆς μαρτυρίας αὐτῶν, ὅπως καὶ κατωτέρω ἐν στίχῳ 1154 δηλοῦται.
στίχ. 1185 μετὰ τοὺς τελευταίους λόγους τοῦ Οιδίποδος, οὗτος μὲν
 εἰσέρχεται εἰς τὰ ἀνάκτορα διὰ τῆς μέσης θύρας, ὁ δὲ Κορίνθιος ἄγγε-
 λος ἀπέρχεται διὰ τῆς ἀριστερᾶς παρόδου, ἵνα μεταβῇ εἰς Κόρινθον.

Στίχ. 1186-1221. **ὡς** = πόσον. **ἴσα** ἐπιρρ. = ἐξ ἴσου. **καὶ** =
 ὅπως (πολλάκις ὁ καὶ ἔχει σημ. ὁμοιοματικὴν μετὰ τὰ ὁμοιότητος
 σημαντικά, ὅπως εἶναι ἐδῶ, τὸ ἴσα). **ἐναριθμῶ** = λογαριάζω, θεωρῶ.
τῆς εὐδαιμονίας τὸ ἄρθρ. σημ. τῆς πολυμνήτου, τῆς πολυποθῆτου.
τοσοῦτον ὅσον = τόσον μόνον ὥστε. **δοκεῖν** ἐνν. ἀντικ. εὐδαιμονεῖν
 = ὥστε νὰ φαίνεται (δηλ. νὰ νομίζῃ καὶ νὰ νομίζεται παρὰ τῶν ἄλ-
 λων), ὅτι εὐτυχεῖ. **καὶ δόξαντα** = καὶ εὐθύς ὡς φανῇ (θέλει νὰ δη-
 λώσῃ τὴν ταχεῖαν μετάβασιν ἀπὸ τῆς εὐτυχίας εἰς τὴν δυστυχίαν).
ἀποκλίνει = ν' ἀποκλίνῃ, νὰ καταπέσῃ ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς εὐτυχίας
 εἰς τὸ ἀντίθετον (εἰς τὴν δυστυχίαν). **Οιδιπόδα** δωρικὸς τύπος, ἀντὶ
 Οιδίπου, χρησιμοποιούμενος ὑπὸ τῶν τραγικῶν εἰς τὰ μελικὰ μέρη.
τὸν σὸν δαίμονα = τὴν ἰδικὴν σου τύχην. ἢ ἀναφορὰ τοῦ: τὸν σὸν
 ἐξαίρει τὸ παράδειγμα τῆς τύχης τοῦ Οιδίποδος. **ὅστις ἐκράτησας**
 ἀναφορ. αἰτιολ. πρότ. = διότι σὺ ἔγινες κύριος. **καθ' ὑπερβολὴν**
 (ποσοτ. προσδιορ. τοῦ) **τοξεύσας** = ὑπερβολικὰ ἐπιτυχὸν εἰς τοὺς
 ἀγῶνάς σου. (μεταφ. ἀπὸ τοῦ τοξότου, προσπαθοῦντος νὰ ἐπιτύχῃ τὸν
 στόχον του). **τοῦ πάντ' εὐδαιμόνος ὄλβου** = τῆς κατὰ πάντα εὐτυ-
 χοῦς μακαριότητος. **κατα-φθίσας** (τμῆσις) = ἐξολοθρεύσας καταστρέ-
 ψας. **γαμψῶνυξ** προσδιορ. τό: παρθένον χρησιμῶδόν, ὀνομάζετο δὲ
 χρησιμῶδός, λόγῳ τοῦ ἀκαταλήπτου αἰνίγματος, ἔχοντος ἀνάγκην μαν-
 τείας πρὸν λύσιν, ἦτοι αἰνιγματώδης. **ἀνέστας** = ἠγέρθης ἠνωρθώ-
 θης. **πύργος θανάτων** = προπύργιον κατὰ τῶν θανάτων (ἢ γεν. εἶ-
 ται ἀντικειμέν.), θανάτους δὲ ἐννοεῖ τοὺς προσελθόντας ἐκ τῆς μὴ ἐπι-
 τυχοῦς λύσεως τοῦ αἰνίγματος τῆς Σφιγγός.

Στιχ. 1204. **ἀκούειν** προσδιορ. ἀναφορᾶς, ἔξαρι, ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀθλιώτερος ἔνν. ἢ γεν. **σοῦ** ἀντικ. τοῦ ἀκούειν = ὡς πρὸς τὸ νὰ ἀκούῃ τίς σε (τοὺς θρήνους σου). **ἄται** ἄγρια, σκληραὶ δυστυχία. **ἐν πόνοις** = ἐν βασάνοις. προσωποποιοῦνται ἀμφοτέρω, λόγῳ τοῦ ξύνοικος. **ξύνοικος** ἔνν. ἐκ τοῦ ἀθλιώτερος τὸ μᾶλλον = συνοικεῖ, κατέχεται περισσότερον ἀπὸ σέ κ. τ. λ., ἀντικείμενα δὲ τοῦ ξύνοικος εἶναι ἡ ἀπλῆ δοτ. **ἄταις** καὶ ἡ ἐμπροθ. **ἐν πόνοις**. **ἀλλαγᾶ** (δοτ. ὄργαν.) = διὰ τῆς μεταβολῆς. **αὐτός** = ὁ αὐτός. **λιμῆν** ἔννοεῖ τὸν γαμήλιον λιμένα. **θαλαμηπόλος** = ὁ πελόμενος, ὁ ἀναστρεφόμενος ἐν τῇ θαλάμῳ (ὡς σύζυγος). **πεσεῖν** = ὥστε νὰ πέσῃ. **ἄλοξ** = αἰλαξ, κοίτη, γυνή (μεταφορ. ἐκ τοῦ γεωργ. βίου). **πατρῶαι ἄλοκες** = ἡ πατρικὴ κλίνη. **εἰς τοσόνδε** (ἔνν. χρόνον) ἐπὶ τόσον πολὺ χρονικὸν διάστημα. **φέρειν** = νὰ σὲ ἀνεχθῇ. **οἶγα** = σιωπηλῶς, ἀδιαμαρτυρητῶς.

Στίχ. 1214. **ἔφευγε** = ἔφερεν εἰς φῶς, ἀπεκάλυψεν. **πανθ' ὄρων χρόνος** = ὁ πάντα βλέπων (καὶ ἐπομένως ἀποκαλύπτων), προσωποποιήσις τοῦ χρόνου. **ἄγαμον γάμον** = κακόγαμον γάμον. σχ. δεξιόμορον. **τεκνοῦντα καὶ τεκνούμενον** καθ' ὑπαλλαγὴν αἱ μεταχαι ἀπεδόθησαν εἰς τὸν γάμον ἀντι εἰς τὸν Οἰδίποδα, ἔπρεπεν ἄρα νὰ λεχθῇ κατὰ γεν. τεκνοῦντος καὶ τεκνουμένου (τοῦ Οἰδίποδος). **εἶδομεν** = εἶδον. **περίαλλα** = ὑπερβολικά, σφοδρότατα, διὰ τοῦ μορ. **ὡς** ἐπιτείνει τὴν ἔννοιαν αὐτοῦ. **ιαχέω** = θρηγῶ, ἐκβάλλω κραυγὴν. **τὸ δ' ὄρθον εἰπεῖν** = διὰ νὰ εἶπω ὅμως τὴν ἀλήθειαν. **ἀνέπνευσα** = ἔλαβον ἀναπνοήν, ἀναψυχήν. **κατεκοίμασα** = ἔκλεισα τοὺς ὀφθαλμούς μου παραδοθεὶς εἰς ἥσυχον ὕπνον.

Πραγματικαὶ : ἰὼ γενεαὶ ὁ χορὸς ἐν τῇ τετάρτῳ τούτῳ στασίμῳ οἰκτίρει τὸ εὐμετάβλητον τῆς ἀνθρωπίνης τύχης. πρβλ. τὸ τοῦ ἀγγέλου ἐν τῇ Ἀντιγόῃ «οὐκ αἰνέσαμε' ἂν οὔτε μεμψαίμην ποτέ, τύχη γὰρ ὀρθοῖ καὶ τύχη καταρρέπει τὸν εὐτυχοῦντα τὸν τε δυστυχοῦντα ἀεί...» ὁμοίως τὸ τοῦ Πινδάρου «τί δέ τις ; τί δ' οὐ τις ; σκιάς ὄναρ ἄνθρωποι». **χρησμοδός**, λόγῳ τῆς ἀσαφείας τοῦ αἰνίγματος καὶ διότι τοῦτο ἀπηγγέλλετο ἐμμέτρως ἐν ἑξαμέτρῳ. **ἀνέπνευσα - κατεκοίμασα** ἔνν. τὴν παλαιὰν εὐεργεσίαν τοῦ Οἰδίποδος, δι' ἧς ἡ πόλις ἀπηλλάγη τῆς ἀριγῆς.

Στιχ. 1222 - 1296. **Ἐξάγγελος** ὀνομάζεται οὕτω, διότι ἡ ἀγγελία ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Εκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

γίνεται ἐκ τῶν ἔνδον τῶν ἀνακτόρων πρὸς τὰ ἔξω, εἶναι ὁ ἴδιος ὁ ὑποκριτής, ὁ ὁποῖος ὑπεδύετο τὸ πρόσωπον τοῦ ποιμένου, ἐξέρχεται δὲ ἐκ τῶν ἀνακτόρων διὰ τῆς δεξιᾶς πλαγίας θύρας. **ἀρξείσθε** (ῥήμ. ἄρνημαι) = θὰ λάβητε, θὰ αἰσθανθῆτε. **ἐγγενῶς** = συγγενικῶς, καὶ ἐπομένως, εἰλικρινῶς. **νίψαι ἄν** (ῥ. νίζω) **καθαροῦ** = ἤθελον καθαρίσει διὰ καθαριστηρίου λουτροῦ. **στέγην** (συνεκδ.) = ἀνάκτορα. **τὰ δ' αὐτίκα** τὸ πλήρες θὰ ἦτο : **κακὰ τοσαῦτα, ὅσα τὰ μὲν κεῦθει, τὰ δ' αὐτίκα εἰς φῶς φανεῖ**. **κεῦθω** = κούπτω. **ἐκόντα** **κούκ ἄκοντα** (σχ. ἐκ παραλλήλου). **πημονή** = δυστυχία. **αὐθαίρετοι** = προελθούσαι ὑπὸ τοῦ ἰδίου. **βαρύστονος** = ὁ βαρέως πενθούμενος, λυπηρότατος, θλιβερότατος. **ὁ μὲν τάχιστος τῶν λόγων** κ. τ. λ. προεξαγγελτική παράθεσις τῆς ἀκολουθίου προτάσεως : τέθνηκε θεῖον Ἰοκᾶστης κᾶρα. **εἰπεῖν** ὑποκ. ἐμέ, μαθεῖν ὑποκ. ὑμᾶς. **τάχιστος εἰπεῖν** = συντομώτατος. **θεῖον Ἰοκᾶστης κᾶρα** περίφρασις. (θεῖον, διὰ τὴν βασιλικὴν ιδιότητα, ἦτις θεοῦθεν προήρχετο). **οὐ πάρα** = πάρεσι (ἐνν. ἡμῖν). **ἡ γὰρ ὄψις οὐ πάρα** = διότι δὲν τὰ εἶδομεν. **ἐνι** = ἔνεστι. **πεύση** β'. ἐν. πρόσ. ὀριστ. μέλλ. τοῦ πυνθάνομαι. **θυρών** = προφυλών, ἡ ἐξωτερικὴ πρὸς τὴν ὁδὸν θύρα. **ἴετο** = μετὰ σπουδῆς ἐφέρετο. **λέχη** = (διότι ἐξ αὐτῶν ἐγάθη). **ἄκμαι** = ἄκρα, ἐδῶ σημ. χεῖρες, ἀλλαγῶ πόδες. **κόμην σπῶσα** = βιαίως μαδῶσα τὴν κόμην. **ἀμφιδεξιῶς** ἀντὶ ἀμφοῖν = δι' ἀμφοτέρων (δηλ. ὅσον ἐνήργει ἡ δεξιὰ, τοσοῦτον καὶ ἡ ἀριστερά. τὸ ἐπιθ. πρὸς ἔξαοσιν τῆς μανίας, μεθ' ἧς ἐκτύπα τὴν κόμην τῆς). **ἐπιρράσσω** = κλείω μεθ' ὀρμῆς (μετὰ πατάγου). **τῶν παλαιῶν σπερμάτων** = τῶν παλαιῶν γάμων μετὰ τοῦ Λαΐου. **δύστεκνον παιδουργίαν** (τὸ ἀφρη. ἀντὶ τοῦ συγκεκρι. παιδοποιῶν) = γεννήσασαν παρὰ φύσιν. **γοᾶτο δ' εὐνάς** = ἐθρήνει δὲ γοερῶς διὰ τὴν συζυγικὴν κλίνην. **διπλοῦς** ἀντὶ διπλοῦν κακόν, οὐ ἐπέξ. εἶναι τὰ ἐπόμενα. (ἐννοεῖ δὲ ἐκ τοῦ Λαΐου τὸν Οἰδίποδα καὶ ἐκ τοῦ Οἰδίποδος τὰ τέκνα του). **ἐκ τῶνδε** = μετὰ ταῦτα. **ὅπως ἀπόλλυται** (πλαγ. ἐρωτ. πρότ.) = πῶς ἀπέθανε. **εἰσπαῖω** = μετὰ βίας εἰσορμῶ, εἰσπηδῶ. **ὑφ' οὗ ἀναγκ. αἴτ. οὐκ ἦν** (ἡμῖν) = δὲν ἦτο δυνατόν εἰς ἡμᾶς. **ἐκθεῶμαι** = προσέχῳ, παρακολουθῶ μέχρι τέλους. **λεύσω** = παρατηρῶ. **περιπολῶ** = περιφέρομαι, ὡσὰν κατεχόμενος ὑπὸ μανίας. **πορεῖν** ἄορ. β'. τοῦ ὑποθ. λαμβανομένου ὡς ἐνεστώτος **πόρω** = προσφέρω, παρέχῳ. **γυναϊκά τ' οὐ γυναῖκα** σχ. ὀξύμ. **ὅπου κίχαι** (ῥ. κιχάνω = ἐφέσκω) **πλαγ. ἐρωτ. πρότ.** ἐκ τοῦ ἐρευνῶν, ὅπερ ἐξυπακούεται κατὰ ζεῦγμα ἐκ τοῦ

ἔξαιτῶν. **διπλῆν ἄρουραν** διπλοῦν ἀγρὸν (ἐν ᾧ ἐσπάρη καὶ ἔσπειρε), διπλῆν μητέρα. **οὗ** = ἑαυτοῦ. **αὖω** = φωνάζω. **δεινὸν** σύστ. ἀντικ. = φοβερὰν κραυγὴν. **ὡς ὑφηγητοῦ** (ἐνν. ἢ ἀπόλ. μετ. ὄντος) ὡς εἰ ὑφηγεῖτο = ὑπεδείκνυέ τις τὴν ὁδόν). **ἐνάλλομαι** = ἐφορῶ, ἐπιπίπτω. **διπλαῖ πύλαι** = δίφυλλος θύρα. **κλειῖθρα** = τοὺς μοχλοὺς (τοὺς μανδάλους). **πυθμένων** = τῶν στηριγμάτων τοῦ μοχλοῦ ἐπὶ τῶν παραστάδων. **κοῖλα** προλήπτ. κατηγορ. = ὥστε νὰ γίνουν κοῖλοι, νὰ καμφθοῦν. **κάμπιπτει στέγη** = καὶ εἰσώρησεν εἰς τὸ δομάτιον. **ἑώρα** (μόνον ἐδῶ ἀπαντᾷ, ἀλλαγῶ αἰῶρα) = τὸ ὄργανον, δι' οὗ τις μετεωρίζεται, ὁ βρόχος. **πλεκταῖς ἑώραις** = μὲ πλεκτὸν σχοινίον. **ὄπωρ** = μόλις. **δεινὰ βρυχηθεῖς** = βρυχησάμενος, (βρυχάομαι) (μεταφ. ἐκ τοῦ λέοντος) = ἀφ' οὗ ἐξέβαλε φοβερὸν βρυχηθμόν. **ἀρτάνη** (ἀρτάω = κρεμῶ) = τὸ σχοινίον, δι' οὗ τις ἀρτᾷ ἢ ἀρτᾶται = ἀγγχόνη. **χαλάω -ῶ** = χαλαρώνω, λύω. **δεινὰ δ' ἦν τάνθενδ' ὄραν** = φοβερὰ ἦσαν τὰ μετὰ ταῦτα ὡς πρὸς τὴν ὄψιν. **εἶματα** = ἐνδύματα. **χρυσήλατος** = ὁ κατειργασμένος ἐκ σφυρηλάτου χρυσοῦ. **ἐκστέλλω** = κουμβώνω ἢ καρφώνω διὰ πόρτης τὸ ἐνδυμα πρὸς συγκράτησιν αὐτοῦ ἢ πρὸς στολισμόν. **ἄρας** = σηκώσας (ὑπεράνω τῶν ὀφθαλμῶν, ἵνα τὸ κτύπημα εἶναι ἰσχυρότερον), ἀντικ. τὰς περόνας. **ἄρθρα τῶν αὐτοῦ κύκλων**. περίφρ. = τοὺς ὀφθαλμούς του. **ὀθούνεκα** = ὅτι. **οὐκ ὄψοιντο** = δὲν θέλουσι βλέπει ἐν τῷ μέλλοντι. **ἔπασχε**. **ἔδρα** διὰ τοῦ α' ἐνν. τὸν μετὰ τῆς μητρὸς του ἀνόσιον γάμον, διὰ δὲ τοῦ β' τὸν φόνον τοῦ πατρὸς. **ἐν σκοτίῳ** = μέσα εἰς σκοτάδι. **ὄψοίατο ἐν σκοτῳ** (ὀξύμορ.) = δὲν θὰ ἔβλεπε καθόλου. **οὓς μὲν οὐκ ἔδει (ἰδεῖν)** ἐνν. τοὺς παῖδας του. **οὓς δ' ἔχρηξεν** (ἐνν. ἰδεῖν) ἐνν. τοὺς γονεῖς. **ἐφυμνῶν** = ἀνοιμώζων, καταρώμενος. **ἀράσσω** = κτυπῶ ἰσχυρῶς· μετὰ τούτου συναπτέον τὸ πολλάκις τε κοῦχ ἄπαξ. **φοίνιος** = αἰμόφυρτος. **γλήνη** = κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ. **ὄμοῦ** = ὄμοῦ τῷ ἀράσσειν συγκρόνως μὲ τὸ κτύπημα τῶν ὀφθαλμῶν. **τέγγω** = βρέχω, ὑγραίνω. **ἀνίημι** = ἐκβάλλω, ἐκχύνω. **οὐδ' ἀνίσσαν φόνου μυδώσας** (μυδιάω = εἶμαι ὑγρὸς, διάβροχος). **σταγόνας** = καὶ δὲν ἐξέχυναν ἀπλῶς σταγόνας διαβρόχους ἐξ αἵματος. **ἀλλ' ὄμοῦ** = ἀλλ' εὐθύς. **μέλας ὄμβρος χαλάξης αἵματοῦς** (αἱματοεῖς = αἱματηρὸς) = μαύρη αἱματηρὰ βροχὴ χαλάξης. **τέγγω** = χύνω. **ἔρρωγεν** (ῥήγνυμι) = ἔχουν ξεσπάσει. **οὐμόνου κάτα** = οὐχὶ μόνον κατὰ τοῦ ἐνὸς (τοῦ Οἰδίποδος). **συμμιγῆ** = ἀνάμεικτα. **ὀνόματα** = εἶδη. **ἐν τίνι σχολῇ κακοῦ** = εἰς ποίαν

παῦσιν κακοῦ, ποῦ ἐσταμάτησεν ἢ συμφορά του. **βοᾷ** = μετὰ βοῆς παραγγέλλει. **διοίγω** = ἀνοίγω. **δηλοῦν τινα** = νὰ φανερώσῃ τις. **τὸν μητρός**, ἔνν. μιάστορα (ἢ ἄλλην παρεμφεροῦ πρὸς αὐτὴν λέξιν). σχῆμ. ἀποσιωπήσεως, ἐπειδὴ ὁ ἄγγελος ἀποφεύγει νὰ εἶπῃ λέξιν ἀνάροστον νὰ λεχθῆ. **ὡς ῥίψων** αἰτιολ. μετοχ. καὶ οὐχὶ τελ. = διότι θέλει νὰ ῥίψῃ. **ἀραιός** (ἔνν. ὄν) = ὑπὸ τὸ βάρος τῶν καταρῶν διατελῶν (τὰς ὁποίας καθ' ἑαυτοῦ κατηράσθη). **ῥώμης** = ἰσχυρᾶς βοηθείας. (ἔνν. καὶ εἰς αὐτὴν τό, τινός). **νόσημα** = πάθημα. **ἢ ὥστε φέρειν** = ἢ ὥστε δύνασθαι φέρειν. **δείξει δὲ καὶ σοὶ** ἔνν. ὁ Οἰδίπους ταῦτα. **στυγῶ** = μισῶ. **ἐποικτιζῶ** = οἰκτιρῶ, αἰσθάνομαι συμπάθειαν. **στυγοῦντα** = καὶ μισῶν τις.

Πραγματικά : ἐγγενῶς ἔτι διὰ τοῦ ἔτι θέλει νὰ δηλώσῃ, ὅτι πιθανῶς τὰ ἀποκαλυφθέντα τελευταῖα αἴσχη ἐμείωσαν τὴν ἀγάπην καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀρχόντων πρὸς τὴν οἰκογένειαν τῶν Λαβδακιδῶν. **οὔτ' Ἴστρον οὔτε Φᾶσιν**, θέλει νὰ δηλώσῃ ὅτι οὔτε τὰ νερά τῶν μεγίστων ποταμῶν τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης. (Φᾶσις διαρρέων τὴν Κολχίδα καὶ ἐκβάλλων εἰς τὰ ἀνατολικά τοῦ Εὐξείνου Πόντου, Ἴστρος ὁ σημερινὸς Δούναβις) δὲν δύνανται ν' ἀποπλύνουν τὰ αἴσχη τοῦ οἴκου τῶν Λαβδακιδῶν. **ἐκόντα ἁμαρτήματα**, ἐκούσια ἁμαρτήματα θεωρεῖ τὴν αὐτοκτονίαν τῆς Ἰοκάστης καὶ τὴν τύφλωσιν τοῦ Οἰδίπου. **χρυσηλάτους περόνας** αἱ Ἀθηναῖαι κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους μετὰ τῶν χρόνων τοῦ Σοφοκλέους ἔφερον χιτῶνα δωρικόν, συγκρατούμενον περὶ τοὺς ὄμους διὰ περονῶν, ἀλλὰ βραδύτερον, καὶ κατ' αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς χρόνους τοῦ Σοφοκλέους, ἔφερον τὸν Ἴωνικὸν χιτῶνα μετὰ χειρίδων, συνήθιζον δὲ αὐταὶ νὰ συνάπτωσι τὰ ἐνδύματά των δι' ὠραίων καὶ μὲ πολυτίμους λίθους κεκοσμημένων περονῶν, αἱ ὁποῖα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπέληγον εἰς κεφαλὴν ἔχουσαν τύπον ἀνθρώπου, ζῶου ἢ καὶ πραγμάτων.

Στιχ. 1297—1366 **ὦ δεινόν...** ὁ Οἰδίπους ἐξέρχεται διὰ τῆς μέσης θύρας, ὀδηγούμενος ὑπὸ ὑπρέτου καὶ προκαλῶν τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν φρίκην τοῦ χοροῦ. **προσκυρέω-ῶ** = συναντῶ. **προσέβη σε** = ἔβη ἐπὶ σέ, προσέβαλέ σε. **τίς** (ἔνν. ἦν) **ὁ πηδήσας μείζονα τῶν μακίστων** = ποῖος ἦτο, ὅστις ἔκαμε μεγαλύτερα ἐχθρικά πηδήματα ἀπὸ τὰ μέγιστα. **πρὸς σῆ δυσδ. μοίρα** (ἢ πρὸς = προσθήκην) = ἐκτὸς τῆς ἰδικῆς σου βαρυνδαίμονος (δυστυχοῦς) μοίρας. ἢ

ἔννοια τῶν λόγων του εἶναι: ἐκτὸς τῆς δυστυχοῦς μοίρας σου, νὰ φωνεύσης τὸν πατέρα καὶ νὰ νυμφευθῆς τὴν μητέρα, ἐπῆλθε καὶ ἡ ἄλλη, νὰ στερηθῆς τὴν ὄρασίν σου. **θέλων** ἐναντιωμ. μετ. **ἀθρέω-ῶ** = παρατηρῶ μετὰ προσοχῆς. **τοίαν** = διότι τοιαύτην. **ποῖ γὰς** (γεν. διαιο.) = εἰς ποῖον μέρος τῆς γῆς (δι' αὐτοῦ φαίνεται ἡ ἀστάθεια τῶν βηματισμῶν τοῦ Οἰδίποδος). **φθογγὰ** = ἡ φωνή μου. **διαπεπόταται** δωρ. ἀντὶ διαπεπότῃται (διαποτόομαι) = ἔχει μὲ ταχύτητα πετάξει, ἔχει πετάξει μακρὰν (καὶ ὄντως διὰ τοὺς τυφλοὺς ἡ φωνή φαίνεται, ὅτι ἀκούεται μακρὰν καὶ σβέννυται ἐκτὸς τοῦ περιβάλλοντος αὐτοὺς σκοτεινοῦ χώρου). **φοράδην** = ὀρητικῶς. **ἴν' ἐνήλω;** (ἀόρ. τοῦ ἐνάλλομαι) = εἰς ποῖον βαθμὸν πηδήσας ἐπροχώρησες; **εἰς δεινὸν** = εἰς φοβερὸν βαθμὸν (ἐνν. ἐλήλατο) **οὐδ' ἀκουστὸν** = καὶ εἰς ἀνήκουστον. **οὐδ' ἐπόψιμον** = οὔτε καὶ προσιτὸν εἰς θεάν (ἐξεῖνον, πού δὲν βαστᾷ ἡ καρδιά μας νὰ ἴδωμεν).

στο. α'. **σκότου νέφος** = σκοτεινὸν νέφος. **ἀπότροπον** = ἐκεῖνο ἀπὸ τοῦ ὁποίου τις ἀποστρέφεται, φοικῶδες. **ἐπιπλόμενον** = (ἐπιτελόμενον) = ἐπελθόν. **ἄφατον** = μὴ δυνάμενον νὰ ἐκφρασθῆ, ὑπερβολικόν. **ἀδάματον** = ἀκαταδάμαστον. **δυσούριστον** = τὸ ὁποῖον ὑπὸ δυσμενοῦς ἀνέμου προσήχθη... **εἰσέδου** = βαθέως εἰσέδυσεν. **οἴσθημα κέντρων** = κεντήματα τῶν περονῶν ἐμβάλλοντα μανίαν. **οἶον οἴσθημα κέντρων καὶ μνήμη κακῶν εἰσέδου με** = ὁποῖα μανιώδης ὀδύνη ἐκ τῶν περονῶν καὶ ὑπόμνησις τῶν ἀνοσιουργημάτων μου εἰσεχώρησε βαθέως εἰς τὴν ψυχὴν μου. **ἐν τοσοῖσδε πήμασιν** = ἐν μέσῳ τόσων πολλῶν συμφορῶν σου. **πενθεῖν-φορεῖν (σχήμα πρωθύστερον)** νὰ ὑποφέρῃς τὸ βάρος διπλῆς δυστυχίας (σωματικῆς καὶ ψυχικῆς) καὶ νὰ ἔχῃς διπλοῦν πένθος. **μὲν** = τουλάχιστον. **ἐπίπολος** = βοηθός, σύντροφος. **ἔτι μόνιμος (εἶ)** = παραμένεις ἀκόμη. **κηδεύω** = θεραπεύω, ἐνδιαφέρομαι. **οὐ γὰρ με λήθεις** = διότι δὲν διαφεύγεις τὴν προσοχὴν μου. **καίπερ σκοτεινός (ῶν)** = ἂν καὶ περιβάλλωμαι ἀπὸ σκότος, ἂν καὶ εἶμαι τυφλός. **πῶς ἔτλης** = πῶς ἐτόλμησες, πῶς ἐβάσταξεν ἡ καρδιά σου. **τοιαῦτα** ἐπιρρημ. προσδιορ. = μὲ τοιοῦτον (σκληρὸν) τρόπον. **σὰς ὄψεις μαρᾶναι** = νὰ μαράνης τοὺς ὀφθαλμούς σου (τὸ μαρᾶναι ἐπὶ τῆς σημασίας κυρίως: ν° ἀποξηράνης τὴν πηγὴν τῆς ὄρασεώς σου). **ἐπαίρω** = παρακινῶ, πείθω.

Στροφὴ β'. **ὁ κακὰ τελῶν** . . ἡ σειρὰ τῶν λέξ.: ὁ τελῶν ἔμοι τάδ' ἔμα κακὰ πάθει. **νιν** = τὰς ὄψεις. **οὐ τις ἄλλ'** = οὐ τις ἄλλος ἢ. **ὀρῶντι** (ὑποθ.) **βλεπτόν ἢ στερεκτόν** = εἶναι δυνατόν νὰ βλέπω ἢ νὰ ἀγαπῶ. **προσήγορον** = ἄξιον προσαγορεύσεως. **ἐκτόπιον** = προληπτ. κατηγορ. **ἀπάγετε ἐκτόπιον** = ἀπομακρύνάτε με μακρὰν τῶν τόπων αὐτῶν ἐδῶ. **μέγ' ὀλέθριον** = τὸ μέγα μετὰ τοῦ ἐπιθ. ἐπιτείνει τὴν σημασίαν αὐτοῦ εἰς τὸν ὑπερθετικὸν βαθμὸν. **δειλαιος** = δυστυχισμένος. αἱ γεν. **νοῦ**—**συμφορᾶς** εἶναι τοῦ αἰτίου.

Ἀντιστροφὴ β'. **ὅστις** = ὅστισδήποτε (ἂν καὶ γνωρίζῃ τὸν σωτήρα, δηλ. τὸν Κορίνθιον ἄγγελον, ὁμιλεῖ ἀορίστως, ἀδιαφορῶν διὰ τὸν σώσαντα). **ἀγρία** = σκληρά. **πέδη** = δέσμη τῶν ποδῶν, **νομάς** = ἐπιθ. (ἐκ τοῦ νομός, νέμομαι = βόσκω) = ἐκτεθειμένος εἰς τὰς νομάς (βοσκὰς) τοῦ Κιθαιρῶνος. **ἐπιπόδιος** = ὁ ἐπὶ τῶν ποδῶν. **ἔρυτο** ἀόριστ. β' (θύομαι) = ἀπήλλαξεν, ἀπελύτρωσεν. **εἰς χάριν** = πρὸς εὐχαρίστησίν μου. **φίλοισιν** (τῆς ἑμοῖς) δηλ. πατροί, μητροί, τέκνοις. **τόσονδ' ἄχος** = ἀφορμὴ τόσον μεγάλης θλίψεως. **θέλοντι κάμοι τοῦτ' ἂν ἦν** = καὶ μὲ τὴν ἰδικήν μου θέλησιν θὰ ἐγίνετο τοῦτο. **γ' ἂν ἦλθον** = ἤθελον γίνε (καταντήσει). **εἰς τὸ ἐκλήθην** = ἐννοητέος ὁ ἂν, ἢ ὑπόθεσις δὲ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων λαμβάνεται ἐκ τοῦ ἐννοουμένου θανῶν. **ἀφ' ὧν ἔφυν** = ἐκείνων, ὑπὸ τῶν ὁποίων ἐγεννήθη (δηλ. τῆς μητρός). **ἄθεος** = ἀσεβὴς πρὸς τοὺς θεοὺς (διότι οὐδεμίαν σχέσιν δύναμαι νὰ ἔχω πρὸς αὐτούς). **ὁμογενῆς** (ἐνεργ. διαθ.) ὁμοῦ γεννήσας μὲ ἐκείνους). . . **προσβύτερον** = μεγαλειότερον, χειρότερον.

Πραγματικά: ἐν τῷ κομμῶ, τῷ διήκοντι ἀπὸ 1297—1366, ὁ Οιδίπους ἐξέροχεται τῶν ἀνακτόρων ὀδηγούμενος καὶ στηριζόμενος ὑπὸ δύο ὑπηρετῶν, ἡ θέα δὲ αὐτοῦ ἦτο τόσον οἰκτρὰ, ὥστε οἱ ἀποτελοῦντες τὸν χορὸν ἀπέστρεψαν τὰ βλέμματα, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τῶν κατωτέρω.

Στίχ. 1367-1415 **ὅπως σε φῶ πλαγ.** ἐρωτ. πρότ. **κρείσσων ἦσθα** ἀντὶ ἀπροσ. συντ. κρείσσον γὰρ ἦν μήκετ' εἶναι σε ἢ ζῆν τυφλόν. **προσείδον ἂν** = ἤθελον προσβλέψει. **οἷν δυοῖν ἔργα ἐστὶν εἰργασμένα μοι** = εἰς τοὺς ὁποίους καὶ τοὺς δύο (γονεῖς μου) ἔχουσι γίνε ὑπ' ἐμοῦ ἔργα. . . **κρείσσονα ἀγχόνης** = μείζονος (σκληροτέρας) τιμωρίας ἄξια ἢ ἀγχόνης. **ἐφίμερος** = ποθητός. **βλαστοῦσα**

ὑπαλλαγῆ, ἀντὶ βλαστόντων=γεννηθέντων. **προσλεύσειν** ἔξαοτ. ἐκ τοῦ ἐφίμερος. **οὐ δῆτα** (ἦν ἐφίμερος). **πύργος** = τείχη (μετὰ πύργων, οἱ ὅποιοι ἦσαν περίφημοι ἐν Θήβαις). **τῶν** = ὧν (πάντων τῶν προηγουμένων). **κάλλιστα τραφεῖς** (ἐναντιομ. μετ.= ἂν καὶ διήλθον τὸν βίον μου ἀριστα). **εἰς** = μόνος ἐγώ, **ἀπεστέρησα**, ποῖα τὰ ἀντικείμενά του; **καὶ γένους τοῦ Λαῖου** ἐνν. ἢ μετ. ὄντα = τὸν ἀνήκοντα εἰς τὸ γένος τοῦ Λαῖου. **κηλῖδα** = στίγμα (τὸν ὑπ' αὐτοῦ γενόμενον φόνον τοῦ Λαῖου). **ἐμὴν** κατηγορ. **ὄρθοις** = σηκωμένοις, ἀνοικτοῖς. **τούτους** = τοὺς πολίτας. **ἤκιστα γε** = καθόλου βεβαίως. **τῆς ἀκουσούσης δι' ὧτων πηγῆς** = τῆς ἀκουστικῆς πηγῆς. **εἰ ἔει ἦν φραγμὸς** = εἰ ἂν πρὸς τούτοις ἦτο δυνατὸς ὁ φραγμὸς, εἰ ἂν ἠδυνάμην ἀκόμη νὰ φράξω. **οὐκ ἂν ἐσχόμην τὸ μὴ ἀποκλῆσαι** = δὲν ἠθέλον κρατηθῆ ἀπὸ τοῦ νὰ μὴ ἀποκλείσω. **ἴν' ἦν** διὰ νὰ ἦμην (τὸ ἴνα μεθ' ὀριστικ. ἱστορ. χρόνου, τίθεται, ἴνα δηλώσῃ, ὅτι ὁ σκοπὸς ἠδύνατο νὰ γίνῃ, ἂν προηγεῖτο ἡ ἐνέργεια ἢ δηλουμένη διὰ τῆς προτάσεως, ἐκ τῆς ὁποίας ἔξαρτᾶται ἡ τελ. πρότ.) **τὴν φροντίδα** = τὴν συνείδησιν, τὸν νοῦν. **ἰὼ Κιθαιρῶν**, προσωποποιεῖ τὸν Κιθαιρῶνα, κινῶν οὕτω τὸν ἔλεον τῶν θεατῶν. **ὦ; μήποτ' ἔδειξα** τελ. πρότ. μεθ' ὀριστ. ἱστορ. χρόνου (ἴδε προηγουμένην). **λόγω** ἐνν. διὰ λόγων, κατ' ὄνομα καὶ οὐχὶ πραγματικά. **κάλλος ὕπουλον κακῶν** = κάλλος ὠραῖον μὲν ἔξωθεν, ἀλλὰ πλήρες κακῶν ἔσωθεν, κάλλος ἀποκρύπτον κακά. (ἐκ μεταφορᾶς ἀπὸ τῶν τραυμάτων, τὰ ὅποια φαίνονται μὲν ἔξωθεν λαμπρῶς λαϊθέντα, ἔσωθεν δ' ἀφθονον πύον ἐμπεριέχουσι). **κάλλος κακῶν** σχῆμα ὀξύμ., λεχθὲν μετὰ σαρκασμοῦ. **κάκ κακῶν** (γονέων). **νάπη** = δασώδης κοιλάς ἢ φάραγξ. **τοῦμόν αἶμα** διότι τὸ ἰδικόν του ἦτο τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ τοῦ πατρός. **ὑμῖν**. δοτ. ἠθ. **γάμοι** ἐνν. τοὺς τοῦ Λαῖου καὶ Οἰδίποδος μετὰ τῆς Ἰοκάστης. **ἡμᾶς** = ἐμέ. **ἀνίημι** = ἀναδίδω. **ἐπιδεικνύω** = φανερώνω. **αἶμ' ἐμφύλιον** = αἶμα τοῦ αὐτοῦ γένους, τὰ μὲν τρία πρῶτα πατέρας, ἀδελφούς, παῖδας, ἀφορῶσιν εἰς τὸν Οἰδίποδα, ὅστις ὄντως ἦτο πατὴρ καὶ ἀδελφὸς τῶν τέκνων του καὶ υἱὸς τῆς συζύγου, τὰ δὲ λοιπὰ τρία νύμφας κ.τ.λ. εἰς τὴν Ἰοκάστην, οὐσαν νεόνυμφον καὶ γυναῖκα καὶ μητέρα τοῦ Οἰδίποδος, διὰ πάντων δὲ τούτων ὑποδηλοῖ τὸν διπλοῦν γάμον τῆς Ἰοκάστης, μεταχειρισθεῖς πληθυντ. ἀριθμὸν ἐπὶ τὸ μεγαλορρημονέστερον· ἐτέθη δὲ μεταξὺ τούτων τὸ αἶμα ἐμφύλιον διὰ νὰ δηλωθῆ, ὅτι πάντα ταῦτα ὠφείλοντο εἰς τὰς αἰμομειξίας. **καλύψατε** κρύψατε... **θαλάσσιον** κατηγορ. = εἰς τὴν θάλασσαν. **ἔνθα μήποτ'**

εισόψεσθ' ἔτι = ἵνα μὴ μὲ προσατενίσητε πλέον. ἀξιώσατε θιγεῖν = κρίνετε ἄξιον νὰ ἐγγίσητε.

Πραγματικά : ποίους ὄμμασι προσεΐδον ἂν οἱ ἀρχαῖοι ἐπίστευον, ὅτι ἡ ψυχὴ ἦτο εἶδωλον τοῦ σώματος καὶ κατ' ἀκολουθίαν διετήρει καὶ μετὰ θάνατον τὰ αἰσθητικὰς ιδιότητας αὐτῆς. ἀγχόνης ἡ τιμωρία τῆς ἀγχόνης ἐθεωροῦτο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, ὅπως καὶ ὑφ' ἡμῶν, ἢ χειροτέρα τῶν τιμωριῶν. ὦ Κιθαιρών, ὦ Πόλυβε... ἐν τριπλαῖς ὁδοῖς, ὦ γάμοι, τέσσαρα σπουδαιότατα σημεῖα τῆς ζωῆς του ἀναπολεῖ εἰς τὴν μνήμην του.

Στιχ. 1416 — 1477 **ἀλλ' εἰς δέον πάρεσθ' ὅδε ὧν ἐπαιτεῖς** = ἀλλ' εἰς κατάλληλον καιρὸν δι' ἐκεῖνα, τὰ ὅποια ζητεῖς, ἰδοὺ προσέρχεται ὁ Κρέων. **τὸ πράσσειν καὶ τὸ βουλευεῖν** ἕξαστ. ἐκ τοῦ πάρεστι, ὥστε νὰ ἐκτελεῖ καὶ ν' ἀποφασίξῃ. **τίς μοι φανεῖται πίστις ἔνδικος ;** ποία ἐμπιστοσύνη θὰ δειχθῇ πρὸς ἐμὲ δικαίως ; **τὸ πάρος** = κατὰ τὸν προηγούμενον χρόνον. **γελαστής** = περιφρονητής, περιγελαστής. **οὐθ' ὡς ὄνειδιὼν τι τῶν πάρος κακῶν** = οὔτε διότι σκοπεῖω νὰ σοῦ ἀποδώσω ὄνειδος τι διὰ τὰ προηγούμενα κακὰ (ἐννοεῖ τὴν φιλονικίαν μεταξὺ τοῦ Οἰδίποδος καὶ ἐαυτοῦ καὶ τὰς λαβούσας χώραν ἀντεγκλήσεις). **ἀλλ' εἰ...** διακόπτων τὴν συνέχειαν ἀποτείνεται εἰς τοὺς συνοδεύοντας τὸν Οἰδίποδα θεράποντας. **γένεθλον** τέκνον, γόνος. **τὰ θνητῶν γένεθλα** τοὺς θνητούς. **τὴν γοῦν πάντα βόσκουσαν φλόγα ἡλίου** = τὸ φῶς τοῦ ἡλίου τοῦλάχιστον τὸ συντηροῦν τὰ πάντα. **τοιόνδ' ἄγος** = τοιοῦτον ἔναγῃ, ἀνόσιον. **τοῖς ἐν γένει** = τοῖς συγγενέσιν. **τάγγενῃ** = τὰ τῶν συγγενῶν. ἢ σύντ. μόνοις γὰρ τοῖς ἐν γένει μάλιστα εὐσεβῶς ἔχει ὄραν τ' ἀκούειν συγγενῆ κακά. **εὐσεβῶς ἔχει** = εἶναι εὐσεβὲς καθήκον, εἶναι ἐπιβεβλημένον. **ἐλπίδος** = κακῆς ἐλπίδος, τοῦ φόβου μου. (ἐννοεῖ τὸν φόβον, τὸν ὅποιον εἶχεν, ὅτι ὁ Κρέων θὰ συμπεριφερέτο ἔναντί του κακῶς). **πρὸς σοῦ, οὐδ' ἐμοῦ** = ὑπὲρ σοῦ, πρὸς τὸ ἰδικόν σου συμφέρον, καὶ οὐχὶ πρὸς τὸ ἰδικόν μου. **τοῦ ;** = τίνος πράγματος ; ἢ σειρὰ τῶν λέξεων : **καὶ λιπαρεῖς** = (ἐκλιπαρεῖς) **ὧδέ με τυχεῖν τοῦ ;** = καὶ μὲ θερμοπαρακαλεῖς τοιοῦτοτρόπως νὰ τύχῃς ποίου πράγματος ; **ὅπου φανοῦμαι μηδενὸς τῶν θνητῶν προσήγορος** = ἐκεῖ ὅπου θὰ φαίνομαι, ὅτι δὲν θὰ προσαγορευοῦμαι ὑπὸ οὐδενὸς ἐκ τῶν θνητῶν. **ἔδρασ' ἂν εἰ**

ἔχρηζον τί λόγος εἶναι ἔδω; εἰς τὸ β'. ἂν ἐννοητ. πάλιν τὸ ἔδρασα. **τί πρακτέον** (ἐννοεῖ διὰ τούτου, ὅτι ναὶ μὲν ὁ χορηγὸς εἶχεν ὀρίσει, ὅτι δέον νὰ τιμωρηθῇ ὁ φονεὺς τοῦ Λαῖου, ἀλλὰ τώρα πρέπει νὰ ἐρωτηθῇ ἐκ νέου, τί δέον νὰ γίνῃ διὰ τὸν Οἰδίποδα, ὁ ὁποῖος εἶναι καὶ φονεὺς τοῦ πατρός του). **πατροφόντης** = πατροκτόνος. **ἀπολλύναι** τελ. ἀπαρεμφ. ἔξαρτ. ἐκ τῆς κλευστικῆς ἐννοίας, τῆς ἐνυπαρχούσης εἰς τὸ ἐδηλώθη φάτις. **ἴν' ἔσταμεν χρείας** = εἰς ὃ σημεῖον ἀνάγκης περιήλθομεν. **γὰρ** αἰτιολ. τὸ ἐννοοῦμ. ἐκ τῶν προηγουμένων, πεισόμεθα. **τᾶν** = τοὶ ἂν. τὸ **τοὶ** = βεβαίως (ἐκ τῶν πραγμάτων πεισθεῖς). **πίστιν φέροις** = πιστεύεις (ἐνν. τὴν κακοπιστίαν του πρὸς μάντιν Τειρεσίαν καὶ πρὸς τὸν Κρέοντα). **ἐπισκῆπτω** = παραγγέλλω. ὁ σύνδεσμος **καὶ** ἐννοεῖ ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ θεοῦ δηλωθησομένων. **προστρέπομαι** = στρέφομαι πρὸς τινα, ἵνα παρακαλέσω αὐτόν, ἱκετεύω. **τῆς μὲν κατ' οἴκου** = ἢν ἀποφεύγει νὰ ὀνομάσῃ μητέρα ἢ γυναῖκα. **αὐτὸς ὃν θέλεις τάφον θοῦ** = μόνος σου κάμε τὰ τοῦ ἐνταφιασμοῦ τῆς, καθ' ὃν τρόπον θέλεις. **καὶ γὰρ** αἰτιολ. τὸ ἐννοοῦμ.: παραλείπω νὰ εἶπω ἄλλο τι, διότι καὶ... **ὑπὲρ τῶν σῶν** = χάριν τῶν ἰδικῶν σου (τῆς ἀδελφῆς σου). **τελεῖς** = (μελλ.) ἐνν. τάφον. **ἀξιωθήτω** = ἄς κριθῇ ἄξιον. ἢ σειρά τῶν λέξεων: **μήποτε δὲ ἀξιωθήτω πατρῶν ἄστου τυχεῖν ἐμοῦ ζῶντος οἰκητοῦ (κατηγορ.)**. **κλήζεται** = εὐρίσκεται ὁ καλούμενος. **ζῶντε** = ὅτε ἦσαν ἀκόμη ἐν τῇ ζωῇ. **ὃν ἐθέσθην κύριον τάφον**, τὸν ὁποῖον προώρισαν ὡς τάφον μου, ἔχοντα ὅλην τὴν ἐξουσίαν ἐπ' ἐμοῦ. **ἴν' ἐξ ἐκείνων, οἱ μ' ἀπολλύτην, θάνω** = ἵνα εὐρω τὸν θάνατον ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐπεθύμουν τὸν θάνατόν μου. **τοσοῦτον** = τόσον μόνον. **πέρθω** = καταστρέφω, ἀφανίζω. **θνήσκων** = ἐνῶ ἀπέθνησκον. **μὴ** ἐνν. σωθεῖς = εἰ μὴ ἐσώθην. **ἐπὶ τῷ δεινῷ κακῷ** = πρὸς ἐκτέλεσιν φοβεροῦ τινος κακοῦ. **ὅποι περ εἶσι** = ὅπου ἀκριβῶς προχωρεῖ, βαδίζει. **ἴτω** = ἄς προχωρῇ. **μὴ προσθῆς μέριμναν** = μὴ ἐκτὸς τῶν ἄλλων σου μεριμνῶν ἀναλάβῃς φροντίδα. **σπάνις** = ἀνάγκη, ἔλλειψις. **ὁ βίος** = τὰ πρὸς τὸ ζῆν. **βορᾶ** = φαγητόν. **αἶν χωρὶς** = χωριστὰ ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐπεξηγεῖται ὑπὸ τοῦ: **ἄνευ τοῦδ' ἀνδρός** = χωριστὰ ἀπὸ ἐμέ. **ταῖν μοι (δοτ. χαριστ.) μέλεσθαι** = δι' αὐτὰς πρὸς χάριν μου νὰ ἔχῃς μέριμναν. τὸ ἀπαρέμφατον ἀντὶ προστακτ. **μάλιστα μὲν** = κυρίως μὲν ἐννοεῖται: εἰδὲ μὴ ἄλλως. **ἀποκλαίωμα κακὰ** = κλαίω τὰς δυστυχίας μου.

(Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ὁ Κρέων παραγγέλλει εἰς δύο θεράποντας νὰ μεταβῶσι καὶ ὀδηγήσωσιν ἐνώπιόν των τὰς θυγατέρας τοῦ Οἰδίποδος). **γονῆ γενναῖος** = εὐγενῆς τὴν καταγωγὴν. **θυγῶν** (θυγγάνω) ὑποθ. μετ. τίς ἢ ἀπόδοσις; **που** = ὡς νομίζω. ἂν δὲν ἀπατώμαι. **τοῖν φίλοιν** παρὰ τοῖς ἀπτικοῖς συνήθως ὁ θυζικός τῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιθέτων εἶναι κοινὸς καὶ διὰ τὰ δύο γένη. **ἐκγόνων ἐμῶν** = τῶν ἐμῶν τέκνων. **λέγω τι;** = λέγω τι ἀληθές; **πορσύνω** (πόρω) = πορίζω, παρέχω, ἐτοιμάζω. **γνοῦς** = ἐπειδὴ ἀντελήφθην. **τὴν παροῦσαν τέρψιν** = τὴν ὑπάρχουσαν εἰς σὲ σφοδρὰν ἐπιθυμίαν. **πάλαι** = πρὸ ὀλίγου.

Πραγματικαί: **χώρας λέλειπται φύλαξ** προσφωνεῖται οὕτως ὁ Κρέων ὑπὸ τοῦ χοροῦ, διότι τὰ ἄρρενα τέκνα τοῦ Οἰδίποδος εἶναι ἀνήλικες καὶ διὰ τοῦτο ἀνέλαβεν οὗτος τὴν βασιλείαν. **ἀλλ' εἰ τὰ θνητῶν... μὴ καταισχύνεσθ' ἔτι** = κ. τ. λ. λέγει ταῦτα, ἐπειδὴ οἱ θεράποντες ἦσαν ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἐκ τῶν ἀνακτόρων ἔξοδον τοῦ Οἰδίποδος ἐν ταιαύτῃ καταστάσει. **ἀνακτος Ἥλιου** πᾶν μαρὸν ἔμφυχον ἢ ἄψυχον οἱ ἀρχαῖοι ἀπεμάκρυνον ἀπὸ τοῦ θεοῦ τοῦ φωτὸς Ἥλιου, διότι θὰ ἐμιάνετο ἐκ τῆς θέας αὐτοῦ. **ὄμβρος** ὁ ὄμβρος ἦτο ἱερὸς τοῦ Διός.

Στιχ. 1478 - 1530. **τῆς ὁδοῦ** (τῶν θυγατέρων) γεν. αἰτίας = διὰ τὴν ἔλευσιν τῶν θυγατέρων μου. **φρουρήσας τύχοι φρουρήσεις.** ὡς **τὰς ἀδελφὰς** = εἰς τὰς ἀδελφικάς. **προὔξένησαν** = ἔγιναν αἰτία. **λαμπρὰ** = ἀκτινοβόλα. **φυτουεργὸς** = γεννήσας, γεννήτωρ. **ᾧδ' ὄραῖν** νὰ βλέπουν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, νὰ εἶναι τυφλά. ἢ σειρὰ τῶν λέξεων: αἱ προὔξένησαν ὑμῖν ὄραῖν ᾧδε τὰ πρόσθε λαμπρὰ ὄμματα. **ἱστορῶ** = γνωρίζω. **ἐνθεν αὐτὸς ἠρόθη** ἐκ τῆς ὁποίας ὁ ἴδιος ἐγεννήθη. **προσβλέπω** = δεικνύω συμπάθειαν διὰ τοῦ βλέμματος. **νοοῦμαι** = ἀναλογίζομαι. **τὰ λοιπὰ τοῦ πικροῦ βίου** = τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς πικραμένης ζωῆς. **οἶον χρεῶν (ἔστιν) βιώναι σφὼ πρὸς ἀνθρώπων** = τὸν ὁποῖον εἶναι ἀνάγκη σεῖς νὰ διέλθητε μὲ παθήματα ἐκ μέρους τῶν ἀνθρώπων. **ὀμιλία** συναναστροφὴ, συγκέντρωσις. **ἴξεσθε** = θὰ ἐπανέλθητε. **ἀντὶ τῆς θεωρίας** = ἀντὶ τῆς ἀπὸ τῆς θεωρίας τέρψεως. **ἀκμαὶ γάμων** = ἀκμή, ὀριμότης τοῦ γάμου. **παραορίπτω** = ἐμφοκινδυνεύω, ἐκτίθεμαι εἰς κίνδυνον. τὸ πλῆρες θὰ ἦτο:

τίς ἔσται ἐκεῖνος, ὅς, παραρρήσει. **τοιαῦτα ὄνειδη λαμβάνων** = ἀναλαμβάνων τοιαῦτα αἴσχη. **γονή** (ἡ) = τέκνον, ἀπόγονοι, γενεά. **δηλήματα** (δηλέομαι = βλάπτω) = βλάβαι. **φαίνω** = φονεύω. **ὄθεν περ αὐτὸς ἐσπάρη** = ἐκ τῆς ὁποίας βεβαίως αὐτὸς σπαρεῖς ἐγεννήθη. **ἐκ τῶν ἴσων** = ἐκ τῆς ἰδίας. **τοιαῦτα ὄνειδιεῖσθε** (μέσ. μέλλ. ἀντι παθητ.) = τοιαῦτα ὄνειδη θὰ λάβητε. **τίς γαμεί;** = ποῖος θὰ σᾶς νυμφευθῆ; **χέρσος** λέγεται ὁ μὴ καλλισρωγῆθεις ἀγρός, ἐπειδὴ δὲ ἡ γυνὴ παραβάλλεται πρὸς ἀρουμένην γῆν, λέγεται: **χέρσος** = ἀνύπανδρος. **νῶ γάρ, ὦ** = διότι ἡμεῖς, οἱ ὅποιοι. **δύο ὄντε** = ἀμφοτέροι, (συμπεριλαμβάνει καὶ ἑαυτὸν λόγῳ τῆς θέσεως, εἰς ἣν διατελεῖ). **παρήμι** = ἐγκαταλείπω, ἀφίνω ἀπροστατεύτους. **ἐγγενεῖς οὔσας** = ἐπειδὴ εἶναι συγγενεῖς σου. **ἀλώμαι** = πλανῶμαι. **πτωχὰς ἀνάδρους** κατηγορ., ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: **μὴ περιίδης σφε, οὔσας ἐγγενεῖς, ἀλωμένας πτωχὰς ἀνάδρους. τάσδε** = (βραχυλ.) τὰ κακὰ τῶνδε. ὧδε συνάπτεται πρὸς τὸ ὄρων. **τηλικόσδε** = τόσον νέος τὴν ἡλικίαν. **πλὴν ὅσον τὸ σὸν μέρος** = ἐκτὸς ὅσον ἀφορᾷ εἰς σέ. **Ξυνεύω** = συγκατανεύω. **ψαύσας** ἔνν. ἐμοῦ. ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἡ χειραψία, διότι ὁ Οἰδίπους, ὡς τυφλός, δὲν ἠδύνατο κατ' ἄλλον τρόπον νὰ ἴδῃ τὴν συγκατάνευσιν τοῦ Κρέοντος. Ἄλλως τε ἡ χειραψία προσέδιδε μείζονα πίστιν. **σφῶν** = ὑμῖν. **εἰ μὲν εἰχέτην ἤδη φρένας** = ἐὰν μὲν τώρα εἴχετε ὄριμον νοῦν. **πόλλ' ἂν παρήνουν** = θὰ σᾶς ἔδιδον πολλὰς συμβουλὰς. **τοῦτ' εὐχὴ 'στ' ἐμοί** = παρέχεται (ἐκ μέρους μου) ἡ ἐξῆς εὐχὴ πρὸς σᾶς. **οὔ καιρὸς ἐᾷ** (ἐπεξηγ. τοῦ προηγ.) = ἐφ' ὅσον τὸ ἐπιτρέπουν αἱ περιστάσεις. **λῶνονος** = καλυτέρου. ἡ σειρὰ τῶν λέξεων: **κυρῆσαι δ' ὑμᾶς τοῦ βίου λῶνονος τοῦ φυτεύσαντος πατρός. ἵνα** = ἐκεῖ πού. **κεῖ μηδὲν ἠδὺ** = ἔστω καὶ ἂν δὲν εἶναι καθόλου εὐχάριστον (δι' ἐμέ). **καιρῶ** δοτ. χρόν. = εἰς τὸν καιρὸν των. **ἐφ' οἷς;** ἐπὶ ποίοις ὅροις; **λέξεις καί . . .** ἡ σύνταξις εἶναι κατὰ παράταξιν ἀντι καθ' ὑπόταξιν, ὅταν λέξης, εἴσομαι. (τοῦ οἶδα). **ὅπως πέμψεις** πλαγ. ἔρωτ. πρότ. ἔξαρτ. ἐκ τοῦ ἐννοουμ. **σκόπει. ἄποικον γῆς** = μακρὰν τῆς χώρας. **τοῦ θεοῦ δόσιν** = δῶρον διδόμενον ὑπὸ τοῦ θεοῦ. **ἀλλὰ θεοῖς γε** = ἀλλὰ ἴσα ἴσα εἰς τοὺς θεοὺς. **τοιγαροῦν** = δι' αὐτὸ λοιπὸν (ἐὰν δηλ. εἶσαι μισητὸς εἰς τοὺς θεοὺς). **τεύξει** (ἐνν. τῆς τοῦ θεοῦ δόσεως = θὰ τύχῃς τοῦ δώρου τοῦ θεοῦ (δηλ. τῆς ἐξορίας). **φῆς τὰδ' οὔν;** (ἐνν. ἔσσεσθαι μοι) = βεβαιώσεις λοιπόν, ὅτι ταῦτα δὰ (δηλ. ἡ ἐξορία μου) θὰ γίνουν; **γὰρ** αἰτιολο-

γει τὸ ἐννοούμενον. **φρημί τάδε** = βεβαίως βεβαίῳ ταῦτα, διότι... ἄ μὴ **φρονῶ** (ἀναφορ. ὑποθ. πρότ.) = ἐάν δὲν γνωρίζω καλῶς τινα. **φιλῶ** = συνηθίζω. **ἀφοῦ** (μεσ. ἀόρ. β' προσταζτ. τοῦ ὁ. ἀφήμι) = ἀποχωρίσθητι ἀπό... (ἐκ τούτων ἐξάγεται, ὅτι ὁ Οἰδίπους ἐξηκολούθει νὰ κρατῆ τὰς θυγατέρας του). **ἔλη** (αἰρουῖμα) = ἀφαιρέσης ταύτας. **πάντα κρατεῖν** = νὰ ὑπερισχύῃ ἡ γνώμη σου εἰς ὅλα. **ἀκράτησας** = ἄ ἐκράτησας = ὅσα ἐπέτυχες νικῶν. **συνέπομαι** = συμπαρακολουθῶ. **τῷ βίῳ** = μέχοι τέλους τῆς ζωῆς σου. (προσωποποιία τοῦ πλούτου καὶ εὐτυχίας, τὰ ὁποῖα ὡς σύντροφοι παρακολουθοῦν αὐτὸν εἰς τὸν βίον του). **λεύσσω** = παρατηρῶ. **κλεινὰ** = τὰ ξακουστὰ (τὰ δοξάσαντα τὸν Οἰδίποδα). **ὄν τίς οὐ ζήλου** ἢ σειρά τῶν λέξεων: **ὄν καὶ τὰς τύχας** (αὐτοῦ) **ἐπιβλέπων τίς πολιτῶν οὐκ ἐζήλου** = τὸν ὁποῖον καὶ τὰς τύχας (τὴν εὐτυχίαν) αὐτοῦ βλέπων ποῖος ἐκ τῶν πολιτῶν δὲν ἐζήλευεν. **εἰς ὅσον κλύδωνα δεινῆς συμφορᾶς** (πλαγ. ἐρωτ. πρότ. ἐξααρτ. ἐκ τοῦ λεύσσετε) = εἰς πόσον μεγάλην ἀνεμαζάλην φοβερᾶς συμφορᾶς. **ὀλβίζω** = καλοτυγχίζω (ὑποκ. τοῦ ὀλβίζειν εἶναι τὸ τινα. ἀντικ. δὲ τὸ μηδένα θνητὸν ὄντα). **ἐπισκοπῶ** = ἐξετάζω. **ἐπισκοποῦντα ἰδεῖν** = ἐφ' ὅσον καττάξει νὰ ἴδῃ. **πρὶν ἂν τέρμα τοῦ βίου περάσῃ** (μεταφορ. ἐκ τοῦ σταδίου), **μηδὲν ἀλγεινὸν παθῶν** = χωρὶς νὰ πάθῃ δυσάρεστόν τι. ἡ σειρά τῶν λέξεων: **ὥστε χρεῶν ἐστὶ ἐπισκοποῦντα τὴν τελευταίαν ἡμέραν ἰδεῖν μηδένα θνητὸν ὄντα ὀλβίζειν πρὶν...**

Πραγματικά : δαίμων ἄμεινον ἢ 'μὲ φρουρήσας τύχοι ἐπιστεύετο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, ὅτι πᾶς ἄνθρωπος εἶχεν ἴδιον δαίμονα, ὡς προστάτην. **ὄνειδη** κατὰ τὴν ἀντίληψιν, ὅτι τὰ αἴσχη τῶν γονέων βαρύνουσι τὰ τέκνα. **ἀγάμου** τὸ ἄγαμον τῶν θυγατέρων ἐθεωρεῖτο παρ' ἀρχαίους πολὺ κακόν, διότι προορισμὸς τῆς γυναικὸς ἐθεωρεῖτο ἢ διὰ τοῦ γάμου ἀποκατάστασις καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἀντιγόνη ἀπαγομένη εἰς τὸν θάνατον θρηνεῖ, διότι ἄγαμος, ἀνυμνείας κ.τ. κατέρχεται εἰς τὸν Ἄδην. **καὶ γὰρ ἀκράτησας... ξυνέσπετο**, μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὁ Κρέων, ὁ Οἰδίπους, αἱ θυγατέρες του καὶ οἱ ὑπῆρτάι εἰσέρχονται διὰ τῆς μεσαίας θύρας εἰς τὰ ἀνάκτορα. **ὦ πάτρας Θήβας ἐνοικοι...** ἐπειδὴ ἡ σκηνὴ παρίσταται πρὸ τῶν ἀνακτόρων, ὑποτίθεται, ὅτι παρίσταται πλὴν τῶν ἀποτελούντων τὸν χορὸν πολιτῶν, καὶ ἄλλο πλῆθος, εἰς τὸ ὁποῖον ἀποτείνει ὁ χορὸς τὸν λόγον. **μηδέν' ὀλβίζειν πρὶν ἂν...** παρεμφερῆ γνώμην ἐξήνεγκε καὶ ὁ Σόλων εἰς

τὸν Κροῖσον, (Ἡροδ. 1,32) σκοπέειν δὲ χρὴ παντὸς χρημάτων τὴν τελευταίην κῆ (πῆ) ἀποβήσεται... ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Εὐριπίδης ἐν Ἀνδρομάχῃ 102 «χρὴ δ' οὐ ποτ' εἰπεῖν οὐδέν' ὄλβιον βροτῶν, πρὶν ἂν θανόντος τὴν τελευταίαν ἴδῃς ὅπως περάσας ἡμέραν ἦξει κάτω».

τον Κροίσον (Hesod. 132) σκοπέειν δὲ γὰρ αὐτὸς χορῶν ἐν τῇ
 δευτέρῃ κῆ (κῆ) ἀποκρίνεται. ἰσοίως δὲ καὶ ὁ Εὐραπίδης ἐν Ἀγροσ-
 μάχῃ 102 ἔχου δ' οὐ ποτ' εἰπὴν εἶδος ἀφ' ἧς ἴσθ' ἴσθ'. πῶν ἂν πα-
 τέρτος τὴν τελευταίαν ἴδῃ; ὅπως περὶ τῆς ἰσότητος ἔστι χιτῶν.

0020556675

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

